

Sprog og nyhedsmedier

- En interlingvistisk og diamesisk komparativ analyse af de direkte anaforer i danske og italienske tv- og radionyhedsudsendelser

(Un'analisi interlinguistica e diamesica comparativa delle anafore dirette nei telegiornali e nei giornali radio danesi e italiani)

Kandidatafhandling

Cand. ling. merc.

Institut for Sprog og Erhvervskommunikation

Italiensk

April 2009

Forfattere:

Stine Hansen & Anne Kathrine Lo Turco

Vejleder:

Lørn Korzen

Un'analisi interlinguistica e diamesica comparativa delle anafore dirette nei telegiornali e nei giornali radio danesi e italiani

Con questa tesi cerchiamo di accertare l'esistenza di tendenze nell'uso delle **anafore dirette nei telegiornali e nei giornali radio danesi e italiani**. Più precisamente realizziamo un'analisi per determinare la **marcatatura** e la **variazione** lessicale nelle costituenti anaforiche paragonate all'antecedente o all'anafora precedente. Inoltre paragoniamo i due **massmedia** sopraindicati (la radio e la tv) per accertare se la variante diamesica influisca sulla marcatatura e sulla variazione lessicale nelle anafore.

L'analisi è fatta sulla base di 11 notizie diverse provenienti dalla radio e dalla tv. Abbiamo preso da Internet i giornali radio e i telegiornali usando una macchina fotografica digitale. Poi li abbiamo trascritti per averli anche nella forma scritta e questi testi scritti (in tutto ci sono 44 testi) costituiscono il corpus.

Questa tesi parte dall'ipotesi che le anafore nei testi **italiani** siano **meno marcate** delle anafore nei testi danesi a causa della strutturazione testuale ipotattica italiana. Per di più la tesi parte dall'ipotesi che le espressioni nelle anafore **italiane** siano **lessicalmente più variate** rispetto alle espressioni nelle anafore danesi, essendo la lingua italiana per tradizione retorica e poetica.

Questa tesi parte anche dall'ipotesi che le anafore (sia italiane che danesi) nei testi dei giornali **radio** siano **più marcate** a causa della mancanza delle immagini che spesso rendono più prominente un'entità. Per questo motivo ci aspettiamo anche che le espressioni nelle anafore nei giornali **radio** siano lessicalmente **più identiche** che variate visto che c'è il rischio che l'ascoltatore possa confondersi e identificare entità non corrette se ci siano troppe espressioni variate.

L'analisi in questa tesi è divisa in due parti: La prima è costituita dall'analisi della marcatatura, mentre la seconda è costituita dall'analisi della variazione lessicale. Inoltre le due analisi sono entrambe divise secondo una scala che esprime un tipo di "grado", cioè un grado di marcatatura e di variazione lessicale che (dall'alto in basso) procede dal tipo di anafora **meno** marcato e

lessicalmente variato al tipo di anafora **più** marcato e lessicalmente variato. Alla fine delle due analisi confrontiamo i nostri risultati con i risultati dal progetto di Mr. Bean che è un'indagine empirica della strutturazione testuale condotta da un'equipe di esperti dell'università di Copenaghen e dalla Copenhagen Business School¹. Visto che abbiamo fatto le nostre ipotesi sulla base dei risultati del progetto di Mr. Bean, ci aspettiamo che i nostri risultati somiglino ai risultati dal progetto di Mr. Bean per quanto riguarda l'identità e la variazione lessicali nelle anafore e per quanto riguarda la marcatura delle anafore.

Nell'analisi della **marcatura** concludiamo che nei testi **italiani** ci sono più anafore **non-marcate** rispetto ai testi danesi. Questo indica che ci sono **pochi** cambiamenti di **topic**. Concludiamo anche che le tante anafore non-marcate devono essere il risultato della tradizione e della predilezione italiane di una strutturazione testuale ipotattica dove si distingue tra il "background" e il "foreground". Al contrario ci sono **più** anafore **marcate** nei testi danesi quale indica che ci sono **tanti** cambiamenti di **topic**. Le tante anafore marcate le interpretiamo come una conseguenza della tradizione danese di una strutturazione testuale paratattica, dove non si distingue tra il "background" e il "foreground" o tra "importante" e "meno importante".

Nell'analisi della variazione lessicale nelle anafore concludiamo che le anafore nei testi **italiani** sono **più variate** rispetto alle anafore nei testi danesi. Questo, secondo noi, deve essere a causa delle sopracitate tradizione e predilezione italiane per una lingua retorica e poetica.

Nell'analisi della variante diamesica possiamo accertare che le anafore nei giornali radio non sono più marcate che le anafore nei telegiornali. Possiamo anche accertare che le espressioni nelle anafore nei giornali **radio non** sono lessicalmente più identiche che variate. Quindi possiamo concludere che la variante diamesica non influisce essenzialmente sia sulla marcatura sia sulla variazione lessicale nelle anafore.

Nel paragone con l'indagine empirica di Mr. Bean concludiamo che i nostri risultati somiglino a quelli del progetto di Mr. Bean per quanto riguarda la marcatura. Quindi le

¹ CBS: Iørn Korzen & Bente Lihn Jensen

L'università di Copenaghen: Gunver Skytte, Eva Skafte Jensen, Hanne Jansen, Paola Polito e Erling Strudsholm.

anafore danesi sono più marcate in rispetto alle anafore italiane. Al contrario concludiamo che le anafore danesi nei nostri testi non somigliano ai risultati del progetto di Mr. Bean nel senso che le anafore nei nostri testi sono più variate in rispetto alle anafore danesi nei testi di Mr. Bean.

Ultimamente concludiamo che il livello della variazione lessicale nei nostri testi danesi non è così basso come avevamo aspettato.

Questi due ultimi risultati pensiamo siano perché i testi giornalistici in generale usano un registro più alto e sono più elaborati in rispetto ai testi di Mr. Bean.

Indholdsfortegnelse

1. Indledning	6
1.1. Motivation.....	6
1.2. Problemstilling og metode	7
1.3. Hypoteser.....	8
1.4. Afgrænsning	9
1.5. Valg af empirisk materiale	9
1.6. Forholdsregler i forbindelse med transskribering og analyse af empirisk materiale	11
2. Teoretisk baggrund	14
2.1. Nyhedsgenren.....	14
2.1.1. Nyheder i tv-mediet.....	15
2.1.2. Nyheder i radio-mediet	15
2.1.3. Den diamesiske variant	16
2.2. Sprogteori	18
2.2.1. Genetisk sproglægtskab vs. typologisk sproglægtskab	18
2.2.2. Endo- og exocentriske sprog	19
2.2.3. Substantivernes leksikalisering.....	20
2.2.4. Verbernes leksikalisering.....	21
2.2.5. Substantiver og verbers fleksion.....	22
2.2.6. Kontekst.....	24
2.3. Tekstrelationer	26
2.3.1. Reference	26
2.3.2. Tekstkohærens	26
2.3.3. Endoforisk relation	28
2.3.3.1. Anafortyper	29
3. Teori om anaformarkering	31
3.1. Anaforenes materiale.....	31
3.2. De tekstpragmatiske hierarkier	32
3.3. De fire markeringstyper.....	33
3.4. Markeringsskala.....	34
3.4.1. Nul-subjekt ved deverbatiseringer på italiensk og dansk samt ved finit V ₂ i [V ₁ og V ₂]-konstruktioner på dansk	35
3.4.2. Nulsubjekt ved finitte verber på italiensk samt klitisk/ubetonet pronomen på italiensk og dansk	37
3.4.3. Ikke-klitisk/betonet pronomen (personligt, demonstrativt og possessivt)	39
3.4.4. Højredislokeret NP	40
3.4.5. NP med bestemt artikel (i umarkeret position)	41
3.4.6. NP med demonstrativ (i umarkeret position)	43
3.4.7. Venstredislokeret NP	45
4. Analyse – Anaforenes markerethed i nyhedstekster	46
4.1. Markeringsskala.....	46
4.2. De umarkerede anaforer	47
4.2.1. Nul-subjekt ved deverbatiseringer på italiensk og dansk samt ved V ₂ i finitte [V ₁ og V ₂]-konstruktioner på dansk	47
4.2.1.1. Resultater – sammenfatning	50

4.2.2. Nul-subjekt ved finitte verber på italiensk samt ved ubetonede pronominer på italiensk og dansk	51
4.2.2.1. Resultater - sammenfatning	54
4.2.3. Umarkerede anaforer (samlet) – resultater og sammenfatning.....	55
4.3. De markerede anaforer	58
4.3.1. Ikke-klitisk/betonet pronomen (personligt, demonstrativt og possessivt).....	58
4.3.1.1. Resultater sammenfatning	61
4.3.2. Højredislokering	62
4.3.3. NP med bestemt artikel i umarkeret position	63
4.3.3.1. Resultater – sammenfatning	65
4.3.4. NP med demonstrativ i umarkeret position.....	66
4.3.4.1. Resultater og sammenfatning	73
4.3.5. Venstredislokering.....	74
4.3.6. Markerede anaforer sammenfatning	75
5. Diskussion.....	77
5.1. Interlingvistiske forskelle og ligheder	77
5.2. Sammenligning med Mr. Bean-projektets resultater	79
5.3. Den diamesiske faktor	80
6. Teori – leksikalsk identitet og variation	83
6.1. Leksikalsk identitet og variation i anaforer	83
6.2. De direkte anaforer	84
6.2.1. Semantisk vs. pragmatisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv.....	85
6.2.1.1. Semantisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv.....	85
6.2.1.2. Pragmatisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv.....	90
6.2.1.3. Semantisk og pragmatisk baserede resumptiver	92
7. Analyse - Anaforernes variation i nyhedstekster	94
7.1. Variationsskala	94
7.2. Identitet	95
7.3. Mellemgruppe	97
7.3.1. Sammenfatning	99
7.4. Variation.....	100
7.4.1. Sammenfatning.....	102
8. Diskussion.....	104
8.1. Interlingvistiske forskelle og ligheder	104
8.2. Sammenligning med Mr. Bean-projektets resultater	106
8.3. Den diamesiske faktor	107
9. Konklusion.....	109
10. Perspektivering	112
11. Litteraturliste.....	114
11.1. Primær:	114
11.2. Sekundær:	118

1. Indledning

1.1. Motivation

Vores idé til specialet tager afsæt i Mr. Bean-projektet², en undersøgelse af tekststrukturering i italiensk og dansk foretaget af et forskerteam bestående af forskere fra CBS og Københavns Universitet³. Særligt fangede det vores interesse, hvordan et sprogs tekststrukturering sætter sit præg helt ned på de små størrelser; anaforerne⁴.

Og hvorfor er anaforer så spændende? Først og fremmest fordi man kan sige, at de er ”offer” for menneskets trang til og forventning om at finde sammenhæng i al kommunikation. De kan da også på forunderlig vis skabe sammenhæng i en tekst, og valget af anaforer i en tekst eller i mundtlig tale falder oftest afsenderen meget ligetil. Mennesket har med andre ord en form for internaliseret evne til at vælge den for situationen og genren velvalgte anafor, uden større tankevirksomhed. Det er bemærkelsesværdigt, hvor indgroet evnen til at strukturere kommunikation egentlig er hos mennesker. Selvom der *er* en intention med det sagte, kommer ordene næsten af sig selv.

Vores intention med specialet er at bygge oven på Bean-projektets resultater, hvad angår anaformarkering og leksikalsk variation i anaforiske NP’er⁵. Vi ønsker dog at undersøge et nyt empirisk materiale⁶, som falder ind under en lidt anderledes genre end den set i Bean-projektet. Her blev der foretaget en sammenligning dansk og italiensk sprogbrug imellem ved hhv. skriftlig og mundtlig genfortælling af samme ikke-lingvistiske input. Vi er derimod blevet inspireret til at undersøge anaforerne i **tv** og **radiomediets nyhedsudsendelser**. Vi mener således, at det i en analyse af tekster fra både radio og tv vil være interessant at undersøge, udover variationen og markeringen i anaforerne, hvor stor en magt tv-teksternes medfølgende billeder og videooptagelser har på anaforvalget.

² Fremover kaldt Bean-projektet/undersøgelsen.

³ CBS: Iørn Korzen & Bente Lihn Jensen.

Københavns Universitet: Gunver Skytte, Hanne Jansen, Eva Skafte Jensen, Paola Polito & Erling Strudsholm. Læs mere om Bean-projektet i Skytte (1999b: 10-33)

⁴ Herved mener vi den sprogvitenskabelige betydning af ordet ”anaforer” og ikke dens betydning som en virkningsfuld gentagelse i vers/sange (2000 Politikens Nudansk Ordbog).

⁵ Størrelsen NP beskrives i afsnit 3.1..

⁶ Om valg af empirisk materiale henvises til afsnit 1.5..

Vores interesse for de sprogtypologiske forskelle mellem italiensk og dansk er som nævnt en stor drivkraft bag nærværende speciale. Bean-projektet kom netop frem til, at den deverbalerede hypotaktiske stil i de italienske tekster også kom til udtryk i anaforernes markerethed. Markering er måske det mest behandlede, men også mest interessante emne inden for anaforer, hvorfor det også har fanget vores interesse.

Korzen, som uden tvivl står bag en stor del af denne forskning, har ligeledes sat nogle meget rammende ord på det hhv. danske endocentriske sprog og det italienske exocentriske sprog. Dette har han gjort med hjælp fra et citat⁷ af Jacob Grønlykke, der beskriver bl.a. det danske folkeslag som værende praktisk og ”andre” folkeslag som værende poetiske (Korzen 2002a: 6). Disse betragtninger overfører Korzen til sprogene dansk og italiensk, og netop disse ord har inspireret os til at arbejde med leksikalsk variation i anaforene. Vi håber med andre ord at finde større leksikalsk variation i de italienske teksters anaforer grundet bl.a. dét faktum, at sproget betegnes som poetisk og retorisk i stilen.

1.2. Problemstilling og metode

Som det fremgår af foregående intro, vil vi i vores afhandling analysere ud fra et komparativt perspektiv med to overordnede fokuspunkter. Dels et fokus på **forskellene i anaforbruget** de to sprog imellem, dvs. et **interlingvistisk** fokus, hvor dansk ses som en repræsentant for de endocentriske sprog og italiensk en repræsentant for de exocentriske sprog. Dels et fokus på **mediets påvirkning** på tekstens anaforvalg, dvs. et **diamesisk** fokus.

Nærmere defineret ønsker vi at besvare følgende 2 hovedspørgsmål:

- 1) **Hvad kendetegner hhv. de danske og italienske radio- og tv-nyhedsudsendelsers anaforer, hvad angår markerethed?**
- 2) **Hvad kendetegner hhv. de danske og italienske radio- og tv-nyhedsudsendelsers anaforer, hvad angår leksikalsk variation?**

Vi vil indledningsvis i vores afhandling behandle teori, der kan beskrives som værende overordnet og vigtig basisteori, som er nødvendig at behandle for at komme ind i opgavens

⁷ Citatet har Korzen hentet fra Politiken d. 23.02.02, 2. sektion, p. 5.

univers af medier, sprogtypologi og reference i tekster. Dernæst vil tvedelingen, som ses i problemformuleringen, gå igen i selve opgavens opbygning, da vi har valgt at inddele opgaven efter dens to emner; hhv. anaforernes **markerethed** og anaforernes leksikalske **variation**. Opgavens krop skal altså ses som to adskilte dele, hvor der i hver er en teoretisk gennemgang, en analyse og en diskussion.

Metodisk går vi induktivt til værks. Det vil sige, at vi søger at få viden erhvervet gennem empirisk generalisation (Den Store Danske). Vi har udvalgt vores empiriske materiale efter en række kriterier⁸ for netop at sikre, at de er gode repræsentanter for opgavens undersøgelser. Analysen af vores korpus vil i første omgang være kvalitativ. Herved skal forstås, at vi ud fra analysen af teksteksempler forsøger at finde karakteristika, der kan fortælle os noget om tendenserne for hele nyhedsgenren. Denne kvalitative analyse vil vi komplementere med en kvantitativ analyse. Den kvantitative analyse har sit udgangspunkt i en optælling af de analyserede størrelser, og munder ud i statistiske figurer over frekvensen af de forskellige undersøgte anaforske størrelser. En **kombination** af kvalitativ og kvantitativ analyse betragter vi som den bedste måde, hvorpå vi opnår et så validt resultat som muligt.

1.3. Hypoteser

På baggrund af tidligere forskningsresultater, hovedsageligt fra Bean-projektet, havde vi ved projektets start nogle hypoteser, som vi med specialet ønsker at få enten af- eller bekræftet for at nå frem til en besvarelse af hovedspørgsmålene. Disse hypoteser har vi valgt at nedskrive, for at læsere af vores speciale kan sætte sig ind i den proces, vi har været igennem i specialeskrivningen fra forudindtagelser til fakta.

I forhold til det interlingvistiske fokus havde vi en forventning om, at vi i **italiensk**, grundet den hypotaktiske tekststruktur⁹ med mange underordninger, ville se flere **umarkerede** anaforer.

Desuden forventede vi at se en større hyppighed af leksikalsk **varierede** anaforer i de **italienske** tekster ift. de danske pga. den italienske tradition for retorik og poetik, som vi beskrev i specialets intro.

⁸ Se uddybning af dette i afsnit 1.5..

⁹ Mere om dette i afsnit 2.2.5..

I forhold til det diamesiske fokus var vores hypotese, at **radio**-teksternes anaforer ville være **mere markerede** end tv-teksternes, fordi radioen ikke har de medfølgende billeder, der kan være med til at højne en størrelses prominens i ytringen. For at modtageren af radio-teksterne ikke skal tabe tråden, men derimod være helt klar over hvilken størrelse der tales om, forventede vi mange markerede anaforer, særligt NP-anaforer, i disse tekster.

På samme grundlag vurderede vi, at anaforerne i **radio**-teksterne ville have tendens til at være leksikalsk **identiske**, mens **tv**-teksternes anaforer ville have en tendens til at være leksikalsk mere **varierede**.

1.4. Afgrænsning

Grundet afhandlingens begrænsede sideantal har vi valgt ikke at behandle kataforer og exoforer, herunder ko-referentielle NP'er (Korzen 2000a: 405). Vi vil udelukkende analysere **direkte anaforer**¹⁰, hvilket vil sige, at associative anaforer ikke analyseres eller optælles i dette speciale.

Det skal desuden understreges, at vores indsamlede og transskriberede korpus er af et mindre omfang, og at vores resultater dermed kun kan give os *idéer* om **tendenser** vedr. anaforbrugen i journalistisk nyhedssprog¹¹. Endvidere ville vi umuligt kunne analysere alle danske og italienske tv- og radiokanaler eller alle typer af nyhedsudsendelser, hvorfor vi har måttet udvælge nogle specifikke kanaler og nyheder. Nedenfor følger en redegørelse af netop disse valg.

1.5. Valg af empirisk materiale

Vores empiriske materiale er valgt ud fra vores ønske om at undersøge anaforbrugen i radio og tv. Efter nærmere overvejelse besluttede vi os for at undersøge anaforbrugen i **radio-** og **tv-nyheder**. Vi fandt **nyhedsgenren** spændende, da nyhedsformidling fylder meget i vores globale verden (TV2-artikel), og det er en genre, vi alle sammen mere eller mindre er i berøring med hver dag. Skytte (2000: 56-58) skriver, at man kan sammenligne sprog ud fra

¹⁰ Om direkte anaforer se afsnit 2.3.2.1..

¹¹ Læs mere om vores undersøgelses fejkilder i bilag 18.

forskellige typer tekster, hvor de såkaldte paralleltekster er de mest optimale at sammenligne, da de omhandler samme emne og desuden er skabt uafhængigt af hinanden. Da vores ønske var at sammenligne nyheder, måtte vi vælge såkaldte adaptionstekster (Skytte 2000: 57) som empirisk materiale. Adaptionstekster er ikke lige så velegnede som paralleltekster er, da de ofte er skabt ud fra samme kilde, dvs. et internationalt nyhedsbureau, og dermed ikke er opstået uafhængigt af hinanden. Dette giver dem ofte et homogeniseret udtryk. Vi er naturligvis bevidste om, at dette kan give fejlagtige resultater. Vi anser dem alligevel som velegnede som empirisk materiale til denne afhandling, da de fleste, trods den homogene snert, bærer præg af, at der er forskellige forfattere, dvs. italienske og danske, bag de enkelte nyhedsindslag.

Vi besluttede at udvælge nyhedsklip fra DR og Rai – to kanaler som begge er publicservice-kanaler, og som er ikoner for hhv. dansk og italiensk radio- og tv-historie. På radiosiden valgte vi for de danske teksters vedkommende indslag fra **DR** (DR's hjemmeside) P4's radioavis, mens vi for de italienske teksters vedkommende valgte klip fra både GR1, GR2 og GR3 "radioaviserne" på hhv. Radio Uno, Due og Tre under **Rai** (Rai's hjemmeside).

På tv-siden valgte vi for de danske teksters vedkommende nyhedsindslag fra DR1's "Tv-avisen" og for de italienske teksters vedkommende nyhedstekster fra Rai Uno, Due og Tre's "tv-aviser" TG1, TG2 og TG3. I få tilfælde, hvor vi har manglet et bestemt nyhedsklip fra dansk tv, har vi brugt klip fra DR Update.

Grunden til at vi måtte indsamle materiale fra flere forskellige radio- og tv-aviser på både italiensk og dansk¹² er, at udsendelserne ikke altid havde samme nyhedsprioritering. Skulle vi derfor være heldige at finde den **samme** nyhed på både dansk og italiensk, måtte vi gennemgå alle udsendelserne, og så håbe på, at bare én af de ovennævnte tv- og radioaviser havde den aktuelle nyhed som en del af deres nyhedsudsendelse. Nogle gange kom nyhederne i de to lande forskudt af hinanden. Danske nyhedsmedier ville således fx behandle et emne den ene dag, hvor italienske nyhedsmedier ville behandle samme emne den anden dag eller omvendt. Dette bevirkede, at vi til tider måtte lede i nyhedsmediernes **arkiver** for at finde nyhedsindslaget. Det skabte ofte problemer, da ikke alle nyheder blev arkiveret, og introteksten desuden ofte blev klippet ud.

Nyhedsklippene stammer primært fra de længere nyhedsudsendelser grundet ønsket om at have længere nyhedsklip til rådighed som empirisk materiale. Nyhedsudsendelserne kan alle siges at være af den "klassiske" type med en nyhedsvært i studiet som oplæser og tilhørende

¹² Vi valgte dog kun én radiokanal for de danske teksters vedkommende.

indslag med korrespondenter. Der er således tale om, at sproget i nyhederne oftest er oplæst fra et manuskript (skriftsprog), hvilket netop var vores ønske¹³. Vi har valgt kun at analysere journalisternes tale, da det netop er dét, vi forbinder med nyhedssprog. Interviews eller kommentarer fra andre ikke-journalistiske personer (hvilket ofte er på fremmedsprog), er dermed ikke analyseret. Sproghandlingen¹⁴ i vores empiriske tekster må overordnet siges at være repræsentativ, og der veksles i nyhedsformidlingen mellem den fortællende, beskrivende og orienterende talehandling. Teksterne er på dette punkt nogenlunde sammenlignelige med Mr. Bean-teksterne¹⁵, der overordnet beskrives som havende en narrativ talehandling. Nyhedstekster er dog fra en journalistisk genre, og må derfor forventes at have et sprogligt **højere** register og være sprogligt mere gennearbejdede ift. især de mundtlige Bean-tekster. Det empiriske materiale er fundet og optaget¹⁶ med digitalkamera direkte fra de to stationers (DR & Rai) hjemmesider i september 2008. Vi udvalgte til sidst, ud af et større korpus, 11 nyheder¹⁷, hvoraf størstedelen¹⁸ er ”udlandsnyheder” i både Danmark og Italien. Nyhedsindslagene er transskriberede og forefindes i bilag 4-14. Navngivning og nummerering af teksterne i vores korpus kan ses i bilag 3. De danske tv-tekster er nummereret fra 1DT-11DT og de italienske tv-tekster fra 1IT-11IT¹⁹. Efter lignende system er de danske radio-tekster nummereret fra 1DR-11DR og de italienske radio-tekster fra 1IR-11IR²⁰.

1.6. Forholdsregler i forbindelse med transskribering og analyse af empirisk materiale

Vi vil i dette afsnit redegøre for hvilke overvejelser, vi har gjort os i transskriberingen og i analysen af vores empiriske materiale. De overordnede transskriberingsregler findes i bilag 1. Når man skal transskribere en mundtlig genre, kan det være svært at vurdere tegnsætningen. Det var først og fremmest vigtigt for os at vurdere, hvilke **sekvensskift** der var i de enkelte tekster, så vi i analysen kunne se hvilke typer anaforer, der kan markere et sekvensskift. Da

¹³ I enkelte af nyhedsklippene er korrespondentens tale dog forholdsvis ustruktureret og bærer ikke præg af at være oplæst. Se evt. vores afsnit om fejkilder Bilag 18.

¹⁴ Dvs. ”[...] den form for relation der er mellem det sproglige udtryk og den ydre ikke-lingvistiske verden.” (Skytte 2000: 26).

¹⁵ Fremover kaldt Bean-teksterne.

¹⁶ Optagelserne findes i bilag 19 (DVD).

¹⁷ 11 nyheder som alle er bragt i begge medier på begge sprog, dvs. 11x4 tekster.

¹⁸ Bortset fra tekst 7 (Italienere bortført i Ægypten).

¹⁹ Hvor DT står for dansk tv og IT står for italiensk tv.

²⁰ Hvor DR står for dansk radio og IR står for italiensk radio.

talestrømmen er meget konstant uden markante pauser, har vi været nødsaget til også at have *andre* kriterier for sekvensskift end blot lange pauser. De lange pauser forekommer bl.a. de steder, hvor vi har valgt **ikke** at medtage fx et interview, foretaget af korrespondenten. En anden vigtig indikator på et sekvensskift er brugen af **mentale rumåbnere**. Det kan være både i form af adverbielle indledere eller blot i tilfælde af, at der sker et tydeligt skift i nyhedens fokus eller ved situationsskift. Det har således været vores egen opgave at foretage denne ofte svære vurdering.

Lignende udfordringer har vi haft ifm. bestemmelse af anaforer på **topisk ledplads**, dvs. ved udpegning af sætningens topic²¹. Vi har først og fremmest bestemt topic'et ud fra et **helsætningsniveau**. Dette har vi valgt at gøre trods det faktum, at der ofte forekommer ledsætninger med en slags "eget" topic. Dernæst har vi konstateret et topic dér, hvor to eller flere sideordnede sætninger forekommer, dvs. sætninger der sammenbindes af en sideordner som fx *og*, *eller*, *hverken* og *men*, og på italiensk *e*, *o*, *né* og *ma*. Der kan således være et topic på hver sin side af sideordneren. Som hovedregel er topic den tekstpragmatiske **mest prominente** størrelse i teksten i henhold til de tekstpragmatiske hierarkier²². Vi har dog i flere tilfælde også fulgt *andre* regler i bestemmelsen af topic. Vi har således bestemt topic ud fra dét, som sætningen **handler om**, hvilket ofte også kan stå på objektets ledplads. Når en sætning fx indledes med "Man...", "Det forlyder...", "Ora sappiamo che..."²³ har vi ikke benævnt størrelserne på subjektspladsen (hhv. det generelle "man", "det" og "sappiamo" i ovenstående eksempler) som topic. Dette skyldes, at vi finder andre størrelser i teksten mere fremtrædende i handlingen. Se således nedenstående eksempel:

1. Ritorniamo a parlare dei **i turisti** rapiti..
(7IR, comm.314)

I eksemplet har vi fx udnævnt "i turisti" som topic, til trods for at det står på en ikke-primær ledplads. Der er altså andre ting, udover de tekstpragmatiske hierarkier, der spiller ind, når topic skal bestemmes, og ofte er der tale om en vurderingssag.

²¹ Om topic se afsnit 3.3..

²² Se figur 5 i afsnit 3.2..

²³ Endvidere ser vi sætninger som fx "det forlyder..." som en slags sætningsindledere, hvor vi ikke mener, at man kan tale om et topic i "det".

Da vi indledte analysen af vores korpus, diskuterede vi, hvor langt tilbage i den enkelte tekst en antecedent kunne befinde sig. Eller med andre ord, om **korrespondenterne** i deres indslag kan bruge anaforiske udtryk, der henviser til en antecedent i **nyhedsoplæserens** tekst. Vi kan jo af gode grunde ikke vide om korrespondenten forinden har hørt eller set nyhedsoplæserens indledende tekst. Som udgangspunkt har vi vurderet, at korrespondenten ikke kender denne tekst, og teksten i dennes indslag skal derfor **ikke** ses som sammenhængende med nyhedsoplæserens tekst. I nogle enkelte tilfælde fremgår det dog tydeligt, at korrespondenten er ”med på linjen” og dermed kan høre nyhedsoplæserens introtekst og følgende ”udforme” sin egen tekst i relation til denne. I sådanne tilfælde ser vi teksterne som sammenhængende. Hvis der vendes tilbage til **studiet** efter et indslag med en korrespondent, ser vi den afsluttende tekst fra studiet som hørende sammen med korrespondentens. Nyhedsoplæseren kan jo tilpasse sin tekst efter det netop afsluttede indslag.

Vores optællinger af anaforer er foretaget i et tekstmateriale i størrelsesordenen 2145 ord (DT), 2654 ord (IT), 2529 ord (DR) og 2231 ord (IR). Antallet af optalte anaforiske størrelser i teksterne beløber sig til 146 (DT), 156 (IT), 118 (DR) og 120 (IR)²⁴. Frekvensen af de forskellige typer anaforer, som vi præsenterer i opgaven, vises i procent, hvis ikke andet er angivet. Hvor ikke andet er angivet, optæller og analyserer vi alle anaforer, dvs. både dem på og ikke på topisk ledplads. I vores korpus har vi markeret alle anaforer og kommenteret dem i **kommentar-bokse** i højre margin. Anaforerne er opdelt og optalt ift. **markerethed** og **leksikalsk variation**. Vi opfordrer læseren til at læse bilag 2, der forklarer vores opdeling og optælling, således at betegnelserne brugt fremover i specialet er forståelige. Endelig skal det nævnes, at vi har fået læst korrektur²⁵ på vores italienske empiriske tekster for at sikre en så korrekt gengivelse så mulig.

²⁴ Alle optællingsresultater findes i bilag 15.

²⁵ Af vores ven Saverio Campiglia, der har italiensk som modersmål og taler flydende dansk efter 12 år i Danmark.

2. Teoretisk baggrund

Nedenfor følger først en redegørelse af nyhedsgenren, dernæst en redegørelse af hhv. tv- og radiomediet og endelig af den diamesiske faktor. Herefter følger en gennemgang af hhv. en grundlæggende teori om sprogtypologiske forskelle dansk og italiensk imellem samt en gennemgang af teori om tekstrelationer.

2.1. Nyhedsgenren

Nyheder er med til at opdatere os om, hvad der foregår i verden lige rundt om hjørnet, og hvad der foregår i den verden, som er adskilt fra os af kontinenter og have. Når vi modtager nyheder, opfylder vi helt basale behov, som vi alle (eller i hvert fald størstedelen af os) har for at vide, hvad der rører sig ude i den nære og fjerne verden. Hvad vi så bruger denne viden til, kan variere, alt efter hvem modtageren er, men overordnet set fungerer nyheder som en slags viden, vi opmagasinerer på vores indre arkiv (Olsson & Poulsen 2004: 18).

Det er vigtigt for en nyhed, at den er relevant for modtageren. Det betyder, at ét kriterium til en nyhed ofte er, at den skal være tæt på modtagerens egen verden og således indeholde en vis geografisk nærhed til modtageren (ibid.: 47). Vores empiriske materiale opfylder imidlertid ikke dette kriterium²⁶, da nyhederne skulle være sammenlignelige og derfor *måtte* have en vis **international** værdi, og som følge heraf er forholdsvis geografisk langt væk fra modtageren. Et andet kriterium til en nyhed, når den formidles, er, at den skal være forståelig og letfortolkelig for modtageren. Her tænkes ikke blot på sproget, men også på de referencer, som journalisten vælger at benytte i nyheden. Det er vigtigt, at det er referencer, som modtageren på en eller anden måde kender eller kan forholde sig til. Tit kan følgeskabet af tekst, billeder, brug af speaker, udtalelser osv. hjælpe for forståelsen af en reference eller et kompliceret handlingsforløb. En nyhed som for modtageren ikke er forståelig, kan ikke have funktion som en nyhed (ibid.: 40-41).

²⁶ Bortset fra tekst 7 "Italienerne bortført i Ægypten".

2.1.1. Nyheder i tv-mediet

Hvad kom først: radioen eller tv'et? Det gjorde radioen selvfølgelig, og med inspiration fra radioen er tv'et blevet udviklet. Dette ses bl.a. på de karakteristika, som tv'et har arvet fra radioen i form af fx monologer (fx oplæsning af nyheder), dialoger (fx interviews), small talk osv. (Olsson & Poulsen 2004: 144).

Som regel når vi ser en film på tv, forudsat at den er god, og at vi gider se den, er vi godt lænet tilbage i sofaen, og rejser os kun, når vi er tissetrængende eller når andre presserende faktorer forlanger det. Omvendt er det eller kan det i hvert fald være, når vi blot har tændt for tv'et, fordi vi synes, vi mangler noget baggrundsstøj eller vi lige med et halvt øje kan følge med i tv-nyhederne, samtidig med at vi holder øje med den kogende pasta ude i køkkenet. Som dette billede af de to forskellige situationer indikerer, er det derfor nogle **andre** krav, som stilles til **nyhedstilrettelæggeren** end til filmproducenten. Nyhedstilrettelæggeren må hele tiden have in mente, at seeren ikke nødvendigvis vil være til stede under hele udsendelsen. Han har derfor ikke samme mulighed for fordybelse, som filmproducenten i sin film har (Larsen 2003: 70). Andre ting såsom at en nyhedsudsendelse kun varer ca. 30 min. har selvfølgelig også en indflydelse på fordybelsen i de enkelte nyhedsindslag.

Nyheder som vi kender dem fra tv med den klassiske tv-vært i studiet fremstilles i overensstemmelse med den **didaktiske**²⁷ og **episke**²⁸ produktionsform (Olsson & Poulsen 2004: 149). Typiske træk fra den didaktiske produktionsform er en nyhedsoplæser i et studie, der henvender sig direkte til seerne og, i starten af et nyhedsindslag, introducerer nyheden samt, sidst i indslaget, konkluderer og perspektiverer. De episke træk skal ses i de situationer, hvor nyhedsoplæseren i løbet af udsendelsen har givet ordet videre til fx en udsendt korrespondent, som kan være på "live" enten via telefon eller kamera og "on location". Oftest indledes en nyhedsudsendelse med et billede af studiet, hvor nyhedsoplæseren med få ord introducerer indslagets hovednyheder. Disse ledsages tit af små "teasere" i form af korte billedsekvenser (ibid.: 151).

2.1.2. Nyheder i radio-mediet

Som nævnt i foregående afsnit er radioen ældre end tv'et. På samme måde, som det var med nyhedsudsendelser på tv, foregår radionyhedsudsendelser oftest også i et studie. I dette

²⁷ Ved "didaktisk" skal forstås "belærende"

²⁸ Ved "episk" skal forstås "berettende"

tilfælde er der logisk nok tale om et lydstudie. Radioen har dog imidlertid også den mulighed at kunne interviewe folk omkring et givet emne (og interviewet behøver ikke at finde sted i studiet) og have indslag med andre end radioværten såsom korrespondenter, der befinder sig netop dér, hvor en begivenhed finder sted. Mulighederne er altså stadig mange, selv om de begrænser sig inden for æterens rammer.

Som medie er radioen **mindre kompliceret** end fx tv'et, hvis man altså vel og mærket ser den fra **tilrettelæggerens** synspunkt. Der er nemlig ikke så mange faktorer at tage hensyn til på én gang såsom, at der fx også skal være et billedindslag. Tilrettelæggeren har altså kun det lydlige rum at forholde sig til. Ser vi imidlertid radioen fra **lytternes** synspunkt forekommer denne form for medie **mere krævende** pga. fraværet af billedet. Når vi ser tv, hjælper billedet os nemlig med at holde opmærksomheden og koncentrationen (Larsen 2003: 87) Dette skal nok ses i lyset af, at tilstedeværelsen af billede bevirker, at seeren ikke behøver at trække på sin egen mentale repræsentation af et emne, men kan tage udgangspunkt i repræsentationen på skærmen. Det er ikke svært at forestille sig, hvordan folk før i tiden formentlig var bedre til at lytte, fordi de ikke dengang var under indflydelse af bl.a. tv'et og digitale medier, som i dag kombinerer både lyd og billede.

Dette fravær af billede stiller imidlertid dét krav til tilrettelæggere af radioudsendelser, at de skal kunne formidle **visuelt** via sproget og lyde. Med andre ord skal det sagte i radioen danne billeder for lytterens indre og derved stimulere lytterens kognitive billeder samt rykke i sanserne, så han/hun føler, at han/hun selv er til stede i det rum, hvor den begivenhed, der berettes om, udspiller sig (ibid.: 87).

2.1.3. Den diamesiske variant

Ifølge Korzen (2005c: 505) spiller den diamesiske variant en stor rolle i valget af anaformateriale. Dette skyldes forskellige årsager, som kan tilskrives aspekter, der vedrører både den leksikalske variation og identitet i anaforerne samt deres markerethed. Som Korzen påpeger, er en vigtig faktor nemlig, at modtageren af en **mundtlig** leveret tekst eller ytring ikke kan "gå tilbage" i teksten eller ytringen for visuelt at "tjekke" udtrykket i antecedenten eller den sidst forekommende anafor, skulle han/hun være i tvivl om anaforrelationerne. Dette er en essentiel ting at overveje som afsender, da man derfor kan være nødt til at tage nogle hensyn såsom at benytte **identiske** udtryk, der dermed ikke forvirrer modtageren, og får ham til at foretage forkerte og fejlagtige identifikationer. Mange varierede udtryk *kan* risikere at afspore modtageren. Desuden kan man som afsender være nødt til at anvende de mere

markerede anaforer, hvilket skal forstås ud fra et hukommelsesmæssigt aspekt (Korzen 2007a: 96).

Den mundtligt leverede tekst eller ytring er også interessant i et andet markeringsperspektiv. Det er den, fordi afsenderen mundtligt kan tilkendegive, ved hjælp af betoning i udtalen, hvis der er noget, han/hun ønsker særligt skal fremhæves. Dette resulterer ofte i, at de markerede anaforers funktion som tekststruktureringssignaler overtages af den prosodiske markering (Korzen 1999: 356).

Vores empiriske materiale udgøres, som vi allerede har redegjort for, af hhv. radio- og tv-tekster. Der er derfor tale om **mundtlig** leveret tekst, hvor afsenderen netop er nødt til at tage ovenstående hensyn til modtageren. Som vi nævnte i de foregående afsnit, har tv-mediet den fordel, at der er mulighed for at akkompagnere teksten med et billede eller videooptagelse. Denne fordel har radioen ikke, og det stiller som nævnt større krav til modtageren. Man kan derfor argumentere for, at der netop i radio-mediet, ift. tv-mediet, er tale om en påvirkning af **anaforvalget**, der gør, at afsenderen ville være nødt til at bruge flere leksikalsk identiske udtryk for at sikre den rette identifikation samt anvende flere markerede anaforer for ikke at risikere at forbindelsen mellem anaforerne ”forstyrres”, og relationen derved misfortolkes og går tabt.

2.2. Sprogteori

Eftersom vi metodisk arbejder komparativt med sprogene dansk og italiensk, vil vi med inspiration fra forskningsprojektet *Lingvistisk Oversættelse* på Handelshøjskolen i København arbejde ud fra en inddeling af sprogene i typer. Denne sprogtypologiske tilgang adskiller sig fra den klassiske typologiske inddeling af sprog, der særligt har morfologien for øje, ved først og fremmest at koncentrere sig om sprogets leksikon. Grunden til at disse overordnede sproglige karakteristika, særligt vedrørende leksikon, er interessante at behandle indledningsvist i vores teorifsnit, er, at de formår at sætte sit præg helt ned på de relationsskabende tekstelementer, såsom anaforer, der er dette speciales grammatiske omdrejningspunkt. Man kan derfor sige, at vi i vores afhandling arbejder ud fra princippet i den hermeneutiske cirkel. Vi går fra helhed, for derefter at fordybe vi os i delementerne for så nogle gange at bevæge os tilbage til det ”sprogtypologiske overblik”.

2.2.1. Genetisk sproglægtskab vs. typologisk sproglægtskab

Sproghistorisk er sprogene dansk og italiensk at betragte som hørende til samme sprogfamilie, eller sprogæt, nemlig den **indoeuropæiske** (Hjelmslev 1963: 70)²⁹.

Hvis vi som Hjelmslev gør brug af Rasmus Rasks betegnelse, hører dansk under den germanske sprogklasse, den østgermanske sprogstamme og den nordiske sproggren. Italiensk falder derimod ind under den italiske sprogklasse, der ikke overraskende er opdelt af et utal af sprogstammer og sproggrene, som giver et billede af den splittelse (landområder imellem og dialekter imellem), der har kendetegnet de fleste perioder af landets historie frem til samlingen i 1860’erne med påvirkning frem til den dag i dag. Hjelmslev nævner også betegnelsen ”**romansk sprogklasse**” som er et mere brugt udtryk for det italienske sprogs genetiske oprindelse.

Ud over **genetisk** sproglægtskab taler Hjelmslev om **typologisk** sproglægtskab (ibid.: 13). De klassiske typologiske inddelinger³⁰ af sprog har først og fremmest fokuseret på sprogenes

²⁹ Hjelmslev henviser til sprogforskeren Rasmus Rask, der i starten af 1800-tallet var blandt de første, der så sammenhængen mellem de indo-europæiske sprog. Rasmus Rask fandt ligeledes frem til flere grader af sprogfamilier og indførte en række betegnelser for disse; En stor sprogfamilie kaldes en *sprogæt*. Denne inddeles i *sprogklasser*, disse i *sprogstammer* og disse igen i *sproggrene*.

morfologiske opbygning samt på ordstilling - også kaldet universelle træk³¹. De klassiske typologiske inddelinger af sprog har imidlertid vist sig at være utilstrækkelige til at beskrive de vesteuropæiske sprog og disses forskelligheder. Herslund og Baron (2003) opstiller, øjensynligt af denne grund, en typologisk opdeling af sprog, som, kort antyd det tidligere, fokuserer på sprogets leksikon og som en naturlig konsekvens heraf på sprogenes leksikaliseringsmønstre, da der her er afgørende forskelle mellem dansk og de romanske sprog³². Denne typologiske opdeling vil vi nu se nærmere på.

2.2.2. Endo- og exocentriske sprog

Betegnelserne endocentrisk og exocentrisk sprog dækker over 2 forskellige måder, hvorpå et sprog kan vælge at kode den mest præcise og kompakte information (Herslund 2005: 14).

Dansk kaldes et endocentrisk sprog, fordi det som hovedregel koder den leksikalske specificitet og hermed den indholdsmæssige tyngde i **verberne**, dvs. i propositionens centrum. **Italiensk**, derimod, kaldes et exocentrisk sprog, da det derimod koder **substantiverne** som leksikalsk specifikke og informationstunge, dvs. anbringer informationen *uden for* centrum af propositionen. Informationskoncentrationen i hhv. verberne på dansk og substantiverne på italiensk resulterer på dansk i en forholdsvis hyppig anvendelse af finitte verber i sideordnede konstruktioner (paratakse), mens det på italiensk resulterer i hyppig anvendelse af deverbatiserede verber placeret på forskellige og retoriske niveauer (hypotakse) (Korzen 2005f: 193). Disse typologiske forskelle kan, sammen med traditioner inden for sprogene³³, registreres helt ned i anaformaterialet, som netop ofte udgøres af substantiver eller af nul-subjekter³⁴ ifm. forskellige verbale størrelser.

Vi skal huske at understrege, at betegnelserne endo- og exocentrisk skal ses som **yderpunkter** på en **skala**, hvor skandinaviske sprog befinder sig i retning af den endocentriske "pol", mens de romanske sprog befinder sig nærmere den exocentriske "pol"³⁵.

³⁰ Isolerende, agglutinerende, flekterende og polysyntetisk, jf. Hjelmslev (1963: 88ff).

³¹ Greenberg opstiller en række parametre, som man kan inddele sprog typologisk efter. Mest kendt er nok placeringen af subjekt, objekt og verbum ift. hinanden; (SVO, SOV, VSO, VOS, OSV og OVS) jf. Greenberg (1963: 76ff).

³² Herslund & Baron (2003) arbejder komparativt med sprogene dansk og fransk.

³³ Disse traditioner uddybes i afsnit 2.2.6.

³⁴ Dvs. subjekter der ikke er eksplicit til stede eller realiseret i teksten.

³⁵ Når man opstiller typologierne på en skala, tager man højde for, at sprogene konstant har udviklet sig og stadig gør det. Fx kunne man i old-skandinavisk finde tegn på en slags absolutte konstruktioner i dansk. (Korzen 2007b: 215).

2.2.3. Substantivernes leksikalisering

Hos Korzen (2002b) ser vi hvordan, de danske substantiver har tendens til at leksikalisere betydningen ”funktion”, mens de italienske substantiver oftere leksikaliserer udseendet eller udformningen af genstanden dvs. ”**konfigurationen**”. Vi tillader os her at nævne udtrykkene ”praktisk” og ”poetisk”, som i denne sammenhæng giver rigtig god mening. De specifikke italienske substantiver, som er leksikaliseret på et **hyponymniveau**³⁶ (Korzen 2002b: 138), giver det **italienske** sprog en højere grad af leksikalsk **variation** i substantiverne, hvorimod det danske sprog, som er leksikaliseret på et **hyperonym-niveau**³⁷, kan virke ”fattigt” eller gentagende, hvad angår substantiverne. Med andre ord kan det **danske** sprog ses som værende praktisk anlagt, hvor ”best practice” i høj grad er tydelighed og forståelighed i kommunikationen, **il parlar chiaro**, hvorimod ”best practice” i **italiensk** nærmere er konstant variation, retorisk stil og skønhed, med andre ord; **la bella forma** (Lundquist 2005: 196). Der er altså tale om kulturelle fænomener, hvilke vi vil uddybe i afsnit 2.2.6.. Ofte må man på dansk lave sammensætninger med hyperonymet som rod for at opnå den specifikke betydning, som de italienske hyponymer besidder. Mange gode eksempler på dette fænomen er at finde i Korzen (2002a: 17), men her kommer alligevel et par af vores egne tilvirkninger og eksempler på danske prototypesubstantiver, der ikke kan gengives på samme overordnede niveau på italiensk:

Mad	Finger-, ind- (som overbetegnelse , i <i>fjerkræ</i> , <u>som fyld, i polstringer</u>), aftens-, morgen-	Tartine, - (interiora/ frattaglie (pl.) , <i>rigaglie</i> , <u>ripieno/farcia, imbottitura</u>), cena, colazione
Stel	brille-, spise-, under- (på flyvemaskiner , <i>biler</i> og <u>mennesker</u>)	Montatura, servizio (di piatti), (carrello , <i>autotelaio</i> , <u>sedere e gambe</u>)
Leje	Hus-, sam-, senge-	Affitto (di casa), rapporto sessuale, degenza/decubito

Figur 1

Et sjovt træk ved nogle af de danske ord, vi har valgt i figur 1, er, at de benytter det **samme** leksikalske udtryk for leksemer, hvis intensioner er meget anderledes fra hinanden. Der er således fx ikke det samme **indmad** i fjerkræ, som der er i fx møbler, og **understellet** på et

³⁶ Dvs. på et underniveau.

³⁷ Dvs. på et overniveau.

menneske ser også ganske anderledes ud fra understellet på en flyvemaskine eller bil. Denne form for ”genbrug” af ordene er en faktor, som er medvirkende til det danske sprogs tydelige præg af gentagelser og dermed begrænsede variation i de danske substantiver.

2.2.4. Verbernes leksikalisering

De **danske verber** kompenserer så at sige for de danske abstrakte substantiver ved at være leksikalt ladede med meget information, hvilket vil sige, at de er meget specifikke. Verberne på dansk leksikaliserer ofte **måden**, hvorpå handlingen finder sted. Populært sagt kan man ”tegne” verbet eller om ikke andet tydeligt se verbet for sig. De italienske verber er derimod meget abstrakte og leksikaliserer altså meget mindre information³⁸. Denne forskel kommer tydeligt til udtryk i gruppen af bevægelsesverber, hvor de danske af slagsen præcist fortæller os, hvordan bevægelsen finder sted, mens de italienske bevægelsesverber ofte begrænser sig til at fortælle, at der sker en form for bevægelse. De italienske bevægelsesverber har i modsætning til de danske ofte komponenten ”**retning**” leksikaliseret. På dansk må der tilføjes en præposition for at eksplicitere bevægelsesretningen. Dette ses i følgende figur, som er inspireret af Baron & Herslund (2005: 26):

	Bevægelse + måde	retning	vs.		Bevægelse + retning
Hunden	går (løber)	ind		il cane	entra
Fisken	svømmer	ind		il pesce	entra
Fuglen	flyver	ind		l'uccello	entra
Bilen	kører	ind		la macchina	entra
Skibet	sejler	ind		la nave	entra

Figur 2

På italiensk må de non-specifikke verber suppleres med et præpositionssyntagma, hvis komponenten ”måde” skal tydeliggøres. Dette fænomen er forsøgt vist i næste figur, med inspiration fra Korzen (2002a: 18).

³⁸ Der eksisterer dog også et mindre antal såkaldte serie 2-verber på italiensk, som leksikaliserer bevægelsens ”måde” og ikke ”retning”. Eksempelvis Correre, nuotare, saltare og camminare. (Baron & Herslund 2005: 25)

	Bevægelse + måde	vs.		Bevægelse	Måde
Peter	går		Pietro	Va	a piedi
Peter	kører		Pietro	Va	in macchina/in bici ecc.
Peter	sejler		Pietro	Va	in barca
Peter	rider		Pietro	Va	a cavallo

Figur 3

2.2.5. Substantiver og verbers fleksion

Det endocentriske dansk betragtes som et fleksivfattigt sprog, hvad angår verberne og mere fleksivrigt hvad angår substantiverne. Det exocentriske italiensk karakteriseres derimod som et fleksivrigt sprog i verbum-øjemed og et fleksivfattigt sprog i substantiv-øjemed. De italienske substantiver mangler muligheden for i sig selv at udtrykke **bestemthed** og **retning**, hvilket de danske er i stand til (Korzen 2005a: 87). Det er dog især verbernes fleksion, der deler de sproglige vande, da **italiensk** besidder hele **48** syntetiske former af hvert verbum over for **dansk**s beskedne **8**. Den italienske personbøjning i alle finitte former gør sit til de mange syntetiske former, men italiensk kan også bryste sig ved at kunne udtrykke aspekt, hvilket ikke er muligt i dansk. Desuden eksisterer konjunktiv og konditionalis ikke som modus på dansk, ligesom den infinitte form gerundium ikke er en del af sproget. På dansk kan participier ikke bruges i absolutte konstruktioner, og sjældent ses de som attributiv og frit prædikat.

Disse fænomener, særligt i verbalsystemet, er i høj grad med til at forstærke forskellene i leksikaliseringen på dansk og italiensk. Udover at det italienske sprog har 48 syntetiske former af hvert verbum, er det italienske morfologiske system i stand til, bl.a. ved hjælp af **aspektualisering**, at fremhæve eller nedtone verbalhandlinger, så de fremstår i en hierarkisk orden og med distinktionen forgrund-baggrund, dvs. ”di primo piano” og ”di sfondo” (Korzen 2002c: 373ff). Italiensk kan altså med hjælp fra verberne tilkendegive, hvad der anses for værende vigtigt og mindre vigtigt. De leksikalsk tunge verber har langt færre muligheder for hierarkidannelse, og fremstår langt oftest på linje med hinanden. Der er altså tale om, at verberne udtrykker handlinger, der anses for værende lige vigtige. Dette resulterer i en retorisk sideordnet eller **parataktisk** tekststruktur på **dansk** og en retorisk over- og underordnet eller **hypotaktisk** tekststruktur på **italiensk**.

Hypotakse kan ses som gradvis **deverbalisering**, hvor prædikatet taber dets verbaltypologiske træk. Netop dette illustreres i nedenstående figur:

Hypotakse: deverbalisering og verbaltypologiske træk

<i>Form</i>	<i>Morfo-funktionelle træk</i>
0. finit verbal i helsætning	0. prototypisk verbalfunktion
1. finit verbal i ledsætning	1. tab af selvstændig illokution og modus, tab af selvstændig temporal og/ eller aspektuel værdi
2. infinit verbalform	2. gradvist tab af verbal morfologi: tab af personbøjning/ subjektseksplitering og dermed fuldstændigt tab af illokutionær, modal, temporal og aspektuel værdi
3. nominalisering	3. fuldstændigt tab af verbal morfologi, prædikatet integreret som andenordensreferent i en anden proposition, valensled reduceret til sekundære ledpladser eller udeladt

Figur 4 (fra Korzen (2002b: 142))

Figuren skal læses oppefra og ned, hvormed verbet, efterhånden som vi bevæger os ned i ”trin”, mister flere og flere af sine verbale træk. Samtidig sker der ift. sætningen en desentralisering, hvilket vil sige, at strukturen mister karakter som sætning.

Niveau 0 og 1 har selvstændig subjektbestemmelse, hvilket vil sige, at verber på dette niveau kan udtrykke subjeks- og topic-skift, mens niveau 2 og 3 derimod nødvendigvis udtrykker subjeks- og topic-kontinuitet. Netop ved topic-kontinuitet fortolker afsenderen af fx en tekst begivenhederne som værende relaterede til samt vigtige eller mindre vigtige for størrelsen, der netop udgør topic (Korzen 2002b: 144).

2.2.6. Kontekst

Ud over de netop gennemgåede forskelle i leksikon og morfologi spiller konteksten eller med andre ord kommunikationssammenhængen en vigtig rolle i tekstproduktionen (Korzen 2005d: 174). En teksts udformning afhænger således af netop den sammenhæng, teksten indgår i, hvorfor afsenderen altid nøje *burde* overveje, hvordan han har tænkt sig at udforme teksten. Især det italienske sprog har tradition for en leksikalsk variation i tekstsammenhænge, da variation ses som en kvalitet i Italien. Dette skyldes ifølge Korzen (2002a: 29)³⁹ en tradition for retorisk sprogstil i landet, som børnene allerede trænes i at tilstræbe i skolealderen. Det poetiske, som Korzen og Grønlykke så rammende kalder det, manifesterer sig altså både i tekststruktureringen (hypotakse) og helt ned i leksikon, fx i valget af en leksikalsk varieret anafor frem for en identisk.

Baggrunden for denne forkærlighed for retorik i Italien findes i de basale kulturelle karakteristika⁴⁰. På samfunds- og organisationsniveau er stor magtedistance og hierarkiske strukturer en naturlighed og almindelighed i Italien, mens det naturlige og almindelige i Danmark er lighed og fællesskab. Omgangstonen i Italien er formel, dannet og åben for konflikter, hvor den i Danmark er ”nede på jorden”, afslappet og konsensuskabende. Den formelle, hierarkiske og elitære mentalitet i Italien ses fx i praksis i brugen af titler og høflig tiltaleform, som er med til at tydeliggøre magtforholdet i en kommunikationssituation. Korzen ser altså en klar sammenhæng mellem det sociale hierarki i Italien og den hierarkiske tekststrukturering på italiensk. Ligeledes ser han en sammenhæng mellem den sociale ligestilling i Danmark og den sidestillende tekststrukturering på dansk (Korzen, 2002b: 149).

Det skal også nævnes, at det italienske sprog er påvirket af, at landet kun har været et samlet land i knap 150 år. Italien har været præget af mange lokale varianter og dialekter og ikke mindst af en stor forskel mellem skrift- og talesprog, som vi slet ikke i samme grad kender til i Danmark. Siden middelalderen har forfattere og andre sprogkyndige diskuteret sprognormen og fremsat ”regler” for ”il bello stile”⁴¹, som dog kun blev fulgt af en meget lille procentdel af

³⁹ Han bygger bl.a. sine idéer på tidligere arbejder (om kulturforskelle mellem Danmark og Italien) foretaget af: Anne Knudsen, Thomas Harder, Gunver Skytte og Luigi Barzini.

⁴⁰ Harders oversigt i Korzen (2002a: 28). Vi er klar over, at vi har at gøre med en generaliserende opdeling.

⁴¹ Pietro Bembo's udtryk for det korrekte italienske sprog. Han var bl.a. imod en tilpasning af skriftsproget til de mange forskellige udgaver af italiensk talesprog (Korzen 2002a: 23).

befolkningen. Dette var grobund for et sprogsamfund præget af diglossi⁴², som stadig er synligt i Italien. Vi ser derfor et meget stort spektrum af sproglige registre på italiensk og en deraf følgende stor afstand mellem skrift- og talesprog. I dansk, der kun opererer med meget få registerlag uden tvivl pga. den korte magtdistance i samfundet, er der dermed kortere mellem skrift- og talesprog.

Med dette sprogtypologiske overblik i bagagen vil vi nu bevæge os et trin længere ned i afhandlingens teori. Inden vi dykker helt ned i opgavens teoretiske fokus, markerethed og leksikalsk variation i anaforene, finder vi det relevant at introducere emnet ”tekstrelationer”.

⁴² Ifølge Korzen (2002a: 25) karakteriseres et sådant sprogsamfund ved eksistensen af en såkaldt ”højvariant”, der bruges i formelle sammenhænge og en ”lavvariant”, der primært bruges i mundtlig konversation.

2.3. Tekstrelationer

2.3.1. Reference

Reference⁴³ er et udtryk, der kan anvendes både bredt og snævert og i flere sammenhænge. Som det fremgår af selve ordet "reference" ligger dets funktion i at "referere" til noget, dvs. skabe en relation mellem nogle enheder. I lingvistikens verden kan denne relation skabes i forskellige forbindelser. For eksempel kan den skabes mellem to sproglige størrelser internt i en tekst eller den kan skabes mellem en størrelse i en tekst og en størrelse i den omgivende verden. I førstnævnte eksempel er der tale om en **endoforisk** reference, mens der i sidstnævnte er tale om en **exoforisk** reference.

Dér hvor referencens relationsskabende egenskaber bliver klar, er i sammenligningen med denotation. Denotation kan nemlig eksistere uafhængigt af en given tekst (fordi den blot betegner noget), hvorimod en reference kun kan eksistere, når afsender af en given tekst aktivt opretter en relation sproglige enheder imellem eller mellem sproglige enheder og enheder ude i verden. Det er altså afsender, der på baggrund af sin hensigt med et givet udtryk pådutter dette udtryk en referentiel betydning (Gettrup 1986: 42-43).

2.3.2. Tekstkohærens

Det er nærliggende ifm. ovenstående afsnit at tale om tekstkohærens. Tekstkohærens handler om, hvad der får en tekst til at virke sammenhængende og dermed give mening. Udtrykket "tekstkohærens" bruges som et slags synonym for tekstsammenhæng, mens udtrykket "kohæsion" bruges som et overbegreb for at forklare, hvilke sproglige mekanismer der gør, at teksten hænger sammen (Jensen 2003: 16). Disse sproglige mekanismer kan være mange, men nogle af de vigtigste skal faktisk findes blandt konnektorer og anaforer (ibid.: 20). Man kan metaforisk set sige, at de har en rigtig god "agglutinerende" effekt. At der fx er tekstkohærens pga. anaforerne vil sige, at der teksten igennem har været henvist til den/de samme størrelse/r. Man kan sige, at der har været et gennemgående tema. Et tema som dog ikke nødvendigvis benævnes ens hver gang, men som kan variere ved hjælp af fx pronominer og nominalsyntagmer (Gettrup 1986: 57).

⁴³ Bemærk at hos fx Korzen (2000a) og Gettrup (1986) henviser udtrykket "reference" til relationen mellem en tekstuel størrelse og en ekstralingvistisk kontekst. Vi bruger i dette afsnit udtrykket "reference" i en bredere forstand.

En anafor er en tekstuel størrelse, hvis sammenkædende egenskaber finder sted *nede* i teksten i samspil med en anden tekstuel størrelse, nemlig antecedenten. Der findes dog sætninger, hvor anaforer ikke optræder, og hvor sammenhængen mellem sætninger skal uddrages ved hjælp af andre mekanismer. Vi tænker her på begrebet inferens. Modtageren af en tekst må selv *inferere* hvilke relationer, der skal være mellem sætninger. Gillian Brown og George Yule udtrykker det således: "That process which the reader (hearer) must go through to get from the literal meaning of what is written (or said) to what the writer (speaker) intended to convey"(Brown & Yule 1983: 256). Der er altså tale om en kognitiv mekanisme. Man kan sige, at vi hver især mentalt bærer rundt på en kuffert pakket med **struktureret viden**, og det er denne kuffert, vi åbner, når der bl.a. ikke er anaforer eller andre relationsskabende elementer, der binder sætninger sammen. Det er meget belejligt, at vi er i stand til at "pakke" sådan en kuffert, hvilket vi gør gennem hele livet, for hvis ikke vi kunne benytte os af den, ville afsenderen af en tekst altid være nødt til at eksplicitere og uddybe alt i teksten. I vores kuffert har vi bl.a. dét der kaldes scripts (på dansk: "drejebøger"), scenario (på dansk "scenarier") og frames (på dansk: "rammer"), der hjælper os med at inferere. (Lundquist 2003: 240). De to førstnævnte er de mere "dynamiske" typer, som man skal forestille sig, består af en streng af på hinanden følgende handlinger, hvori der optræder helt **faste** roller. Modsat de dynamiske typer af inferens finder vi de mere statiske typer i form af fx personer, steder, institutioner, organisationer etc. Vi kan således godt have et ord som fx "Barack Obama" i en tekst uden, at det ekspliciteres, at han er USA's præsident. I en sådan tekst signalerer afsender, at han præsupponerer⁴⁴, at modtager har kendskab til personen, og at modtager derfor kan drage paralleller mellem sin egen generelle og/ eller encyklopædiske viden om Barack Obama og størrelsen Barack Obama i teksten.

En hvilken som helst type input, som en person modtager, manifesterer sig i en mental repræsentation. Disse input fås via ydre påvirkninger, og det være sig sproglige som ikke-sproglige. Hvordan vi fortolker disse input og heraf laver en i øvrigt **ikke-sproglig mental repræsentation** afhænger bl.a. af vores generelle og encyklopædiske viden (Skytte 2000a: 20-21). Ved læsning af en tekst, er der tale om, at modtager på baggrund af teksten konstruerer en mental repræsentation af dét, der står i teksten. Ved fx en biograf-tur er der tale

⁴⁴ Ved "præsupposition" forstår vi den viden, som afsender mener, at han på forhånd deler med modtager (Skytte 2000a: 22)

om, at vedkommende, som har været en tur i biografen, laver en mental repræsentation på baggrund af sin mere generelle viden om verden og dét at gå i biografen. Man kan sige, at vedkommende netop her benytter sig af værktøjer som fx *scripts*, der er en slags lagret model af ”dét at gå i biografen”, og af de træk, der karakteriserer hændelsesforløbet ved en biograftur. Netop denne lagrede model hjælper vedkommende til bl.a. **sprogligt** at kunne gengive samt genkalde sig sin biograftur.

2.3.3. Endoforisk relation

Den endoforiske relation, som vi kort introducerede i foregående afsnit, vil vi her beskrive mere uddybende. Den endoforiske reference beskrives i Korzen (2000a: 162) som en henvisning, der finder sted mellem størrelser i tekstuelle sammenhænge. Denne henvisning tager sit udgangspunkt i enten en **anator** eller katafor, som er to størrelser, der hver især udpeger en **referent** i hhv. en **antecedent** og en postcedent. Hvordan indholdet i anaforen og kataforen fortolkes, afhænger af hhv. antecedenten og postcedenten grundet relationen mellem de tekstuelle størrelser. Man kan sige, at der er tale om et **afhængighedsforhold**, som i sig selv er med til at skabe kohærens mellem tekstsegmenter. Et afhængighedsforhold som ift. anaforerne også benævnes en ”anatorisk kæde”, hvor antecedenten udgør kældens fikspunkt, mens anaforerne udgør kældens ”ringe” (ibid.: 385). Den mest **hyppige** endoforiske relation er den, der opstår mellem en antecedent og en anator, hvorfor det også er denne relation, vi vil behandle i nærværende speciale.

Som en supplerende bemærkning til definitionen af den **anatoriske** henvisning vil vi nævne Browns (1995: 142) finurlige men temmelig relevante hummer-eksempel. Teksten, der er genstand for Browns teori, lyder således:

“Split the live **lobster** down through the middle of the body and tail... Grill **it** for 8 to 10 minutes on the shell side; turn **it** over, spread () with softened butter and grill () for 6 to 8 minutes on the flesh side [...].”
(vores fremhævninger)

Det interessante ved ovenstående tekst er den ”forandring”, som hummeren undergår i tilberedningsprocessen. En forandring der er vigtig at have in mente. Som vi nemlig kan læse ud fra teksten, er hummeren i *starten* af opskriften levende, jf. ”the live lobster”, men vi må, på baggrund af dét vi kan læse ud fra ko-teksten og vores erfaring, antage og inferere, at den, ”it”, er afgang ved døden efter at være blevet skåret over og grillet i adskillige minutter. Vi må derfor konkludere, ligesom Brown gør, at man ofte ikke kan sige, at en anatorisk størrelse

viser tilbage til det **fulde** leksikalske indhold i antecedenten. Tilstande og betingelser kan jo muligvis have ændret sig for størrelsen. Korzen kommer selv ind på dette fænomen i sin nyere behandling af emnet (2008: 114), hvor størrelserne af ovenstående slags netop beskrives som evolutive anaforer.

Nu hvor vi har fået defineret den endoforiske relation, er det relevant at inddrage emnet ”identificerbarhed”. Ordet identificerbarhed refererer i nærværende sammenhæng til den situation, hvor en NP determineres ifm. dens udpegning eller beskrivelse af en størrelse i en tekst. Denne determination skal metaforisk set forstås som en ”mærkat”, der sættes på NP’en og som til modtageren signalerer, at det drejer sig om en størrelse, der allerede er **kendt** for modtageren. Med andre ord ønsker afsenderen at **signalere**, at han *formoder*, at størrelsen er kendt for og allerede mentalt repræsenteret hos modtageren i det øjeblik, den ytres (Korzen 2000a: 202). Man taler da om trækket [+ identificerbar].

En størrelse kan således allerede være kendt for modtageren, hvis (1) den har været omtalt i **præ-teksten**, (2) er **generelt** til stede hos modtageren eller (3) hvis modtageren kan fortolke og **associere** en relation mellem den determinerede størrelse og en størrelse i præ-teksten. Identificerbarhed på italiensk og dansk kommer til udtryk ved den **bestemte** artikel eller **demonstrativ**. På dansk kan det desuden udtrykkes ved genitiviske NP’er og possessivkonstruktioner (ibid.: 218).

2.3.3.1. Anafortyper

Ifølge Korzen (2000a: 386) skelner man overordnet set mellem 2 typer af anaforisk relation: den direkte og den associative. Den **direkte** anafor genoptager eller udtrykker den **samme** størrelse som kilden, dvs. antecedenten. Anaforen behøver ikke at være et udtryk, der er leksikalsk identisk med antecedenten, men behøver blot repræsentere samme størrelse. En **associativ** anafor er, som betegnelsen indikerer, en størrelse, der på én eller anden måde kan **associeres** med den entitet, der udpeges i antecedenten. Man taler også her om inferens, da man netop ud fra sit kendskab til antecedenten kan inferere en sammenhæng (Korzen 2000a: 387).

Lundquists anaforparadigme er lidt mere detaljeret. Hun inddeler anaforer i 4 typer (2003: 234): de koreferentielle, delvis koreferentielle, indkapslende og de associative. De koreferentielle anaforer dækker over dem, som Korzen kalder direkte. De delvis koreferentielle og de associative anaforer svarer til de associative hos Korzen. Der skelnes altså hos Lundquist mellem hvorvidt, anaforen kan fortolkes som en del af den størrelse, der

udpeges i antecedenten og derved være delvis koreferentiel eller om den kan fortolkes gennem associering ud fra kendskabet til antecedenten. Lundquists indkapslende⁴⁵ anafor eksisterer også hos Korzen, hvor den dog hører ind under de direkte anaforer. En indkapslende anafor ”indkapsler” så at sige hele indholdet fra en tidligere sætning eller en hel tekstsekvens. Der er derfor tale om en direkte reference mellem den indkapslende anafor og antecedenten, selvom antecedenten består af en stor mængde tekstmateriale. Den indkapslende anafor vil ofte tilføje en **beskrivelse**, **vurdering** eller **bedømmelse** af dens antecedent. Lundquist kalder også denne type anafor for **resumptiv** anafor, da den netop ”resumerer” et større propositionelt indhold (ibid.: 234). Vi vil i vores afhandling holde os til opdelingen hos Korzen (2000a), dvs. skelne mellem direkte anaforer og associative anaforer, hvor vi dog udelukkende har fokus på **de direkte anaforer**.

⁴⁵ Bemærk at vi i nærværende afhandling benytter termen ”resumptiv” for denne størrelse.

3. Teori om anaformarkering

Nedenfor følger en gennemgang af den udvalgte teori, som vi vil anvende ved behandlingen af markerethed i de direkte anaforer.

3.1. Anaforernes materiale

I dette afsnit vil vi se på, hvilket morfologisk materiale anaforer kan bestå af samt på hvad, der styrer materialevalget i tekststruktureringen.

Inden for nominalsystemet kan anaforer bestå af **NP'er** og **pronominer**. Ordet "NP" refererer til forkortelsen "Noun Phrase", som på dansk oversættes med "substantivsyntagme".

Forskellen mellem en NP og et pronomen er, at den anaforiske NP **leksikalisere**r den anaforiske henvisning, dvs. udtrykker det intensionelle⁴⁶ indhold, hvorimod en anaforisk pronominel størrelse, dvs. en egenskabs- og trækfattig størrelse, "blot" **grammatikalisere**r den anaforiske henvisning (Korzen 1999b: 206). Udover at anaforer kan optræde i form af NP'er og pronominer, kan de også optræde ved et verbum, både finit og infinit, dvs. som **nulformer**. Metaforisk set skal man forestille sig, at skulle man tegne og farvelægge en NP, ville tegningen blive ganske farverig, mens en tegning af en nul-størrelse ville blive farveløs. Tegningen af et pronomen ville ligge et sted midt imellem i de to foregående.

En NP-anafor angiver dermed tydeligere tilhørsforholdet til sin antecedent, end det er tilfældet med et pronomen eller en nul-størrelse, da disse to sidstnævnte rent leksikalt ikke har noget indhold og derfor tvinger modtageren til at skulle **fortolke** sig frem til forholdet mellem antecedenten og anaforen. Der er med andre ord tale om, at anaforerne adskiller sig fra hinanden ved dét, man kalder for deres **markering** (Korzen 2000a: 287).

Hvad angår valget af anaformateriale til en specifik konstituent, argumenterer de traditionelle sprogforskere, herunder Talmy Givón og Barbara A. Fox, hovedsageligt for, at det er **afstanden** mellem antecedenten og anaforen, der er af afgørende betydning. Studierne af anaforer har dog siden hen givet et lidt mere nuanceret billede af, hvad der påvirker valget af

⁴⁶ Med intension mener vi "[...] l'insieme delle proprietà espresse dal lessema nominale, ossia tutti i tratti lessicali del nome (Korzen 2001: 108).

anaformateriale. Korzen (2001: 108) skriver meget tydeligt, at det **ikke** kun er afstanden mellem størrelserne, som har betydning:

”[...] la scelta del materiale anaforico dipende – piuttosto che dalla distanza lineare tra antecedente ed anaphora (almeno vista isolatamente) – in parte da una serie di gerarchie pragma-testuali e sintattiche ben precise (che si dimostrano decisive anche per la determinazione nominale) in parte dalla strutturazione del testo in questione”.

Hvad angår valget af materiale til en specifik størrelse i en tekst, skriver Korzen (2001: 109) netop, at der også er sammenhæng mellem anaforens materiale og den specifikke entitets **tekstpragmatiske prominens** :

”più l’entità in questione è pragma-testualmente prominente, cioè più è saliente nella rappresentazione mentale-cognitiva creata dall’interlocutore in base all’input testuale e/o contestuale, meno l’espressione linguistica che la riprende ha bisogno di marcatura, ovvero: meno materiale linguistico è richiesto per rappresentarla di nuovo”.

De tekstpragmatiske hierarkier er et grundlæggende værktøj for vores efterfølgende analyse, hvorfor vi nu vil forklare dem nærmere.

3.2. De tekstpragmatiske hierarkier

Hierarkierne, som er samlet i Korzen (2000a: 216), er baseret på Givóns hierarkier (**a** og **d**) og Herslunds hierarkier (**b** og **c**). Et femte hierarki (**e**) har Korzen selv tilføjet:

(a)	Identificerbarhed:
[+ identificerbar] > [- identificerbar]
(b)	Referentialitet:
Deiktisk > Specifik > Generisk > Non-specifik > Intensionel konstituent
(c)	Semantisk individualisering:
Tællelig førsteordenskonstituent i singularis > Ikke-tællelig konstituent > Pluraliskonstituent > Anden-/ tredjeordenskonstituent.
(d)	Syntaktisk funktion/semantisk rolle:
Subjekt/Agent > dativ/Eksperient > objekt/Patient > andet (fx ikke -primære led)
(e)	Human eller ikke-human:
[+ human] > [- human]

Figur 5

En hvilken som helst nominal størrelse i en tekst hører hjemme på en plads i **hvert** af de fem hierarkier. Jo længere til **venstre** en nominal konstituent befinder sig i hierarkierne, jo mere tekstpragmatisk prominent er den, og jo mere velegnet er den derfor som topic⁴⁷.

Et typisk topic er altså i henhold til hierarkierne: **(a)** en identificerbar konstituent, dvs. **(b)** en deiksis eller i hvert fald specifik reference, **(c)** med tællelige leksemer i singularis, **(d)** som befinder sig på subjektsplassen og **(e)** som bærer trækket [+ human] (Korzen 2000a: 216). Som det fremgår af det sidst forekommende citat i foregående afsnit, vil de tekstpragmatisk prominente størrelser let kunne genoptages med en relativt umarkeret anafor, også kaldet en ”svag” anafor, mens en tekstpragmatisk ikke-prominent størrelse kræver en markeret og derved ”stærk” anafor. Vi vil i opgaven løbende vende tilbage de tekstpragmatiske hierarkier og deres indflydelse på valg af anaformateriale.

3.3. De fire markeringstyper

Korzen (2000a: 387) skelner mellem 4 typer markering af anaforiske udtryk: leksikalsk-, morfofonologisk-, positionel- og prosodisk markering. **Leksikalsk** markering opstår, når der vælges en NP som anaformateriale i stedet for et pronomen eller en nul-størrelse samt ved valg af en semantisk specificeret NP i stedet for en ikke-specificeret NP. **Morfofonologisk** markering opstår, når der vælges et betonet/ikke-klitisk pronomen i stedet for et ubetonet/klitisk pronomen eller en nulform og ligeledes ved brug af demonstrativ artikel frem for en bestemt artikel i en NP. **Positionel** markering sker ved, at den anaforiske størrelse bruges på en lidt ”ekstrem” plads eller position i sætningen. Højre- og venstredislokering samt sætningskløvning er de tre muligheder for **positionel** markering. Sidste måde, hvorpå man kan markere en anaforisk størrelse, er ved **prosodisk** markering. Denne type markering ses i intonationen eller betoningen af udtryk i det talte sprog - oftest af et enkelt ord. Det er vigtigt at bemærke muligheden for, at der i det samme anaforiske udtryk kan forekomme flere former for markering. Fx vil den prosodiske markering sjældent forekomme uden én af de tre andre markeringsformer. Vores teori og analyse er ikke opdelt ift. de fire markeringstyper, da typerne som sagt næsten aldrig forekommer i ren form. Men vores viden

⁴⁷ For en definition af topic se afsnit 3.3.

om de fire markeringstyper hjælper os til at forstå, hvad der er med til at gøre anaforer stærkt eller svagt markerede.

Et teksttopic, eller bare topic, viser sig at være en interessant størrelse, når vi taler om anaforers markerethed. De tekstpragmatiske hierarkier, som vi introducerede tidligere, er netop forskellige skalaer, hvorpå man kan vurdere en størrelses "topic-egnethed". Litteraturen afslører, at det for sprogforskere har været problematisk at blive enige om en definition af begrebet topic. Vi henviser derfor til diskussionen i Korzen (2000a: 211-213), hvoraf vi støtter os til en kombination af Lambrecht og Herslunds definitioner, der beskriver topic som værende den entitet, som propositionen handler om. Grunden til at vi definerer topics som entiteter, er, at dette speciale primært fokuserer på nominale størrelser og disses referencemuligheder. Hermed ser vi bort fra den noget bredere definition af topic, hvor bl.a. stedsangivelser (fx et præpositionssyntagma) kan fungere som topic (ibid.: 211). Den syntaktiske ledplads, hvorpå topic'et befinder sig, kaldes for sætningens topiske ledplads⁴⁸.

3.4. Markeringsskala

For overblikkets skyld vil vi i de følgende afsnit redegøre for sprogenes forskellige markeringsmuligheder ift. skalaen på næste side, som spænder fra den **mindst** markerede anafor til den **mest** markerede. Denne skala vil også være vores udgangspunkt i analysen, og der vil derfor være en rød tråd mellem teori- og analyseafsnittene. Dette er et bevidst valg, vi har taget for at fremme specialets læsevenlighed.

⁴⁸ Læs mere om vores overvejelser ifm. topic-benævnelse i afsnit 1.6..

Svagest markeret anafor

-
- a) ellipser
 - b) nul-subjekt ved deverbaleriseringer på italiensk og dansk samt ved finit V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner på dansk
 - c) Nul-subjekt ved finitte verber på italiensk samt klitisk/ubetonet pronomen på italiensk og dansk
 -
 - d) ikke klitisk/betonet pronomen (personligt, demonstrativt og possessivt)
 - e) højredislokeret NP
 - f) NP med bestemt artikel i umarkeret position
 - g) NP med *detto* eller *tale* i umarkeret position
 - h) NP med demonstrativ i umarkeret position
 - i) venstredislokeret NP
 - j) topikalisering og sætningskløvning

Stærkest markeret anafor

Figur 6 (fra Korzen 2000a: 474)⁴⁹.

3.4.1. Nul-subjekt ved deverbaleriseringer på italiensk og dansk samt ved finit V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner på dansk

I dette afsnit skal vi se på den **mindst** markerede gruppe af anaforer, som vi behandler i nærværende afhandling. I forhold til markeringsskalaen i figur 6 skal vi altså koncentrere os om niveau **b**, nemlig nul-anaforer ved **infinite** verber på både dansk og italiensk⁵⁰. Nul-anaforer ved **finite** verber, dvs. ved V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner på dansk hører også til denne gruppe af de mindst markerede anaforer.

Grundet forskellene mellem det danske og det italienske verbalsystem, som vi så i afsnit 2.2.5., har italiensk flere muligheder for at bruge en nul-anafor ved et infinit verbal. I italiensk eksisterer de tre infinite verbalformer *infinitiv*, *participium* og *gerundium*, hvoraf den sidstnævnte jo ikke eksisterer i dansk. Denne lille forskel synes måske ikke stor nok til at være udslagsgivende, men ikke nok med at italiensk har flere infinite former at gøre brug af,

⁴⁹ Vi har valgt at indsætte en stiplede linje mellem punkterne c og d for at illustrere, at man overordnet kan se punkterne som opdelt i to grupper, dvs. hhv. "de umarkerede" og "de markerede". Denne inddeling omtales også hos Korzen (2000a: 475). Endvidere bør det nævnes, at NP'er med *detto* eller *tale*, topikaliseringer og sætningskløvnings ikke vil blive gennemgået hverken i teori- eller analyseafsnittet grundet manglende plads i specialet.

⁵⁰ Nominaliseringer har vi ikke set nogle eksempler på i vores korpus og typen vil derfor ikke blive behandlet i vores speciale

så har sproget også en forkærlighed for hypotaktisk tekststruktur med underordninger, der netop kommer til udtryk i nul-former.

Som det fremgår af deverbaleringskemaet (figur 4) har de infinitte verber tabt mange af deres verbaltypologiske træk, bl.a. deres mulighed for at eksplicitere deres subjekt. De er med andre ord meget afhængige af den overordnede sætnings topic, dvs. oftest det overordnede verbs subjekt, der forstås som subjekt til det deverbalerede verbal (Korzen 2000a: 434). Denne afhængighed er grunden til, at nul-anaforer ved infinitte verber kun kan udtrykke **topisk kontinuitet**. De kan ikke henvise henover andre mulige antecedenter, topics eller sekvensskift:

2. Il presidente Bush [Ø]⁵¹ **informato** dai suoi collaboratori mentre si trova in Florida decolla con l’Air Force One per [Ø] **tornare** a Washington [...].
(1IR, comm. 39 og 42)

Her ser vi i samme sætning to eksempler på nul-anaforer ved infinitte verber på italiensk (informato og tornare), der begge udtrykker topisk kontinuitet. Vi har et topic (Il presidente Bush), der befinder sig højt i alle de tekstpragmatiske hierarkier⁵² i figur 5, og som derfor kan videreføres med den mindst markerede type anaforer.

Nul-anaforer ved finite verber på dansk kan kun forekomme ved V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner, som også kaldes serieverbalkonstruktioner. Korzen (2005b: 108) opdeler disse typiske danske parataktiske konstruktioner i tre typer. Meget kort vil vi her fortælle, at type I er kendetegnet ved to verbalsituationer, der **ikke** har nogen **forbindelse** med hinanden. Type II dækker over to **forbundne** verbalsituationer og i type III ses V₁ som et slags **hjelpeverbum**, mens V₂ bevarer sin fulde **semantiske betydning**⁵³. På dansk har de finite verber ingen personendelse og udtrykker ej heller taldistinktion. Der er desuden ikke nogen proform tilstede i verbalendelsen, der vidner om subjektet, som det er tilfældet på italiensk. De danske finite verber indgår dermed på samme måde som de infinitte verber i tættere og mere kohæsive forbindelser med ko-teksten og omgivelserne⁵⁴. Nul-anaforer ved V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner kan derfor også udelukkende udtrykke topisk kontinuitet. (Korzen

⁵¹ [Ø] angiver det manglende **eksplicitte** subjekt.

⁵² ”Il presidente Bush” er således (a) identificerbar, (b) en deiktisk størrelse, (c) en tællelig førsteordenskonstituent, (d) subjekt/agent og (e) bærer af trækket [+ human].

⁵³ Uddybning af og eksempler på alle 3 typer kan ses i Korzen (2005b: 108-111).

⁵⁴ Nul-anaforerne ved v₂ i [v₁ og v₂]-konstruktioner på dansk anses dog som en smule mere markerede end nul-anaforer ved infinitte verber, da de finite verber udtrykker flere grammatisk-semantiske træk, der er med til at skabe et tekstrelief (Korzen 2007a: 96).

2000a: 431) Denne anafortype kan, ligesom nul-anaforer ved infinitte verber, ikke henvise henover andre mulige antecedenter, topics eller en sekvensgrænse (ibid.: 433):

3. De voldelige optøjer har været i 3 dage og **[Ø]har** foruden dødsfaldene medført omkring et dusin sårede.
(2DR, comm. 72)

Ovenfor ser vi et eksempel på, at et V_2 (har) udtrykker topisk kontinuitet i en serieverbumskonstruktion på dansk af type II. Det subjekt, der indfortolkes i nul-anaforen, er som ventet den nærmeste nominale størrelse (De voldelige optøjer).

Som afrunding for dette afsnit kan vi konstatere, at **ingen** af de behandlede anaforiske størrelser er leksikalsk-, morfofonologisk-, positionelt- eller prosodisk markerede, hvilket naturligvis er grunden til, at de kun kan genoptage tekstpragmatisk meget prominente størrelser. Ofte vil der, ligesom i ovenstående eksempel, desuden være kort lineær eller psykologisk afstand til antecedenten, som modtager derfor har godt præsens i sin mentale repræsentation (Korzen 2001:108).

3.4.2. Nulsubjekt ved finitte verber på italiensk samt klitisk/ubetonet pronomener på italiensk og dansk

Den næste gruppe (c) af umarkerede anaforer anses, ifølge markeringsskalaen i figur 6, som en tand mere markeret end den ovenfor behandlede gruppe (b). Gruppen (c) består af de **ubetonede** anaforiske **pronomener** på dansk og af nul-anaforer ved **finit** verbal på italiensk. Desuden består den af de italienske ubetonede (også kaldet klitiske) anaforiske pronomener. Disse sidstnævnte er objektspronomener, og kan dermed ikke stå på subjektets ledplads. Det gør de klitiske anaforer til svagere og dermed lidt mindre markerede anaforer ift. de andre i gruppen.

Man kan måske undre sig over, at nul-anaforer ved finit verbal på italiensk anses som mere markerede anaforer end nul-anaforer ved V_2 i [V_1 og V_2]-konstruktioner på dansk, men som allerede antydnet, udtrykker det italienske finitte verbum både person- og taldistinktion samt evt. køn (Korzen 2007a: 95). Også de ubetonede anaforiske pronomener på dansk og de klitiske anaforiske pronomener på italiensk udtrykker det grammatiske indhold *person*, *tal* og evt. *køn*. Desuden ses det ofte, at hele denne gruppe anaforer udtrykker **topic-kontinuitet**, som det også var tilfældet med den mindst markerede gruppe anaforer i (b) (ibid.: 95-96).

Men anaforerne i denne gruppe er stærkere, og kan dermed mere end blot videreføre en størrelse, der er relativt højt placeret i de tekstpragmatiske hierarkier. Anaforerne fra denne gruppe er **ikke** på samme måde knyttet til ko-teksten, og er derfor akkurat stærke nok til at markere **topic-skift** og evt. **sekvensskift**. Dette kan dog kun lade sig gøre, hvis der er tale om en tilbagevenden til et prominent topic, der kun meget kortvarigt og i en underordnet sætning har været afløst som topic:

4. Sono le sei del mattino, quando **Tzipi Livni** emerge dal suo appartamento a Tel Aviv. **Il vistoso trucco** non copre del tutto le occhiaie di una notte insonne. [Ø]**Dice** di considerare l'ufficio del premier sacro [...].
(10IT, comm. 457)

Her ser vi netop hvordan et meget prominent topic (Tzipi Livni) for en kort stund bliver afløst af et mindre prominent topic (Il vistoso trucco), som dog er en associativ anafor. I sidste sætning er en nul-anafor ved et finit verbal dermed stærkt nok til at udtrykke topic-skift. Den mellemste sætning er i dette tilfælde ikke underordnet, som det normalt er tilfældet. Men de to associative anaforer (il vistoso trucco og le occhiaie) hjælper med til at bevare den første sætnings topic prominent i teksten.

Grundet det klitiske pronomens bundne plads i sætningen på italiensk er det ikke relevant i denne sammenhæng at snakke om topic- eller sekvensskift. Dette er kun relevant ifm. de danske ubetonede anaforske pronominer, nul-anaforer ved finitte verber på italiensk samt naturligvis de stærkere markerede anaforer, som vi senere vil gennemgå.

Pronominer generelt skaber alene en semantisk repræsentation hos modtageren i kraft af anaforens henvisning til antecedenten, og man kan sige, at antecedentens intensionelle indhold "smitter af" på det indholdsfattige pronomen. Resultatet af dette bliver, at pronominer kun kan videreføre antecedentens semantiske indhold og således ikke udtrykke omkategorisering eller leksikalsk forskel ved indholdsmæssig tvetydighed eller interferens i teksten (Korzen 2000a: 406). Til dette kræves en anaforsisk NP.

Afrundende kan vi i dette afsnit konstatere, at heller ikke nogen af de hér behandlede størrelser er leksikalsk-, morfofonologisk-, positionelt - eller prosodisk markerede. Alligevel har vi set, hvordan de, takket være deres større grammatiske indhold, sommetider kan opføre sig som stærkere anaforer end anaforerne fra gruppe **b** i markeringsskalaen.

3.4.3. Ikke-klitisk/betonet pronomener (personligt, demonstrativt og possessivt)

Morfofonologisk markering opstår som nævnt bl.a. ved brugen af et betonet/ ikke-klitisk pronomener i modsætning til et ubetonet/ klitisk pronomener eller en nulform. På **italiensk** indbefatter de **ikke-klitiske** pronomener de personlige pronomener **lui, lei, loro**⁵⁵. På **dansk** indbefatter de **betonede** pronomener **han, hun, de, det** og **den**⁵⁶. De ovennævnte pronomener har en relativ fri placering i en sætning og minder derfor i deres opførelse om en NP (Korzen 2000a: 416).

Modsat de personlige pronomener kan demonstrativerne på de to sprog være **nær** eller **ikke-nær** afsender. Demonstrativerne *questo/denne/denne her/den her* bærer således trækket [+ nær afsender], mens *quello/den/den der* bærer trækket [- nær afsender]. For anaforrelationerne har det dén konsekvens, at demonstrativerne med trækket [+ nær] kan genoptage en **fysisk** eller **psykologisk nær** konstituent, mens demonstrativerne med trækket [- nær] kan genoptage en konstituent, der er forholdsvis **fysisk** eller **psykologisk** fjern (ibid.: 393).

Af figur 6 fremgår det, at de ikke-klitiske/ betonede pronomener i niveau **d** akkurat får ”sneget” sig med over linjen til de **markerede** anaforer. Der er da også tale om markerede anaforer, hvilket bl.a. til tider kommer til udtryk rent prosodisk, idet de kan have en vis betoning i udtalen.

Ligesom NP’erne kan de ikke-klitiske/ betonede pronomener optræde med en angivelse af kontrast, hvorved de udtrykker, at der er tale om én størrelse af en klasse frem for en anden (ibid.: 416). Desuden er de i stand til at signalere topic- og sekvensskift, hvilket skal ses i lyset af deres markerethed:

5. **Uno studente** di venti anni ha fatto fuoco con un’arma automatica contro i suoi compagni [...]. Ma le notizie sono ancora confuse.

(S)⁵⁷ Secondo alcune fonti, ma non è certo, potrebbe essere **lui**, il giovane, che in alcuni video diffusi su Youtube si vantava di essere interessato a computer, armi, sesso e birre, e si esibiva con una pistola.

(5IT, comm. 226)

⁵⁵ Det bør bemærkes, at de italienske personlige pronomener i 3. pers. også kan være betonede i bøjningsformen ”genitiv”. Desuden eksisterer pronomenerne *egli, esso, essa, essi og esse*, men de vil ikke blive behandlet i dette speciale.

⁵⁶ Det bør bemærkes, at de danske personlige pronomener ligeså kan være betonede i bøjningsformerne akkusativ og genitiv.

⁵⁷ (S) angiver sekvensskift.

I eks. 5 refererer "lui" til "Uno studente". Det betonedede pronomener markerer topicskift og refererer henover en sekvensgrænse. Selv om det betonedede pronomener er stærkt, understøttes det efterfølgende af en NP (il giovane), og netop denne type sætningskonstruktion går under betegnelsen "reformulation", hvilket vi også kommer ind på i afsnit 3.4.4..

Som vi har redegjort for i bilag 2 anses de possessive pronomener også for at være betonedede eller, som vi argumenterer for, markerede. Dansk og italiensk imellem eksisterer der en forskel i brugen af de possessive pronomener. Denne forskel udspringer af det italienske sprogs hyppige brug af **associative** anaforrelationer ifm. at udtrykke den possessive relation antecedenten og anaforen imellem (ibid.: 422):

6. Kun 431 stemmer adskilte Livni fra **hendes** nærmeste modstander.(10DT,comm. 449)
7. La vittoria **sul rivale**, Ministro dei Trasporti, Shaul Mofatz è di stretta misura: 43,1% contro il 42%, con 431 voti di scarto.
(10IR, linje 3)

Som det ses i det danske eksempel, er der **eksplicit** udtrykt et ejerskabsforhold mellem antecedenten (Livni) og anaforen (hendes). Anderledes er det med det italienske eksempel, hvor modtageren selv må **inferere**, at der er tale om Livni's modstander (jf. sul rivale), da det pga. den associative anaforrelation ikke eksplicit udtrykkes.

3.4.4. Højredislokeret NP

Ved højredislokeringer⁵⁸ taler man om den **positionelle** og **prosodiske** markering, hvorved man forstår en anafors usædvanlige placering i en sætning og særlige intonation og/ eller betoning i det talte sprog.

I Korzen (2000a: 446) er der ifm. anaforens positionelle markering tale om en form for **spidsstilling** ift. de øvrige konstituenten i sætningen. Materialet i den positionelt markerede anafor udgøres af NP'er og betonedede/ ikke-klitiske pronomener, og der er tale om, at nominalet placeres enten til venstre eller højre og ofte⁵⁹ uden for sætningen. Nominalet genoptages derpå i dét, som man i teorien benævner en **pro-form**.

⁵⁸ Da vi kun har ét eksempel på en højredislokering i vores korpus, har vi valgt at placere dette i analysen, afsnit 4.3.2., hvor vi finder det mere oplagt at uddybe nærmere.

⁵⁹ "Ofte" men ikke altid, hvilket bl.a. ses ifm. sætningskløvnninger.

Som udtrykt i benævnelsen ”højredislokering” er der tale om en positionelt højre-placeret entitet, mens den førnævnte pro-form findes inde i sætningen (Korzen 2000a: 447). Højredislokerede entiteter synes ofte at være cementerende størrelser, der styrker sætningen. Man skelner mellem den ægte højredislokering⁶⁰ og dét, der kaldes for en reformulation. Reformulationen er særlig relevant i anaforske sammenhænge og ses i de tilfælde, hvor afsenderen vælger et klitisk pronomen i det anaforske udtryk og umiddelbart herefter tilføjer en markeret anafor, en NP eller et betonet pronomen, fordi han/hun ikke er sikker på, at pronominet i anaforen er en stærk nok genoptagelse. Reformulationen kan bestå i en parafrase, præcisering, eksemplificering, forklaring, definition, korrigerende osv. (Skytte 2000b: 741). Tilføjelsen af den markerede anafor har til funktion at **entydigge** den anaforske henvisning og/ eller angive sekvensskift. Oftest bruges reformulationen i mundtlige tekster, hvor muligheden for en ”kontrollerbar” tekst ikke er ligeså stor som i de skriftlige (Korzen 2000a: 452).

3.4.5. NP med bestemt artikel (i umarkeret position)

En NP med bestemt artikel bærer trækket [+ identificerbar], hvorved det **præsupponeres**, at størrelsen i NP'en med bestemt artikel eksisterer. Man siger også, at den bestemte artikel er en form for et svagt demonstrativ, der ved dens henvisende egenskaber skal få modtager til at ”lede efter” en identificerbar entitet. Modsat demonstrativerne udtrykker den bestemte artikel i sig selv dog ikke nogen form for **lokalisering** af denne entitet (Korzen 2000a: 391). Fortolkningen af en anaforske NP med bestemt artikel foregår på baggrund af et identisk eller semantisk beslægtet udtryk i præ-teksten, men fortolkningen kan også foregå ved hjælp af den omgivende ko-tekst, hvori modtageren kan få bekræftet den anaforske relation mellem antecedenten og anaforen (ibid.: 392).

Som vi så i afsnit 3.4.3. kan NP'en med bestemt artikel forekomme i associative anaforrelationer, hvor der kan fortolkes et ejerskabsforhold antecedenten og anaforen imellem. Netop denne egenskab giver den fx flere muligheder ift. NP'en med demonstrativ artikel.

⁶⁰ Denne type vil vi ikke uddybe, da vi ikke har nogen eksempler på fænomenet i vores korpus.

En NP med bestemt artikel er pga. sin markerethed, hvorigennem den får sin anaforiske styrke, god til at genoptage størrelser, der er både højere eller lavere placeret i hierarkierne i figur 5 (ibid.: 388). Dette bevirker også, at den er særlig anvendelig ved fx **topicskift**:

8. Der bliver ikke tale om at sende militæret i gaderne for at slå ned på ... **uroligheder**, som hidtil har kostet 8 mennesker livet i Bolivia [...]. **De voldelige optøjer** har varet i 3 dage [...].
(2DR, comm. 71)

Den anaforiske størrelse (de voldelige optøjer) genoptager en antecedent (uroligheder), der, ift. (d) i det tekstpragmatiske hierarki, er syntaktisk underordnet, idet den udgør styrelse for en præposition. Den anaforiske størrelse **ophøj**es desuden til topic, hvilket vi kan konstatere, fordi det er den første nominale størrelse i sætningen, og den står desuden på subjektets ledplads.

Den anaforiske NP med bestemt artikel er desuden ideel ved **sekvensskift**. Ved begyndelsen af en ny sekvens har modtageren af den specifikke tekst nemlig ofte behov for at blive sporet ind på det nye tema, der sætter rammerne for afsnittets handling og ”aktiverer” modtagers mentale repræsentation:

9. Var McCains valg af **Palin** forhastet? Havde **’hun** svigtet **sine** religiøse og politiske standpunkter og fans? Tilsyneladende ikke. For **hendes** tilhængere bakker **hende** op. (S) I aften skal **lokalpolitikeren** fra Alaska så stå sin ildprøve [...].
(11DT, comm. 502)

I eks. 9 genoptages størrelsen i antecedenten (Palin) henover et sekvensskift i anaforen ”lokalpolitikeren”. Som det nok fornemmes, ville fx en pronominel og derved svagere markeret størrelse i ovenstående eksempel ikke kunne udtrykke sekvensskift på *samme måde* som en NP med bestemt artikel⁶¹. ”Palin” står fra præ-teksten stærkt i modtagers mentale repræsentation, idet hun optræder mange gange. Derfor er der formentlig også tale om, at den bestemte artikel er valgt for ”blot” at signalere det tema, der sætter rammerne for den næste sekvens i teksten, og for at signalere et topic-skift.

⁶¹ Bemærk at pronominer i visse tilfælde godt kan signalere topic-skift.

Endelig skal det nævnes, at der er tale om en objektiv **omkategorisering**⁶² af antecedenten i det anaforiske udtryk. Omkategoriseringer opstår, når der hverken er tale om identitet eller et del-/helmængdeforhold mellem antecedentens og anaforens ekstensioner, og disse omkategoriseringer kan enten være objektive eller subjektive beskrivelser (ibid.: 389). Omkategoriseringer er desuden eksempler på leksikalsk **variation** i den anaforiske NP.

Ofte, og modsat ovenstående eksempel, er en markeret anafor, som fx NP'en med bestemt artikel, også valgt i tilfælde, hvor relationen mellem to sproglige udtryk er sværere at processere og fortolke (Korzen 2001: 115). Sådanne tilfælde ses i de sammenhænge, hvor antecedenten er mindre tekstpragmatisk og psykologisk fremtrædende, eller hvor afstanden mellem antecedenten og anaforen er stor, som i nedenstående eksempel:

10. ***Attentato** contro l'Ambasciata Americana a San'a, capitale dello Yemen. [...4 linjer...] L'**attentato** è stato rivendicato dalla Jihad Islamica.*
(9IR, comm. 447)

3.4.6. NP med demonstrativ (i umarkeret position)

Morfofonologisk markering opstår ved brug af demonstrativ artikel i modsætning til bestemt artikel, når vi taler om NP'erne. Den morfofonologiske markering af NP'en er altså en markeringsform, der finder sted for yderligere at markere et allerede leksikalsk markeret udtryk. Når NP'en tilknyttes et demonstrativ, er der, ligesom ved NP'er med bestemt artikel, altid tale om trækket [+ identificerbar], og man siger, at demonstrativerne har en **påpegende** betydning og eksplicit **lokaliserer** den udpegede størrelse (Korzen 2000a: 393).

Demonstrativets funktion er altså at *udpege* en størrelse, mens NP-kernens funktion er at *kategorisere* en størrelse. Modsat NP'er med bestemt artikel **insisterer** NP'er med demonstrativ artikel på, at den størrelse de udpeger, er introduceret i præ-teksten. Desuden siger man, at den demonstrative artikel udpeger blot én entitet (og ved pluralis én gruppe), der kan fortolkes via kernens intensionelle beskrivelse (ibid.: 401).

⁶² Det skal bemærkes, at vi i nærværende afhandling vil anvende termen "kategorisering" og ikke "omkategorisering" ved **resumptive** anaforer, der samler op på fx et helt sagforhold i foregående sætning. Vi mener nemlig ikke, at der er tale om en omkategorisering af "noget", men nærmere en kategorisering, da dette "noget" først bliver til en kategori i resumptiven.

Som nævnt i afsnit 3.4.3. udtrykker de danske og italienske demonstrativer (pronominer og artikler) distanceforholdet [$\pm$ nær], og denne distanceangivende egenskab gælder også ved NP'er med en demonstrativ artikel, som det ses her:

11. Øh- en af grundene til det er, at **stormen** er så stor, at den er, den er så, altså arealmæssigt fylder så meget [...].
(S) [...]
(S) [...]
(S) [...]
(S) Men altså skaderne øh kender man overhovedet ikke omfanget af før man øh får mulighed for at flyve hen over med en helikopter, når **den her storm** på et eller andet tidspunkt er løjet af.
(8DR, comm. 382 + 401)

I eks. 11 er der tale om en **psykologisk nær** størrelse i det anaforiske udtryk (den her storm). Teksten omhandler orkanen Ike, og er et udpluk af en samtale ført mellem en korrespondent og en radionyhedsoplæser. Det gennemgående tema er orkanen/ stormen, og der er derfor tale om, at det nære udtryk "den her" er valgt, fordi størrelsen er psykologisk nær. Den demonstrative artikel synes desuden at intensivere det anaforiske udtryk, og man kan argumentere for, at afsenderen har valgt en demonstrativ for at fremhæve det sensationelle og alvorlige aspekt i nyheden. Ifølge Korzen (2006: 272) gør den demonstrative artikel, i mundtlige tekster, netop det ytrede mere dramatisk og spændende, fordi det trækker elementerne i ytringen tæt på lytteren. Her tænkes selvfølgelig især på demonstrativer med trækket [+ nær].

Ligesom NP'en med bestemt artikel kan NP'en med demonstrativ artikel også optræde ifm. en omkategorisering. Demonstrativ-NP'en skal dog være mere eller mindre oplagt i sammenhængen, og således gælder det, at demonstrativ-NP'en kan genoptage en konstituent fra præ-teksten, hvis denne konstituent i bare én ud af eventuelt flere mulige læsninger opfylder NP'ens intensionelle beskrivelse (Korzen 2001: 274). Se nedenstående eksempel:

12. I dag blev der så holdt ét minuts stilhed præcis **kl. 14.46** dansk tid. '**Det tidspunkt** hvor det første fly ramte World Trade Center.
(1DT, comm. 1)

I eks. 12 er der sket en omkategorisering af antecedenten (kl. 14.46) i det anaforiske udtryk ('det tidspunkt). Der er tale om et udtryk, der er oplagt i sammenhængen, og erstattede man fx den demonstrative artikel med en bestemt artikel, ville der være risiko for, at udtrykket ikke

ville forekomme stærkt nok til at oprette den anaforske relation de to konstituenter imellem. Den demonstrative artikel er således medvirkende til en entydiggørelse af den anaforske relation (Korzen 2000a: 395). Desuden gælder det, at der i dé tilfælde, hvor en tidsmæssig sammenhæng kategoriseres, kræves en demonstrativ (ibid.: 400).

Ved genoptagelse af et helt sagforhold i præ-teksten, i form af en resumptiv anafor, kræves ofte et demonstrativ. Er der dog tale om et meget neutralt udtryk i den resumptive anafor, kan bestemt artikel ofte være tilstrækkelig (ibid.: 399).

De anaforske demonstrative NP'er benyttes specielt ved hyperonym-hyponym-relationer, da det sikrer, at anaforen ikke kun genoptager en del af antecedenten, som det kunne være tilfældet med en bestemt artikel (ibid.: 394-395).

3.4.7. Venstredislokeret NP

Som vi så i afsnit 3.4.4. er der ligeså ved de venstredislokerede anaforer⁶³ tale om den **positionelle** og **prosodiske** markering, og også her taler man om en **spidsstilling** af anaforen, mens genoptagelsen ligeledes sker i en **pro-form**.

Ved venstredislokeringer skelner man mellem hhv. den **ægte** venstredislokering og dén venstredislokering, der går under betegnelsen "frit (eller hængende) tema"⁶⁴. Kendetegnende for den ægte venstredislokering er, at den størrelse vi tidligere benævnte pro-formen, altid udgøres af et klitisk og derved ikke frit pronomen. Et andet kendetegn er den eksplicitte **overensstemmelse**, der altid skal være mellem den syntaktiske funktion i det spidsstillede nominale udtryk og pro-formens kasus.

Ægte venstredislokeringer udtrykker en forstærket tekstkohærens og en "foregrounding" af den dislokerede størrelse. Det spidsstillede nominale og venstrestillede udtryk bliver i kraft af sin position tema for sætningen (Korzen 2000a: 452). Dette bevirker, at de venstredislokerede størrelser generelt er særligt anvendelige ved behov for topic-skift, og samtidig kan de gøre en ikke-topisk entitet til topisk *uden*, at dette har nogen indvirkning på andre topiske entiteter. Hertil skal nævnes, at venstredislokeringer generelt, grundet deres styrke, aldrig kan udtrykke fuld tematisk kontinuitet af det foregående tema, men altid vil udtrykke et fuldstændigt eller delvist **emneskift**.

⁶³ Da vi kun har ét eksempel på en venstredislokering i vores korpus, har vi valgt at placere denne i analysen, afsnit 4.3.5., hvor vi finder den mere oplagt at uddybe nærmere.

⁶⁴ Denne type vil vi ikke behandle her i specialet, da vi ingen tilfælde har af fænomenet i vores korpus.

4. Analyse – Anaforernes markerethed i nyhedstekster

4.1. Markeringsskala

I nærværende afsnit vil vi foretage en analyse af vores empiriske materiale ift. markeretheden i de anaforiske udtryk. Dette vil vi gøre ud fra den i teoriafsnittet introducerede skala over anaforers markerethed:

Svagest markeret anafor

-
- a) ellipser
 - b) nul-subjekt ved deverbatiseringer på italiensk og dansk samt ved finit V_2 i [V_1 og V_2]-konstruktioner på dansk
 - c) Nul-subjekt ved finitte verber på italiensk samt klitisk/ubetonet pronomen på italiensk og dansk
 -
 - d) ikke klitisk/betonet pronomen (personligt, demonstrativt og possessivt)
 - e) højredislokeret NP
 - f) NP med bestemt artikel i umarkeret position
 - g) NP med *detto* eller *tale* i umarkeret position
 - h) NP med demonstrativ i umarkeret position
 - i) venstredislokeret NP
 - j) topikalisering og sætningskløvning

Stærkest markeret anafor

Figur 6 fra (Korzen 2000a: 474).

Vi vil således behandle ovenstående punkter fra hhv. de **svagest** markerede anaforer til de **stærkest** markerede⁶⁵. Ud fra hvert af de fremhævede punkter vil vi analysere udvalgte eksempler fra korpusset, der repræsenterer de på ovenstående skala opstillede markeringsmuligheder. Vi vil diskutere baggrunden for den valgte markering i anaforen og løbende henvise til de tekstpragmatiske hierarkier i figur 5. Afslutningsvis i hvert afsnit vil vi præsentere og kort kommentere vores optællingsresultater, dvs. den i afsnittet behandlede størrelses frekvens i netop vores empiriske materiale.

⁶⁵ Ellipser, NP'er med *detto* eller *tale*, topikaliseringer og sætningskløvnings vil som nævnt i teoriafsnittet ikke blive gennemgået i analysen.

Desuden vil vi efter en gennemgang af de umarkerede anaforer præsentere statistik og kommentarer til det **samlede** billede af de umarkerede anafors frekvens i vores korpus, hvilket vi tilsvarende vil gøre efter afsnittene om de markerede anaforer. Resultaterne vil endelig blive sammenfattet i en efterfølgende diskussion, hvor vi desuden vil sammenligne med Bean-projektets resultater.

4.2. De umarkerede anaforer

4.2.1. Nul-subjekt ved deverbatiseringer på italiensk og dansk samt ved V₂ i finitte [V₁ og V₂]-konstruktioner på dansk

I dette afsnit vil vi behandle udvalgte eksempler på nul-subjekt ved deverbatiseringer på italiensk og dansk samt eksempler på nul-subjekt ved V₂ i finitte [V₁ og V₂]-konstruktioner på dansk. Ifølge figur 6 anses netop disse størrelser som værende på linje med hinanden, hvad angår graden af markering. De er de **svagest** markerede anaforer, som vi vil behandle i dette speciale.

Nul-anaforer udgøres altså af nul-subjekter, hvorved der menes subjekter, der ikke er **eksplicit** til stede eller realiseret i teksten på anden måde end ved verbalformen. Disse størrelser vil derfor udelukkende kunne repræsentere det ko-tekstuelle topic og derfor medvirke til topisk kontinuitet i teksten.

Både på dansk og italiensk har vi eksempler på nul-anaforer, der forekommer ifm. infinitiv. Infinitiven kan indledes med et infinitivmærke og har ofte på dansk desuden en præposition foran sig:

13. **Mr. Saari** efterlod sig et brev, der handlede om krig, ensomhed og smerte, inden han altså besluttede sig for at **[Ø] gå** amok på sin skole og bagefter **[Ø] begå** selvmord.
(5 DT, comm. 217 + 219)
14. **Un equipe di esperti** ha già lasciato Mosca per **[Ø] raggiungere** il luogo del disastro e **[Ø] verificare** le cause che lo hanno provocato.
(6 IR, comm. 290 + 292)

I ovenstående eksempler kan vi først og fremmest konstatere, at der er tale om to paratagmer, hvor vi kan identificere 4 nul-anaforer, som parvis er styrelse for en præposition (for og per) og derved udgør ikke-primære led. I henhold til de tekstpragmatiske hierarkier i figur 5 har vi,

ifølge punkt (d) i hierarkierne, at gøre med en lav syntaktisk ledplads. Grunden til at nul-subjektet alligevel let identificeres af modtageren er (i eks. 13), at det er det prominente primære topic (Mr. Saari), der genoptages, og (i eks. 14) at antecedenten (Un equipe di esperti) i kæden afstandsmæssigt er tæt på nul-størrelsen. Vi har konstateret, at næsten alle nul-anaforer ifm. infinitiv, befinder sig på **ikke-primære** ledpladser.

Hvad angår anaforens ledplads er de nul-anaforer, som forekommer ifm. et participium eller et verbum i gerundium lidt anderledes end de fleste nul-anaforer, som forekommer ifm. en ren infinitiv, der, som vi så, oftest genoptages på **ikke-primære** ledpladser. Først skal vi se på et italiensk eksempel med en nul-anafor ifm. et participio passato⁶⁶:

15. McCain abbraccia i ragazzi, ma intanto **questa gravidanza** in attesa, [Ø] **finita** su tutti i giornali, è diventata un'incognita e sta mettendo a rischio la campagna.
(11IT, comm. 517)

Nul-anaforen ifm. participiet står på subjektets ledplads, og udtrykker topisk kontinuitet. Lige forinden har vi et topic-skift med den markerede anafor "questa gravidanza" der, takket være demonstrativet, bliver meget tekstuel prominent. Desuden er der kort afstand fra antecedenten "questa gravidanza" til anaforen "finita", hvilket "taler for" valget af en umarkeret anafor. På dansk vil det tilsvarende sætningsindhold meget ofte tekstualiseres med en **relativsætning**, som kunne lyde "..., som er endt på forsiden af alle blade,...". Dog har vi i vores korpus et par eksempler på dansk, hvor en nul-anafor forekommer ved et participium:

16. **To biler pakket** med sprængstof kørte op til ambassadens hovedindgang, hvor bombemændene sprængte sig selv og bilerne i luften.
(9DT, comm. 418)

Man kan sige at "finita" og "pakket" står adjektivisk til "gravidanza" og "biler". Denne type nul-anafor er som sagt sjældnere på dansk end på italiensk.

Som vi skal se i nedenstående eksempel forekommer en nul-anafor på italiensk også ifm. gerundium:

⁶⁶ Vi har kun 2 tilfælde af nul-anaforer ifm. et participio presente i vores korpus. Disse vil vi dog ikke behandle.

17. *Il ragazzo* ha quindi rivolto l'arma contro di sé e si è sparato alla testa, **[Ø] morendo** poco dopo in ospedale.
(5IR, comm. 253)

Igen, som det er tilfældet med alle nul-anaforer i deverbatiseringer, udtrykker det implicitte subjekt i "morendo" topisk kontinuitet.

På dansk eksisterer gerundium ikke i verbalsystemets former, hvorfor ovenstående sætningskonstruktion ikke er mulig i samme form. Det nærmeste vi kan komme en ækvivalent konstruktion på dansk, er ved V₁ og V₂-konstruktioner, hvilket vi har flere eksempler på i vores empiriske materiale:

18. 'Detskal ses sammen med øh, palmetræer, der ligger ned øh- og så tornadoadvarsler på øh på den lille radio, **jeg står** og **[Ø] hører** på.
(8DR, comm. 387)

Den bedst tilsvarende tekstualisering på dansk bliver altså med en nul-anafor ifm. et finit V₂, som følger umiddelbart efter et finit V₁. I eks. 18 har vi en [V₁ og V₂]-konstruktion af type III, hvor "står" er en slags hjælpeverbum for "hører".

I vores korpus har vi også eksempler på anaforer ved finit V₂ i [V₁ og V₂]-konstruktioner af typen I og II.

19. **Han** er professor i eksperimentel subatomar fysik...og **[Ø]har** tilbragt størstedelen af sit erhvervsaktive liv på CERN.
(4 DT, comm. 148)
20. **Gerningsmanden** selv **forsøger** selvmord og **[Ø] dør** nogle timer senere af sine kvæstelser.
(5DT, comm. 198)

I eks. 19 og 20 har vi konstruktioner af hhv. type I og II. Type I (eks. 19) indeholder to verbalsituationer uden forbindelse, udover at det naturligvis er det samme subjekt, der udfører handlingen. Ved type II (eks. 20) udtrykker V₂ en verbalsituation, der kan ses som konsekvens af V₁-situationen.

I alle tre [V₁ og V₂] – konstruktioner fornemmes V₂'s stærke kohæsive tilknytning til V₁'s subjekt. Derfor udtrykker nul-anaforerne ved V₂ i serieverbumskonstruktionerne altid topisk kontinuitet og viderefører dermed tekstpragmatiske prominente størrelser.

Hvis vi sammenligner det italienske eks. 17 med det danske eks. 20, får vi et billede af, hvordan et nogenlunde ækvivalent indhold tekstualiseres på de to sprog. I begge eksempler genoptager nul-anaforerne en tekstuelt nær og prominent konstituent.

I det danske tekststykke står både antecedent (Gerningsmanden) og anafor (dør) på den mest prominente syntaktiske ledplads, nemlig subjektets, og de to konstituer udgør sætningens topic. I det italienske tekststykke står antecedenten (Il ragazzo) og anaforen (morendo) ligeledes på subjekts plads og udgør topic i sætningen.

I det danske eksempel vælges en anafor ved et **finit V₂** i en **[V₁ og V₂]-konstruktion**, hvorfor der er tale om en parataktisk sætningskonstruktion, hvor de to handlinger fremgår lige betydningsfulde. Det er derfor op til modtageren selv at inferere, at ”gerningsmanden” er død som *følge* af sit selvmordsforsøg.

I det italienske eksempel har afsenderen valgt gerundium i anaforen, dvs. en **infini** verbalform. Den infinitte verbalform udtrykker her en **pragmatisk distinktion** mellem nukleusdelene og satellitdelen⁶⁷. Satellit-delen (morendo) skal derfor forstås som en ”bivirkning” af dét, der sker i nukleusdelene (**Il ragazzo ha** quindi rivolto l'arma contro di sé e **si è sparato** alla testa). Man kan med andre ord sige, at den italienske tekst **ekspliciterer** ”årsag og virkning”, og modtager får *at vide*, at det ene skete som følge af det andet.

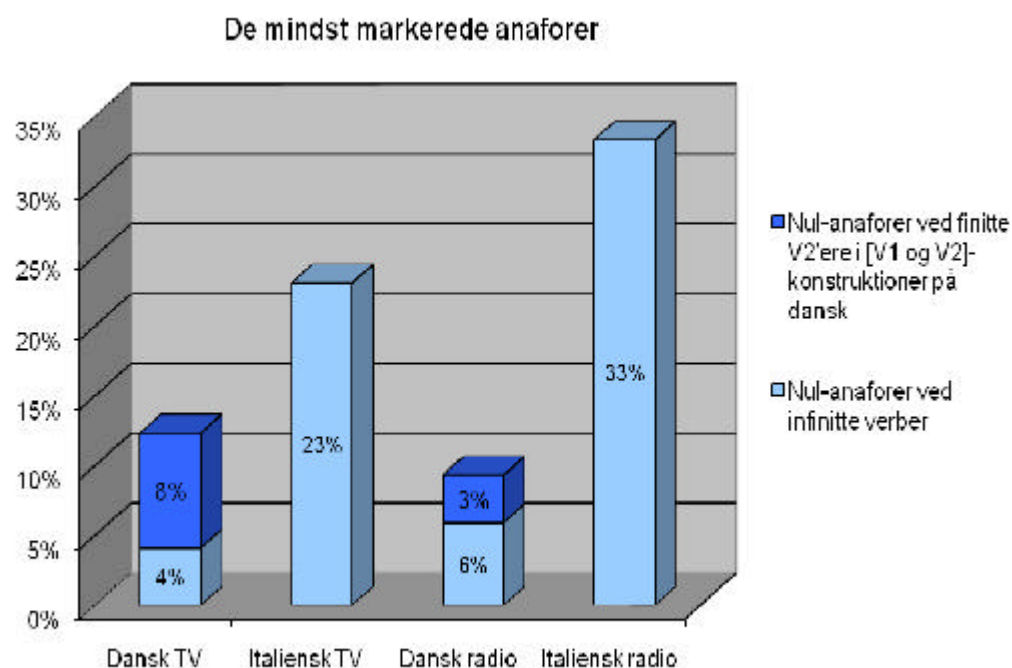
Ovenstående eksempler er desuden et godt billede på den **italienske** tendens til **hypotaktisk tekststrukturering** og den **danske** tendens til **parataktisk tekststrukturering**.

4.2.1.1. Resultater – sammenfatning

Ovenstående analyse viser, hvordan denne gruppe af **mindst markerede** anaforer altid udtrykker topisk kontinuitet. Ud fra vores statistik (på næste side) kan vi se, at de italienske tekster i vores korpus har flest eksempler på denne **mindst markerede**⁶⁸ anaformarkering. De italienske tekster har 2-3 gange flere nul-anaforer ifm. infinitte verber end dansk har ifm. infinitte og finitte verber tilsammen.

⁶⁷ Ved nukleus forstår vi den **centrale** sekvensdel og ved satellit forstår vi de(n) **underordnede** del(e) (Korzen 2005e:158).

⁶⁸ Vi ser bort fra ellipser, som ikke behandles i dette speciale.

Figur 7

Vi kan ligeledes se, som vi så det i mange af de foregående eksempler, at en stor del af de mindst markerede anaforer på dansk er nul-anaforer, der forekommer ved finit V_2 i [V_1 og V_2]-konstruktioner, hvilket må tilskrives de få infinitte verbalformer samt den endocentriske tradition for parataktisk tekststruktur.

Vi kan ikke konkludere noget endeligt om **antallet** af umarkerede anaforer i **alt** på hhv. dansk og italiensk i de to medier, før vi har resultaterne af den anden gruppe af umarkerede anaforer, som vi vil analysere i nedenstående afsnit. Allerede nu kan vi dog konstatere, at de to sprog, grundet de sprogtypologiske forskelle, vælger forskellige umarkerede anaforer.

4.2.2. Nul-subjekt ved finitte verber på italiensk samt ved ubetonede pronominer på italiensk og dansk

I nærværende afsnit vil vi undersøge den anden gruppe (c), der falder ind under de **umarkerede** anaforer. Det drejer sig om nul-subjekter ved finitte verber på italiensk og de

ubetonede/klitiske pronominer⁶⁹ på hhv. dansk og italiensk. Disse størrelser kan beskrives som en lille grad **mere** markerede end den gruppe (**b**) af nul-anaforer, vi netop har gennemgået. Dette skyldes, som nævnt i teori afsnit 3.4.2., at de finitte verber på italiensk samt de ubetonede/klitiske pronominer på begge sprog har mere grammatisk indhold og dermed får flere beføjelser som anafor.

Nul-anaforer i finitte verber på italiensk samt ubetonede pronominer på både dansk og italiensk egner sig i reglen bedst til at udtrykke topisk kontinuitet eller til at genoptage den topiske størrelse fra en tidligere sekvens, evt. på en ny ledplads og evt. som ikke-primær topic. Der er altså tale om umarkerede anaforer, der helst genoptager let identificerbare prominente antecedenter. Vi skal først se et eksempel på nul-anaforer ifm. finitte verber på italiensk samt en anafor, der udgøres af et ubetonet pronomen på dansk:

21. L'aereo di McCain arriva a St. Paul, **il candidato** scende, e quando **[Ø]** **si avvicina** a Bristol Palin, e al suo fidanzato, portati qui di corsa, **[Ø]** **sembra** davvero un nonno d'America.
(11IT, comm. 509 + 512)
22. **Den nyvalgte formand** har 41 dage til at danne en ny regeringskoalition og samle et flertal i parlamentet. Herefter står **hun** til at blive den første kvindelige premierminister i Israel i godt 40 år siden Golda Meir.
(10DT, comm.454)

I begge tilfælde genoptager anaforen en i teksten prominent og let identificerbar antecedent, (il candidato) og (Den nyvalgte formand). De udtrykker begge topisk kontinuitet, da anaforen også ifølge de tekstpragmatiske hierarkier i figur 5, står på den mest "topic-egnede" ledplads, nemlig subjektets. Anderledes er det med vores eksempler på anaforer, hvis materiale består af de italienske klitiske pronominer. Disse er jo objektspronominer, og vil derfor sjældnere have status som topic i en sætning. I vores empiriske materiale har vi ikke fundet nogen eksempler på, at et klitisk pronomen udtrykker topic-kontinuitet. Det klitiske pronomen kan bedre genoptage den foregående sætnings topic på en ny ledplads:

23. Oggi toccherà a **lei**; salire in tribuna a convincere gli elettori di essere la persona giusta al fianco dell'anziano senatore. Ad ascoltar**la** anche il futuro genero, il 18enne Levi Johnston [...].

⁶⁹ Det konceptuelle eller partitive pronomen "ne" hører med til gruppen af klitiske pronominer på italiensk, og de forekommer enkelte steder i vores korpus. Grundet pladsmangel vil vi dog ikke behandle disse særskilt i dette speciale.

Her genoptages ”lei” på en ny ledplads, nemlig objektets, hvorfor der er tale om en mindre prominent ledplads. ”Lei” var nemlig subjekt og den handlende agent i foregående sætning.

Det sker ofte i vores empiriske materiale, at det klitiske pronomen bruges til at genoptage en mindre prominent størrelse fra den foregående sætning, som det ses her:

24. Kun 431 stemmer adskilte **Livni** fra hendes nærmeste modstander. Dermed står **hun** til at afløse den skandaliserende premierminister Ehud Olmert, som partiformand.
(10DT, comm. 451)

Anaforpronomet ”hun” genoptager størrelsen ”Livni”. I antecedenten udgør ”Livni” objekt, men i anaforen ophøjes størrelsen til subjekt og den handlende agent. Grunden til at et umarkeret og ubetonet pronomen er stærkt nok til at genoptage størrelsen, er, at antecedenten (Livni) er den nærmeste nominale konstituent, som passer i køn og tal. Endvidere er ”Livni”, modsat ”431 stemmer”, bærer af trækket [+ human], hvorfor størrelsen ifølge de tekstpragmatiske hierarkier står prominent stærkt.

Det hænder, at nul-anaforerne ved finit verbal på italiensk samt de ubetonede pronomener på dansk er ”stærke nok” til at markere et topic-skift. Som vi skrev i teori afsnit 3.4.2., er det dog kun muligt, hvis der vendes tilbage til et meget prominent topic, der kun kortvarigt har været afløst af en tekstpragmatisk mindre prominent størrelse:

25. **Sarah ”hvem”** som vicepræsidentkandidat. John McCains valg af Sarah Palin chokerede tilhængere og modstandere og sendte medierne på jagt efter informationer om Alaskas guvernør. **Hun** var stort set ukendt, hvis man ikke hører til konservative kredse.
(11DT, comm. 490)

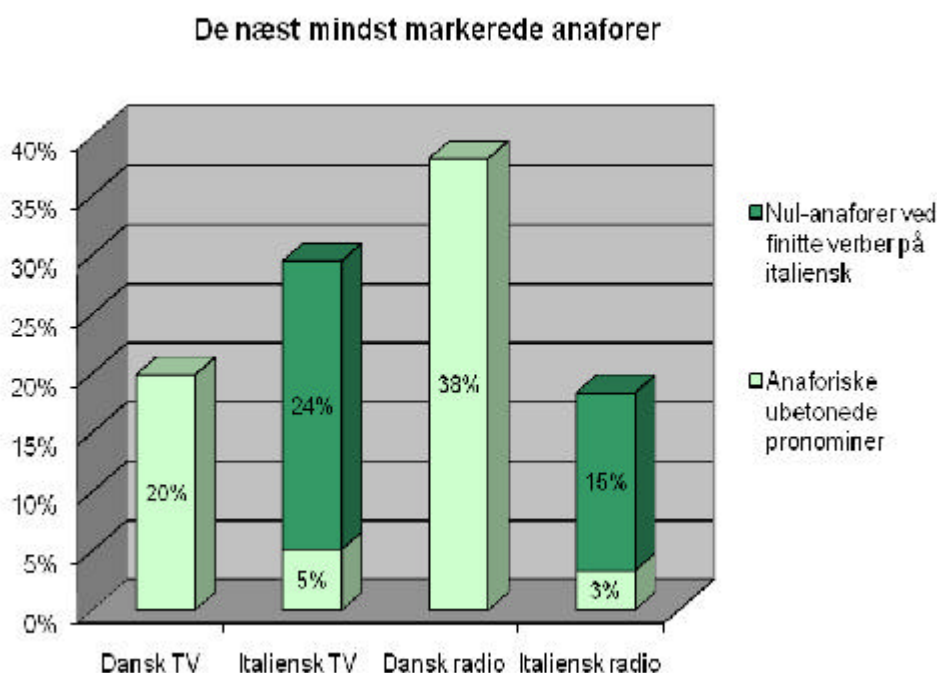
Eksemplet stammer fra en tekst, hvor omdrejningspunktet er Sarah Palin. Sarah Palin er med andre ord en prominent størrelse og derfor topic i mange af nyhedstekstens sekvenser. Det prominente topic bliver for en kort stund **degraderet** til en mindre prominent ledplads, og mister dermed sin topic-status, hvorefter det i en ny sætning bliver initialt subjekt og dermed primærtopic.

Ligeledes kan en **nul-anafor** ifm. et finit verbal på italiensk eller en anafor, der udgøres af et ubetonet pronomen på dansk, henviser til en antecedent henover et **sekvensskift**:

26. Cinquant'anni, ex agente del Mossad, attuale capo della diplomazia israeliana e vice premier, **la Livni** ha fondato, 3 anni fa, assieme a Sharon e Olmert, il nuovo partito centrista Kadima.
(S) Nel maggio dell'anno scorso, **chiese** le dimissioni di Olmert dopo la pubblicazione del rapporto Winograd [...].
(10IR, comm. 478)
27. **Den 22-årige**, der kaldte sig Mr. Saari, havde allerede i fredags lagt billeder af sig selv ud på hjemmesiden Youtube og kommet med truende udtalelser. Videoklippene fik politiet til at tage ham ind til afhøring så sent som i går, men lod ham gå igen.
(S) Ti studerende blev ofre for **hans** kugler [...].
(5DT, comm. 214)

4.2.2.1. Resultater - sammenfatning

Nu hvor vi har set eksempler på, hvordan denne anden gruppe af umarkerede anaforer opfører sig i vores korpus, bliver det spændende at nærstudere statistikken, der knytter sig til disse **næst mindst markerede** anaforer.

Figur 8

Ud fra figur 8 kan vi konstatere, at der i vores **danske** empiriske tekster sammenlagt er en smule flere ubetonede pronominer, end der er nul-anaforer som subjekt ved finitte verber samt ubetonede pronominer i de italienske tekster. Dette resultat overrasker os, men vi er nu også overbeviste om, at vi har fundet hvad, der *kunne* være en forklaring på denne lidt skæve og helt uventede fordeling. En forklaring kunne nemlig være det forholdsmæssige store antal af ubetonede pronominele resumptivanaforer, som forekommer i den danske radiotekst 8DR, hvor vi har ikke mindre end 16 af slagsen⁷⁰. Dette skal ses ift. 25 tilfælde **sammenlagt** i alle 11 danske radiotekster⁷¹. Teksten forvrænger derfor vores samlede billede, og den høje søjle ud for dansk radio i ovenstående figur, skal derfor ”tages med et gran salt”. Vi skal dog se på det sammenlagte resultat for de umarkerede anaforer, inden vi kan konkludere noget endeligt.

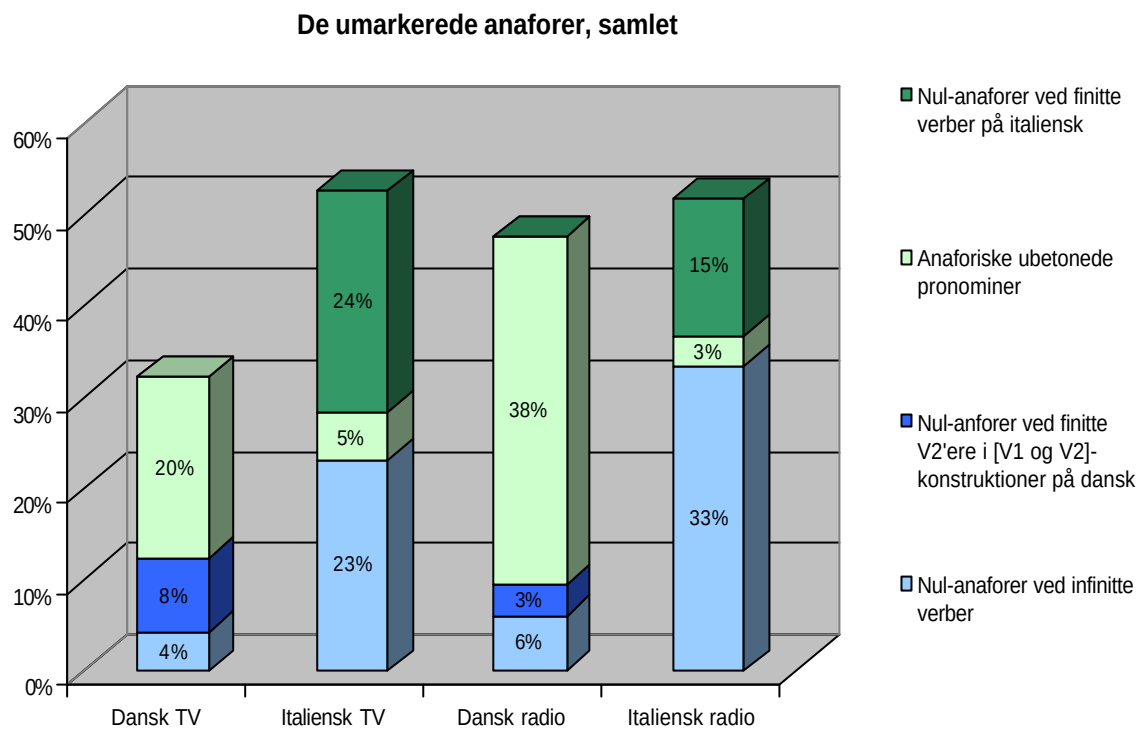
Vi kan desuden, ud fra resultaterne i figur 8, konstatere, at de to sprog udviser stor forskellighed i deres næst mindst markerede anaforers materiale. På italiensk, hvor ubetonede pronominer og nul-subjekter ved finitte verber udviser samme markeringsstyrke, vælges der i ca. 4 ud af 5 tilfælde et nul-subjekt ved finit verbal som anafor. Dette kunne skyldes, at de fleste af vores (umarkerede) anaforer forekommer på topisk ledplads, hvor, som vi jo tidligere har antydnet, det sjældent ses, at et objektspronomen udgør topic.

4.2.3. Umærkede anaforer (samlet) – resultater og sammenfatning

For at kunne sige noget om tendensen i vores empiriske materiale, mht. brug af umarkerede anaforer, må vi se på resultaterne fra de to foregående afsnit. Vi kan ud fra figur 9 på næste side bekræfte vores forventning om, at der i de **italienske** tekster forekommer en **større procentdel** af umarkerede anaforer end i de danske.

⁷⁰ Det bemærkes, at der ikke er tale om, at afsender stammer. Der er således tale om ”reelle” ubetonede pronominer og **ikke** gentagelser grundet stammen.

⁷¹ Vi vil i diskussionsafsnit 5.3 kommentere nærmere på denne iagttagelse.

Figur 9

Mere præcist er der for ca. hver 3. umarkerede anafor i de italienske **tv-tekster** kun 2 i de tilsvarende danske. Forskellen er ikke helt så markant mellem de danske og italienske **radiotekster**, men alligevel værd at nævne. Disse resultater kan især skyldes den store andel af nul-subjekter ifm. deverbatiseringer og finitte verber i de italienske tekster. Langt over halvdelen af de danske umarkerede anaforer udgøres af de ubetonede pronominer, men trods denne store mængde når niveauet af de danske teksters umarkerede anaforer ikke op på de italienske teksters niveau.

De **danske** tekster har altså en tydelig majoritet af de **næst mindst** markerede anaforer (de ubetonede pronominer). I de italienske tekster, derimod, kan vi se, at tendensen til at bruge den ene umarkerede form frem for den anden afhænger af, om der er tale om tv-eller radio-tekster. I de italienske tv-tekster er der et **lille** flertal af de **næst mindst** markerede anaforer (finitte nul-anaforer og klitiske pronominer), mens der i de italienske radio-tekster er en markant overrepræsentation af de **mindst** markerede anaforer (infinite nul-anaforer).

Sammenlagt er der altså et flertal af de **næst mindst** markerede anaforer i de **danske** tekster, mens der er et flertal af de **mindst** markerede anaforer i de **italienske** tekster. Dette er med til at tydeliggøre tendensen til mindre markering i anaforerne i de italienske tekster.

4.3. De markerede anaforer

4.3.1. Ikke-klitisk/betonedet pronomener (personligt, demonstrativt og possessivt)

I nærværende afsnit vil vi analysere udvalgte eksempler på ikke-klitiske/ betonedede pronomener fra vores empiriske materiale. Som vi nævnte i afsnit 3.4.3. udgøres disse af de personlige, demonstrative samt possessive pronomener. Positionelt set kan de optræde forholdsvis frit i en sætning og bl.a. stå som styrelse for en præposition.

Som det fremgår af bilag 2 anses de possessive pronomener også for at være betonedede eller, som vi argumenterer for, markerede. Disse pronomener vil vi behandle særskilt sidst i dette afsnit.

Da de ikke-klitiske/ betonedede pronomener er markerede, har de mulighed for at udtrykke kontrast, fordi de netop betoner og fremhæver den størrelse, de tager op. Et eks. på dette ses nedenfor:

28. A spiegare che per questa gravidanza, Palin è più vicina ai suoi elettori, saliranno sul palco un pastore battista, Mike Huckabee e un mormone, Mitt Romney, ex-candidati ma soprattutto ci sarà **Rudi Giuliani**, ex-sindaco di New York, anche **lui** con una vita privata molto complessa.
(11IT, comm. 524)

I eks. 28 får vi i samme sætning præsenteret flere forskellige nominale størrelser, og ”lui” er formentlig i denne sammenhæng anvendt for at fremhæve, at det er den sidst forekommende nominale størrelse i sætningen, som den efterfølgende ”bonus-information” knytter sig til. Desuden har der forud for ovenstående tekststykke været fokus på Sarah Palins komplekse liv, hvorfor ”lui” også kan ses som kontrast ift. hende. Altså en fremhævelse af, at **han**, ligesom Palin, også har et kompleks liv.

Som det nok fornemmes, ved mundtlig artikulation, udtales ”lui” med en betoning, som er med til at fremhæve størrelsen og entydiggøre den anaforske henvisning hos modtager.

I afsnit 3.4.3. omtalte vi trækket [$\pm$ nær] ved demonstrativerne. Demonstrativerne *questo/denne/denne her/den her*, sagde vi, bærer trækket [+ nær], mens *quello/den/den der* modsat bærer trækket [- nær]. Se nedenstående eksempel:

29. Dalla lista passeggeri divulgata dall'Aeroflot risulta che a bordo del Boing 737 c'erano **21 stranieri** e tra **questi** anche un italiano.
(6IR, comm. 285)

Her ses det italienske demonstrativ "questi" at angive trækket [+ nær]. Der er tale om en tekstuelt meget nærtstående antecedent, hvorfor afsender roligt kan genoptage denne med det nære "questi". Endvidere er der tale om en genoptagelse af en antecedent, hvorom teksten handler, hvorfor den også psykologisk set er "nær" og altså meget prominent i modtagers mentale repræsentation. Syntaktisk set optræder demonstrativet som styrelse for en præposition.

I vores empiriske materiale har vi også eksempler på et fænomen, der er forbeholdt det italienske sprog. Der er tale om et fænomen, der opstår ifm. pronominet "quello", som jo *ofte* udtrykker en vis fjern fysisk eller psykologisk afstand. "Ofte" fordi det i nogle tilfælde sker, at den distanceangivende egenskab opløses, og man taler da om, at der sker en neutralisering af trækket [$\pm$ nær] (Korzen 2000a: 418). Dette skal vi se et eksempel på:

30. **La teoria** più famosa da verificare è **quella** che prevede l'esistenza del Bogo, del Bosone di Higgs, la cosiddetta "particella di Dio", che potrebbe aver generato l'universo.
(4IR, comm. 189)

"Quella" står i eksemplet som substantivisk kerne til den efterfølgende relativsætning "che prevede...", og pronominet genoptager antecedentens (La teoria) kerne, og udtrykker ikke nogen form for distance. Dets semantiske funktion er altså "blot" at repræsentere en størrelse og således ikke angive nogen form for distanceforhold. I relativsætningen specificeres en underkategori til hyperonymet "teoria" i antecedenten. Det anaforske udtryk "quella" skal i eksemplet ses som værende reduceret i styrke, hvilket bl.a. skal ses ifm. den tætte afstand til antecedenten.

Som følge af deres stærkt markerende egenskaber, kan de ikke-klitiske/ betonedede pronominer bl.a. udtrykke topic-skift, som det ses her:

31. **Den konservative og religiøse kandidat** syttenårige datter var blevet gravid 'uden for ægteskabet. Var McCains valg af **Palin** forhastet? Havde **'hun** svigtet sine religiøse og politiske standpunkter og fans?
(11DT, comm. 496)

Der sker mange topic-skift i ovenstående sætning. Først er det ”datter”, der er topic, dernæst McCain (da sætningen reelt set udtrykker: McCain har valgt Palin), og endelig er det Sarah Palin, der genoptages i pronominet ”hun”, hvor hun bliver ”forfremmet” til at være subjekt og sætningens topic. Det bemærkes, at der er betoning på pronominet, og netop et betonet pronomen er i denne sammenhæng formentlig valgt af to årsager. Den ene årsag kan være, at der i præ-teksten optræder en anden human og feminin størrelse (datter), som pronominet ”hun” reelt set kan udpege. Ved at betone pronominet signalerer afsender, at han refererer til den sidst kommende anafor i kæden. Den anden årsag kan være, at Palin i foregående anafor står på en syntaktisk lav ledplads (ikke-primær), hvorfor der er tale om en genoptagelse af en tekstpragmatisk lavt placeret størrelse. Man kan fx forestille sig, hvor sær sætningen ville forekomme, hvis der i udtalen af ”hun” var tale om en monoton og ubetonet artikulation. Så ville modtager måske føle behov, men ikke have mulighed, for at gå tilbage og tjekke antecedenten, som umiddelbart kunne misfortolkes.

Possessive konstruktioner og associative anaforer

Som nævnt tidligere vil vi her til sidst kommentere brugen af de (betonede) possessive pronomener i hhv. de danske og italienske tekster. Som vi også har nævnt i vores teori, er der generelt en tendens til i dansk at bruge flere possessive konstruktioner, da italiensk meget ofte udtrykker ejerskabsforholdet vha. en associativ anafor:

32. [...] ma l'uragano Ike è riuscito comunque, a mettere in ginocchio il Texas. **I danni** sono altissimi quanto il numero di vittime.
(8IT, linje 7)
33. Men ødelæggelserne⁷², ødelæggelserne i **dens** kølvand har været store ikke mindst på øerne i Det Caribiske Hav, som blev ramt før USA.
(8DT, comm. 331)

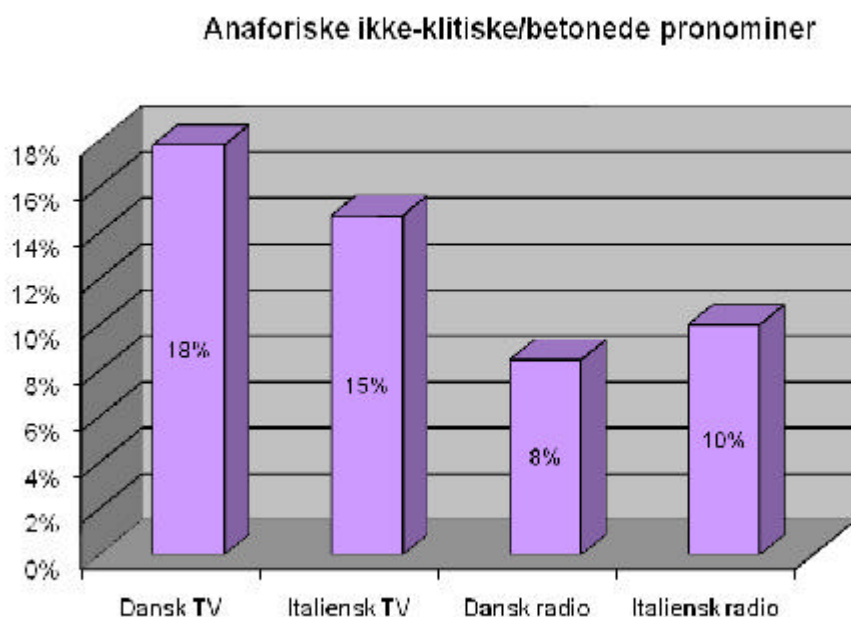
Det ses således i eks. 32 og 33, hvordan den italienske modtager selv er nødt til at fortolke sig frem til relationen mellem ”l'uragano Ike” og ”I danni”. Der er altså med andre ord tale om en **associativ** anafor i det italienske eksempel. I det danske eksempel, **ekspliterer** det possessive pronomen ”dens”, at det er Ike, der er årsag til ødelæggelserne.

⁷² Der er tale om en fejl i udtalen fra nyhedsoplæserens side.

Man kunne, pga. ovennævnte tendens, foranlediges til at tro, at der i vores resultater ville forekomme en overvægt af possessive pronominer i de **danske** tekster, men dette er imidlertid ikke tilfældet, hvilket vi også skal se nedenfor.

4.3.1.1. Resultater sammenfatning

Anaforerne med betonedede pronominer som materiale udgør altså en del af de **markerede** anaforer takket være især deres prosodiske markering. Dette gør dem i stand til at signalere **topic-skift** og/ eller genoptage en størrelse, der er tekstpragmatisk lavt placeret. Desuden er de personlige pronominer anvendelige i situationer, hvor flere nominale konstituenten er introduceret i en sætning, og man følgende ønsker at udnævne en af dem (gerne den sidstnævnte) som topic. De demonstrative pronominer har en lignende funktion, og kan således, i kraft af at de besidder trækket [$\pm$ nær], udpege én konstituent ud af flere.

Figur 10

Resultatmæssigt kan vi se, at der sammenlagt er ca. lige mange anaforer, der udgøres af et betonet pronomen i hhv. de danske og italienske tekster. Man skulle tro, at der i de danske tekster ville være flere betonedede pronominer som anaforer, netop pga. den tidligere nævnte tendens til i italiensk at anvende associative anaforer i stedet for et betonet pronomen ved

possessiv-konstruktioner. Men som det fremgår nedenfor, siger tallene noget andet:

Anaforiske possessive pronominer:

DT	IT	DR	IR
11,8%	10,5%	3,4%	7,8%

Figur 11 (Målt i %)

Hvis vi sammenholder søjlerne og tallene i ovenstående tabel kan vi se, at langt over halvdelen af de betonedede pronominer på italiensk er possessive. Det vil med andre ord sige, at der er relativt færre betonedede personlige og resumptive pronominer på italiensk.

4.3.2. Højredislokering

De højredislokerede størrelser, som ligger i "afdelingen" for de markerede anaforer, fandt vi i vores empiriske materiale ikke mange af. Faktisk fandt vi kun én, men det er et lidt specielt eksempel, som ikke umiddelbart, ifølge teorien, forekommer som en højredislokering. Vi vil dog alligevel argumentere for, at den er dét, teorien kalder en reformulation:

34. Poi, secondo il racconto della polizia, ha rivolto l'arma contro di sé e si è ferito. Ma le notizie sono ancora confuse.
(S) Secondo alcune fonti, ma non è certo, potrebbe essere **lui, il giovane**, che in alcuni video diffusi su Youtube si vantava di essere interessato a computer, armi, sesso e birre, e si esibiva con una pistola.
(5IT, comm. 227 + 228)

I ovenstående eks. har vi dét, vi synes "ligner" en højredislokeret størrelse i NP'en "il giovane", som i sætningen får til opgave at præcisere og entydiggøre den anaforiske henvisning. I pro-formen har vi et betonet og ikke-klitisk pronomen (lui), som afsender tydeligvis ikke har fundet referentielt entydig nok, siden han har ønsket at uddybe størrelsen i NP'en. Pro-formen strider imod den pro-form, der typisk optræder ifm. reformulationer, for som vi nævnte i teoriafsnit 3.4.4., er der *oftest* tale om et ubetonet og klitisk pronomen. Det kan dog godt være, at det betonedede pronomen "lui" er det "forkerte" pronomen, men vi må ikke glemme, at der stadig *er* tale om et pronomen og ikke fx en NP, som er væsentligt mere markeret. Vi vil derfor argumentere for, at der *er* tale om en reformulation, da der også tydeligvis sker en højredislokering og en spidsstilling af en størrelse (il giovane) umiddelbart

efter pro-formen. Desuden er der tale om sekvensskift, hvilket ofte er karakteristisk for reformulationer.

Det er naturligvis ikke muligt at lave statistik ud fra blot ét eksempel. Grunden til det lille antal *kan* være, at højredislokeringer oftest optræder i talesprog eller i skriftsprog, der registermæssigt ligger meget tæt på talesprog.

4.3.3. NP med bestemt artikel i umarkeret position

I dette afsnit vil vi se på størrelsen NP med bestemt artikel i umarkeret position, som hører til gruppen af **markerede** anaforer i henhold til figur 6.

Genoptagelse af ikke-prominente entiteter

NP'en egner sig godt til at genoptage tekstpragmatisk ikke-prominente størrelser. Fx hvis en størrelse, der tidligere har været syntaktisk underordnet, skal genoptages enten på topisk eller ikke-topisk ledplads:

35. Klokken 16.30 dansk tid detonerede en selvmordsbomber en større bombe foran **hotel Marriott** i Islamabad. Lokale medier melder, at 'en dansk øh diplomat er såret, muligvis to, muligvis er 'en dræbt. Det forlyder, at de to diplomater opholdt sig på **hotellet**.
(3DT, comm. 79)

I eks. 35 ser vi først antecedenten "hotel Marriott" som styrelse i et præpositionssyntagma, hvorfor man kan tale om, at den er tekstpragmatisk lavt placeret ifølge figur 5. Måske netop derfor har afsender i anaforen også valgt en NP til at genoptage størrelsen. Vi mener ikke, at der her er tale om en genoptagelse på topisk ledplads, da størrelsen i anaforen bærer trækket [-human] og desuden står som styrelse for en præposition, hvorfor den ligesom antecedenten er syntaktisk underordnet. En genoptagelse med pronominet "det" ville ikke fungere, pga. at antecedenten er forholdsvis langt tilbage i teksten samt ikke tilstrækkelig præsent i modtagers mentale repræsentation. En anaforisk NP er derfor nødvendig for en korrekt forståelse.

NP-anaforen med bestemt artikel er også særdeles anvendelig ved topicskift. I modsætning til fx de ubetonede pronominer og nul-anaforerne i finitte verber på italiensk kan en NP genoptage en tidligere størrelse, topic eller ej, som befinder sig meget langt tilbage i teksten:

36. **Skuddramaet** på en skole i det nordvestlige Finland er overstået. [... 3 sætninger...] **Skudepisoden** begyndte omkring klokken kvart over ti, da en ca. 20-årig studerende begyndte at skyde, og der var rapporter om spredt skyderi i over en time.
(5DR, comm. 244 + 248)

Det kan dog hænde, at ikke engang en anaforsisk NP med bestemt artikel kan synes stærk nok i genoptagelsen af et udtryk ved topic-skift. Dette, hvis der fx er lang tekstuel afstand til antecedenten og/ eller hvis der i teksten er introduceret flere nominale konstituent, hvorved der kan opstå tvivl om, hvilken størrelse en specifik anafor genoptager:

37. (Indslag med korrespondent)

Secondo alcune fonti, ma non è certo, potrebbe essere **lui, il giovane**, che in alcuni video diffusi su Youtube si vantava di essere interessato a computer, armi, sesso e birre, e si esibiva con una pistola.

(S) La folle sparatoria di stamane ricorda quella avvenuta l'anno scorso [...] Allora lo studente killer uccise sei compagni [...].

(S) Questa nuova tragedia riapre il dibattito sull'uso diffuso delle armi [...].

(Indslag med studievært)

(S) E poco fa il portavoce della polizia finlandese ha comunicato che i morti sono nove, mentre il eh **lo sparatore, questo ragazzo**⁷³, giovane studente di sud, è stato trasportato all'ospedale [...].

(5IT, comm. 240 + 241)

I eksemplet er der tale om lang afstand anaforerne imellem, adskillige sekvensskift og desuden tvetydighed mellem nominale størrelser. Sidstnævnte skal ses i lyset af, at afsenderen, dvs. korrespondenten, i tekststykket fortæller om et *andet* skoleskyderi, der hændte året forinden. Med andre ord er der for en kort stund tale om en *anden* drabsmand i "lo studente killer" (markeret med understregning). I den del af tekststykket, hvor afsender nu er studieværten, **præciseres** det med en efterfølgende NP med **demonstrativ** artikel samt en apposition (giovane studente di sud) *hvilken* drabsmand, der er tale om. Demonstrativet udpeger således, at der er tale om drabsmanden fra det *nærværende* skoleskyderi i Finland og ikke *dét*, der hændte året før. NP'en med bestemt artikel, "lo sparatore", synes altså alt for **tvetydig** til, at den kan stå alene.

⁷³ Man kan desuden diskutere, om der her er tale om en **reformulation**. Ifølge Korzen (2000a: 449) er der tale om reformulation, når afsender som anafor har valgt et klitisk pronomen. Det er i ovenstående eksempel ikke tilfældet, men vi vil nu nok mene, at man kunne argumentere for, at der *er* tale om en slags reformulation, da den dislokerede størrelse "questo ragazzo" netop **præciserer** udtrykket i anaforen "lo sparatore".

En NP kan også udmærket anvendes som anafor meget tæt på sin antecedent eller foregående anafor. Det kan være i tilfælde af, at størrelsen får en ny ledplads og gerne den topiske:

38. Samtidig bliver det afvist, at der er israelere blandt **gidslerne**. **Gidslerne** er muligvis bragt til Sudan meddeler kilderne.
(7DR, comm. 311 +312)

Vi synes det er interessant med en *så* markeret anafor *så* tæt på den foregående anafor. Det skyldes formentlig, at størrelsen nu står som subjekt og topic i sætningen samt, at den foregående anafor står som styrelse i et præpositionssyntagma og derfor på en ikke-prominent ledplads. Et pronomen ville her gøre det uklart for modtageren, om det er israelerne eller alle gidslerne, der genoptages.

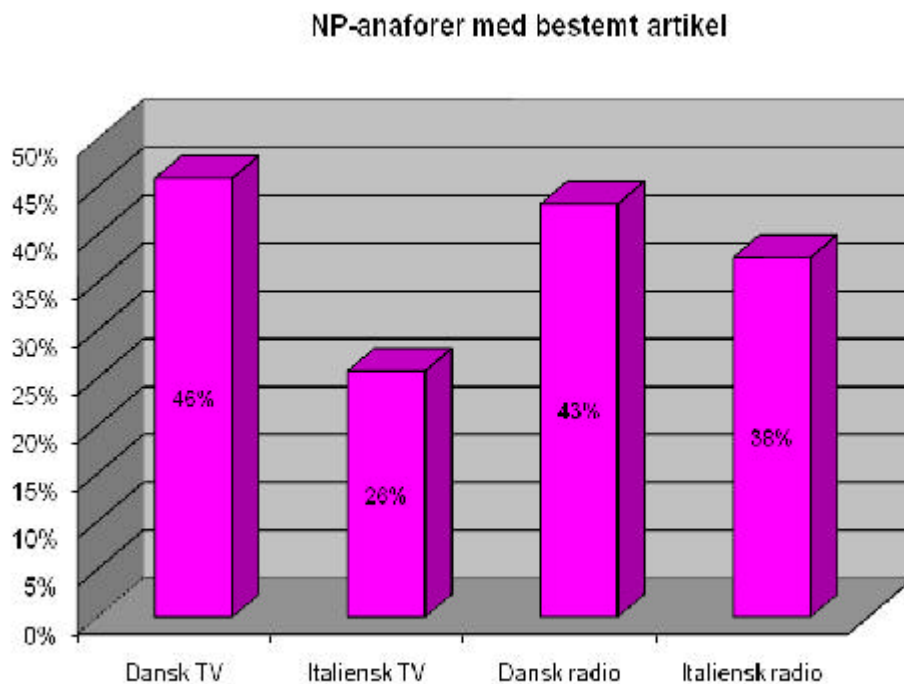
NP-anaforer med bestemt artikel er desuden hyppige ved **sekvensskift**, og vores korpus er ingen undtagelse, hvorfor der i flere af vores tilfælde af sekvensskift netop ses en NP med bestemt artikel:

39. [...] **un giovane** di 22 anni, che ha esploso diversi colpi di pistola uccidendo 10 studenti. Il ragazzo ha quindi rivolto l'arma contro di sé e si è sparato alla testa, morendo poco dopo in ospedale. E nel paese è polemica per una strage che forse poteva essere evitata.
(S) Ieri, infatti, **lo stesso giovane** era stato interrogato dalla polizia [...].
(5IR, comm. 255)

4.3.3.1. Resultater – sammenfatning

Af ovenstående kan vi konstatere, at anaforiske NP'er med bestemt artikel i kraft af deres markerethed ofte genoptager tekstpragmatisk mindre prominente konstituenten og/ eller konstituenten, som afstandsmæssigt er langt tilbage i teksten, fx ved topic- og sekvensskift. De kan desuden udtrykke topisk kontinuitet.

Kigger vi på statistikken (på næste side) over alle de NP'er med bestemt artikel, der forekommer i vores korpus, kan vi se, at der i de danske tekster er en større procentandel af disse størrelser, end der er i de italienske tekster.

Figur 12 (Målt i %)

Der er altså i de danske tekster oftere valgt en NP med bestemt artikel i anaforen frem for fx et pronomen eller en nul-størrelse. Dette i sig selv kan være udtryk for, at der i de danske tekster sker flere topic- og sekvensskift end der gør i de italienske. Vi har tilsvarende i tidligere afsnit set, at der netop er en større procentvis andel af nul-anaforer i de italienske tekster, hvilket kan være et udtryk for topic- og sekvenskontinuitet.

4.3.4. NP med demonstrativ i umarkeret position

I nærværende afsnit vil vi behandle udvalgte eksempler på NP'er med demonstrativ artikel (i umarkeret position), som forefindes i vores empiriske materiale. Som det fremgår af afsnit 3.4.6. kan en markering etableres i form af en NP med demonstrativ artikel. Der er her tale om en meget stærk markering i og med, at NP'en i sig selv er en "stærk" anaforisk størrelse.

Omkategorisering og metaforisk betydning

I eks. 40 nedenfor er det den demonstrative artikel ”questo”, som *peger* tilbage på en størrelse i præ-teksten, og afsender vælger at ”kode” NP’en med et demonstrativ, da der er tale om en **omkategorisering** af antecedenten:

40. Nel quartiere generale di **Kadima** campeggia la foto di Ariel Sharon, fondatore di **questo partito centrista**.
(10IT, comm. 462)

En omkategorisering fordi antecedenten nemlig består af propriet ”Kadima”, mens anaforens kerne består af ”partito”. ”Partito” kan meget hurtigt misforstås, hvis ikke modtager er klar over, at Kadima altså er et parti. For at sikre en korrekt identifikation hos modtager signalerer afsender derfor med demonstrativet, at antecedenten findes i samme sætning, dvs. i den nære ko-tekst.

Demonstrative artikler kan have mange funktioner. I eks. 41 nedenfor skal vi se, hvordan en demonstrativ artikel også kan signalere, at der er tale om en anafor med metaforisk betydning:

41. **Bolivia og Venezuela har udvist USA’s ambassadører i de to lande og USA har så udvist ... de to landes ambassadører fra USA.** Bag **denne her diplomatiske krig** gemmer sig et blodigt opgør [...].
(2DT, comm. 55)

Forud for anaforen i eks. 41 har vi haft en sætning, hvor vi får at vide, at nogle lande har smidt hinandens ambassadører ud af landene. Anaforen selv består af den måske lidt voldsomme kategorisering⁷⁴ ”krig” i NP’ens kerne. De associationer vi får til ”krig” er død og ødelæggelse, hvorfor vi synes, at udtrykket kan synes en anelse overdrevent. Afsender kunne således eksempelvis have valgt et ord som ”strid”. Et ord som sagtens kunne ”bære” antecedenten. Derfor mener vi også, at der må være tale om, at afsender med den demonstrative artikel ønsker at signalere, at anaforen skal ses fra en metaforisk vinkel. De fleste modtagere forstår formentlig, at der er tale om et metaforisk udtryk, men afsender kan ikke regne med at *alle* modtagere forstår det samme. Derfor har han sandsynligvis valgt det demonstrative udtryk ”denne her” for at signalere, at der er tale om én i den nære tekst omtalt størrelse. En størrelse som i dette tilfælde udgøres af hele den foregående sætning.

⁷⁴ Som nævnt i afsnit 3.4.5. anvender vi ikke termen ”omkategorisering” ved resumptive anaforer, da vi mener, der nærmere er tale om en ”kategorisering” af det foregående.

Eksemplet nedenfor består af en resumptiv anafor. Som vi så i afsnit 3.4.6. og i ovenstående eksempel, anvendes der gerne demonstrative artikler foran resumptive anaforer. Dog er en bestemt artikel ofte tilstrækkelig ved meget **neutrale** resumptiver. Nedenstående er et eksempel på, hvorfor en bestemt artikel kun kan være tilstrækkelig ved (meget) neutrale resumptiver:

42. *Der er gået rygter om, at energiudladningen ved protonstrålernes kollision vil skabe et sort hul, hvor alt liv vil blive opslugt.* Men *'den dommedagsprofeti'* afviser professoren.
(4DT, comm. 157)

I eks.42 kan man tale om en **subjektivt** vurderende genoptagelse i NP'en "dommedagsprofeti", hvorfor det stemmer fint overens med dét faktum, at der ofte vælges demonstrative artikler foran **ikke-neutrale** resumptiver. Der er desuden tryk på "den", som følgelig får funktion som et demonstrativ. Selve NP'en "dommedagsprofeti", sagde vi netop, var en subjektivt vurderende genoptagelse, og der er derfor risiko for, at modtageren kan foretage en forkert identifikation eller kan blive forvirret over kategoriseringen. Vi skal huske på, at der i både radio- og tv-nyhedsudsendelser er tale om, at modtager får "serveret" teksten mundtligt, og derfor ikke kan gå tilbage for at tjekke udtrykket i antecedenten. Afsender signalerer derfor med det betonedede "den", at en specifik entitet skal udpeges i den foregående tekst.

Nær vs. ikke-nær

Ved brug af demonstrativer er der som tidligere nævnt også tale om et nær og ikke-nær forhold i det demonstrative udtryk. Dette kunne udtrykkes med [$\pm$ nær], og er der tale om en NP, der er tilknyttet en demonstrativ artikel, udtrykkes det da [$\pm$ nær] + N:

43. *Gli Stati Uniti piangono i morti dell'undici settembre*, piangono *questa ferita* [...].
(1IT, comm. 25)

I eks. 43 spilles der psykologisk set på det **følelsesmæssige** aspekt. Det drejer sig om 11. september-angrebene, og begivenheden synes at blive gjort til en **psykologisk** meget **nærtstående** begivenhed i og med, at vi får at vide, at "Gli Stati Uniti" (stadig) begræder den 11. september. På baggrund af denne fortolkning konkluderer vi, at "questa" her formentlig er valgt for at signalere det psykologiske aspekt, hvor 11. september stadig står det omtalte land nært, og man kan næsten se for sig, hvordan "såret" (jf. "ferita") stadig bløder, men med tiden vil blive til et stort og ubehageligt ar.

I de næste eksempler skal vi se, hvordan demonstrativerne kan udtrykke en forskel mellem størrelser, der er **tekstuelt** eller **temporalt** set nær eller ikke-nær:

44. Non è la prima volta che in Finlandia accade un simile episodio. Lo scorso novembre **un caso analogo**, l'omicida, anche in **questo caso**, aveva annunciato il suo gesto in un video [...].
(5IR, comm. 259)
45. La folle sparatoria di stamane ricorda **quella avvenuta l'anno scorso in un'altra scuola finlandese**. Allora lo studente killer uccise sei compagni, un infermiere e un dirigente scolastico e anche in **quel caso** [...].
(5IT, comm. 233)
46. (Starten på indslaget)
Ed ora un'ampia pagina dedicata all'anniversario dell'**undici settembre**. Sette anni dagli attacchi terroristici, oggi a Ground Zero ci saranno anche i due candidati alle presidenziali, McCain e Obama. Un giorno di tregua e una campagna dai toni accesi per ricordare le vittime della tragedia.
(S) [...]
(S) [...]
(Slutningen på indslaget)
(S) E, come molte altre capitali del mondo, Roma celebra con la musica **quel giorno di sette anni fa**.
(1IR, comm. 48)

I eks. 44 er der formentlig tale om, at demonstrativet "questo" i den resumptive anafor (caso) skal indikere, at antecedenten befinder sig **tekstuelt set** nær anaforen, og at den derfor skal findes internt i sætningen.

I eks. 45 har vi demonstrativet "quel" tilknyttet anaforen "caso". Her vil afsender med "quel" formentlig signalere, at der er tale om en **psykologisk fjern** begivenhed. En begivenhed der fandt sted året forinden. Desuden skal det nævnes om både eks 44 og 45, at en demonstrativ artikel kræves ved kategorisering af en **generel ramme**, som fx "caso" (Korzen 2000a: 399). Endelig kan man sige om eks. 45 at afsender sandsynligvis ønsker at signalere, at der er tale om én begivenhed frem for en anden. Teksten omhandler et skoleskyderi, og som en måde at bygge nyheden op på sammenligner afsender det aktuelle skoleskyderi med ét, der fandt sted et helt år før. For at undgå at modtager tror, at der er tale om det for teksten omhandlende skoleskyderi, fjerner afsender enhver tvivl ved at signalere, at der er tale om "det andet" og psykologisk og **tidsmæssigt** mere fjerne skoleskyderi.

I eks. 46 er der tale om en **blanding** af det tekstuelle og temporale aspekt. Der er nemlig tale om en dag, som psykologisk set stadig står mange mennesker nær, nemlig den 11. september 2001, men fordi der umiddelbart efter anaforen følger et udtryk, der hedder ”di sette anni fa”, kan man argumentere for, at afsender har valgt det ”fjerne” demonstrativ ”quel”, fordi ”sette anni” i sig selv **temporalt set** synes som meget **lang tid siden**. En anden og supplerende årsag til at afsender har valgt det ”fjerne” demonstrativ kan være, at anaforen (quel giorno) står **tekstuel** langt fra antecedenten (l’undici settembre).

Som vi så ovenfor i eks. 44, er der ved NP’er med demonstrativ artikel i nogle tilfælde også tale om, at antecedenten og anaforen ift. hinanden befinder sig **tekstuel** nær eller fjern. Nedenstående eksempler består af anaforer, som genoptager en størrelse, der tekstuel set befinder sig **langt væk** fra antecedenten. Man taler derfor om, at der er **lang afstand** mellem antecedenten og anaforen:

47. Det skal ses sammen med øh, palmetræer [...] og så tornadoadvarsler på øh **den lille radio**, jeg står og hører på [...].
 (S) [...]
 (S) [...]
 (S) Ja, jeg ved jo at øh- hvad jeg hører på **den her lille transistorradio** [...] ⁷⁵.
 (8DR, comm. 395)

48. [...] 11 turisti rapiti questa mattina all’alba nell’**estremo limbo** eh..sudoccidentale dell’Egitto nella zona di Gebel A..Uwainat che è a cavallo fra Egitto, Sudan e Libia. Eh sono 5 italiani mm tra cui sembra 3 torinesi, 5 tedeschi, 1 rumeno e 4 accompagnatori egiziani fra cui una guardia di frontiera, e sembra che questi turisti stessero effettuando un’escursione, un, un safari nel eh deserto occidentale egiziano [...] che è una zona estremamente frequentata dai turisti [...] visitano **questo limbo** di deserto assolutamente inospitale [...].
 (7IR, comm. 319)

Der er i eks. 47 tale om, at antecedenten og anaforen leksikalsk set ligner hinanden bortset fra sammensætningen i anaforen (transistor-), mens der i eks. 48 er tale om semi-leksikalsk ⁷⁶ identitet grundet det manglende attributiv i anaforen.

⁷⁵ Man kan diskutere, om der er tale om et **deiktisk** udtryk i ”den her lille transistorradio”. Man kan næsten *fornemme* (idet der er tale om en radio- og ikke tv-udsendelse), at afsenderen peger på eller løfter transistorradioen, idet han henviser til den. Ordet ”radio” forekommer dog i **præ-teksten**, og vi vil derfor mene, at der snarere er tale om en anafor end en deiksis, jf. også afsnit ”Udtryk der minder om deiktiske størrelser”.

⁷⁶ Semi-leksikalsk fordi, den anaforiske NP kun udtrykker en del af antecedentens indhold.

I eks. 47 har afsender, trods de forholdsvis identiske udtryk, fundet det nødvendigt at markere den i forvejen stærke kerne og NP (radio) med en demonstrativ artikel for at signalere, at modtager kan identificere størrelsen ud fra præ-teksten. Dette skyldes formentlig, at entiteterne befinder sig flere sekvensskift fra hinanden, og at der derfor er lang afstand mellem dem. Ud over den lange afstand er der i øvrigt også tale om, at anaforen genoptager en størrelse, der bærer trækket [- human], og som i præ-teksten er styrelse for en præposition. Der er altså tale om en størrelse, der befinder sig lavt i de tekstpragmatiske hierarkier. I eks. 48 er der, udover en lang tekstuel afstand mellem antecedenten og anaforen, ligeledes tale om genoptagelse af en tekstpragmatisk lavt placeret entitet, hvor antecedenten i præ-teksten er styrelse for en præposition og bærer trækket [- human].

Modsætningsforhold

Som vi kort demonstrerede i eks. 45 foroven, kan man af demonstrative konstruktioner også uddrage et modsætningsforhold. Dette skal forstås på den måde, at afsender med det valgte demonstrativ ønsker at udpege én størrelse frem for en anden. Et eksempel på dette har vi nedenfor. Teksten handler om valget af det israelske parti Kadima's formand:

49. Tzipi Livni ha condotto la sua campagna elettorale promettendo di formare un nuovo governo, ma molti analisti oggi credono che ***preferirà invece di cedere le carte incrociate dei partiti della coalizione, di guidare il paese a nuove elezioni anticipate.*** In ***questo caso*** dovrà vedersela col leader dell'opposizione [...].
(10IT, comm.465)

Tzipi Livni vinder valget, og i tekstbrudstykket får vi først at vide, hvad Tzipi Livni selv har lovet at gøre, hvis hun vinder formandsposten, mens vi efterfølgende får at vide, hvad diverse analytikere spår, at hun vil gøre. I den resumptive anafor skal vi derfor kunne afgøre, om der er tale om dét Tzipi Livni har lovet eller om dét, som analytikerne spår. Resumptiven "questo caso" udpeger kun én entitet, og med demonstrativet "questo" signalerer afsender, at der er tale om, at den på anaforen tekstuel set tætteste entitet udgør antecedenten. Vi forstår altså pga. demonstrativet med trækket [+ nær], at antecedenten indeholder dét, som analytikerne spår, og ikke dét, som Livni selv har lovet. Endelig skal vi påpege den "regel", vi tidligere nævnte, der siger, at en demonstrativ artikel kræves ved kategorisering af generelle rammer. At vi ikke inddrager et lignende dansk eksempel skyldes, at der ikke forekommer et i vores korpus. Dette, tror vi, kan være, fordi vi på dansk typisk ville omformulere sætningen og således ikke fx skrive "i dette tilfælde". Der ville være for stor risiko for, at modtager ville

foretage en forkert identifikation af antecedenten. På dansk ville vi nærmere sige noget i nærheden af ”I sidstnævnte tilfælde” eller ”I tilfælde af at det bliver, som analytikerne spår...”, og dansk ville således ikke benytte en demonstrativ artikel. Hermed ikke sagt at en version, der ligner den italienske, ikke kan forekomme på dansk.

Udtryk der minder om deiktiske størrelser

Som vi så tidligere, udtrykker et demonstrativt pronomen trækket [$\pm$ nær]. I de anførte eksempler udpegede det anaforiske udtryk en størrelse tilbage **i** teksten, men i andre eksempler kan demonstrativet og NP'en også udpege en størrelse **uden for** teksten. I sådanne tilfælde er der tale om deiktiske størrelser. Kendetegnende for de deiktiske størrelser er, at de **ikke** kan fortolkes uden kendskab til den kontekst, hvori de bliver brugt (Korzen 1996: 594). Man kan sige, at der er tale om en slags ”den-for-tidspunktet-og-stedet ” gældende størrelse, fordi den kun er fortolkelig i sammenhæng med den tid, i det rum og i den kommunikationssituation, den tages op. I vores korpus forekommer der anaforiske udtryk, som **bærer træk** fra de deiktiske størrelser, men vi vil alligevel argumentere for, at der snarere er tale om **anaforer end deiksis'er**, idet størrelsen udpeget i anaforen kan identificeres ud fra præ-teksten:

50. Vi begynder med skoleskyderiet [...]. Det hele foregik [...] på denne erhvervsskole (Skift til billede af skole) hvor **gerningsmanden** selv var elev. 11 er døde heriblandt **gerningsmanden** selv. (Skift til levende billeder af gerningsmanden) **Denne 22-årige mand** der før skyderiet lagde flere videoer af sig selv ud på internettet. (5DT, comm. 194)

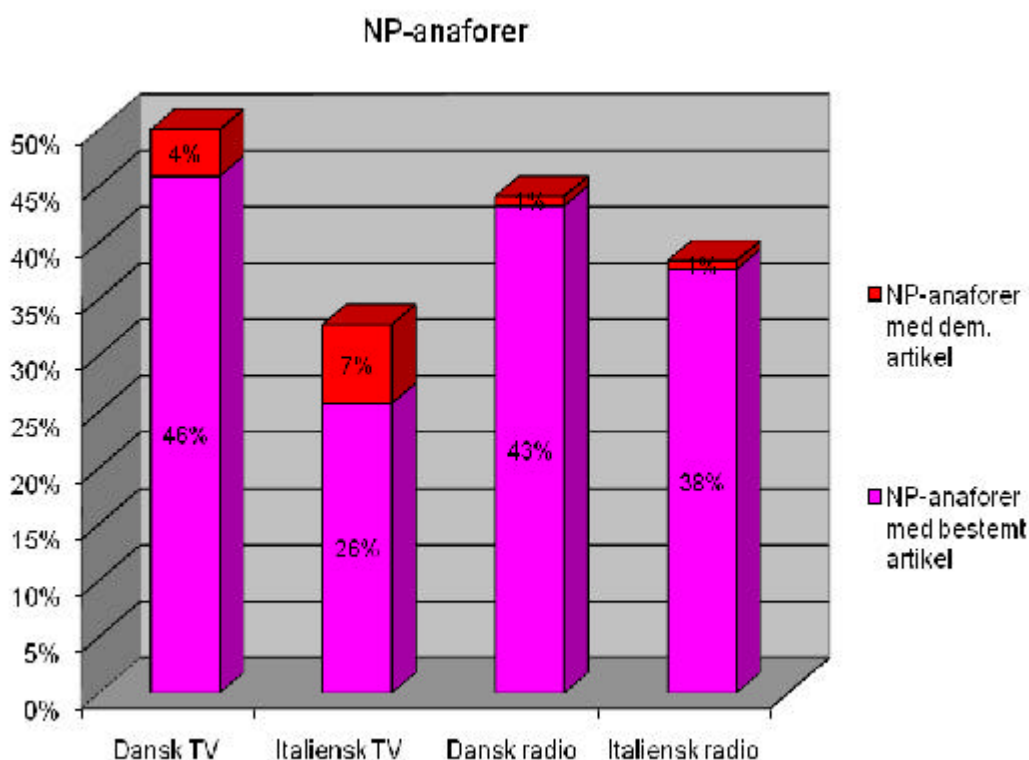
Dér hvor eksemplet får **deiktiske træk** er ved demonstrativet, som her er brugt for at *pege ud* på en entitet **uden for** teksten. Demonstrativet ”denne” peger således ud på en **videooptagelse** af manden. En handling der er mulig fra tv-værtens side netop pga. tv-mediet, hvor der, udover lyd, også indgår still billeder og videooptagelser.

Det bemærkes, at fjernede man billedet af den i anaforen udpegede størrelse, ville man stadig forstå, at der var tale om den samme størrelse, der blev udpeget i antecedenten. Modtageren ville altså ikke have problemer med at sætte lighedstegn mellem ”gerningsmand” og ”mand”. Netop (også) derfor mener vi, at der er tale om en anaforisk og ikke en deiktisk størrelse.

4.3.4.1. Resultater og sammenfatning

Ud fra ovenstående afsnit kan vi konkludere, at NP'er med demonstrativ artikel i umarkeret position anvendes af forskellige årsager, og generelt anvendes demonstrativ, fordi afsender ønsker at fremhæve en størrelse, altså *pege på* en størrelse og dermed sikre identifikation af antecedenten. Som vi kom ind på indledningsvis i afsnittet, er der tale om en stærkt markeret konstituent, fordi NP'en i sig selv også er "stærk". Af denne årsag er en NP-anafor med demonstrativ artikel, ligesom det var tilfældet med en NP-anafor med bestemt artikel, særlig anvendelig når en tekstpragmatisk mindre prominent størrelse skal genoptages, samt ved topic- og sekvensskift.

I forhold til vores statistik over alle NP'er med demonstrativ artikel (i umarkeret position) kan vi se, at der ikke findes mange af slagsen i hverken de danske eller italienske tekster⁷⁷.

Figur 13 (Målt i procent)

⁷⁷ Ud af det samlede antal NP'er med demonstrativ artikel var der kun én, som var dislokeret, og derfor markeret positionelt.

Dette er måske heller ikke så mærkeligt, da vi ved en sammenligning med Bean-projektet kan konstatere, at der i Bean-teksterne også viser sig at være en forholdsvis lav andel af netop NP'er med demonstrativ artikel⁷⁸. I vores tekster ser vi en lille overvægt af NP'er med demonstrativ artikel i de italienske tekster (7 % og 1 %) ift. de danske (4 % og 1 %). Der er dog tale om en meget lille, og derfor formentlig tilfældig forskel, som vi ikke kan konkludere noget ud fra.

4.3.5. Venstredislokering

Umiddelbart efter NP-anaforerne med demonstrativ finder vi i markeringsskalaens punkt i de venstredislokerede NP'er, som er den mest markerede anafortype, vi behandler i denne afhandling. Heller ikke denne størrelse fandt vi et repræsentativt antal af i korpusset, men vi fandt ét eksempel, som vi synes er værd at kommentere:

51. [...] 'Det skal ses sammen med øh, palmetræer, der ligger ned øh- og så **tornadoadvarsler** på øh på den lille radio, jeg står og hører på [...].
(S)
(S) Og så er jeg i et hus, der er relativt øh sikkert, bygget i sten og det er fjerde etage, så man kan krybe godt ned, når nogle af **de her øh- tornado øh- advarsler, de kommer.**
(8DR, comm. 391 + 392)

Som vi har redegjort for i teori afsnittet om (ægte) venstredislokeringer, er der i eks. 51 også tale om en konstituent (de her tornadoadvarsler), der er placeret til venstre i sætningen, og som genoptages ved et klitisk pronomen (de). At afsender har valgt en så stærk markering, dvs. en venstredislokeret markering, kan skyldes mere end én ting. Der er fx pga. venstredislokeringen tale om, at afsender øger anaforens prominens i sætningen. Anaforen gøres også til topic i sætningen, og især venstredislokeringer er særligt egnede til at "forfremme" ikke-topiske størrelser til topic. "Tornadoadvarsler" var således ikke en topisk størrelse tidligere i teksten, men rangerede langt nede på (næsten) samtlige af de tekstpragmatiske hierarkier⁷⁹:

⁷⁸ Bean-resultaterne er mht. de demonstrative anaforer således: (DK mundt. 3,5 %), (DK skr. 1,0 %), (IT mundt. 6,8 %) og (IT, skr. 1,3 %) (Korzen 2006:272).

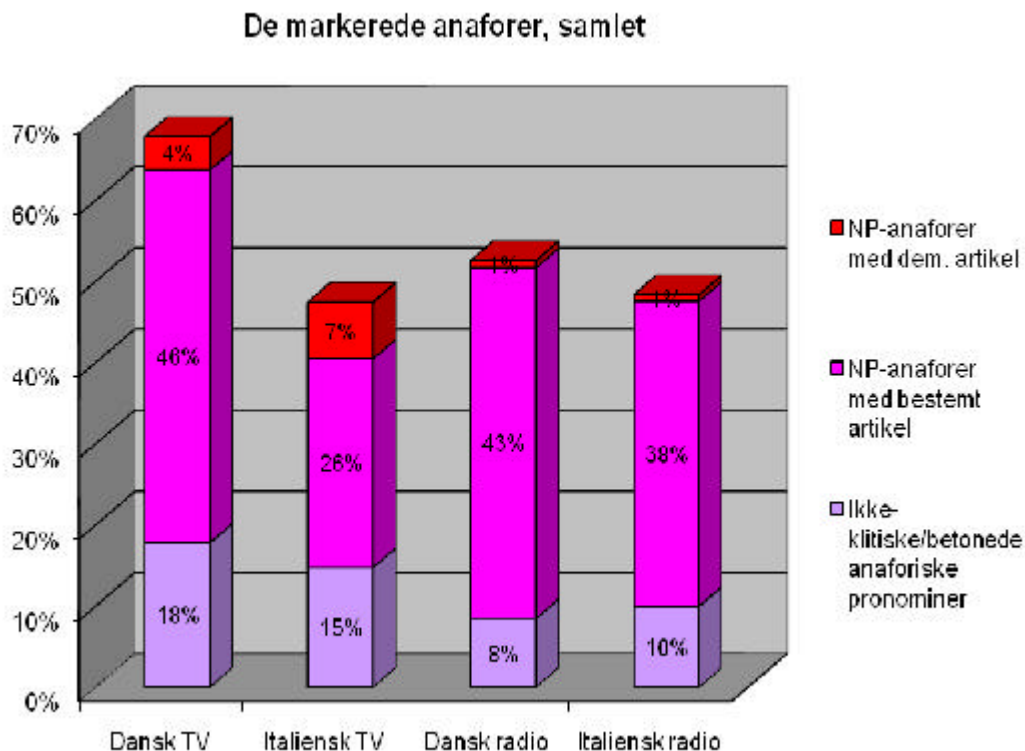
⁷⁹ Se desuden figur 5.

(a) [- identificerbar], (b) specifik⁸⁰, (c) pluraliskonstituent, (d) ikke-primært led, (e) [- human]

Den demonstrative artikel “de her” medvirker desuden til at forstærke og “foregrounde” det anaforske udtryk samt forstærke tekstkohærens. Prosodisk set er der tale om en forholdsvis stærkere og mere betonet markering af anaforen.

4.3.6. Markerede anaforer sammenfatning

For at sige noget om hvordan tendensen er, i hhv. de danske og italienske tekster, til at vælge et markeret udtryk i anaforen, må vi se på resultaterne fra de foregående afsnit om markerede anaforer **sammenlagt**.

Figur 14 (Målt i %)

⁸⁰ Vi mener, at der er tale om en **specifik** konstituent i antecedenten, selv om den ikke er determineret. Afsenderen refererer således til **faktiske** tornadoadvarsler, som han har stået og hørt på sin radio. Se desuden Korzen (2000a: 265). Grundet denne specificitet, er der ift. hierarki (b) derfor ikke tale om en ”langt nede” rangerende konstituent.

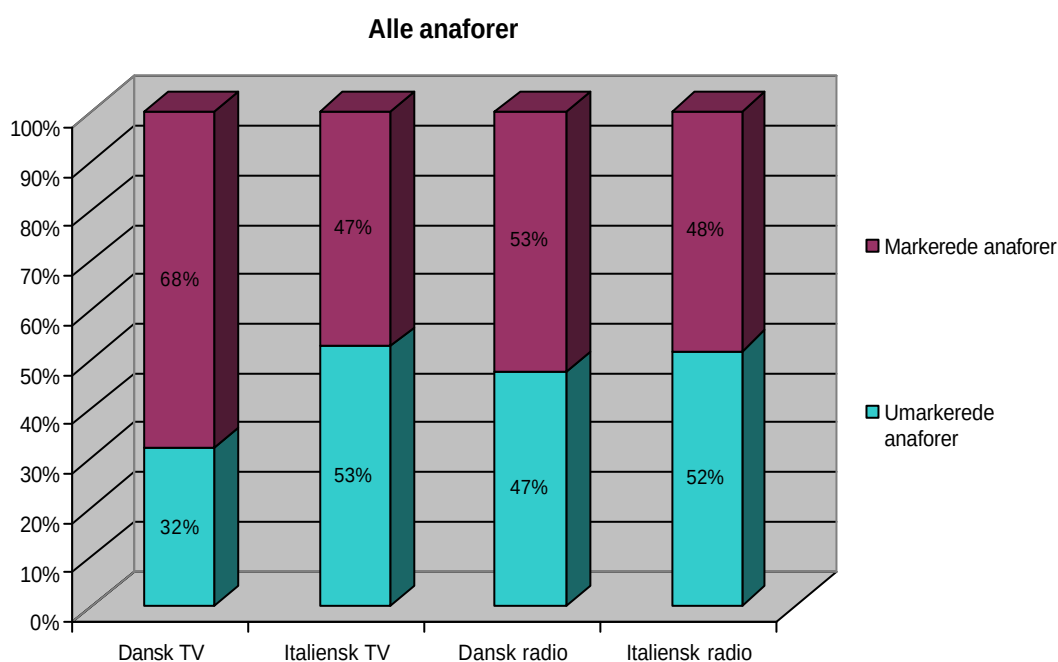
Som vi forventede, kan vi registrere en større procentdel af **markerede** anaforer i de **danske** tekster end i de italienske. Det drejer sig om hele **68 %** af alle anaforer i de danske **tv-tekster**, mens anaforerne i de danske **radiotekster** med **53 %** kun lige netop kan betegnes som værende overvejende **markerede** frem for umarkerede. Forklaringen på de markerede anaforers majoritet i de danske tekster skal formodentlig findes i de sprogtypologiske forskelle, som vi behandlede i teorien. Det endocentriske danske sprogs tradition for paratakse kan spores i anaforvalget. De mange **markerede** nominale anaforer på **dansk** er altså konsekvensen af en sideordnende tekststrukturering, mens de mange **umarkerede** anaforer i de **italienske** tekster vidner om en tekststrukturering med mange underordninger, dvs. fore- og backgrounding.

5. Diskussion

I dette afsnit vil vi diskutere det samlede resultat for markeretheden af anaforerne i vores empiriske materiale, både hvad angår interlingvistiske og diamesiske forskelle og ligheder. Først koncentrerer vi os om de interlingvistiske forskelle.

5.1. Interlingvistiske forskelle og ligheder

Det samlede resultat, som ses herunder, vidner om en større **markerethed** i de **danske** tekster end i de italienske, da den **mørkerøde** del af søjlen ud for dansk tv og dansk radio fylder hhv. 68 % og 53 % Ser vi på søjlerne for **italiensk** tv og radio, er der en lille overvægt af **umarkerede** anaforer.

Figur 15

Forskellen i anafornes markerethed sprogene imellem kan skyldes flere ting. De mange markerede anaforer i de danske tekster kan være et signal om, at der foretages mange topic-skift. En optælling af vores korpus har da også vist, at der i de danske tekster forekommer flere topic-skift end der gør i de italienske. Se således nedenstående boks:

Topic-skift i anaforer:

DT	IT	DR	IR
12,1	9,0	8,3	6,7

Figur 16 (Per 1000 ord)

Per 1000 ord foretages der **12,1** topic-skift i anaforerne i de **danske tv-tekster**, mens der kun foretages **9,0** i de **italienske tv-tekster**. Tilsvarende har de **danske radiotekster** flere topic-skift end de italienske radiotekster. Dette er et meget interessant resultat, selvom vi selvfølgelig skal huske, at vi kun medtæller de topic-skift, som foretages af de **direkte** anaforer. Der er naturligvis mange flere topic-skift tilstede i teksterne – bl.a. sker topic-skift ofte i form af en exoforisk størrelse. Alligevel er det værd at bemærke, at vores danske tekster har væsentlig flere topic-skift i anaforerne end vores italienske har. Dette faktum stemmer godt overens med det indtryk, forskerne i Bean-projektet havde af deres danske og italienske forsøgspersoners fortællestil. De så en tydelig tendens hos danskerne til at være meget **refererende** i deres genfortælling af Bean-episoderne (Korzen 2000a: 594). Det var vigtigt for de danske forsøgspersoner at **beskrive** alle detaljer og handlinger i historien. De italienske Bean-tekster blev derimod kendetegnet som værende mere **vurderende og analyserende** over for handlingen, hvilket kom til udtryk i tekststrukturen (forgrund-baggrund). De mange topic-skift og markerede anaforer i vores danske tekster kan derfor hænge sammen med denne danske ”fortællestil”.

Disse fortællestile hænger sammen med de **sprogtypologiske** forskelle. I det parataktiske og refererende danske sprog tekstualiseres propositionerne oftest sideordnet. Dette betyder, at der er flere sætninger i forgrunden, i tekstens højrelief, og dermed mange muligheder for topic-skift. I det hypotaktiske og vurderende italienske sprog tekstualiseres propositionerne både i forgrund (højrelief) og i baggrund (lavrelief). I de relativt mange underordnede propositioner bruges ofte deverbaleriserede størrelser, som her i undersøgelsen kommer til udtryk i mange umarkerede anaforer. Dette betyder samtidig færre forgrundspropositioner med mulighed for

topic-skift i anaforen. De endocentriske og exocentriske karakteristika er dermed, som ventet, tydelige i vores resultater.

5.2. Sammenligning med Mr. Bean-projektets resultater

Sammenholder vi vores resultater med Bean-projektets resultater, synes der ved første øjekast at være nogle forskelle.

Resultaterne fra Bean-projektet er kun baseret på anaforer på **topisk ledplads** og for at kunne foretage en sammenligning med dette projekts resultater, har vi lavet en tilsvarende optælling i vores korpus. Resultaterne fra denne optælling ses i nedenstående skema.

	Vores resultater		Vores resultater	
	DT	DR	IT	IR
Nul-subjekter i deverbiseringer	11%	7%	25%	38%
Nul-subjekter i finite verber på dansk	9%	4%		
Ubetonede/klitiske pronominer og finite nul-subjekter på italiensk	25%	52%	37%	28%
Stærkere markerede anaforer	55%	36%	39%	34%
Total, alle anaforer på topisk ledplads	100%	100%	100%	100%
	Mr.Bean-resultater		Mr.Bean-resultater	
	Dk. mundt.	Dk. skr.	It. mundt.	It skr.
Nul-subjekter i deverbiseringer	7%	12%	27%	47%
Nul-subjekter i finite verber på dansk	11%	18%		
Ubetonede/klitiske pronominer og finite nul-subjekter på italiensk	68%	43%	54%	38%
Stærkere markerede anaforer	14%	26%	19%	15%
Total, alle anaforer på topisk ledplads	100%	100%	100%	100%

Figur 17⁸¹

Dén forskel, som først springer i øjnene, er **nyhedsteksterne**s langt større andel af **stærkere markerede anaforer** (34 % – 55 %) ift. **Bean-teksterne** med kun 14 % – 26 %. Bean-teksterne har derfor en overvægt af **umarkerede** anaforer, både hvad angår de forskellige nul-subjekter og de ubetonede pronominer ift. nyhedsteksterne samlet set. Dette vidner om flere **topic-skift** i nyhedsteksterne end i Bean-teksterne, hvilket umiddelbart lyder logisk. Bean-filmene har jo meget **få** medvirkende, og dermed bliver Bean næsten dén agent, der foretager alle handlingerne. I en nyhed registrerer man ofte **mange** handlinger foretaget af **forskellige**

⁸¹ Inspiration til skemaets opbygning samt resultater fra Bean-projektet stammer fra Korzen (2007a: 98).

agenter, hvilket man må formode, resulterer i flere **topic-skift** og, som vi har set, flere **markerede** anaforer.

Ser vi nærmere på, hvordan anaforerne fordeler sig på de to sprog i Bean-undersøgelsen, kan vi se, at mønsteret er nogenlunde det samme som i vores undersøgelse, når vi ikke har noget diamesisk perspektiv på sammenligningen. I **begge** undersøgelser er der konstateret flere anaforer af den **mindst markerede** type (nul-subjekter i deverbatiseringer + nul-subjekter på dansk) i de italienske tekster end i de danske, hvilket vi har fremhævet ved de **grønne** markeringer. De ubetonede/ klitiske pronominer udgør en stor procentdel af anaforerne både i Bean- og i nyhedsteksterne, men som de **røde** markeringer indikerer, er der flest af disse **næst mindst** markerede anaforer i de **danske** tekster.

Der er også ligheder mellem undersøgelserne, hvad angår fordelingen af de **stærkere** markerede anaforer på de to sprog. I begge undersøgelser har de **markerede** anaforer større frekvens i de **danske** tekster end i de italienske, hvilket er fremhævet med de **blå** markeringer. Forskellen er dog ikke så stor mellem de danske og italienske Bean-tekster som mellem de danske og italienske nyhedstekster.

Ved projektets start dannede vi naturligvis vores hypoteser ud fra Bean-projektets resultater. Vi har nu set, at forskellen i anaforbrugen på de to sprog gentager sig i, på mange måder, samme mønster i vores undersøgte nyhedstekster. Ved sammenligningen har vi dog også konstateret en interessant forskel, som vi ikke havde opstillet hypoteser om fra start. Nemlig at markerede anaforer er langt mere brugte i vores undersøgte nyhedstekster end i Bean-teksterne.

5.3. Den diamesiske faktor

Vi vil nu gå videre til at diskutere, hvorvidt den diamesiske faktor har indvirkning på valget af anaformateriale i vores korpus. Inden for begge sprog kan vi ud fra figur 15 konstatere, at den diamesiske faktor formodentlig **ikke** har den store indvirkning på valget af anaformateriale. Der er tale om et lidt skævt billede medierne imellem, idet der i de **danske radio-tekster** er markant mange **umarkerede** anaforer ift. de danske tv-tekster. På italiensk er der stort set ingen forskel medierne imellem. Dette ”skæve” billede kan skyldes et forholdsmæssigt stort antal af ubetonede pronomielle resumptiv-anaforer i den danske radiotekst 8DR, hvor vi helt præcist har 16 af slagsen. Dette skal ses ift. 25 stk. sammenlagt i **alle** 11 danske radiotekster.

Teksten er speciel, fordi den er lang, og størstedelen af den består af en korrespondent, der taler spontant og ikke synes at have nedskrevet dét, han skal sige. Der er i teksten tale om en samtale mellem korrespondenten og radionyhedsoplæseren, og netop i samtaler på dansk, dvs. dansk **spontantale**, forekommer pronominet ”det” hyppigere end alle andre ord (Henrichsen 2006:183). Teksten forvrænger derfor det samlede billede. Nedenstående er et uddrag af teksten:

52. [...] er **det** blevet, faktisk intensiveret i løbet af de sidste øh par timer, selvom vi bliver ved med at få at vide at øh nu er den øh har **den** toppet, så bliver **det** værre og værre. Øh- en af grundene til **det** ’er, at stormen er så stor, at den er, **den** er så, altså arealmæssigt fylder så meget, så, så man bliver ved med at blive hevet ind i nogle af de her ringe den, **den** tegner.⁸²
(8DR)

Teksten har markante karakteristika fra det **ustrukturerede** talte sprog. Fjernede man denne tekst fra vores korpus, ville vi ikke kunne registrere nogen afgørende forskel medierne imellem.

Overordnet set må vi over hele linjen konkludere, at den diamesiske faktor **ikke** synes at have nogen betydelig effekt på valget af markering af anaforen. Billedet, der assisterer tv-teksterne, har åbenbart næsten ingen betydning for anaforvalget, og vi ser det derfor som mest realistisk at **afkræfte** vores hypotese om, at den diamesiske faktor påvirker valget af anaformateriale. Som vi ser det, kan dette muligvis skyldes, at valget af anaformaterialet afhænger mere af **tekststruktureringen** i hhv. de danske og italienske tekster samt af **afsenders intention** med udtrykket.

Desuden kan man argumentere for, at grunden til at radioteksternes anaforer ikke er mere markerede end tv-teksternes er, at radio-afsenderen ubevidst vurderer, at radio-modtageren ved hjælp af sine kognitive værktøjer, bl.a. ”scripts” og ”frames”, er i stand til at danne en **mental repræsentation** af et givet emne. Herved har radio-afsenderen ubevidst en antagelse om, at radio-modtageren ikke har problemer med at fastholde koncentrationen, men er så meget i stand til **mentalt** at danne en størrelse for sit indre, at identifikationen ikke går tabt. Dette bekræftes netop af dét faktum, at *”det sagte i radioen skal danne billeder for lytterens*

⁸² Det bør bemærkes, at det betonedede pronomen ved stammen ikke tælles med.

indre og derved stimulere lytterens kognitive billeder samt rykke i sanserne, så han/hun føler, at han/hun selv er til stede i det rum, hvor den begivenhed, der berettes om, udspiller sig” jf. teoriafsnit 2.1.2..

6. Teori – leksikalsk identitet og variation

Nedenfor følger en gennemgang af den udvalgte teori, som vi vil anvende ved behandlingen af leksikalsk variation i de direkte anaforer.

6.1. Leksikalsk identitet og variation i anaforer

Som vi har været inde på i gennemgangen af endo- og exoforiske sprog, er der forskelle dansk og italiensk imellem, når det kommer til leksikalsk variation. Denne variation kan også aflæses i den italienske og danske anaforbrug. Når man taler om leksikalsk variation i anaforerne, er det kun NP'erne, der er i fokus. Det er karakteristisk for de anaforiske NP'er, at de altid har et determinativ og en substantivisk kerne (Korzen 2000a: 388). At en teksts variation skal aflæses i de anaforiske NP'er skyldes netop NP'ens egenskab til at udtrykke antecedentens leksikalske udfyldning.

Årsagen til den ovennævnte forskel i anaforenes variation i det danske og italienske sprog, kan skyldes forskellige faktorer. I afsnit 2.2.3. om substantivernes leksikalisering er der, fx for det danske sprog vedkommende, tale om begrænsninger i selve sprogets leksikaliseringsmønstre. Begrænsninger som kommer til udtryk i de danske substantiver, der i anaforsammenhænge kan virke repeterende pga. de mange **hyperonymer**. Italienske tekster kan i modsætning hertil forekomme langt mere varierende, fordi leksikaliseringen foregår på et **hyponym**-niveau, som bidrager til en "tæt" og mere kompakt tekststruktur, hvori modtageren kan uddrage flere informationer. En yderligere årsag til variation, én som vi også har været inde på i afsnit 2.2.6., men som er nødvendig at gentage, er traditionen for den retoriske og varierende sprogstil, der kendetegner italiensk sprogkultur. Heroverfor skal ses det danske sprog, som ynder at udtrykke sig klart og derved undgå mislykket kommunikation (Lundquist 2004: 14). Hyppigheden af variation kan, set bort fra interlingvistiske perspektiver, også komme an på **teksttypen**. Vores korpus er således udgjort af nyhedstekster fra hhv. radio og tv, og netop i **nyhedsteksttypen** er der en tendens til variation for et flottere stilistisk "udseende" i teksten (Korzen 2000a: 534).

Når afsenderen af fx en tekst vælger at variere de anaforiske udtryk, er der tale om, at han/hun benytter sig af de såkaldte **utro** anaforer. At være tro er noget man som regel forbinder med den eneste ene, hvorfor ordet **utro** i denne grammatiske sammenhæng kongruerer meget godt med det leksikalsk varierende udtryk i anaforen. Som det nemlig fremgår af ordet, taler man om en **utro** anafor, når antecedenten genoptages med et nominalt leksem, der er anderledes fra antecedenten (Korzen 2007a: 102). Man kan derfor sige, at **italienere** i tekstsammenhænge er mere **utro** i deres anaforvalg, mens **danskere** er mere **tro**. Denne danske ”troskab” resulterer i anaforiske udtryk, der ingen ny information tilvejebringer, men sikrer tekstsammenhæng ved hjælp af genbrug af udtrykket i antecedenten (Lundquist 2006: 315).

6.2. De direkte anaforer

I afsnit 2.3.3.1. om anafortyper skelnede vi mellem de direkte anaforer og de associative anaforer. I anaforiske variationssammenhænge taler man kun om de direkte anaforer, idet de associative anaforer jo ikke viser tilbage til den samme størrelse, og derfor ikke kan tælle med som leksikalsk variation. De direkte anaforer genoptager nøjagtig den størrelse, der er udpeget af antecedenten (Korzen 1999b: 206). I et variationsperspektiv kan de vælge at gøre dette fx ved hjælp af det samme leksikalske udtryk eller et nyt leksikalsk udtryk, hvis ekstension⁸³ dog i en vis grad skal sammenfalde med ekstensionen i antecedenten. Med andre ord ved hjælp af leksikalsk identiske eller varierede størrelser. En tredje mulighed er den, hvor afsender kan tilkendegive sin subjektive eller objektive mening og ved hjælp af en resumptiv NP kan vise tilbage til fx en hel begivenhed i foregående tekst. I sådanne tilfælde er der nødvendigvis tale om variation.

For at der skal kunne være tale om en direkte relation mellem antecedenten og anaforen, kræves det, at modtageren kan fortolke, udover den samme referentialitet, de samme eksistensbetingelser for begge størrelser (Korzen 2000a: 526).

⁸³ Ved ekstension forstår vi: “[...] l’estensione, o la denotazione, del lessema, la quale consiste nelle entità extralinguistiche (numerabili e non-numerabili) denotate, cioè «descritte correttamente» dal lessema.” (Korzen 2001: 108).

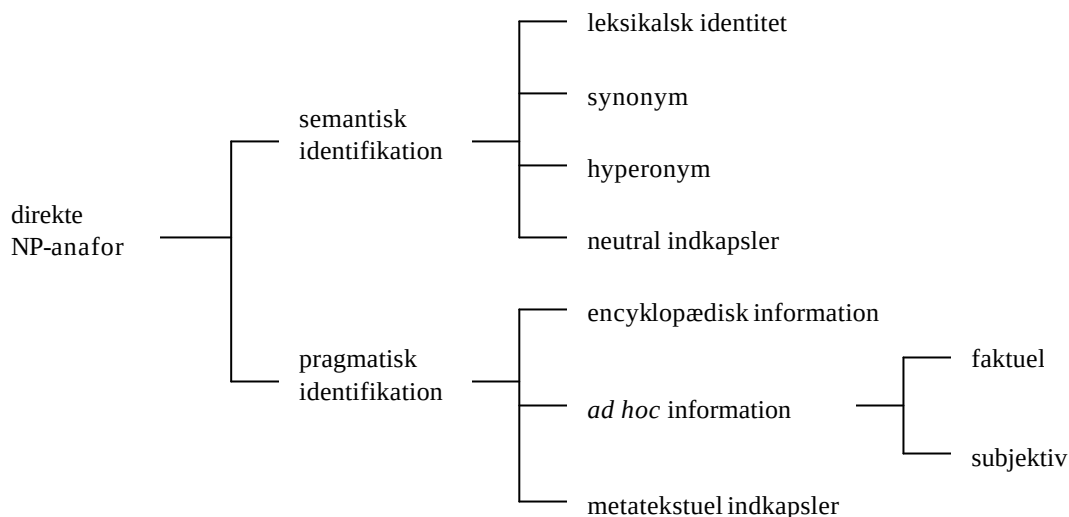
6.2.1. Semantisk vs. pragmatisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv

At det er relevant at inddrage det **semantiske** og **pragmatiske** aspekt i diskussionen om direkte anaforer, skal bl.a. ses i lyset af modtagers fortolkning, perception og accept af et anaforisk udtryk.

At det er relevant ifm. leksikalsk identitet og variation vil fremgå i nedenstående redegørelse af hhv. semantisk og pragmatisk baserede genoptagelser. Først er det dog vigtigt at slå fast, hvad der er den essentielle pointe, når man taler om semantisk og pragmatisk baserede genoptagelser. Den essentielle pointe er nemlig prædikationen: NP₁ er en N₂. I denne prædikation ligger det, at modtageren accepterer præsuppositionen om, at NP₁, som udgøres af antecedenten, er en N₂, hvilken udgøres af den substantiviske kerne i anaforen. Hvis ikke modtageren kan acceptere denne præsupposition, er der ikke tale om funktionelle relationer mellem antecedenten og anaforen (Korzen 2000a: 513). Hvad præsuppositionen helt konkret udtrykker, er en klassificering af antecedenten (Korzen 1999b: 207). At denne klassificering kan være givet af forskellige årsager og i forskellige afskygninger, skal vi se i nedenstående afsnit.

6.2.1.1. Semantisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv

Ved semantisk baserede genoptagelser er der tale om aspekter i teksten, der bl.a. vedrører det leksikalske indhold og de syntaktisk-semantiske roller, som en modtager deducerer og fortolker sig frem til ud fra tekstens nominale størrelser (Korzen 2000a: 513). Det er altså aspekter inden for selve sprogsystemet, der er tale om. Desuden er der tale om et samspil mellem disse aspekter og den omgivende ko-tekst, som støtter modtagerens fortolkning af det relationelle forhold mellem antecedenten og anaforen. Man kan med andre ord sige, at den leksikalske del af NP-anaforen samt den omgivende ko-tekst tilvejebringer nok, samt tilpas entydig information, til at modtageren kan fortolke sig frem til den rette relation mellem antecedenten og anaforen. De næste underafsnit vil være inddelt ift. nedenstående model. Denne inddeling tjener først og fremmest som et overblik over de semantisk baserede genoptagelser i nærværende afsnit og senere, i et nyt afsnit, over de pragmatisk baserede genoptagelser. Alle resumptiverne (neutrale indkapslere og metatekstuelle indkapslere) har vi imidlertid ønsket at samle i et afsnit for sig, hvorfor vi her afviger fra modellen, som har inddelt dem efter hvorvidt, de er semantisk eller pragmatisk baserede.

Figur 18 (Fra Korzen (2000a: 533) dog med få layoutændringer)

Leksikalsk identitet mellem antecedenten og anaforen

Indholdet i antecedenten og anaforen kan være leksikalsk identisk. At afsenderen af fx en tekst vælger at benytte leksikalsk identitet, kan skyldes årsager som eksempelvis lang afstand mellem antecedenten og anaforen, forekomsten af andre størrelser i teksten der kan spolere og forvirre modtagerens fortolkning af relationerne, topic- og sekvensskift etc. (ibid.: 390-391). Et eksempel på leksikalsk identitet finder vi i følgende tekst:

- 53: Det forlyder, at det var en selvmordsbomber, som kørte direkte mod **hotellet**. [...].
 (S) **Hotellet** regnes ellers for 'et af de få relativt sikre steder i byen.
 (3DT, comm. 82 + 87)

Her ser vi, at den anaforiske NP er 100 % identisk med den udpegede størrelse i antecedenten. I netop dette tilfælde skyldes dette formentlig den tekstuelte set lange afstand mellem de to størrelser, og ydermere er der tale om sekvensskift. En stærk og markeret anafor er derfor nødvendig for en korrekt identifikation hos modtager.

Som vi ser det, må ovenstående være et eksempel, hvor den tidligere nævnte prædikation (NP₁ er en N₂) altid gælder. Der er (næsten)⁸⁴ ingen risiko for, at modtageren vil fortolke anaforen som en størrelse, der ikke indgår i relation med antecedenten.

⁸⁴ Vi tillader os at tage forbehold, skulle modtageren af en eller anden grund (der ikke har med det leksikalske indhold at gøre) tro, at der i anaforen er tale om et andet hotel end dét i antecedenten.

Mellemgruppe

Midt mellem de leksikalsk identiske og leksikalsk varierede anaforer finder vi dem, som hverken kan benævnes at være det ene eller det andet. Der er altså tale om en slags **mellemgruppe**, som har en snert af **både** leksikalsk identitet *og* variation. Den første type anaforer som hører ind under denne mellemgruppe, er den, der optræder enten *med* eller *uden* et tilknyttet **attributiv** (dvs. $N_1 ? N_1 + A$ eller $N_1 + A ? N_1$). I første tilfælde (i parentes) er der tale om et hyperonym-hyponym forhold, mens der i det andet er tale om et hyponym-hyperonym forhold. Attributiver kan tilføre yderligere oplysninger og dermed begrænse ekstensionen af de entiteter, som NP'en reelt set kan udpege (Korzen 2000a: 388). Der er i begge tilfælde ($N_1 ? N_1 + A$ eller $N_1 + A ? N_1$) tale om dét, som vi vil tillade os at kalde for **semi-leksikalsk** identitet.

I de næste tekststykker skal vi således se eksempler på en $N_1 + A$, hvor A ikke efterfølgende genoptages i det anaforiske udtryk (dvs. $N_1 + A ? N_1$), og ligeledes en $N_1 + A$, som først har fået et A tilknyttet i det anaforiske udtryk og dermed ikke havde det i antecedenten (dvs. $N_1 ? N_1 + A$).

- 54: Lokale medier melder, at '*en dansk øh diplomat*' er såret, muligvis *to*, muligvis er 'en dræbt. Det forlyder, at *de to diplomater* opholdt sig på hotellet.
(3DT, comm. 78)
- 55: Lokale medier melder, at '*en øh diplomat*' er såret, muligvis *to*, muligvis er 'en dræbt. Det forlyder, at *de to danske diplomater* opholdt sig på hotellet.
(Egen manipulering)

I eks. 54 ser vi, hvordan de attribuerende oplysninger omkring diplomaternes nationalitet ikke genoptages i det anaforiske udtryk. Alligevel er vi som modtagere godt klar over, at der er tale om de samme diplomater. I eks. 55 har vi selv manipuleret med teksten for at illustrere den omvendte situation, hvor attributiverne først optræder i det anaforiske udtryk og således indsnævrer og begrænser ekstensionen af de entiteter, den potentielt set kan udpege.

Det er her nærliggende at nævne dét, som Raffaele Simone benævner "effetto copia" og "effetto quasi copia" (Simone 1994: 434). De to benævnelser omfatter den effekt, man får ved hhv. leksikalsk identitet og semi-leksikalsk identitet mellem antecedenten og anaforen.

"Effetto copia" svarer til eks. 53, hvor der er 100 % leksikalsk identitet, og dermed de mest optimale betingelser for modtageren for at se relationen mellem de to størrelser. "Quasi-

copia” svarer til eks. 54 og 55. Dette er, ifølge Simone, en **svag** genoptagelse af den tidligere størrelse (Korzen 1996: 540). Begrebet ”quasi-copia” spænder forholdsvis bredt, og man kan således også have en ”quasi-copia” i eksempler, hvor anaforen er en resumptiv. Et eksempel kunne være: ”Lisbeth *erklærede* sin kærlighed til Stefan. *Erklæringen* kom lige fra hjertet”. Her kan man tale om semi-leksikalsk identitet, fordi verbet ”erklærede” og substantivet ”erklæring” i kernen af ordene morfologisk set ligner hinanden, og derved er tæt forbundet (Simone 1994: 435).

Hvorfor Simone desuden bliver taget op, er bl.a. fordi hans ovennævnte teori understøtter vores nærværende afsnit om mellemgruppen af anaforer. Han siger jo netop, at der er tale om en **svag** genoptagelse i en ”quasi-copia”-anfor, hvori vi fortolker, at der dermed hverken er tale om fuldt ud identitet eller variation.

Desuden mener Simone, ift. teorien, at der i den mundtlige kommunikation er tilbøjelighed til, at afsender anvender løsninger af typen ”effetto copia”. Hans argumentation er, at afsender og modtager i mundtlig kommunikation, til forskel fra skriftlig kommunikation, ikke kan gå tilbage ”i teksten” og gense de anvendte udtryk. Der er så og sige kun én chance for at forstå sammenhængen mellem to eller flere størrelser, og derfor er der brug for tydelige (læs: identiske) markører i kommunikationen, som kan hjælpe modtageren til den rette fortolkning.

Den anden type anaforer, som hører ind under mellemgruppen, er den, der udgøres af **sammensætninger**, hvor der også altid er tale om enten et hyponym-hyperonym forhold eller omvendt. Med dette mener vi mere præcist en type, der kan betegnes som sammensætn. ? ikke-sammensætn. (hvor anaforen kun består af antecedentens grundleksem) samt en anden type, der kan betegnes som ikke-sammensætn. ? sammensætn. (hvor anaforen består af en sammensætning af antecedentens grundleksem og et nyt leksem). Følgende skal vi se et par eksempler:

56. 11 er døde heriblandt **gerningsmanden** selv. (Skift til levende billeder af gerningsmanden) Denne 22-årige **mand** der før skyderiet lagde flere videoer af sig selv ud på internettet.
(5DT, comm. 194)
57. Her til aften er Finland i chok og sorg efter landets anden massakre på **en skole** på under 10 måneder. Det hele foregik i en lille by, Kauhajoki, 300 km. nord for hovedstaden Helsinki. På **denne erhvervsskole** (Skift til billede af skole) [...].
(5DT comm. 192)

Først har vi i eks 56 en sammensætn. ? ikke-sammensætn. I det anaforiske udtryk (mand), kan vi "læse", at der er tale om en mand (og således ikke en kvinde), hvorfor det overkategoriserede udtryk, dvs. hyperonymet, tilføjer en yderligere faktisk oplysning om "gerningsmandens" køn. I eks. 57 har vi det modsatte tilfælde; en ikke-sammensætn. ? sammensætn. Her får vi også foræret en yderligere oplysning i anaforen, nemlig at der er tale om en "erhvervsskole". Dette kunne vi ikke læse ud fra hyperonymet "skole" i antecedenten..

Leksikalsk variation mellem antecedenten og anaforen

Man kan godt have en antecedent og en anafor, der leksikalsk set ikke ligner hinanden, men som semantisk set kan være i familie med hinanden (Korzen 2000a: 389). Det vil sige, at selv om vi i antecedenten og anaforen ikke har det samme leksikalske udtryk, forstår vi udmærket relationen mellem de to forskellige udtryk, fordi vi opfatter et **slægtskab** mellem dem. Se eksemplerne nedenfor:

- 58. Leif tog en **øl. Bajer**en var dejlig kold i sommervarmen.
- 59. Leif tog en **øl. Drik**ken var dejlig kold i sommervarmen.
- 60. Leif tog en **øl. Hof**'en var dejlig kold i sommervarmen.
(Alle tre eksempler er egne tilvirkninger)

I eks. 58 har vi to størrelser, hhv. "øl" og "bajer", hvis ekstensioner, holdt op mod hinanden, er ens. I eks. 59 er der i antecedenten "øl" tale om et hyponym, mens der i anaforen "drikken" er tale om et hyperonym. Selv om at der i anaforen (drikken) er tale om et varieret leksikalsk udtryk, som i princippet repræsenterer mange entiter, forstår vi alligevel relationen mellem de to størrelser, fordi vi accepterer, at der eksisterer et "familiebånd" mellem dem. Med betegnelsen "familiebånd" i uddybelsen af eks. 59 refererer vi til dét, der i Korzen (2000a: 389) kaldes for et del-/ helmængdeforhold, og netop dette er 60 også et eksempel på. Vi således ikke noget problem med at drage en relation mellem antecedenten og anaforen, fordi der her er tale om, at hyponymet "Hof" udgør en del af øl's helmængde. At det kun udgør en "del" skal forstås i lyset af, at øl jo fx også kan være en Guinness. Man kan sige, at "øl" dækker over hele begrebet "Hof", men "Hof" dækker ikke over hele begrebet "øl". Eksemplerne 58-60 tilfører (næsten)⁸⁵ ikke nogen ny viden eller information, men de bibringer teksten en variation og stilistisk elegance (ibid.: 533).

⁸⁵ I eks. 60 får vi dog at vide, at øl/bajer/drikken er en Hof

En ting vi ønsker at påpege ifm. eks. 60 og ift. afsnittet ”anaforske NP’er” i Korzen (2000a: 388), er, at det er en hårfin grænse, der går, når man taler om del-/ helmængderelationen. Ifølge førnævnte afsnit skal man nemlig forstå del-/ helmængderelationen som *en hvilken som helst delmængde = helmængde*. Som vi ser det, eksisterer der mellem to størrelser i mange tilfælde et slags del-/ helmængdeforhold, dog uden at man kan tale om *en hvilken som helst delmængde = helmængde*. Dette illustreres i følgende eksempel: ”Leif tog en **øl. Tuborg’en** var dejlig kold i sommervarmen”. I dette eksempel er der tale om en slags del-/ helmængderelation, men man kan ikke sige, at *en hvilken som helst Tuborg er lig med øl*, for Tuborg (producenten) producerer også sodavand. Vi mener dog, at man som modtager sagtens vil kunne forstå relationen mellem de to størrelser, men der ville ikke være tale om, at enhver Tuborg **generelt** er lig med øl.

6.2.1.2. Pragmatisk baserede genoptagelser i et variationsperspektiv

Modsat de semantisk baserede genoptagelser er der i de pragmatisk baserede genoptagelser tale om at den førnævnte prædikation, NP₁ er en N₂, kun kan gælde, når **andre** faktorer, end det leksikalske indhold i NP’en, også spiller ind. Faktorer som fra afsenders side kan være baseret på enten en omverdensviden eller på en subjektiv vurdering af antecedenten (Korzen 2000a: 524). Som det tydeligt fremgår, vil der i en pragmatisk baseret genoptagelse aldrig være tale om en anafor, der er leksikalsk identisk med antecedenten. Der er derfor kun tale om leksikalsk **variation** i den pragmatisk baserede anafor og NP’ens kerne.

Ved **omverdensviden** skal forstås den viden om ”størrelser ude i verden”, som afsender af en ytring eller tekst præsupponerer, at modtager har, og/ eller i øvrigt aldrig ville anfægte (Korzen 1999b: 207). Denne viden kan være objektiv eller subjektiv eller begge dele. Af den objektive slags er der fx den, man bl.a. ofte finder i encyklopædier samt anden generel viden, der opnås via fx medierne:

61. ’Men, så blev chokket over **Palin** afløst af endnu dybere forundring. **Den konservative og religiøse kandidats** syttenårige datter var blevet gravid ’uden for ægteskabet.
(11DT, comm. 495)

I eks. 61 har vi en størrelse, der hedder Palin. Det er formentlig de færreste, der efter valget i USA 2008 ikke kender Sarah Palin, som jo netop var John McCains vicepræsidentkandidat.

Genoptagelsen af Sarah Palin i udtrykket ”den konservative og religiøse kandidat” fungerer derfor udmærket, fordi modtager måske kan trække på sin generelle viden om, at Sarah Palin er konservativ (set i et politisk perspektiv) og religiøs. En viden som modtager højst sandsynlig har fået gennem medierne.

I de næste eksempler skal vi se dét, som kaldes for **ad-hoc** viden. Denne viden adskiller sig fra den encyklopædiske og generelle viden ved ikke nødvendigvis at være alment kendt (Korzen 2000a: 525). Desuden kan der enten være tale om en **faktuel** og verificerbar viden eller en **subjektiv** vurdering og derved ikke nødvendigvis verificerbar viden. Som vi skal se i eksemplerne er modtager nødt til at finde oplysninger i **teksten**, der kan hjælpe til en korrekt identifikation af relationerne i teksten:

62. Der var fuld udrykning til skolen, da skyderierne begyndte i formiddags, og denne mand(levende billeder af mand) kiggede direkte ind i **drabsmandens** pistolmunding. [...] **Den 22-årige**, (Skift til levende billeder af drabsmanden) der kaldte sig Mr. Saari [...].(5DT, comm. 208)
63. Og måske derfor er der opstået en frygt blandt **dele af verdensbefolkningen** for, at forskerne ikke har helt styr på det, og at risikoen for universets undergang er alt for høj. Troels Petersen vil gerne gøre sit til at berolige **de bekymrede sjæle**. (4DR, comm. 182)

I eks. 62 har vi størrelsen ”drabsmanden”, som vi får at vide har begået skyderi på en skole. ”Drabsmanden” er en helt specifik og isoleret størrelse, som alle modtagere af udsagnet ikke kender. Derfor er han ikke alment kendt. Alligevel vil modtagerne ofte forstå og acceptere, at der er tale om den samme person i hhv. ”drabsmand” og ”den 22-årige”. Desuden får modtageren nogle faktuelle oplysninger at vide, da det (via billeder) præciseres, at der er tale om en mand, og at han er 22 år. Modtagerne, som ikke (alle) kender denne ”drabsmand”, vil altså løbende i teksten erfare og lære mere om denne (ibid.: 525). I eks. 63 får vi at vide, at dele af verdensbefolkningen frygter det eksperiment, der har relationer til hændelsen kendt som ”Big Bang”. Disse ”dele af verdensbefolkningen” er ikke alment kendte størrelser, eftersom der er tale om en ”netop-opstået” frygt blandt en ukendt gruppe mennesker. I anaforen bliver denne gruppe benævnt ”de bekymrede sjæle” og der er her tale om en omkategorisering, hvor modtageren skal kunne fortolke sig frem til, at der i anaforen (stadig) er tale om ”dele af verdensbefolkningen”. ”De bekymrede sjæle” er et subjektivt vurderet udtryk, og en korrekt fortolkning af relationen antecedenten og anaforen imellem kræver, at

modtageren ikke anfægter det valgte udtryk i anaforen, men i teksten kan finde belæg for dette. Modtageren vil formentlig i de fleste tilfælde sagtens kunne se relationen i eks. 63.

I nogle tilfælde kan modtageren også være udsat for at skulle kunne fortolke relationen mellem størrelser i en tekst eller ytring, hvor afsenderen har valgt en blanding af fx typerne generel viden og subjektiv vurdering:

64. Her på 7-årsdagen for terrorangrebene mod USA **den 11. september 2001** har pårørende til de over 3000 dræbte i New York og Washington holdt [...] en ceremoni for at mindes **den tragiske dag**.
(1DR, comm. 31)

Som eksemplerne 61-64 giver udtryk for, stilles der lidt større krav til modtageren af en tekst med pragmatisk baserede genoptagelser, hvor relationen mellem en antecedent og en anafor ikke skal læses ud fra NP'ernes semantiske og leksikalske indhold. Ydermere tilvejebringer eksemplerne 61-64 ny information i det anaforiske udtryk, hvilket i sig selv ikke blot er en variation og stilistisk forskønnelse af teksten, men også et udtryk for en **kompakt** og **syntetisk** tekstualisering, idet et finit verbum udelades (man undlader at sige, at 11. september er en tragisk dag). Denne udeladelse af det finitte verbum, dvs. brug af utro anafor, er ifølge Korzen (2007b: 221) også en form for et deverbaleringsselement. Især denne type af variation samt resumptiverne i næste afsnit ses ofte i bl.a. journalistiske tekster (Korzen 2000a: 534).

4.2.1.3. Semantisk og pragmatisk baserede resumptiver

Som nærværende afsnit vil illustrere kan resumptive anaforer også være hhv. semantisk og pragmatisk baserede. Er en resumptiv anafor semantisk baseret, er der tale om en neutral resumptiv, hvor afsenderen ikke har haft sin subjektive mening med i udformningen af udtrykket. Dette ses fx i eks. 65:

65. ***Det er en særdeles kraftig eksplosion, som for en halv time siden ramte et hotel i Pakistans hovedstad. Der lader til at være tale om en bombe, der blev rettet imod hotel Marriott, som får mange gæster fra udlandet. Ifølge de første billeder og rapporter er der måske op imod 100 dræbte og sårede.*** Jannick Kofoed har fulgt ***situationen***.
(3DR, comm. 106)

Her har vi en resumptiv anafor i ordet "situationen", hvis indhold er ganske neutralt og ikke giver udtryk for afsenders subjektive holdning til den ytring, som resumptiven repræsenterer; nemlig at der har været et attentat mod hotel Marriott i Islamabad.

Er en resumptiv anafor pragmatisk baseret er der tale om, at afsenderen, i anaforen, ønsker at give en vurdering eller beskrivelse af udtrykket i antecedenten, som er baseret på hans/hendes omverdensviden eller personlige vurdering (Korzen 2000a: 531). Som det fremgår af modellen i afsnit 6.2.1.1., er der i de pragmatisk baserede genoptagelser tale om de såkaldte **metatekstuelle** resumptiver, hvilket vil sige, at afsender vurderer sagforholdet i præ-teksten som talehandling (Korzen 1999: 207). Et eksempel herpå er:

66. ***Der er gået rygter om, at energiudladningen ved protonstrålernes kollision vil skabe et sort hul, hvor alt liv vil blive opslugt.*** Men *'den dommedagsprofeti'* afviser professoren.
(4DT, comm. 157)

Den resumptive anaforiske kerne "dommedagsprofeti" er et udtryk, som afsender har valgt at bruge, fordi han/hun har opfattet den foregående ytring som en profeti. Med andre ord kan man sige, at den *handling*, som nogle (i teksten) har begået, er at *profetere* eller *forudsige* noget, og det er dét afsender udtrykker i sin vurdering af den foregående ytring. Korzen (2000a: 532) taler om, at en sådan præsupposition kan udtrykkes i følgende prædikation: Y (ytringen der fungerer som antecedent) er at opfatte som en N (kernen i anaforen).

Der findes imidlertid også tilfælde, hvor resumptiven ikke vurderer en talehandling, men derimod et sagforhold i præ-teksten (ibid.: 532):

67. ***Bolivia og Venezuela har udvist USA's ambassadører i de to lande og USA har så udvist ... de to landes ambassadører fra USA.*** Bag *denne her diplomatiske krig* [...].
(2DT, comm. 55)

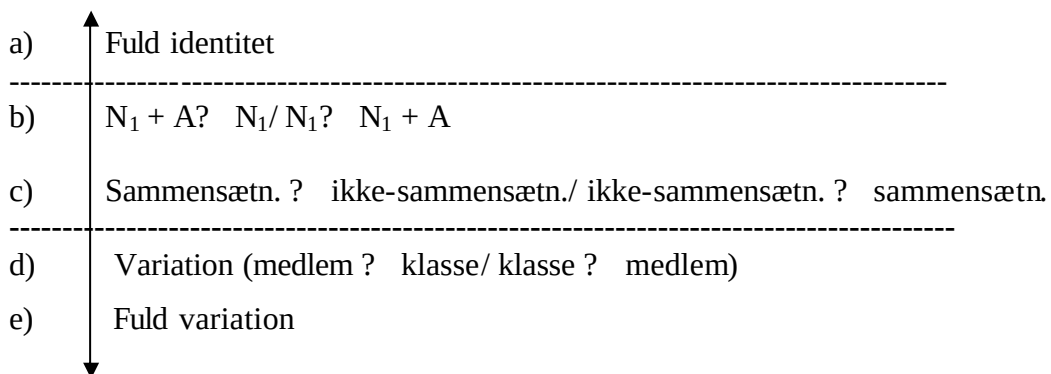
Her vurderer afsenderen med sin egen subjektive holdning begivenheden i præ-teksten til at være en "krig". I stedet for at komme en neutral mærkat på resumptiven, kommer han én på, der formentlig er valgt som et retorisk stilistisk træk, der skal fremhæve og betone handlingen, og der er da også tale om "krig" set i et metaforisk perspektiv. Det vil ift. ovennævnte prædikation betyde, at afsender mener, at Y (metaforisk set) er at opfatte som en krig.

7. Analyse - Anaforernes variation i nyhedstekster

7.1. Variationsskala

I nærværende afsnit vil vi foretage en analyse af vores danske og italienske nyhedstekster, hvorigenom vi vil forsøge at tegne et billede af variationsgraden i teksternes NP-anaforer. Ligesom vi gjorde i afsnittet om anaforernes markerethed vil vi også i dette afsnit inddеле de anaforske størrelser efter en skala. Vi vil således bevæge os fra den **mindst** varierede anafor, dvs. det leksikalsk identiske udtryk, til den **mest** varierede anafor, dvs. den fulde variation, jf. nedenstående skala:

Identitet

Variation

Figur 19 (Egen tilvirkning)

Ligesom i analyseafsnittet om markering vil vi ud fra hvert punkt analysere udvalgte eksempler fra vores empiriske materiale, der repræsenterer de forskellige muligheder for hhv. identitet eller variation på ovenstående skala. At skalaen er adskilt af stiplede linjer, skal forstås i lyset af den mellemgruppe, vi mener, der eksisterer mellem yderpunkterne ”identitet” og ”variation”. Denne mellemgruppe ses således i hhv. punkt **b** og **c**. I hvert afsnit vil vi præsentere og kommentere vores statistikresultater, dvs. den i afsnittet behandlede størrelses frekvens i vores korpus.

I en følgende diskussion vil vi, ud fra et mere overordnet perspektiv, sammenholde vores resultater med resultaterne fra Bean-projektet.

7.2. Identitet

Fuld identitet

I vores korpus skal nogle af de mest interessante og mest slående statistiske forskelle findes i procentandelen af leksikalsk identitet og variation de danske og italienske nyhedstekster imellem. Som det fremgår af figur 18 er der i de identiske udtryk altid tale om semantisk baserede genoptagelser.

Et eksempel på fuld identitet får vi i fx 3DT. I denne tekst, og i flere af de andre danske nyhedstekster, efterlades man med fornemmelsen af netop den repeterende stil. Ordet og det overordnede tema ”hotellet” synes således at gå gennem hele teksten som en rød tråd. Dette kan illustreres med anaforkæden nedenfor, hvor afsenderen ikke mindre end 5 gange genoptager antecedenten ”hotel Marriott” med anaforen ”hotellet”:

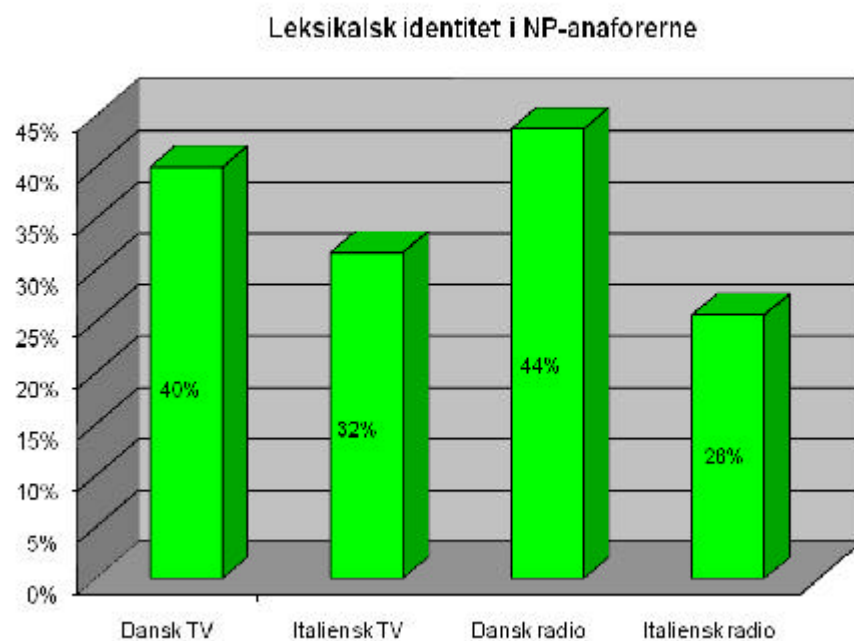
68. Rædsel på gangene på **hotel Marriott** i Islamabad [...] **hotellet** [...] **hotellet** [...] **hotellet** [...] **hotellets** [...] **hotellet** [...].
(3DT)

Den første anafor i kæden, ”hotellet”, må vi selvfølgelig konstatere har en form for **svag** variation over sig ift. antecedenten, ”hotel Marriott”, idet anaforen minder om en $N_1 + A$? N_1 . Dette svarer til vores punkt **b** i skalaen i figur 19. Netop anaforerne der kan kategoriseres som hørende under punkt **b**, vil vi gennemgå i næste afsnit. Anaforerne imellem i ovenstående eksempel er der dog tale om fuld identitet.

Ser vi på udtrykkene brugt i de italienske tekster for samme nyhed, øjner vi i fx 3IR en betydelig mere varieret stil. Anaforkæden ser derfor anderledes ud:

69. [...] **l'hotel Marriott** [...] **l'albergo di lusso** [...] **l'edificio** [...] **dell'hotel** [...].
(3IR)

Statistisk set fordeler procentandelen af fuld identitet i de anaforske udtryk i nyhedsteksterne sig således:

Figur 20 (Målt i procent)

I de danske tekster har vi i hhv. 40 % og 44 % af anaforene leksikalsk identiske udtryk. I de italienske tekster er der tale om leksikalsk identitet i hhv. 32 % og 26 % af anaforene. Vi synes, at man med rette kan konstatere, at de **danske** tekster i mange tilfælde, ift. de italienske, foretrækker leksikalsk identiske udtryk.

7.3. Mellemgruppe

$N_1 + A$? N_1 / N_1 ? $N_1 + A$ og sammensætn.? ikke-sammensætn./ ikke-sammensætn.? sammensætn.

Som vi netop nævnte i foregående afsnit, anser vi udtryk, der går under prædikationerne $N_1 + A$? N_1 / N_1 ? $N_1 + A$ for at være **semi-leksikalsk** identiske. Der er altså et strejf af variation i udtrykkene, da de ikke er 100 % identiske med det foregående udtryk. Det samme kan man sige om udtryk, hvor der er tale om sammensætn.? ikke-sammensætn./ ikke-sammensætn.? sammensætn.. Denne type eksisterer kun på dansk, da italiensk ikke har samme mulighed for ”genbrug” af grundleksemerne i substantiverne.

Man kan ifm. ovenstående udtryk ligefrem tale om en slags ”mellemzone”, da de hverken er fuldt ud det ene eller det andet. Netop fordi der er tale om en ”mellemzone”, synes vi ikke, at man kan give de danske tekster **fuld kredit** for ”variationen” i deres andel af anaforer, der tilhører denne mellemgruppe. For mellemgruppen generelt er der desuden altid tale om et hyperonym-hyponym forhold eller omvendt antecedenten og anaforen imellem.

Som vi nævnte i teorien, er det vigtigt at bemærke, at det semi-leksikalsk identiske udtryk bliver sværere for modtageren at fortolke, fordi han/hun ikke kan finde nøjagtig det samme leksikalske udtryk i antecedenten. Med andre ord er styrken i den anaforiske NP altså nedtonet.

Nedenstående har vi først eksempler på anaforer, der kan karakteriseres som hørende under prædikationerne $N_1 + A$? N_1 / N_1 ? $N_1 + A$.

70. Un attacco terroristico, rivendicato dalla Jihad Islamica, contro ***l'Ambasciata degli Stati Uniti*** a San'a nello Yemen [...]. Gli assalitori avrebbero anche lanciato contro ***l'ambasciata*** da due a quattro razzi.
(9IT, comm. 439)
71. Området ved ***Den Amerikanske Ambassade*** i Yemens hovedstad San'a blev i morges rystet af en serie eksplosioner. Arabiske tv-stationer rapporterer også om skud nær ***den stærkt bevogtede ambassade***.
(9DR, comm. 440)

Som det ses i eks. 70, er modtageren nødt til at inferere, at der i anaforen, ”l’ambasciata”, stadig er tale om den *amerikanske* ambassade, jf. ”l’ambasciata degli Stati Uniti”.

Antecedenten og anaforen står med en vis afstand imellem dem (4 linjer), så modtageren

synes umiddelbart, af hukommelsesmæssige årsager, at have en risiko for at miste ”tråden” og derved foretage en forkert identifikation.

I eks. 71 er der til gengæld ikke tale om lang afstand mellem antecedenten, ”den amerikanske ambassade”, og anaforen, ”den stærkt bevogtede ambassade”. Af denne årsag er der formentlig ikke i samme grad mulighed for, som der var i det italienske eksempel, at modtageren mister tråden. Til gengæld er det helt tydeligt, at der er tale om et anaforisk udtryk, der ligger i ”mellemzonen”, fordi afsenderen med attributivet ”den stærkt bevogtede” får kilet en ekstra information ind. Man kan altså sige, at det anaforiske udtryk har en snert af variation over sig.

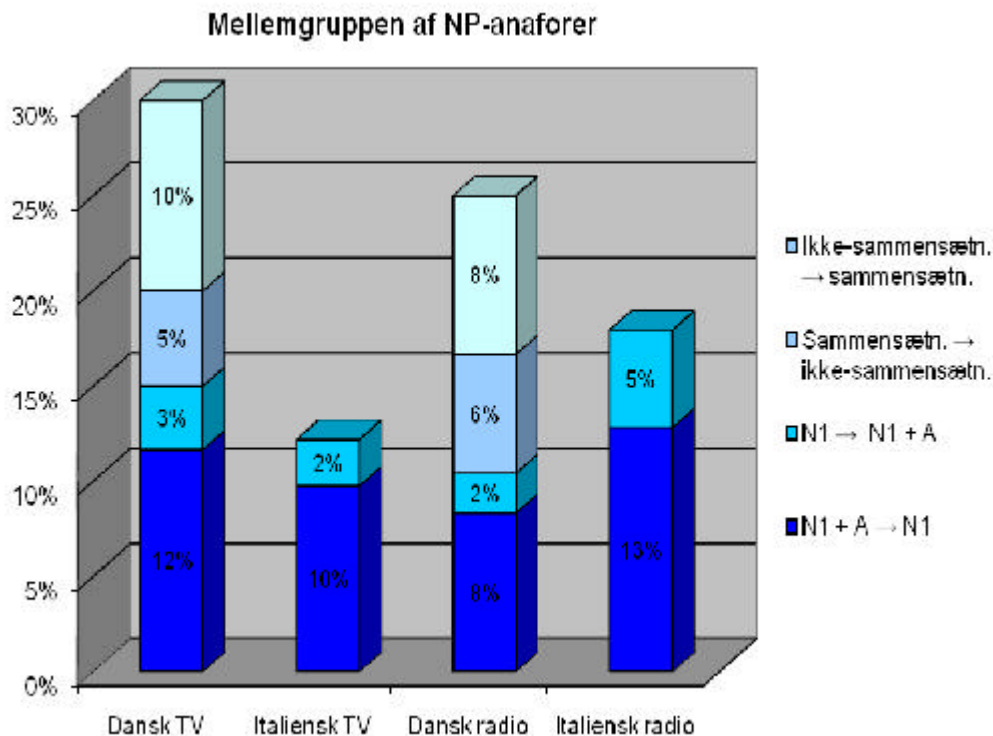
Det næste danske eksempel repræsenterer gruppen af ”*sammensætn.? ikke-sammensætn./ ikke-sammensætn.? sammensætn.*”. Eksemplet illustrerer, hvordan man på dansk ofte er nødt til at konstruere substantiver ud fra sammensætninger for at opnå den samme specificitet, som de italienske substantiver indeholder:

72. Her til aften er Finland i chok og sorg efter landets anden massakre på **en skole** på under 10 måneder [...]. På **denne erhvervsskole** hvor gerningsmanden selv var elev. (5DT, comm. 192)
73. C'è stata una strage in **una scuola** [...].Uno studente di venti anni ha sparato contro i colleghi di **un istituto professionale**. (5IT, linje 2)

Som det fremgår af det danske eksempel (eks. 72), er der tale om en **sammensætning** i anaforen, hvor afsender med ordet ”erhvervs-” specificerer hvilken type skole, der er tale om. I det italienske eksempel fremgår det derimod, at italienerne udtrykker samme specificitet i deres substantiver med betegnelser som **ikke** består af sammensætninger. Således udtrykkes ”skole” og ”erhvervsskole” med hhv. ”scuola” og ”istituto professionale”, og som det ses, er der ikke tale om nogen form for sammensætning. Substantivernes leksikalske udtryk ligner desuden heller ikke hinanden. Det er dog klart, at der stadig er tale om et **sammenfald** ekstensionerne imellem, da der, ligesom i det danske eksempel, også her er tale om hhv. et hyperonym (scuola) og hyponym (istituto professionale). Her er der dog desuden tale om 100 % variation, hvorfor man **ikke** her kan tale om en mellemzone.

7.3.1. Sammenfatning

Jævnfør statistikken nedenfor er der flere forekomster i de **danske** nyhedstekster end der er i de italienske af de typer anaforer, der udgør **mellemgruppen**.

Figur 21

Denne større forekomst, synes vi, giver et billede af, at de danske tekster synes at "hale ind" på de italienske tekster ift. variationen i de anaforiske udtryk. Vores argumentation herfor skal ses i lyset af, at vi mener, der er tale om en **begrænset form for variation** i anaforer, der tilhører mellemgruppen. Denne argumentation understøttes til dels, som vi også påpegede i teoriafsnit 6.2.1.1., af Raffaele Simone, som netop mener, man *ikke* kan tale om 100 % identitet, når der er tale om prædikationerne $N_1 + A$? N_1 / N_1 ? $N_1 + A$. Der er på den anden side heller ikke tale om et fuldt leksikalsk varieret udtryk, da alle anaforerne i mellemgruppen har en **identisk** kerne i form af et grundleksem. Denne mellemgruppe kan derfor beskrives som en slags **mellemzone**, liggende imellem hhv. de fuldt leksikalsk identiske og fuldt varierede anaforer. Den overvægt af "mellem-gruppe-anaforer", som vi har registreret i de danske nyhedstekster, mener vi, er et udtryk for, at det er den mest anvendte måde at variere sproget på i dansk. I italiensk er der, som vi skal se i det følgende afsnit, en overvejende tendens til brug af et fuldt varieret udtryk i anaforen.

7.4. Variation

Medlem ? klasse & klasse ? medlem

Relationen medlem ? klasse er, som vi senere skal se, helt tydeligt den mest almindelige både i dansk og i italiensk ift. klasse ? medlem-relationen, der forekommer meget sjældent. En forklaring kunne være, at afsenderen af en tekst i mange tilfælde ville foretrække at bruge et mere specifikt udtryk (medlem) i antecedenten, fordi modtageren ofte i et mere abstrakt udtryk (klasse) ville kunne indfortolke mange forskellige entiteter. Netop nedenstående eksempler er med til at fremhæve denne pointe:

74. Gadekampe i **Bolivias** lavland. Her har de naturgasrige provinser gjort oprør mod **landets** første indfødte præsident, Evo Morales.
(2DT, comm. 56)
75. Gadekampe i **landets** lavland. Her har de naturgasrige provinser gjort oprør mod **Bolivias** første indfødte præsident, Evo Morales.
(Egen manipulering)

Det er således usandsynligt, at afsenderen af ovenstående tekst i antecedenten ville starte ud med "landets" og i anaforen ville have "Bolivias". Der ville i denne konstruktion være for stor risiko for, at modtageren ville fortolke og identificere et andet land end Bolivia, og kommunikationen ville derved mislykkes. En sådan konstruktion forekommer heller ikke kommunikativt korrekt. Dog ville der være tale om korrekt kommunikation, hvis teksten evt. var blevet suppleret med et billede, hvoraf det var helt tydeligt, at der var tale om Bolivia. Der ville desuden være tale om korrekt kommunikation, hvis den anaforiske NP var tilknyttet en demonstrativ artikel. Som nævnt i teoriafsnit 3.4.6. gælder det jo netop, at *"demonstrativ-NP'en kan genoptage en konstituent fra præ-teksten, hvis denne konstituent i bare én ud af eventuelt flere mulige læsninger opfylder NP'ens intensionelle beskrivelse"*.

I eks. 74 er der desuden tale om en pragmatisk baseret genoptagelse. Det er der, fordi modtageren, for at kunne identificere den rette relation, er nødt til at trække på sin encyklopædiske viden om, at *Bolivia* er et *land*. At den encyklopædiske viden spiller en vigtig rolle i ovenstående eksempler, bliver helt tydeligt, når man fx hører historier om folk, der tror, at (lille) Danmark er en by i Sverige.

I forbindelse med en variation (klasse ? medlem) har vi kun ét eksempel i vores korpus:

76. To biler pakket med sprængstof kørte op til ambassadens hovedindgang, hvor **bombemændene** sprængte sig selv og bilerne i luften.
(S) Efter eksplosionerne kom det til en voldsom ildkamp mellem ambassadens sikkerhedsvagter og bevæbnede mænd i ledtog med **selvmordsbomberne**.
(9DT, comm. 420 + 424)

Det er et lidt specielt eksempel, fordi det kan diskuteres, om ordene ”bombemænd” og ”selvmordsbomberne” indgår i en klasse ? medlem-relation. Vi vil dog argumentere for, at de gør, da vi mener, at ”selvmordsbomberne” er en specificering og undergruppe af det mere overordnede ord ”bombemændene”. Grunden til at klasse ? medlem-relationen fungerer her, er fordi ”bombemændene” er et forholdsvist lille paradigme, hvormed vi mener, at det ikke forgrener sig ned i mange forskellige undergrupper, ligesom fx ordet ”landets” i eks.75 gør.

Fuld variation

I variationsgruppen, jf. figur 19, finder vi naturligvis også de varierede anaforer, som **ikke** indgår i et medlem-klasse-forhold eller omvendt, men som udtrykker fuld leksikalsk variation. Ligesom vi så i afsnittet om fuld leksikalsk identitet, skal de statistisk set mest interessante og slående forskelle også findes i fordelingen af denne fulde variation nyhedsteksterne imellem.

Som vi også var inde på i analyseafsnittet om fuld leksikalsk **identitet** ser vi på italiensk i mange tilfælde nogle, for en sproginteresseret, meget interessante anaforkæder med mange fuldt leksikalsk varierede udtryk (jf. også eks. 69).

I forbindelse med de fuldt leksikalsk varierede anaforer er det interessant at finde ud af, om der for størstedelen af dem er tale om semantisk *eller* pragmatisk baserede genoptagelser. Når man skelner mellem hhv. semantisk og pragmatisk baserede genoptagelser, må man nødvendigvis tage udgangspunkt i 3 former for viden; hhv. den leksikalske/semantiske viden, viden/oplysninger opnået i teksten og omverdensviden. Der er mellem de 3 former for viden eller niveauer tale om flydende overgange, og dén viden man opnår i teksten, kan i mange tilfælde bruges **både** til at identificere semantisk og pragmatisk baserede genoptagelser. Ved de semantisk baserede udtryk kigger man på det leksikalske indhold. Ved synonyme, hyperonymer, hyponymer og neutrale resumptiver er der tale om **semantisk** baserede genoptagelser. Dog forekommer der også udtryk, hvor modtageren løbende i teksten har erfaret og opnået en viden, som hjælper til ved fortolkningen af anaforrelationen. Et eksempel

er hele tekst 7IR, hvor modtageren får at vide, at en gruppe turister er blevet bortført. Initialt i nyhedsteksten benævner afsenderen denne gruppe for ”i turisti”, men afslutningsvis hedder de ”i rapiti”. Vi mener, at der også i sådant et tilfælde er tale om en **semantisk** baseret genoptagelse, fordi der morfologisk set er visse ligheder i teksten, dvs. ligheder mellem anaforiske substantiver og verber. Verbet ”rapire”, som jo morfologisk set ”ligner” udtrykket ”i rapiti”, har således været brugt løbende. ko-teksten bekræfter og støtter altså op omkring fortolkningen.

Ligesom ved de semantisk baserede genoptagelser må man ved de **pragmatisk** baserede genoptagelser, udover omverdensviden, også inddrage viden, som er opnået i teksten. Derfor indbefatter de pragmatisk baserede genoptagelser; anaforer der kræver, at afsenderen benytter sin encyklopædiske og generelle viden, ikke-neutrale resumptiver, anaforer der bibringer en ad hoc information (faktuel eller subjektiv). Især ifm. de to sidstnævnte er det netop ofte teksten, der støtter op om fortolkningen af anaforrelationen. Et eksempel er:

77. Ed ora un’ampia pagina dedicata all’anniversario dell’**undici settembre**. Sette anni dagli attacchi terroristici, oggi a Ground Zero ci saranno anche i due candidati alle presidenziali, McCain e Obama. Un giorno di tregua e una campagna dai toni accesi per ricordare le vittime **della tragedia**. (1IR, comm. 35)

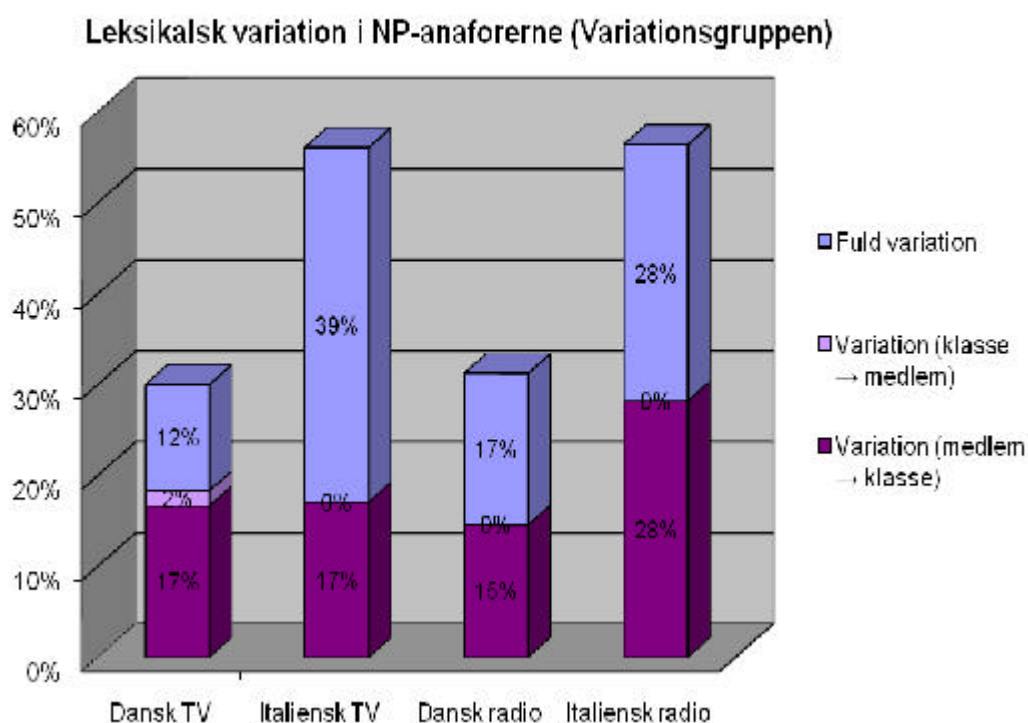
Anaforen ”la tragedia” er et **subjektivt** vurderet udtryk, og det er helt tydeligt, at modtager er nødt til at indhente oplysninger fra præ-teksten for at vide, hvad han/hun skal lægge i det anaforiske udtryk.

Størstedelen af anaforene i vores korpus udgør de **pragmatisk** baserede genoptagelser. Det er også netop med denne type genoptagelse, at afsender ofte kan få ”listet” en ekstra oplysning ind om den i antecedenten og anaforen udpegede størrelse. I langt de fleste af tilfældene er der tale om objektive og faktuelle oplysninger, som tilhører den generelle viden, man kan tilegne sig gennem medierne.

7.4.1. Sammenfatning

Af vores statistik på næste side fremgår det, at variationstypen klasse ? medlem er meget sjælden i vores tekster, selvom begge sprog faktisk har mulighed for at bruge denne type variation. Variationsmuligheden medlem ? klasse er derimod meget udbredt i både de danske og de italienske tekster, som det frem fremgår af den **mørke lilla** del af søjlerne. Vi

har således ikke en bemærkelsesværdig overvægt af disse typer variationer på et af sprogene.

Figur 22 (Målt i %)

Når vi derimod ser på den **lyse lilla** del af søjlen, der viser de fuldt varierede anaforer, er det helt klart, at de italienske nyhedstekster foretrækker en fuld variation i de anaforske størrelser ift. de danske nyhedstekster. I de **italienske** tekster er der således ca. dobbelt så mange fuldt varierede anaforer end i de danske.

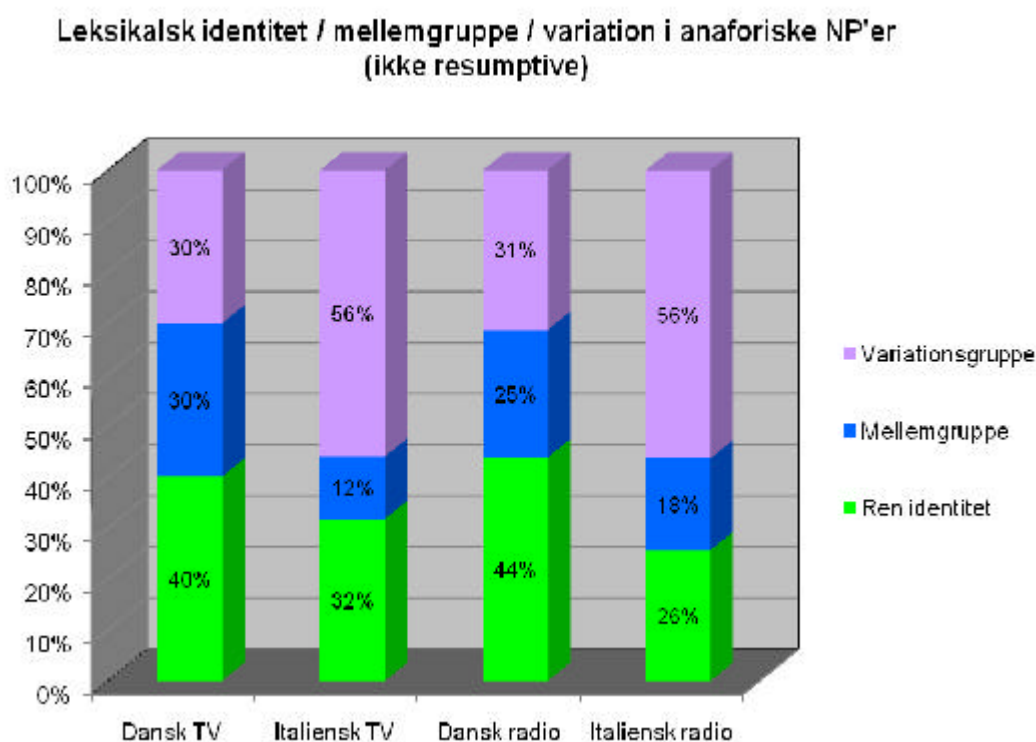
Dette faktum giver et billede af en (italiensk) afsender, som har gjort sig større umage for at variere de leksikalske udtryk, og netop dette stemmer overens med det italienske sprogs tradition for brug af en poetisk og retorisk stil, der breder sig hele vejen ned gennem tekststruktureringen og ned til udtrykkene i anaforerne.

8. Diskussion

I nærværende afsnit vil vi diskutere det samlede resultat for leksikalsk variation af anaforene i vores empiriske materiale, både hvad angår interlingvistiske og diamesiske forskelle og ligheder. Først koncentrerer vi os om de interlingvistiske forskelle.

8.1. Interlingvistiske forskelle og ligheder

I nedenstående figur ser vi det samlede resultat for vores undersøgelse af leksikalsk **variation** i nyhedsteksternes NP-anaforer.

Figur 23 (målt i procent)

Den **grønne** farve i søjlerne for de danske tekster skiller sig som ventet ud. Størstedelen af de danske NP-anaforer (40 % i tv-teksterne og 44 % i radio-teksterne) er leksikalsk **identiske** med minimum et andet tidligere anaforsk udtryk eller antecedenten. I de italienske søjler er

det derimod den **lavendelfarvede** del, der er dominerende. Hele 56 % af alle NP-anaforerne både i de italienske tv- og radio-tekster er leksikalsk fuldt varierede eller af typen medlem-klasse eller klasse-medlem. Disse resultater er ganske, som vi forventede ved undersøgelsens start. Det interessante og nuancerede i vores undersøgelse, synes vi, er **tredelingen** af de leksikalske genoptagelsesmuligheder. Man kunne sagtens argumentere for, at hele mellemgruppen var en del af variationsgruppen, men vi finder ikke variation og identitet så sort-hvidt opdelt. Vi ser derimod variationsmulighederne som værende på en skala. Det er derfor interessant at se, hvordan andelen af anaforer fra mellemgruppen er i de to sprog. De danske tekster har næsten lige så stor en procentdel af anaforer fra mellemgruppen som fra variationsgruppen. De italienske tekster derimod har 3-4 gange så mange varierede anaforer som anaforer fra mellemgruppen. Her ser vi tydeligt, hvordan de to sprogs forskellige leksikalisering af substantiver afspejler sig i anaforvalget. De danske abstrakte substantiver resulterer i færre muligheder for at bruge et fuldt varieret udtryk i anaforen. På italiensk giver de specifikke substantiver rig mulighed for leksikalsk variation i NP-anaforerne. For at tilstræbe variation på dansk skabes relationer af typen ikke-sammensætn. ? sammensætn. (eller omvendt) og $N_1 + A$? N_1 (eller omvendt). Denne forskel i leksikon mellem sprogene kan være én af grundene til, at de danske tekster har en særlig stor andel af anaforer fra mellemgruppen.

Hvis vi et øjeblik følger den sort-hvide opdeling, og lægger de varierede anaforer sammen med de anaforer, der udgøres af mellemgruppen, får vi derimod et billede, hvor de danske nyhedstekster synes at følge pænt med i antallet af **varierede** anaforer. Men som vi konkluderede tidligere, kunne og ville vi **ikke** give de danske tekster fuld kredit for denne type variation, da der som sagt er tale om en **mellemzone**. Det endelige billede bliver altså derfor, at de **italienske** nyhedstekster samlet set varierer betydeligt **mere** i anaforerne, end de danske nyhedstekster gør. Denne konklusion er helt i tråd med vores teori, hvor vi fortalte, at Italien har en retorisk tradition for brug af "la bella forma" i al tekst og tale. Et smukt, varieret sprog, gerne på et højt registerniveau, er meget velset i Italien og skaber respekt omkring afsenderen. I Danmark, hvor mange har et negativt indtryk af retorik og hellere vil høre tingene "som de er" (Korzen 2002a: 31), er et klart og tydeligt sprog i mange henseender mere velset. Den leksikalske variation giver desuden det italienske sprog et poetisk udtryk, mens dansk, som vi tidligere har været inde på, opfattes som praktisk, hvilket i dette tilfælde kommer til udtryk ved leksikalsk identitet.

At de italienske nyhedstekster varierer mere i de anaforske udtryk, hænger desuden godt sammen med at utro anaforske, ifølge Korzen (2007b: 221), kan ses som en slags deverbatisering. Deverbatisering er jo netop et typisk træk ved den italienske hypotaktiske tekststrukturering.

8.2. Sammenligning med Mr. Bean-projektets resultater

Vi vil nu sammenligne anaforskes variationsgrad i vores nyhedstekster med anaforskes variationsgrad i Bean-teksterne. Bean-projektets resultater har vi hentet fra Korzen (1999a: 387). Optællingen i Bean-projektet er foretaget således, at propriet ”Mr. Bean” er medtalt under leksikalsk identitet. I vores optælling er denne type størrelser, exoforske, ikke talt med. Heldigvis fremgår det i Bean-undersøgelsen hvor stor en procentdel, disse propriet udgør, og vi har derfor valgt at fjerne⁸⁶ disse størrelser fra resultaterne ifm. leksikalsk identitet. Dermed er der basis for en sammenligning af de to undersøgelses resultater.

I Bean-projektet skelnes kun mellem leksikalsk identitet og leksikalsk variation i anaforske. I samråd med Iørn Korzen og ved vurdering af de leksikalsk varierede anaforske fra Bean-materialet (Korzen 1999a: 388-389) har vi erfaret, at alle de anaforske, som vi har karakteriseret som tilhørende mellemgruppen, i Bean-projektet vil regnes for leksikalsk variation. Vi har derfor sammenlagt vores to grupper (mellemgruppe og leksikalsk variation), for at sammenligningsgrundlaget er i orden. Vi vil altså sammenligne de i figuren farvede felter:

	Leksikalsk identitet	Mellemgr.	Leksikalsk variation	Mellemgruppe + leksikalsk variation
Mr. Bean (dk mundt.)	94%		7%	
Mr. Bean (dk skr.)	88%		13%	
Mr. Bean (it mundt.)	81%		19%	
Mr. Bean (it skr.)	58%		42%	
Nyheder (DT)	40%	30%	30%	60%
Nyheder (DR)	44%	25%	31%	56%
Nyheder (IT)	32%	12%	56%	68%
Nyheder (IR)	26%	18%	56%	74%

Figur 24 (Målt i %) ⁸⁷

⁸⁶ Ved at procentdelene for hhv. identitet og variation (fx for skriftlige italienske tekster, identitet 54,89 % vs. variation 40,45 %) omregnes til i alt at være 100 %. Procentdelene bliver derfor efter omregning til: identitet 58 % vs. variation 42 %, som det også fremgår af figur 24.

⁸⁷ Inspiration til skemaets opbygning kommer fra Korzen (2007a: 98)

Vi kan i skemaet registrere signifikante forskelle mellem de to undersøgelsers resultater. Mens alle **Bean-teksterne** har en betydelig overvægt af leksikalsk **identiske** udtryk i anaforen, er billedet et ganske andet for **nyhedsteksterne**, som alle har en overvægt af leksikalsk **varierede** anaforer. Der er virkelig tale om store forskelle, især hvad angår de danske tekster i de to undersøgelser. For blot at fremhæve et eksempel har de danske Bean-tekster hele 94 % (mundt.) og 88 % (skr.) anaforer med leksikalsk identitet, mens de danske nyhedstekster kun har hhv. 40 % (tv) og 44 % (radio) af samme type. Dette er bestemt et bemærkelsesværdigt resultat.

Det kan hænge sammen med, at makroakten og registeret i de to korpus er lidt forskellige fra hinanden. Begge korpus består af narrative tekster, men nyhedsteksterne fremstår mere orienterende end fortællende. Nyhedsteksterne har desuden et højere register, da de er mere gennemarbejdede og rettet til, end det er tilfældet med Bean-teksterne, der er produceret på forholdsvis kort tid. Det synes umiddelbart logisk, at strukturerede, gennemarbejdede tekster, som skal transmitteres, fremstår med et mere varieret ordvalg, end det er tilfældet i tekster, som er i stil med Bean-teksterne. En anden faktor, der naturligvis også spiller ind er, som nævnt i vores markeringsdiskussion, den kendsgerning, at der i Nyhedsteksterne indgår mange forskellige agenter og i det hele taget substantiviske størrelser, hvilket forstærker brugen af leksikalsk varierede udtryk i anaforen.

Det faktum, at de danske nyhedsteksters andele af varierede anaforer ikke er nær så forskellige fra de italienske nyhedsteksters andele, som det derimod er tilfældet i Bean-projektets tekster, vil vi gerne knytte et par ord til. Noget tyder på en interessant tendens til mere variation i anaforerne i dansk **journalistisk** sprog ift. i "almindeligt" narrativt sprog. På baggrund af vores undersøgelse af nyhedstekster tegner der sig med andre ord et billede af, at en relativ høj grad af leksikalsk **variation** ikke er fremmed i **dansk**, når det altså gælder **journalistiske** tekster. Dette går fint i spænd med Korzens betragtninger, som netop går ud på, at utro anaforer er særligt frekvente i bl.a. journalistiske tekster (2007b:219).

8.3. Den diamesiske faktor

Som det fremgår af figur 23, er fordelingen af anafortyperne i søjlerne for dansk tv og dansk radio stort set identisk. De få procent forskel, der er tale om, finder vi ikke markante nok til at kunne påpege en diamesisk forskel. Det samme er i øvrigt tilfældet med søjlerne for italiensk tv og radio. Vores hypotese om at den diamesiske faktor kunne være afgørende for

anaforvalget i teksterne, må vi derfor forkaste. Det tyder på, at det oplæste, transmitterede nyhedssprog er meget fastsat i stilen, og at mediet stort set ingen indflydelse har på NP-anaforenes leksikalske identitet og variation.

Som vi argumenterede for i markeringsafsnittet kan en årsag til den manglende diamesiske forskel være, at radio-afsenderen ubevidst "regner med" radio-modtagerens evne til, mentalt at repræsentere og danne en given størrelse eller et givet emne for sit indre. Dette er således med til at fastholde koncentrationen og foretage de rette identifikationer undervejs.

9. Konklusion

Hovedformålet med dette speciale var at foretage en interlingvistisk og diamesisk komparativ analyse af de direkte anaforer i danske og italienske tv- og radionyhedsudsendelser. Desuden ønskede vi at sammenligne vores resultater med resultaterne fra Bean-projektet foretaget af et hold forskere fra hhv. Københavns universitet og CBS. For at kunne foretage en sådan analyse og sammenligning måtte vi opstille nogle hypoteser, i hvilke vi derefter tog udgangspunkt. Disse hypoteser fremgår i korte træk herunder:

- 1) Flere umarkerede anaforer i de italienske nyhedstekster ift. de danske
- 2) Flere leksikalsk varierede anaforer i de italienske nyhedstekster ift. de danske
- 3) Flere markerede anaforer i radioteksterne, ift. tv-teksterne, pga. mangel på billede
- 4) Flere leksikalsk identiske anaforer i radioteksterne, ift. tv-teksterne, pga. mangel på billede

For overblikkets skyld vil vi i det følgende besvare hypoteserne i samme rækkefølge som de forekommer i ovenstående opstilling.

Vi kan derfor som det første **bekræfte** vores hypotese om, at der i de **italienske** tekster ville være en overvægt af de **umarkerede** anaforer ift. de danske tekster. Ligeså kan vi konstatere en forskel radio-teksterne imellem, også selv om den ikke er lige så markant. Ifølge vores resultater kan denne overvægt af umarkerede anaforer i de italienske tekster skyldes den store andel af nul-subjekter ifm. deverbatiseringer og finitte verber. Dette tilskriver vi det sprogtypologiske træk, dvs. den italienske tendens til en hypotaktisk tekststruktur. Den større forekomst af markerede anaforer, og dermed også de mange topic-skift, i de danske tekster vurderer vi, kan hænge sammen med den danske tendens til en parataktisk tekststrukturering.

Endvidere kan vi **bekræfte** vores hypotese om flere **varierede** anaforer i de **italienske** nyhedstekster ift. de danske. Vores resultater viser nemlig, at de italienske nyhedstekster næsten har en fordobling af antallet af **fuldt** varierede anaforer ift. de danske tekster. I vores analyse lavede vi en tre-delning, hvor vi argumenterede for, at der eksisterer en mellemgruppe

af anaforer, som hverken er leksikalsk identiske eller varierede. Vi kunne ud fra en optælling konstatere, at de danske nyhedstekster havde en forholdsvis stor procentdel af anaforer fra denne mellemgruppe, som man kunne argumentere for, hev dem op i antallet af varierede anaforer. Vi ville dog ikke give de danske tekster fuld kredit for denne mellemgruppe, som vi sagde, udgjorde en mellemzone. Derfor bliver konklusionen, at de italienske tekster har en større procentdel af varierede anaforer, hvilket stemmer fint overens med vores teori om en italiensk tradition og forkærlighed for en retorisk sprogstil. De varierede anaforer kan også ses som en form for deverbalisering, hvilket netop kendetegner det italienske hypotaktiske sprog.

Modsat tendensen i de foregående afsnit må vi **afkræfte** vores hypotese om, at der i **radio** forekommer flere **markerede** anaforer grundet mangel på billede. Vi konstaterer således ifm. en optælling af hhv. markerede og umarkerede anaforer i radio-teksterne, at der i de danske radio-tekster er markant mange umarkerede anaforer, mens der på italiensk næsten ingen forskel er mellem hhv. radio- og tv-teksterne. At der er en overvægt af umarkerede anaforer i dansk radio, finder vi ud af, skyldes en tekst, hvor der ift. de andre tekster er et stort antal af ubetonede pronominer. Fjernede vi denne tekst fra vores korpus, ville antallet af umarkerede og markerede anaforer i hhv. radio- og tv-teksterne i de to sprog stort set være det samme. Vi kan derfor konkludere, at den diamesiske faktor formodentlig ikke spiller ind på valget af markering af anaforerne. Én årsag til dette, mener vi, *kan* være, at radio-afsenderen forventer, at radio-modtageren er i stand til mentalt at repræsentere en given størrelse eller et givet emne for sit indre. Med den mentale repræsentation præsent fastholdes koncentrationen og modtageren kan foretage de rette identifikationer.

Vores hypotese om, at der i de **radio**-teksterne ville forekomme flere leksikalsk **identiske** anaforer, må vi ligeså **afkræfte**. Vi konstaterer nemlig ud fra vores statistik, at tv-teksterne og radio-teksterne på dansk stort set har samme andel af både leksikalsk identiske og varierede anaforer. Det samme billede tegner sig for de italienske tv- og radio-tekster. Vi føler derfor, at vi med rette kan konkludere, at mediet ikke har indflydelse på valget af leksikalsk identitet og variation i vores nyhedstekster. Som nævnt ovenfor, mener vi også hér, at der er tale om, at radio-afsenderen ”regner med”, at radio-modtageren kan benytte sig af sin mentale repræsentation og derved fastholde koncentrationen og identificere de rette relationer anaforerne imellem. Desuden mener vi, at en årsag til at den diamesiske faktor ikke har nogen indflydelse, kan være, at valget af anaforer afhænger mere af tekststruktureringen og afsenders intention med ytringen.

I vores sammenligning med Mr. Bean-projektet kan vi konkludere, at vores resultater ifm. markeringen af anaforerne har ligheder med resultaterne i Bean-projektet. I begge undersøgelser har de **markerede** anaforer hyppigere forekomst i de **danske** tekster end i de italienske, hvilket vi konkluderer, må skyldes nyhedsteksternes mange topic-skift samt de sprogtypologiske forskelle dansk og italiensk imellem.

Hvad angår den leksikalske variation i anaforerne kan vi konkludere, at der er tale om langt flere **varierede** anaforiske udtryk i de **danske nyhedstekster** end i de danske Bean-tekster. Dette, vurderer vi, kan skyldes forskelle i makroakt og register nyhedsteksterne og Bean-teksterne imellem samt antallet af ”agenter” i de to korpus.

En sidste meget interessant tendens vi i specialet konkluderer, er, at de danske nyhedstekster ”følger godt med” de italienske ift. andelen af leksikalsk varierede anaforer, hvilket ikke er tilfældet i Bean-teksterne. Vi vurderer, at det skyldes nyhedsteksternes egenskab som journalistiske tekster, der netop ses som hørende ind under en sproglig (forholdsvis) varieret tekstgenre.

10. Perspektivering

I specialeskrivningen har vi, som det fremgår af vores dagbogsafsnit samt af vores afgrænsningsafsnit, haft mange delemner ind over, der ikke er med i det endelige speciale. Det er en naturlig proces, at man starter bredt for siden at begrænse sig og gå i dybden med få udvalgte fokuspunkter. "Kill-your-darlings" er derfor et nødvendigt onde for en specialeskriver, men til gengæld betyder det, at der er mange spændende emner og vinkler at gå i dybden med for fremtidige specialestuderende.

Særligt de deiktiske størrelser, ser vi som et spændende emne for en afhandling. Det kunne have været interessant at gå mere i dybden med sammenhængen mellem tekst og kontekst. Vores empiriske materiale, omhandlende internationale nyheder, var netop oplagt til brug ved en analyse af deiktiske størrelser grundet den store distribution af netop disse i teksterne. Det interessante ved de deiktiske størrelser er især **tv**-afsenders mulighed for at anvende dem ifm. billeder og videooptagelser.

Det kunne ligeledes være spændende at skrive en opgave med fokus på topic-skift ifm. exoforiske størrelser. Disse udtrykker nemlig ofte topic-skift, og som vi har set her i specialet, kan direkte anaforer også markere et topic-skift. De associative anaforer kan ligeledes udtrykke topic-skift, men spørgsmålet er, om det er de direkte anaforer, de associative anaforer, exoformerne eller måske kataforer, der oftest markerer topic-skift?

Som det fremgår af vores fejlkilder⁸⁸ kunne vi have været mere konsekvente i valget af vores korpus, og dermed have fravalgt nyhedsindslag med en meget improviserende korrespondent, der tydeligvis taler uden manuskript. Der ligger dog også en spændende udfordring i dét, at sproget (anaforerne) i denne type indslag er så forskelligt fra sproget (anaforerne) i en nyhedsoplærs tekst. Det ville derfor være oplagt at analysere en mængde af hver type tekster for at finde karakteristika for hver type. Det være sig både karakteristika vedr. anaforiske størrelser, topic-skift eller måske sprogkarakteristika generelt. Vi forestiller os, at man ved at sammenligne sproget i to sådanne type tekster vil kunne konstatere, at den

⁸⁸ Se bilag 18.

diamesiske faktor tydeligt afspejler sig i resultaterne. En konstatering, vi har savnet i dette speciales resultater.

11. Litteraturliste

11.1. Primær:

- **Baron, Irène & Herslund, Michael.** (2005). Leksikon i typologisk perspektiv. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita (red.). *Sprogtypologi og oversættelse* (pp. 20-33). (3. udgave). København: Copenhagen Business School.
- **Brown, Gillian** (1995). *Speakers, Listeners and Communication: explorations in discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- **Brown, Gillian & Yule, George.** (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: © Cambridge University Press.
- **Den Store Danske.** http://www.denstoredanske.dk/Livsstil,_sport_og_fritid/Filosofi/Filosofiske_begreber_og_fagudtryk/Empirisk-induktiv_metode. (20. februar 2009)
- **DR's hjemmeside.** www.dr.dk – og diverse undersider (løbende besøgt, især september-november 2008)
- **Gettrup, Harald, et. al.** (1986). *Sprog og tekst: studiehåndbog i sagtekstanalyse*. Københavns Universitet, Romansk institut.
- **Greenberg, Joseph H.** (1963). Some Universals of Grammar with Particular Reference to the Order of Meaningful Elements. In: Joseph H. Greenberg (red.). *Universals of Language*. London: MIT Press, (pp. 73-113).
- **Jensen, Elisabeth Halskov.** (2003). Tekstlingvistik: ind i teksten. In: Jensen, Elisabeth Halskov & Olesen, Jenny Anneberg. *Tekstens Univers*. (pp. 13-56). Århus: Forfatterne og Forlaget Klim.
- **Henrichsen, Peter Juel.** (2006). Det talte sprog – det tålte sprog? In Braasch, Anna et al. (red.): *Sprogteknologi i dansk perspektiv* (pp.178-201). København: C.A. Reitzels Forlag og Center for sprogteknologi (Københavns Universitet).
- **Herslund, Michael.** (2005). Sprogtypologi. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse* (pp. 12-14). (3. udgave). København: Handelshøjskolen i københavn.
- **Herslund, Michael & Baron, Irène.** (2003). Language as World View: endocentric and exocentric representations of reality. *Copenhagen studies in language: Language and Culture*, nummer 29, (pp. 29-42).
- **Hjelmslev, Louis.** (1963). *Sproget*. (Vol. XV). København: Berlingske Forlag.

- **Korzen, Iørn** (1996). *L'articolo italiano fra concetto ed entità*. København: Museum Tusculanums Forlag. Københavns Universitet. Vol. 1-2.
- **Korzen, Iørn**. (1999a). Tekststruktur og anafortypologi. In: Skytte et. al.(red.). *Tekststrukturering på italiensk og dansk*. Resultater af en komparativ undersøgelse, Vol. 2. (pp. 331-418). Københavns Universitet: Museum Tusculanums Forlag.
- **Korzen, Iørn**. (1999b). Anaforer og anaforiske relationer. In: Bache, Carl et. al. (red.). *Ny forskning i grammatik*. Fællespublikation 6, (pp. 205-226). Odense: © Forfatterne og Odense Universitetsforlag.
- **Korzen, Iørn**. (2000a). Reference og andre sproglige relationer (vol. 2). In: Skytte, Gunver og Korzen, Iørn. *Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv*. København: Samfundslitteratur. Vol. 1-3.
- **Korzen, Iørn**. (2001). Anafore e relazioni anaforiche: Un approccio pragmatico - cognitivo. In: *LINGUA NOSTRA*, Vol. LXII (Fasc. 3-4 – Settembre-Dicembre), (pp. 107-126).
- **Korzen, Iørn**. (2002a). Fra sprogsystem og kontekst til tekst og fra de lineære og praktiske dansk til det hierarkiske og poetiske/retoriske italiensk 1. og 2. del. *Sprint – Sproginstitutternes Tidsskrift Handelshøjskolen i København*, 2, 2002, (pp. 5-36).
- **Korzen, Iørn**. (2002b). Sprogets ”kinesiske æsker”: om dimensioner og relationer i komparativ tekstlingvistik. *Ny forskning i grammatik*, Fællespublikationen 10 Christiansmindesymposiet. (pp. 135 – 152).
- **Korzen, Iørn**. (2002c). Dalla Microstruttura alla Macrostruttura. In: *Generi, architetture e forme testuali*: Atti del VII Convegno Silfi – Società Internazionale di Linguistica e Filologia Italiana, Roma, 1°-5 ottobre 2002 (Volume primo). Roma: Franco Cesati Editore.
- **Korzen, Iørn**. (2005a). Fleksion. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse*. (pp. 86-88). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.
- **Korzen, Iørn**. (2005b). Fra dansk til romansk. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse*. (pp. 107-111). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.
- **Korzen, Iørn**. (2005c). L’anafora nell’Italiano Parlato (e Scritto). In: Burr, Elisabeth. *Tradizione & Innovazione: il parlato: teoria – corpora – linguistica dei corpora*. Atti del VI Convegno Silfi – Società Internazionale di Linguistica e Filologia Italiana, Gerhad-Mercator Universität Duisburg 28 giugno – 2 luglio. (499-512). Firenze: Franco Cesati Editore.
- **Korzen, Iørn**. (2005d). Indledning: kontekst og sprogvariation. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse*. (174-175). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.

- **Korzen, Iørn.** (2005e). Tekstsekvenser. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse*. (153-162). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.
- **Korzen, Iørn.** (2005f). Endocentri vs. exocentri. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse*. (193-194). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.
- **Korzen, Iørn.** (2006). On Demonstrative Determiners in Anaphoric Noun Phrases. In: Iørn Korzen et. al. *Grammatica – festschrift in honour of Michael Herslund*
- **Korzen, Iørn.** (2007a). Linguistic typology, text structure and anaphors. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita (red.). *Comparing anaphors: between sentences, texts and languages*. København: Samfundslitteratur.
- **Korzen, Iørn.** (2007b). Mr. Bean e la linguistica testuale. In: Korzen, Iørn et al. *Corpora e linguistica in rete*. Guerra Edizioni.
- **Korzen, Iørn.** (2008). Evolutive anaforer – nu på dansk. In Bache, Carl, Holsting, Müller, Alexandra, Høeg, Henrik & Nørgaard, Nina (red.): *Ny forskning i grammatik 15* (pp. 113-132). Odense: Institut for Sprog og Kommunikation. Syddansk Universitet.
- **Larsen, Pilegaard, Christine.** (2003). *Medier og medieundervisning*. København: Nordisk Forlag A/S.
- **Lundquist, Lita.** (2003). Tekstlingvistik. In: Herslund, Michael og Jensen, Bente Lihn (red.): *Sprog og sprogbeskrivelse*. (1. udgave). Frederiksberg: Forlaget Samfundslitteratur.
- **Lundquist, Lita.** (2004). Anaforer – nu med leksikon og syntaks. In: Picht, Heribert (red.). *Fakultetets Forskningsseminar 2003*. Handels højskolen i København.
- **Lundquist, Lita.** (2005). Utro anaforer. In: Korzen, Iørn & Lundquist, Lita. *Sprogtypologi og oversættelse* (pp. 194-201). (3. udgave) København: Copenhagen Business School.
- **Lundquist, Lita.** (2006). Lexical Anaphors, Information Packing and Grammaticalisation of Textual Relations. In: Nølke H. et al. (red.). *Grammatica: festschrift in honor of Michael Herslund*. Bern: Peter Lang. (pp. 311-323).
- **Olsson, Henning & Poulsen, Henrik.** (2004). *Ryd forsiden!: om nyhedsformidling*. Danmark: Dansklærerforeningen og forfatterne.
- **Rai's hjemmeside.** www.Rai.it - og diverse undersider. (løbende besøgt, især september-november 2008).
- **Simone, Raffaele.** (1994). *Fondamenti di linguistica*. Bari: Editori Laterza.

- **Skytte et. al. (red.).** (1999a). *Tekststrukturering på italiensk og dansk*. Resultater af en komparativ undersøgelse, Vol. 3. Københavns Universitet: Museum Tusculanums Forlag
- **Skytte et. al. (red.).** (1999b). *Tekststrukturering på italiensk og dansk*. Resultater af en komparativ undersøgelse, Vol. 1. Københavns Universitet: Museum Tusculanums Forlag
- **Skytte, Gunver.** (2000a). Sprogbrug i komparativt perspektiv. In: Skytte, Gunver & Korzen, Iørn. *Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv: Reference, konnexion og diskursmarkering* Vol. 1 (pp. 13-59). (1. udgave). Frederiksberg: Samfundslitteratur & forfatterne.
- **Skytte, Gunver.** (2000b). Konnexion og diskursmarkering (vol. 3). In: Skytte, Gunver og Korzen, Iørn. *Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv*. København: Samfundslitteratur. Vol. 1-3.
- **TV2-artikel.** Nye medier går frem – og tv-forbruget er stabilt <http://omtv2.tv2.dk/index.php?id=869>. (Set den 10. september 2008).

11.2. Sekundær:

- **Andersen, Ib.** 2006. *Den skinbarlige virkelighed: vidensproduktion inden for samfundsvidenskaberne*. Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- **APA.** Malene Djursaa. 2007. Rigtigt håndværk: om kilder og henvisninger i projekter (PDF-fil). CBS. Fundet på: http://www.cbs.dk/bibliotek/soeg_i_biblioteket/vejledninger. (27. april 2009).
- **Bach, Svend & Jensen, Jørgen Schmitt.** (1995). *Større Italiensk Grammatik*. (1. udgave, 2. oplag). Danmark: Munksgaard.
- **D'Achille, Paolo.** (2003). *L'italiano contemporaneo*. Bologna: Il Mulino.
- **Felici, Anne.** (2006). *Nyhedsgrupper og Jura: om hierarkisk og lineær struktur i udvalgte italienske og danske tekstgenrer*. Speciale. Handelshøjskolen i København.
- **Jacobsen, Henrik Galberg & Skyum-Nielsen, Peder.** (2002): *Dansk Sprog: en grundbog*. (1. udgave, 5. oplag). Danmark: Det Schønbergske Forlag og forfatterne.
- **Korzen, Iørn.** (1996). Substantivsyntagmers determination og reference – med udgangspunkt i italiensk og dansk. In: Herslund, Michael (red.) *Ny forskning i grammatik*, Fællespublikation 3 Kollekollekollokiet. (pp. 102-126). Odense: © Forfatterne og Odense Universitetsforlag
- **Korzen, Iørn.** (2000b). Pragmatica testuale e sintassi nominale: sull'esplicitzza pragma-testuale del sistema nominale in italiano e in danese. In: *Argomenti per una linguistica della traduzione*. Alessandra: Edizione dell'Orso.
- **Korzen, Iørn.** (2003). Hierarchy vs. linearity: some considerations on the relation between context and text with evidence from Italian and Danish. In: Baron, Irène (red.). *Language and Culture*. Copenhagen Studies in Language 29 (pp. 97-110). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- **Korzen, Iørn.** (2005f). Struttura linguistica e schema cognitivo: tipologie a confronto. In: Korzen, Iørn (red.). *Lingua, cultura e intercultura: l'italiano e le altre lingue*. Copenhagen Studies in Language 31 (pp.123-134). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- **Korzen, Iørn.** (udk.). Anafora associativa: ulteriori associazioni. In: Vernier, Federica (red.). *Tra Pragmatica e Linguistica testuale: ricordando Maria-Elisabeth Conte*. Handelshøjskolen i København.
- **Pedersen, Dorte Hageman.** (1995). *En pragmatisk undersøgelse af franske journalisters brug af kulturspecifikke ekstra-lingvistiske referencer i avisartikler omhandlende danske forhold*. Speciale. Handelshøjskolen i København.

- **Rienecker, Lotte & Jørgensen, Peter Stray.** (2005). *Den Gode Opgave*: opgaveskrivning på videregående uddannelser. (3. udgave). Frederiksberg: Samfundslitteratur.
- **Sabatini, Francesco.** (1982). La comunicazione orale, scritta e trasmessa. la diversità del mezzo, della lingua e delle funzioni. In: *Educazione linguistica nella scuola superiore*. Provincia di Roma, Istituto di psicologia del CNR, (pp. 105-127).
- **Strudsholm, Erling.** (1999): Leksikalsk variation. In: Skytte et. al.(red.). *Tekststrukturering på italiensk og dansk*: resultater af en komparativ undersøgelse, Vol. 2. (pp. 253-330). Københavns Universitet: Museum Tusculanums Forlag
- **Togeby, Ole.** (1993). *Praxt. Pragmatisk tekstteori*. Vol. 1-2. Aarhus: Aarhus Universitetsforlag.
- **Wawretzko, Gyde Ursela.** (2005): *At Sidde og Skrive Speciale*. Speciale. Handelshøjskolen i København.

Sprog og nyhedsmedier - **BILAG**

- En interlingvistisk og diamesisk komparativ analyse af de direkte anaforer i danske og italienske tv- og radionyhedsudsendelser

(Un'analisi interlinguistica e diamesica comparativa delle anafore dirette nei telegiornali e nei giornali radio danesi e italiani)

Kandidataffhandling

Cand. ling. merc.

Institut for Sprog og Erhvervskommunikation

Italiensk

April 2009

Forfattere:

Stine Hansen & Anne Kathrine Lo Turco

Vejleder:

Lørn Korzen

COPENHAGEN BUSINESS SCHOOL

Indholdsfortegnelse

Bilag 1: Transskriberingsregler.....	2
Bilag 2: Opdeling af anaforer.....	3
Bilag 3: Oversigt over korpus.....	6
Bilag 4: Mindeceremoni for 11. september-ofrene.....	7
Bilag 5: Ambassadører udvist af Bolivia	13
Bilag 6: Attentat i Pakistan.....	18
Bilag 7: Big Bang.....	26
Bilag 8: Finsk massakre	32
Bilag 9: Flyulykke i Rusland.....	38
Bilag 10: Italienere bortført i Ægypten	42
Bilag 11: Orkanen Ike	48
Bilag 12: Terrorangreb mod ambassade i Yemen.....	56
Bilag 13: Tzipi Livni.....	61
Bilag 14: Valget i USA	67
Bilag 15: Optællingsresultater.....	74
Bilag 16: Dagbog	78
Bilag 17: Kildekritik.....	81
Bilag 18: Undersøgelsens fejkilder	83
Bilag 19: DVD med optagelser af tv - og radio -nyheder	Se bagsiden

Bilag 1: Transskriberingsregler

Vores transskriberingsregler er udformet med inspiration fra Mr. Bean-projektets ”instrukser vedrørende udskrift af lydbånd” (Skytte et. al. 1999a: 577-578). Nedenfor følger, i punktform, en redegørelse for stavningen af de enkelte ord, tegnsætningen, symbolanvendelsen etc..

Reglerne:

- Store bogstaver bruges ved egennavne og begyndelsesbogstav er
- Tøvelyde angives på dansk med *øh* og *mm* og på italiensk med *eh*, *uhm* og *mm*
- Der vil ikke blive rettet i teksten. Artikuleres et ord således forkert, skrives dette ord, som det i indslaget også ytres. Forkert artikulation og inkongruens markeres i stedet med [sic!] (Fx *Derfor er det vigtigt at holde dem i stramme tøjlerne* [sic!]) – medmindre afsender korrigerer sig selv (Fx *Men ødelæggelnerse, ødelæggelserne i dens kølvand har været store...*)
- Korte pauser¹ markeres med 3 punktummer, mens lange pauser markeres med 2x3 punktummer
- Udtales en vokal meget langtrukket, markeres dette med en tankestreg (fx *øh-*)
- Gentagelser markeres med komma² (fx *som derfor ikke øh- er, ... er... har en chance*)
- Latter markeres med ?
- Er der tryk på et ord markeres dette med ’
- Stammen markeres med komma (Fx *”i mange mange år må, må, måske nogensinde”* og *”at ja d, der er måske s, så mange som 100, d, der er dræbt”*)

¹ Pause bestemmes ud fra intonationen og talestrømmen.

² Alle andre kommaer i teksterne er ”almindelige” grammatiske kommaer.

Bilag 2: Opdeling af anaforer

I vores empiriske materiale har vi valgt at markere og kommentere de enkelte anaforer ved at indsætte en ”comment” i højre margin. Her findes forkortet information om størrelsens materiale, der er vigtig i forhold til analysen af anaforenes markerethed. Desuden er NP-anaforerne opdelt i forhold til deres leksikalske identitet eller variation. Disse opdelinger vil vi uddybe herunder.

Benævnelser (forkortelser) for de anaforiske størrelser i forhold til markerethed

Nul-anaforer på dansk er nul-subjekter ved verber i infinitiv og i participier³. På italiensk er det desuden ved verber i gerundium. Alle benævnes som **(nul-anafor, infinit)** i kommentarerne, men analyseres særskilt i opgaven.

Nul-anaforerne ved finit verbal på dansk er nul-subjekter ved finit V_2 i $[V_1$ og $V_2]$ -konstruktioner. På italiensk er nul-anaforer ved finit verbal nul-subjekter ved finitte verber. Disse benævnes **(nul-anafor, finit)** på begge sprog. De resumptive nul-anaforer er markeret med **(nul-anafor, resumptiv)**, men i analysen er de talt med som finitte nul-anaforer.

De ubetonede pronominer er på dansk personlige pronominer uden prosodisk markering. De er benævnt **(pronomen, personligt, ubetonet)**. På italiensk er de ubetonede pronominer (eller klitiske pronominer) de personlige objektspronominer og disse benævnes **(pronomen, personligt, ubetonet)**. Et ubetonet/klitisk pronomen kan desuden være resumptivt **(pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv)**.

De betonedede pronominer på både dansk og italiensk er de personlige pronominer med prosodisk markering **(pronomen, personligt, betonet)** eller et resumptivt pronomen med prosodisk markering **(pronomen, personligt, betonet, resumptiv)**. Et betonet pronomen kan også være et demonstrativ **(pronomen, demonstrativt, betonet)**. Også som resumptiv **(pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv)**.

Vi har desuden taget den beslutning at lade de possessive pronominer indgå som del af de betonedede pronominer. Vi ser dem i virkeligheden som liggende et sted mellem de ubetonede

³Vores korpus indeholder ingen nominaliseringer

og betonedede pronominer i forhold til markerethed, men har altså valgt at kategorisere dem som betonedede (markerede). Disse benævnes derfor (**pronomen, possessivt, betonet**)

En NP skal være bestemt⁴ dvs. identificerbar før den kan være en anafor. Subjektsprædikater kan dog ikke være anaforer. På italiensk er der bestemt artikel foran NP'en for at markere bestemthed. På dansk har vi ikke bestemte artikler, men derimod tilføjes et fleksiv på substantivet, der markerer bestemthed. Dette benævnes på begge sprog (**NP**). Resumptive NP-anaforer benævnes (**NP, resumptiv**) NP med demonstrativ artikel markeres (**NP + demonstrativ**) på begge sprog. Vi har besluttet, at possessive NP'er tælles med som NP'er med bestemt artikel, da "det possessive" netop udtrykker en identifikation af størrelsen.

Benævnelser (forkortelser) for de anaforiske størrelser i forhold til leksikalsk variation

En anafor som er leksikalsk identisk med sin antecedent benævnes (**NP, fuldidentitet**).

Naturligvis kan antecedenten fremstå i ubestemt form, mens anaforen er bestemt.

I en af os benævnt "mellemgruppe", som består af udtryk, der hverken er fuldt ud leksikalsk identiske eller varierede, har vi flere forskellige typer. Alle størrelserne har dét tilfælles, at de både har noget leksikalsk identisk *og* varieret over sig. Først har vi en anafor, som er leksikalsk identisk med antecedenten, men mangler antecedentens attributiv (**NP, N₁ + A ? N₁**). Dernæst har vi det omvendte tilfælde, hvor anaforen har fået tilføjet et attributiv (**NP, N₁ ? N₁ + A**). På dansk er der desuden de typisk endocentriske sammensætninger, hvor antecedenten er et hyponym, mens anaforen er et hyperonym, fordi anaforen kun genoptager grundleksemet fra antecedenten (**NP, sammensætn. ? ikke-sammensætn.**)⁵. Modsat er der også tilfælde, hvor antecedenten er et hyperonym, mens anaforen er et hyponym, fordi anaforen genoptager det leksikalske udtryk i antecedenten sammensat med et nyt leksem (**NP, ikke-sammensætn. ? sammensætn.**).

I den mest varierede gruppe har vi registreret tre forskellige typer. Den første type er den absolut mest varierede, hvor anaforen er fuldt ud leksikalsk varieret. Der må således ikke være tale om, at de to størrelser har et hyponym? hyperonym-forhold eller omvendt. Denne

⁴ Enkelte ubestemte NP'er "fungerer" som en slags NP med bestemt artikel. Så som: "Bag denne her diplomatiske krig gemmer sig et blodigt opgør om retten til olie-milliarder i Bolivia. *En strid*, der har kostet 8 mennesker livet [...]" (5DT). Disse er dog ikke taget med i vores optælling.

⁵ Et evt. tilføjet eller udeblevet attributiv til mellemgruppens anaforer registreres ikke i optællingen. Vi har desuden ikke mange forekomster i vores korpus.

type benævnes (**NP, fuld variation**). Ved den anden type *er* der tale om et hyponym- hyperonymforhold (dog ikke en sammensætning) og denne benævnes (**NP, variation (medlem ? klasse)**). Den tredje type hører til den gruppe anaforer hvor der er tale om et hyperonym-hyponymforhold (dog ikke en sammensætning) og denne er benævnt (**NP, variation (klasse ? medlem)**). Det skal tilføjes, at der forekommer enkelte tilfælde af varierede udtryk, der desuden har et attributiv tilknyttet. Disse er ikke optalt særskilt, men hører til under variation.

En sidste vigtig information er, at understregning i comment-teksterne indikerer, at anaforen står på topisk ledplads.

Bilag 3: Oversigt over korpus

1: Mindeceremoni for 11. september-ofrene

2: Ambassadører udvist af Bolivia

3: Attentat i Pakistan

4: Big Bang

5: Finsk massakre

6: Flyulykke i Rusland

7: Italienere bortført i Ægypten

8: Orkanen Ike

9: Terrorangreb mod ambassade i Yemen

10: Tzipi Livni

11: Valget i USA

Bilag 4: Mindeceremoni for 11. september-ofrene

(1DT) DR1, Tv-avisen d. 11. september 2008, kl. 21.00 (Varighed: 31 sek.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

I dag er det 7-års dagen for angrebene på World Trade Center. (Skift til levende billeder fra angrebene) ('Det') blev markeret i New York ved Ground Zero og ved Pentagon. Næsten 3000 mennesker blev dræbt ved (terrorangrebene) i 2001.

Comment [a1]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv

Comment [s2]: NP, ikke-sammensætn. ? sammensætn.

I dag blev der så holdt 'et minuts stilhed præcis kl. 14.46 dansk tid ('Det tidspunkt') hvor det første fly ramte World Trade Center. (Skift til levende billede af præsident George Bush) Præsident George Bush indviede et nyt mindesmærke ved Pentagon, hvor (han) mindede amerikanerne om, hvor vigtig de mange udsendte soldater er i krigen mod terror. (Indslag med George Bush ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [a3]: NP + demonstrativ artikel, variation (medlem? klasse)

Comment [s4]: Pronomen, personligt, ubetonet

(1IT) Rai Tre, TG3 d. 11. september 2008, kl. 14.20 (Varighed: 2.39)

NB: Vi ser teksterne fra hhv. nyhedsoplæseren og korrespondenten som værende sammenhængende, da korrespondenten er på live fra New York og har direkte kontakt med nyhedsoplæseren

(Nyhedsoplæser i studiet taler, Giovanna Botteri ses live fra New York på skærmen i baggrunden):

E ora a New York con Giovanna Botteri a Ground Zero dove sta per iniziare la cerimonia di commemorazione, Giovanna a te la linea:

(Indslag med Giovanna Botteri live fra New York):

La cerimonia di commemorazione naturalmente raccoglie tutti i parenti delle quasi 3000 vittime che mai in questi sette anni hanno smesso di lottare perché fosse fatta piena chiarezza anche sulla responsabilità.

Arrivò il primo aereo sulla prima torre gemella ed immediatamente tutti i pompieri della città corsero sul posto. Questo spiega perché tanti fra i morti sono proprio pompieri e poi quelli che lavoravano, pensate ci sono ehm 300 lavoratori pachistani che sono morti all'interno della seconda torre gemella.

Comment [s5]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [s6]: Pronomen, demonstrativ, betonet, resumptiv

Comment [s7]: NP, fuld variation

Ma adesso sentite, stanno suonando le campane a morte. (Kameraet zoomer ind på Ground Zero) Il segnale che proprio in questo momento il primo aereo cadeva sulla prima torre. Per la prima volta nella sua storia gli Stati Uniti venivano colpiti all'interno del loro territorio. Al Qaeda colpiva New York, il cuore degli Stati Uniti, il cuore della città più grande e più famosa del mondo) ... un minuto di silenzio che tutto il paese sta rispettando, un minuto di silenzio per ricordare quel giorno che ha cambiato la storia dell'Occidente... dopo l'undici settembre gli Stati Uniti decideranno di attaccare l'Afghanistan e dopo due anni l'Iraq. Il

Comment [CBS8]: NP, resumptiv

Comment [s9]: Pronomen, possessiv t, betonet

Comment [s10]: NP, N1? N1 + A

Comment [s11]: NP, variation, (medlem? klasse)

Comment [CBS12]: Nul-anafor, infinit

vicepresidente, Cheney, dichiarerà guerra preventiva al terrorismo...per (mettere) al sicuro (il paese) da Al Qaeda...Come si sente? Come si sentono oggi gli Stati Uniti, mentre ancora ... rintoccano (le campane a morte)? (Si sentono) più sicuri. (Sentono) di (essere) un paese in guerra (questo [sic!]) è una sensazione molto forte. (Sentono) che ancora la minaccia terrorista esiste e che risposta dare a (questo)? I due candidati **John McCain**, il repubblicano, e Barack Obama, il democratico, danno risposte diverse però Obama bisogna andarsene dall'Iraq, (bisogna) colpire l'Afghanistan e Pakistan dove ci sono [sic!] Bin Laden che fu il mandante probabilmente degli attentati alle torri. Per John McCain invece l'unica risposta è sempre la forza delle armi. Gli Stati Uniti piangono i morti dell'undici settembre, (piangono) (questa ferita) che per sempre eh (gli) segnerà e adesso (il minuto di silenzio), e linea allo studio.

Comment [CBS13]: Nul-
anafor. infinit

Comment [CBS14]: NP, fuld
identitet

Comment [s15]: NP, fuld
identitet

Comment [CBS16]: Nul-
anafor. finit

Comment [CBS17]: Nul-
anafor. finit

Comment [CBS18]: Nul-
anafor. infinit

Comment [a19]: Pronomen,
demonstrativ, betonet, resumptiv

Comment [CBS20]: Nul-
anafor. finit

Comment [CBS21]: Pronome
n, demonstrativ, betonet,
resumptiv

Comment [CBS22]: Nul-
anafor. finit

Comment [s23]: NP,
resumptiv

Comment [CBS24]: Nul-
anafor. finit

Comment [CBS25]: NP+
demonstrativ artikel, resumptiv

Comment [s26]: Pronomen,
personligt, ubetonet

Comment [CBS27]: NP, fuld
identitet

(1DR) DR, P4 d. 11. september 2008, kl. 23.00 (Varighed: 1 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Her på 7-årsdagen for terrorangrebene mod USA den 11. september 2001 har pårørende til de over 3000 dræbte i New York og Washington holdt mindehøjtideligheder. I New York var (de mange mennesker) forsamlet på Ground Zero, hvor (de) holdt 'et minuts stilhed to gange på tidspunkterne, hvor de to passagerfly ramte tvillingetårnene i World Trade Center.

Comment [s28]: NP, fuld variation

Comment [s29]: Pronomen, personligt ubetonet

Ved det amerikanske forsvarsministerium, der blev ramt af et tredje fly, deltog blandt mange andre præsident George Bush i en pr...i en ceremoni for at (minde) (den tragiske dag). (Indslag med præsident Bush ikke taget med pga. irrelevans). "Årene der fulgte har set retfærdighed over for onde mennesker i kampe udkæmpet i fjerne lande. Hvert år på (denne dag) går vores tanker tilbage til (dette sted)", sagde (præsidenten). En meningsmåling tv-stationen CNN har lavet, viser dog at amerikanerne i dag bekymrer sig langt mere om USA's skrantende økonomi end om risikoen for terror.

Comment [LE30]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS31]: NP, variation, (medlem ? klasse) + Attributiv

Comment [s32]: Tages ikke med pga. citering

Comment [CBS33]: Tages ikke med pga. citering

Comment [CBS34]: NP, fuld identitet

(11R) Rai Due, GR2 d. 11. Sept. 2008, kl. 12. 30 (Varighed: 3 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Ed ora un'ampia pagina dedicata all'anniversario dell'undici settembre. Sette anni dagli attacchi terroristici, oggi a Ground Zero ci saranno anche i due candidati alle presidenziali, McCain e Obama. Un giorno di tregua e una campagna dai toni accesi per ricordare le vittime della tragedia. Ricostruiamo quella mattina di sette anni fa:

Comment [a35]: NP, fuld variation

(Indslag med anden stemme):

8.46 della mattina dell'undici settembre del 2001 a New York; un aereo dell'American Airlines si schianta tra il 94° ed il 98° piano della torre nord del World Trade Center. Un'onda d'urto impressionante che scuote il grattacielo, mentre scoppia un incendio all'interno dell'edificio. Pochi minuti dopo alle 09.03 un secondo aereo, questa volta dell'United Airlines, colpisce la torre sud. Al secondo impatto appare ormai chiaro che si tratta di un attacco terroristico. Il presidente Bush informato dai suoi collaboratori mentre si trova in Florida decolla con l'Air Force One per tornare a Washington e viene messo al corrente che un altro aereo si è schiantato contro il Pentagono. Poco dopo le dieci un quarto aereo, un altro volo dell'American Airlines, precipita in un campo della Pennsylvania, mentre nel giro della mezz'ora successiva a New York le torri gemelle crollano. Quattro voli, tutti dirottati da 19 affiliati all'organizzazione terroristica di Al Qaeda. Le vittime degli attentati sono 2974 oltre alle due torri molti altri edifici del World Trade Center di Manhattan vengono distrutti o danneggiati gravemente in quell'area che da allora è stata soprannominata Ground Zero.

Comment [s36]: NP, fuld variation

Comment [s37]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [s38]: NP, resumptiv

Comment [CBS39]: Null-anafor, infinit

Comment [s40]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s41]: Null-anafor, finit

Comment [CBS42]: Null-anafor, infinit

Comment [s43]: Null-anafor, finit

Comment [CBS44]: Null-anafor, infinit

Comment [s45]: NP, resumptiv

Maria Gianniti per il GR2.

(Radionyhedsoplæser taler):

E al Quirinale un minuto di silenzio, in ricordo delle vittime, la celebrazione con il presidente Napolitano e l'ambasciatore americano Spogli. Sentiamo cosa hanno detto. (Udtalelser ikke taget med pga. irrelevans).

Comment [MSLT46]: NP, fuld identitet

Comment [s47]: Nul-anafor, finit

(Radionyhedsoplæser fortsat)

E, come molte altre capitali del mondo, Roma celebra con la musica quel giorno di sette anni fa. Dalle 13 l'intera città sarà coinvolta in una serie di concerti gratuiti che si concluderanno questa sera al Parco della Musica. L'evento è organizzato dall'associazione "Compagnia Casa Musica" in Roma (presieduta da Ludovica Rossi Purini. l) abbiamo intervistata. (Interview ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [s48]: NP+ demonstrativ artikel, variation (medlem? klasse)

Comment [s49]: NP, variation, (medlem? klasse)

Comment [s50]: NP, resumptiv

Comment [s51]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS52]: Pronomen, personligt, ubetonet

Bilag 5: Ambassadører udvist af Bolivia

(2DT) DR1, Tv-avisen d. 12. september 2008 kl. 21.00 (Varighed: 2.35 min.)

NB: Optagelse med billedefekter

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Vi tager fra Grønland til Sydamerika, men på det politiske plan ... stiger temperaturen i Sydamerika, kan man sige. Bolivia og Venezuela har udvist USA's ambassadører i (de to lande) og USA har så udvist ... (de to landes) ambassadører fra USA. Bag (denne her diplomatiske krig) gemmer sig et blodigt opgør om retten til olie-milliarder i Bolivia. En strid, der har kostet 8 mennesker livet i kampe mellem fattige indianere i højlandet og rige hvide i lavlandet.

Comment [s53]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [CBS54]: NP, fuld identitet

Comment [s55]: NP+ demonstrativ artikel, resumptiv

(Anden baggrundsstemme end nyhedsoplæser, lyd fra gadekampe (billede mangler)):

Gadepkampe i Bolivias lavland. Her har de naturgasrige provinser gjort oprør mod (landets) første indfødte præsident, Evo Morales. Morales vil fordele rigdommen fra naturgassen mellem alle bolivianere, så også de fattige indianere i højlandet får gavn af (gas-milliarderne). (De rige provinser) har svaret igen med et krav om løsrivelse fra Bolivia. Efter [sic!] flere ugers demonstration har kostet kampe mellem tilhængere og modstandere af regeringen i nat, 8 mennesker [sic!] livet mens 20 blev alvorligt såret. (Udtalelse af boliviansk politiker ikke taget med pga. irrelevans) Men oppositionen beskylder regering en for at være skyld i (dødsfaldene) (udtalelse fra oppositionen ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [s56]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [CBS57]: NP, fuld variation

Comment [s58]: NP, N1? N1 + A

Comment [CBS59]: NP, resumptiv

Evo Morales har sammen med Hugo Chávez i Venezuela og Riccardo Corriere i Ecuador en ny bølge af venstreorienterede og populistiske præsidenter, der er modstandere af USA's

dominans i Latinamerika, ... så da USA's ambassadør i Bolivia gentagende gange holdt møder med Santa Cruz-guvernøren Ruben Costas, der står i spidsen for løsrivelsesbevægelsen, udviste Evo Morales USA's ambassadør. (Udtalelse af Evo Morales ikke taget med pga. irrelevans)

Og i nat fulgte Venezuelas Hugo Chávez trop. (Udtalelse af Hugo Cháves ikke taget med pga. irrelevans)

(Nyhedsoplæser taler):

Bolivias naboland Brasilien forsøger nu og mægle i [striden].

Comment [CBS60]: NP, resumptiv

(2IT) Rai Uno, TG1 d. 11. september 2008, kl. 13.30 (Varighed:1 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Rivolte in Bolivia: Il presidente ha addirittura espulso l'ambasciatore americano, Gianluca Luceri:

(Indslag med Gianluca Luceri, levende billeder fra oprør i Bolivia):

L'unità nazionale e la democrazia sono in pericolo. Dopo le parole il presidente della Bolivia, Evo Morales, si passa ai fatti. Prima l'attentato [compiuto] dai [suo] oppositori al maggior gasdotto del [paese] che ha obbligato la Paz a [ridurre] del 10% le esportazioni verso il Brasile. Poi gli assalti a una ventina di uffici istituzionali, occupati dai ribelli con la forza.

Comment [s61]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS62]: Pronome n, possessiv, betonet

Comment [CBS63]: NP, variation (medlem ? klasse)

Comment [CBS64]: Nul-anafor, infinit

Per Evo Morales, il nemico pubblico numero uno, ha un nome e un cognome: Philip Goldberg, ambasciatore degli Stati Uniti, accusato di [alimentare] le divisioni in Bolivia, dopo una serie di richiami ufficiali, è stato dichiarato persona non gradita ed invitato ad [andarsene] al più presto. [Il rappresentante degli USA] da tempo nel mirino del regime, si [era] incontrato con il governatore delle 4 regioni che si oppongono a Morales. Per il presidente boliviano, socialista convinto e amico fidato di Castro e Chávez, il vaso era colmo, e così [ha] messo Goldberg alla porta.

Comment [CBS65]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS66]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS67]: NP, fuld variation

Comment [CBS68]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS69]: Nul-anafor, finit

(2DR) DR, P4, d. 12. september 2008, kl. 12.00 (Varighed: 38 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Der bliver ikke tale om at sende militæret i gaderne for at slå ned på ... uroligheder, som hidtil har kostet 8 mennesker livet i Bolivia. **['det]** fastslog præsident Morales i dag. Morales opfordrede samtidig til forhandlinger om den politiske krise, som skyldes uenighed mellem den centrale regering og delstater i det velstående østlige lavland om hvor meget magt, der skal uddelegeres. **[De voldelige optøjer]** har varet i 3 dage og **[har]** foruden **[dødsfaldene]** medført omkring et dusin sårede.

Comment [a70]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv

Comment [CBS71]: NP, fuld variation + attributiv

Comment [CBS72]: Nul- anafor, finit

Comment [s73]: NP, resumptiv

(2IR) Rai Uno, GR1 d. 13. september 2008, kl. 13.00 (Varighed: 30 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

L'Honduras tende la mano ai colleghi di Bolivia e Venezuela nella disputa con gli Stati Uniti.

Il presidente Zelaya ha rinviato a tempo indeterminato il riconoscimento delle credenziali del nuovo ambasciatore americano nel paese.

Comment [CBS74]: NP, variation (medlem ? klasse)

Ricordiamo la decisione del presidente boliviano Morales prima, e di quello venezuelano

Chávez, subito dopo, di espellere gli ambasciatori americani dal loro paese. Morales accusa la

diplomazia statunitense di aver incitato alle proteste violente nella regione autonomista.

Comment [CBS75]: Null, anafor. infinit

Comment [CBS76]: Pronome n, possessivt, betonet

Comment [CBS77]: Null, anafor. infinit

Bilag 6: Attentat i Pakistan

(3DT) DR1, Tv-avisen d. 20. september 2008, k. 18.30 (Varighed: 1 del: 45 sek., 2 del: 2.03 min.)

NB: Optagelserne forefindes i to forskellige filer

(Nyhedsoplæser taler i studiet):

Klokken 16.30 dansk tid detonerede en selvmordsbomber en større bombe foran hotel Marriott i Islamabad. Lokale medier melder, at 'en dansk øh diplomat er såret, muligvis to, muligvis er 'en dræbt. Det forlyder, at [de to diplomater] opholdt sig på [hotellet]. (Skift til levende billeder af hotellet).

Comment [s78]: NP, fuld identitet

Comment [CBS79]: NP, N1 + A? N1

'Det vi ved, er, at selve [bombemålet] ligger i det samme kvarter, som præsidentboligen og parlamentet. På [hotellet] bor diplomater, forretningsfolk og journalister. Det forlyder, at det var en selvmordsbomber, som kørte direkte mod [hotellet]. Internationale bureauer melder om 44 dræbte og over 100 sårede. Heriblandt formentlig 'en dansker. [Attentatet] kommer på dagen, hvor Pakistans nye præsident, Asif Ali Zadahiri [sic!] holdt [sin] første tale.

Comment [s80]: NP, fuld variation

Comment [s81]: NP, fuld identitet

Comment [CBS82]: NP, fuld identitet

Comment [s83]: NP, resumptiv

Comment [s84]: Pronomen, possessivt, betonet

(2. del, fortsættelse, skift til nyhedsvært med levende billeder i baggrunden) På [Pakistans hovedstad] blev i dag som sagt rystet af en bombe, der efterlod et seks meter dybt og tolv meter bredt krater i midten af [byen]. [Hotellet] regnes ellers for 'et af de få relativt sikre steder i [byen].

Comment [s85]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [CBS86]: NP, variation (medlem? klasse)

Comment [s87]: NP, fuld identitet

Comment [CBS88]: NP, fuld identitet

(Indslag med anden stemme, levende billeder fra hotellet efter attentatet):

Rædsel på gangene på hotel Marriott i Islamabad; (Skift til levende billeder fra hotellet) her ser vi billeder inde fra [hotellet] Klokken var otte om aftenen lokal tid, da bomben

Comment [CBS89]: NP, fuld identitet

eksploderede foran (hotellet) i hjertet af Islamabad. Hele (hotellet) er nu i brand. Ifølge flere nyhedsbureauer var det en bilbombe, der eksploderede foran en kontrolpost. (Udtalelse fra pakistaner ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [CBS90]: NP, fuld identitet

Comment [CBS91]: NP, fuld identitet

Marriott hotel er 'et af to vestlige hoteller i Islamabad som indtil i dag blev regnet for at være sikre. (Hotellens) gæster er især vestlige forretningsfolk, diplomater og udenlandske journalister. (Hotellet) var omgivet af flere vagtposter. Normalt bliver alle biler også screenet for bilbomber på vej ind, for Marriott hotel har tidligere været udsat for angreb, senest i januar 2007, hvor en vagt mistede livet.

Comment [CBS92]: NP, fuld identitet

Comment [CBS93]: NP, fuld identitet

Men at (angrebet) kommer netop i dag, er næppe en tilfældighed. (Skift til levende billeder af Zardari) Pakistans nyvalgte præsident, Asif Ali Zardari, enkemanden efter tidligere premierminister Benazir Bhutto, holdt nemlig i dag (sin) første tale i det pakistanske parlament. Her lovede (han) at styrke kampen mod Taleban og Al Qaeda i Pakistan. (Indslag med Asif Ali Zardari ikke taget med pga. irrelevans) For den pakistanske regering er ofte blevet kritiseret for ikke at (gøre) nok for at (bekæmpe) Taleban og Al Qaeda i grænseområdet til Afghanistan.

Comment [CBS94]: NP, resumptiv

Comment [CBS95]: Pronome n. possessivt, betonet

Comment [CBS96]: Pronome n. personligt, ubetonet

Comment [CBS97]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS98]: Nul-anafor, infinit

(Bomben) i dag, i hjertet af Islamabad, endda i samme kvarter som præsidentpaladset og parlamentet viser blot hvor svag [sic!] de pakistanske myndigheder er over for terrorismen.

Comment [CBS99]: NP, fuld identitet

(3IT) Rai Uno, TG1 d. 20. september 2008, intet klokkeslæt pga. arkiv (Varighed:1.29 min.) (Introduktion fra nyhedsoplæser ikke med pga. arkivmateriale)

(Anden stemme end nyhedsvært, levende billeder fra hotellet efter attentatet):

Un attentato [organizzato] con cura contro l'albergo preferito dagli occidentali. Secondo le prime ricostruzioni sarebbero stati usati un'auto e un furgone [imbottiti] con oltre 50 chili di dinamite. Muoiono sul colpo almeno 60 persone, 200 restano intrappolate dalle fiamme.

Comment [CBS100]: Nul-
anafor, infinit

Comment [CBS101]: Nul-
anafor, infinit

Al momento dell'esplosione era in corso un ricevimento in onore del presidente Zardari, con numerosi diplomatici tra gli ospiti; tre americani e un danese restano feriti. Panico anche nella vicina abitazione del primo ministro Gilani.

Due settimane fa i terroristi avevano colpito a Peshawar; 30 morti. Forse una nuova strategia.

Nel momento in cui Al Qaeda pubblica un nuovo video per [celebrare] l'anniversario dell'undici settembre il capo dei terroristi in Afghanistan annuncia nuove stragi. (Skift til levende billede af terrorist, hans udtalelser ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [CBS102]: Nul-
anafor, infinit

(Skift til levende billeder med soldattropper i Afghanistan) E proprio in Afghanistan oggi vengono attaccati militari italiani come già [era] accaduto ieri. Una bomba contro un convoglio nella provincia di Helman. Poi una violenta sparatoria, lanci di razzi per fortuna senza conseguenze.

Comment [s103]: Nul- anafor,
resumptiv

(Interview ikke taget med pga. irrelevans)

(3DR) DR, P4 d. 20. september 2008, kl. 17.00 (Varighed: 2.30 min.)

NB: Vi ser teksterne fra hhv. radionyhedsoplæseren og korrespondenten som værende sammenhængende, da korrespondenten er på live fra Islamabad og har direkte kontakt med radionyhedsoplæseren

(Radionyhedsoplæser taler):

En formodet bilbombe foran hotel Marriott i Pakistans hovedstad Islamabad frygtes at have kostet måske op imod 100 mennesker livet.

Comment [CBS104]: Nul-
anafor. infinit

Vi er i gang med Radioavisen. Mit navn er Kaj Selliken og lad os straks gå til bomben i Pakistan. Det er en særdeles kraftig eksplosion, som for en halv time siden ramte et hotel i Pakistans hovedstad. Der lader til at være tale om en bombe, der blev rettet imod hotel Marriott, som får mange gæster fra udlandet. Ifølge de første billeder og rapporter er der måske op imod 100 dræbte og sårede. Jannick Kofoed har fulgt situationen.

Comment [CBS105]: NP,
sammensætn.? ikke-
sammensætn.

Comment [CBS106]: NP,
resumptiv

(Radionyhedsoplæser taler):

- og Jannick, hvor meget ved vi nu?

(Jannick Kofoed taler):

- Jamen vi ved fx 'det, som en journalist sagde, lige før jeg gik herind i, i studiet, at det var den voldsomste eksplosion, som han mente, at der øh som at øh Pakistan havde været scene for i mange mange år må, må, måske nogensinde, så, så det 'er som du sagde, en meget meget kraftig eksplosion. Og først hørte man om to ba, bare dræbt, men så tikkede det efterhånden ind i løbet af få minutter; så nåede man så frem til det du siger at ja d, der er måske s, så mange som 100, d, der er dræbt. Og så spekulerer man også på, om der befinder sig folk inde i bygningen. Man skal selvfølgelig forestille sig, at a, alting er total panik og kaos på stedet, men nu går der fx rygter om, at der stadig befinder sig 200 mennesker inde i hotellet.

Comment [CBS107]: Pronom
en, personligt, ubetonet

Comment [CBS108]: Pronom
en, personligt, ubetonet,
resumptiv

Comment [CBS109]: NP,
variation (medlem ? klasse)

Comment [CBS110]: NP, fuld
variation

Comment [CBS111]: NP, N1 +
A? N1

(Radionyhedsoplæser taler):

- Hvad har man set på de første tv-billeder, der er kommet frem?

(Jannick Kofoed taler):

- Man har set, at store dele af [hotellet] er fuldstændig ødelagt og at øh [hotellet] står i flammer, man ser bilvrag, man ser brændende palmer og øh altså netop fordi at [sic!] [eksplosionen] har været så kraftig, ruderne er blevet trykket ind mange hundrede meter fra [hotellet] og andre bygninger er blevet beskadiget, så 'er man ret sikre på, at det er en bilbombe og ikke bare sprængstof, et, et sprængstofbælte fra en selvmordsbombe.

Comment [CBS112]: NP, fuld identitet

Comment [CBS113]: NP, fuld identitet

Comment [CBS114]: NP, fuld identitet

Comment [CBS115]: NP, fuld identitet

(Radionyhedsoplæser taler):

- Hvorfor tror du lige, det er hotel Marriott, der er blevet ramt?

(Jannick Kofoed taler):

- Ja, altså 'det man spekulerer på øh, [det] er at øh det kunne sådan set væ, være hvad, være hvad som helst. Altså at øh den, den, kan man sige underskoven af terrorister i Pakistan leder efter bløde mål. Altså ikke fordi hotel Marriott er et blødt mål, fordi det formentlig, [det] er beskyttet som alle andre ho, hoteller i Mellemøsten og Pakistan, hvor der er, er, er islamister. Men det er, det vil være et, et mål, der ville være attraktivt for [terroristerne] fordi at [sic!] der kommer enormt mange vesterlændinge, som netop vælger at [slå] sig ned 'der. Så derfor så ligger symbolikken selvfølgelig i at [dræbe] så mange vesterlændinge som muligt.

Comment [s116]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [CBS117]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [CBS118]: NP, fuld identitet

Comment [CBS119]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS120]: Nul-anafor, infinit

(Radionyhedsoplæser taler):

- Til sidst: Er der nogen, der har påtaget sig ansvar?

(Jannick Kofoed taler):

- Nej, **(det)** er der ikke, men øh man skal nok være sikker på, at øh at nyhederne, som det første vil pege på nogen, der har forbindelser til Taleban og Al Qaeda i området. To andre bomber eksploderede i dag andre steder i Pakistan, så det, **(det)** mener man, **(det)** er formentlig tre alen ud af 'et stykke.

Comment [s121]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s122]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s123]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Radionyhedsoplæser taler):

- Tak skal du have Jannick Kofoed.

(3IR) Rai Due, GR2 d. 20. september 2008, kl. 19.30 (Varighed: Intro: 13 sek., Korpus: 2 min.) NB: Optagelserne er opdelt i to forskellige filer. Vi ser teksterne fra hhv. radionyhedsoplæseren i introen og radionyhedsoplæseren i korpuset som værende sammenhængende, da det er samme person, der taler

(Intro, radionyhedsoplæser):

Più di 50 morti e decine di feriti in un attentato con camion bomba in Pakistan. In fiamme l'hotel Marriott di Islamabad. Stranieri tra le vittime. "Non ci sono italiani", assicura la Farnesina. Bloccate in albergo decine di persone.

(Korpus, radionyhedsoplæser taler):

...In apertura: [Il drammatico attentato] di poche ore fa in Pakistan: Colpito da un camion bomba
l'hotel Marriott, un grande albergo meta di turisti e uomini d'affari. Pesante il bilancio ancora provvisorio, si parla di decine di morti e feriti. Preoccupazione anche per il nostro ministero degli esteri che al momento smentisce la presenza di italiani, ma sentiamo il nostro corrispondente:

Comment [s124]: NP, N1?
N1 + A

(Indslag med korrespondent):

Era da poco finito il periodo del digiuno quotidiano nel mese sacro del Ramadan quando un'esplosione violentissima ha sventrato l'hotel Marriott ad Islamabad, capitale del Pakistan. Un'autobomba con almeno 1000 chilogrammi di esplosivo ha prodotto un cratere di una decina di metri. Le prime notizie parlano di almeno 40 e alcune fonti dicono 50 morti. Ma il bilancio è provvisorio, anche perché un incendio si è sviluppato all'interno di molte camere de [l'albergo di lusso] forse per lo scoppio di bombole di gas in seguito alla terribile esplosione.
Fra i feriti ci sono anche stranieri; compresi tedeschi, francesi, sauditi e americani.

Comment [s125]: NP, fuld variation + attributiv

Comment [a126]: NP, N1?
N1 + A

[L'edificio] è uno dei due grandi complessi alberghieri dell'Islamabad [frequentato] oltre che dalla comunità straniera, da giornalisti, uomini d'affari ed [era] già stato obbiettivo di un altro attentato un anno e mezzo fa ed [è] controllato giorno e notte da un imponente personale di sicurezza. [L'esplosione] sarebbe avvenuta dopo che un automezzo, [fermato] all'ingresso de[l'hotel], aveva rifiutato il controllo di sicurezza di routine.

Comment [s127]: NP, variation (medlem ? klasse)

Comment [s128]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS129]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS130]: Nul-anafor, finit

Comment [s131]: NP, fuld identitet

Comment [CBS132]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS133]: NP, N1 + A? N1

Due settimane fa il Pakistan ha eletto un nuovo presidente, Asif Ali Zardari, dopo le dimissioni di Musharraf. Ma la tensione ne[l paese] non è diminuita soprattutto nella zona a ridosso del confine afgano dopo una serie di attacchi missilistici americani su presunti obiettivi talebani. Agostino Mauriello per il GR2.

Comment [s134]: NP, variation, (medlem ? klasse)

(Korpus, radionyhedsoplæser taler):

Poco fa c'è stata una rivendicazione: a Nuova Delhi la televisione indiana Headlines Today ha annunciato che l'attentato contro l'hotel Marriott è stato rivendicato da un gruppo terrorista sedicente Therik-e-Taliban [legato] ad Al Qaeda.

Comment [CBS135]: Nul-anafor, infinit

Ma [l'attentato] al Marriott di Islamabad ha seguito di poche ore l'esordio in parlamento del neo-presidente Asif Ali Zardari che si è impegnato tra l'altro a [proseguire] la lotta al terrorismo e all'estremismo politico-religioso. Zardari ha però ribadito che non verranno tollerati altri raid da parte della forza Nato su[ll territorio pachistano] nell'ambito della lotta contro i terroristi.

Comment [s136]: NP, fuld identitet

Comment [s137]: NP, fuld variation

Comment [CBS138]: Nul-anafor, infinit

Comment [s139]: NP, fuld variation

Bilag 7: Big Bang

(4DT) DR1, Tv-avisen d. 9. september 2008, kl. 21.00 (Varighed: Intro 40 sek., Korpus 2 min.)

NB: Optagelserne forefindes i to forskellige filer

(Intro, nyhedsoplæser taler, levende billeder af eksperiment):

Nu skal det handle om 'en af universets helt store gåder, nemlig spørgsmålet om hvordan verden blev skabt. I morgen tidlig kl. 9.30 bliver der trykket på knappen til det største menneskeskabte fysikeksperiment nogensinde. På 'det tidspunkt' sendes milliarder af protoner rundt i en 27 kilometer lang såkaldt partikelaccelerator på grænsen mellem Schweiz og Frankrig.

Comment [a140]: NP+ demonstrativ artikel, variation (medlem? klasse)

Om et par uger bliver andre milliarder protoner skudt af sted i modsat retning, og når de kommer op på lysets hastighed kolliderer de i et mini-Big Bang. Det lyder kompliceret, det er sådan set også, men fysikere fra hele verden håber, at det vil give nogle svar om universets fødsel.

Comment [MSLT141]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [MSLT142]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [e143]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [e144]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [e145]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [e146]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Indslag med anden baggrundsstemme, levende billeder af Jørn Dines Hansen ved CERN)

'En af de flere tusinde forskere, der venter spændt på morgendagen, er Jørn Dines Hansen.

Han er professor i eksperimentel subatomar fysik...og har tilbragt størstedelen af sit erhvervsaktive liv på CERN, det europæiske forskningscenter for partikelfysik...onsdag den 10. september bliver ét af de store højdepunkter i hans videnskabelige karriere...og glæden går bl.a. på at være med til at skabe et mini-Big Bang (udtalelse af Jørn Dines Hansen ikke taget med pga. irrelevans).

Comment [CBS147]: Pronomen, personligt, betonet

Comment [CBS148]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS149]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS150]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS151]: NP, resumptiv

Comment [CBS152]: Nul-anafor, infinit

(Skift til levende billede af globe og korrespondent) Globen 'her er det overjordiske varetegn for CERN, men det er mere interessant, hvad der i morgen kl. 09.30 foregår 100 meter under 'mig. For 'der findes den partikelaccelerator, der skyder milliarder af protoner af sted med en hastighed, der er tæt på lysets. Og det bliver en stråle, der er en tredjedel tyndere end et hår (korrespondent hiver et hår ud af sit hoved).

(Skift til rekonstruktion af eksperiment) Når {eksperimentet} er i højeste gear, så vil {det} bruge så meget energi, at hvis {det} foregik i Århus, så ville hele {byen} blive mørkelagt.

Comment [CBS153]: NP, resumptiv

Comment [CBS154]: Pronom en, personligt, ubetonet

Comment [CBS155]: Pronom en, personligt, ubetonet

Comment [CBS156]: NP, variation (medlem ? klasse)

Der er gået rygter om, at energiudladningen ved protonstrålernes kollision vil skabe et sort hul, hvor alt liv vil blive opslugt. Men {den dommedagsprofet} afviser {professoren} {udtalelse} af Jørn Dines Hansen ikke taget med pga. irrelevans).

Comment [s157]: NP+ demonstrativ artikel, resumptiv

Comment [CBS158]: NP, fuld identitet

(Nyhedsvært i studiet taler):

{Projektet} har været 14 år undervejs og {har} kostet omkring 25 milliarder kroner. Til sammenligning er {det} en smule mere end Storebæltsbroen.

Comment [CBS159]: NP, resumptiv

Comment [MSLT160]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS161]: Pronom en, personligt, ubetonet, resumptiv

(4IT) Rai Due, TG2 d. 9. september 2008, kl. 20.30 (Varighed: 1.35 min.)

(Nyhedsoplæser taler):

Per qualcuno sarà l'esperimento del eh secolo, per altri l'inizio della fine del mondo. C'è grande attesa per il test di domani a Ginevra; obiettivo, riprodurre in piccolo, le condizioni in cui ebbe origine l'universo, Mauro Rossi:

(Indslag med Mauro Rossi, levende billeder af eksperiment):

Domani a Ginevra si accende il mega-acceleratore di particelle, Lhc, il più grande al mondo che cercherà di riprodurre in piccolo il Big Bang; l'esplosione che ha dato l'origine all'universo. E come sempre capita quando si tratta di esperimenti scientifici di questa portata, non sono mancati gli appelli, pochi a dire il vero, a fermare tutto con l'antico spauracchio della fine del mondo.

Comment [CBS162]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT163]: Pronomen, ubetonet, resumptiv

In realtà domattina non verrà creato il famigerato buco nero che inghiottirà la terra. Piuttosto si cercherà di ricreare lo scontro iniziale che secondo gli scienziati ha dato l'origine alla vita.

Questo scontro tra due fasci di protoni, particelle di materie piccolissime, avverrà in questo anello sotterraneo di ventisette chilometri, costato più di 6 miliardi di euro, e al quale hanno partecipato 50 aziende italiane. I fasci di protoni circoleranno a velocità inimmaginabile, 10 miliardi di chilometri al secondo.

Comment [MSLT164]: NP+ demonstrativ artikel, fuld identitet

Comment [CBS165]: NP+ demonstrativ artikel, fuld variation+ attributiv

Comment [s166]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT167]: NP, fuld identitet

E le risposte che si aspettano gli scienziati sono numerose: immortalare la famosa particella di Dio, ipotizzata da uno scozzese, per spiegare l'origine delle masse a partire dalle particelle elementari, ma mai osservata direttamente, e poi scoprire cosa costituisce la famosa materia oscura e molto altro. Ma già basta per capire che quello di domani a Ginevra sarà il più grosso esperimento mai tentato dalla scienza e stavolta è tutto europeo.

Comment [CBS168]: Nul-anafor, infinit

Comment [s169]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS170]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT171]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS172]: Nul-anafor, infinit

Comment [s173]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS174]: Nul-anafor, finit

(4DR) DR, Radioavisen P4 d. 10. september 2008, Kl. 12.00 (Varighed: 2 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

For et par timer siden gik historiens største menneskeskabte eksperiment i gang i forskningscentret CERN på grænsen mellem Frankrig og Schweiz. Milliarder af protoner blev skudt ud i CERNS 27 kilometer lange partikelaccelerator og idéen med (det) er at skabe et mini-Big Bang, som forhåbentlig kan give forskere svar på mysteriet om universets fødsel.

Comment [MSLT175]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Indslag med anden stemme, René Nielsen):

Glæden blev sluppet løs da de første protonpartikler dukkede op på skærmen i CERNS kontrolcenter. En glæde som partikelfysiker, Troels Petersen, fra Niels Bohr Institutet tog stor del i (udtalelse af Troels Petersen ikke taget med pga. irrelevans).

(René Nielsen til Troels Petersen):

Hvorfor er det så stor en glæde at se en protonstråle fare rundt?

(udtalelse af Troels Petersen ikke taget med pga. irrelevans)

(René Nielsen fortsat):

ja, man kommer næsten til at holde af (de små størrelser), men tag ikke fejl for kræfterne i (dem) kan blive lige så store som en fyldt jumbojet, der flyver af sted med 1000 km/t. Derfor er det vigtigt at (holde) (dem) i stramme tøjlerne [sic!], når (protonerne) bevæger sig rundt med tæt på lysets hastighed. Og måske derfor er der opstået en frygt blandt dele af verdensbefolkningen for at forskerne ikke har helt styr på (det), og at risikoen for universets undergang er alt for høj (udtalelse af Troels Petersen ikke taget med pga. irrelevans) Troels Petersen vil gerne gøre sit

Comment [MSLT176]: NP, variation (medlem ? klasse) + attributiv

Comment [MSLT177]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [CBS178]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT179]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [MSLT180]: NP, fuldvariation

Comment [CBS181]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

til at berolige (de bekymrede sjæle) (udtalelse af Troels Petersen ikke taget med pga.

Comment [CBS182]: NP, fuld variation + attributiv

irrelevans).

(Radionyhedsoplæser taler):

Og (’det’) sagde altså partikelfysiker Troels Petersen til René Nielsen. Også her i Danmark var

Comment [a183]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv,

der mange, der frygtede for, om (de) nu også var her efter kl. 09.30, men som du kan høre her i

Comment [MSLT184]: Pronomen, personligt, ubetonet

Radioavisen, så er vi her jo altså endnu, i hvert fald nogle stykker af os.

(4IR) Rai Tre, GR3 d. 10. september 2008, kl. 22.45 (Varighed: 45 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Al via il superacceleratore di particelle, l'atteso e temuto esperimento degli scienziati del CERN di Ginevra, che dovrà aiutarci a scoprire i segreti dell'universo e della sua nascita.

Missione compiuta dunque per i ricercatori di tutto il mondo, giunti in Svizzera. Il primo

fascio di protoni ha compiuto un giro completo dell'anello di 27 chilometri dell'ac,

dell'acceleratore di particelle più grande del mondo, il Large Hadron Collider, all'interno del

quale saranno poi fatte scontrare le particelle.

Comment [CBS185]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT186]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s187]: Nul-anafor, infinit

Comment [s188]: Nul-anafor, infinit

Tra un mese dovrebbero essere ricreate le condizioni del Big Bang.

La teoria più famosa da verificare è quella che prevede l'esistenza del Bogo, del Bosone di

Higgs, la cosiddetta "particella di Dio", che potrebbe aver generato l'universo.

Comment [CBS189]: Pronomen, demonstrativt, betonet

Bilag 8: Finsk massakre

(5DT) DR1, Tv-avisen d 23. september 2008, kl. 18.30 (Varighed: Intro: 37 sek. Korpus: 2.20) NB: Optagelserne er opdelt i to forskellige filer. Introen og den del af korpuset, hvor nyhedsoplæser taler, ser vi som værende sammenhængende, da det er samme person, der taler

(Intro, nyhedsoplæser i studiet, levende billeder fra skolen i baggrunden):

Vi begynder med skoleskyderiet i Finland. Her til aften er Finland i chok og sorg efter (landets) anden massakre på en skole på under 10 måneder. (Det hele) foregik i en lille by, Kauhajoki, 300 km. nord for hovedstaden Helsinki. På (denne erhvervsskole) (Skift til billede af skole) hvor gerningsmanden selv var elev. 11 er døde heriblandt (gerningsmanden) selv. (Skift til levende billeder af gerningsmanden) (Denne 22-årige mand) der før (skyderiet) lagde flere videoer af sig selv ud på internettet.

Comment [s190]: NP, variation. (medlem ? klasse)

Comment [CBS191]: NP, Resumptiv

Comment [CBS192]: NP+ demonstrativ artikel, ikke-sammensætn. ? sammensætn.

Comment [CBS193]: NP, fuld identitet

Comment [CBS194]: NP+ demonstrativ artikel, sammensætn. ? ikke-sammensætn.

Comment [CBS195]: NP, Sammensætn. ? ikke-sammensætn

(Korpus, nyhedsoplæser i studiet taler fortsat):

(Dramaet) begynder klokken ti dansk tid og varer i fem kvarter. Ti uskyldige dør, 'en er såret. (Gerningsmanden) selv forsøger selvmord og (dør) nogle timer senere af (sine) kvæstelser. (Skift til levende baggrundsbilleder fra skolen)

Comment [CBS196]: NP, resumptiv

Comment [CBS197]: NP, fuld identitet

Comment [CBS198]: Nul-anafor, finit

Comment [s199]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s200]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [CBS201]: NP, N1 + A ? N1

Comment [s202]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [CBS203]: NP, N1 ? N1 + A

Comment [s204]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [a205]: Nul-anafor, finit

Comment [s206]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s207]: Pronomen, possessivt, betonet

I dag spørger finnerne sig selv: Hvordan kunne (det) ske? For så sent som i går blev (manden) afhørt af politiet, fordi (han) havde lagt (de her omtalte videoer) på internettet. Men politiet lod (ham) gå og (lod) (ham) beholde (sin) pistol.

(Indslag med anden stemme, levende billeder fra skolen):

Der var fuld udrykning til skolen, da skyderierne begyndte i formiddags, og denne mand (levende billeder af mand) kiggede direkte ind i drabsmandens pistolmunding. (Skift til udtalelser af manden og en amerikansk studerende, ikke taget med pga. irrelevans)

(Den 22-årige, (Skift til levende billeder af drabsmanden) der kaldte sig Mr. Saari, havde allerede i fredags lagt billeder af sig selv ud på hjemmesiden Youtube og (kommet) med truende udtalelser (Skift til klip med drabsmand som siger: "You will die next!").

(Videoklippen) fik politiet til at tage (ham) ind til afhøring så sent som i går, men (lod) (ham) gå igen (Skift til levende billeder fra pressemøde samt udtalelse af elev).

(Skift til levende billeder fra skolen og af drabsmanden) Ti studerende blev ofre for (hans) kugler. (Han) havde også en rygsæk med sprængstof med. Eksplosionen startede en brand og nogle af ofrene er brændt til ukendelighed, oplyser politiet. Mr. Saari efterlod sig et brev der handlede om krig, ensomhed og smerte, inden (han) altså besluttede sig for at (gå) amok på (sin) skole og bagefter (begå) selvmord.

Comment [CBS208]: NP, fuld variation

Comment [MSLT209]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS210]: NP, fuld variation

Comment [s211]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [a212]: Nul-anafor, finit

Comment [s213]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s214]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s215]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s216]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s217]: Nul-anafor, infinit

Comment [s218]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [MSLT219]: Nul-anafor, infinit

(5IT) Rai Uno, TG1 d. 23. september 2008, kl. 13.30 (Varighed: 1.47 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

C'è stata una strage in una scuola. **[è]** accaduta in Finlandia. Uno studente di venti anni ha sparato contro i colleghi di un istituto professionale, **[facendo]** molte vittime. Il bilancio è ancora provvisorio. Poi **[ha]** rivolto l'arma contro se stesso. I particolari da Gabriella Leozzi:

Comment [CBS220]: Nul-anafor. resumptiv

Comment [CBS221]: Nul-anafor. infinit

Comment [CBS222]: Nul-anafor. finit

(Indslag med Gabriella Leozzi, levende billeder fra skolen):

La strage è stata consumata qui in questo edificio, istituto professionale di Kauhajokki, piccola cittadina nel sudovest [sic!] della Finlandia. Uno studente di venti anni ha fatto fuoco con un'arma automatica contro i **[suoi]** compagni. Ne ha ucciso almeno tre, ma una tv locale dice che le vittime sono molte di più. Poi, secondo il racconto della polizia, **[ha]** rivolto **[l'arma]** contro di sé e si **[è]** ferito. Ma le notizie sono ancora confuse.

Comment [CBS223]: Pronom en. possessivt. betonet

Comment [CBS224]: Nul-anafor. finit

Comment [CBS225]: NP, N1 + A? N1

Comment [CBS226]: Nul-anafor. finit

Secondo alcune fonti, ma non è certo, potrebbe essere **[ui]**, **[il giovane]**, che in alcuni video diffusi su Youtube si vantava di **[essere]** interessato a computer, armi, sesso e birre, e **[si esibiva]** con una pistola.

Comment [CBS227]: Pronom en. personligt. betonet

Comment [CBS228]: NP. fuld variation

Comment [MSLT229]: Nul-anafor. infinit

Comment [MSLT230]: Nul-anafor. finit

[La folle sparatoria] di stamane ricorda quella **[avvenuta]** l'anno scorso in un'altra scuola finlandese. Allora lo studente killer uccise sei compagni, un infermiere e un dirigente scolastico e anche in **[quel caso]**, in precedenza, **[l'assassino]** si era fatto riprendere in alcuni video inquietanti **[appars]** sul Web.

Comment [CBS231]: NP. resumptiv

Comment [s232]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS233]: NP+ demonstrativ artikel, resumptiv

Comment [CBS234]: NP. fuld variation

Comment [s235]: Nul-anafor, infinit

[Questa nuova tragedia] riapre il dibattito sull'uso diffuso delle armi in Finlandia. **[Il paese]** che ha il miglior sistema scolastico, servizi sociali all'avanguardia, ma anche un alto numero di

Comment [CBS236]: NP+ demonstrativ artikel, resumptiv + attributiv

Comment [CBS237]: NP. variation (medlem ? klasse)

suicidi. Colpa forse, dicono altri giovani, del carattere intrav erso dei finlandesi, della {oro}
abitudine a vivere soli.

Comment [CBS238]: Pronom
en, possessivt, betonet

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

E poco fa il portavoce della polizia finlandese ha comunicato che {i morti} sono nove, mentre il
eh {lo sparatore}, {questo ragazzo}, giovane studente di sud, è stato trasportato all'ospedale
Tampere con un colpo alla testa. E comunque, nove {i morti}; {questa strage} nella scuola in
Finlandia.

Comment [CBS239]: NP, fuld
variation

Comment [CBS240]: NP, fuld
variation

Comment [CBS241]: NP+
demonstrativ artikel, fuld variation

Comment [CBS242]: NP, fuld
identitet

Comment [CBS243]: NP+
demonstrativ artikel, fuld identitet

(5DR) DR, P4 d. 23. september 2008, kl. 13.00 (Varighed: 42 sek.)

NB: Intro og korpus forefindes i samme fil og ses som værende sammenhængende, da det er samme person, der taler

(Intro, radionyhedsoplæser taler):

En erhvervsskole i Finland blev i formiddags ramt af et skuddrama. Danske soldater i Afghanistan ser mindre til Taleban. Her er Radioavisen, jeg hedder Kasper Hartmann.

(Korpus, radionyhedsoplæser taler):

(Skuddramaet) på en skole i det nordvestlige Finland er overstået. Gerningsmanden har tilsyneladende taget (sit) liv, oplyser den finske statsradio, YLE. Tidligere var der ellers forlydende om, at (han) var anholdt og afvæbnet. Redningsfolk fortæller, at mange personer er dræbt og såret, og en bygning er i brand, fordi (gerningsmanden) øjensynligt havde taget...medbragt sprængstoffer. (Skudepisoden) begyndte omkring klokken kvart over ti, da en ca. 20-årig studerende begyndte at skyde, og der var rapporter om spredt skyderi i over en time.

Comment [CBS244]: NP, fuld identitet

Comment [s245]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS246]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s247]: NP, fuld identitet

Comment [CBS248]: NP, fuld variation

(51R) Rai Due, GR2 d. 23. september 2008, kl. 21.30 (Varighed: 40 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Un'altra strage in una scuola finlandese. A sparare in un istituto professionale in una località del nord ovest del paese, un giovane di 22 anni, che ha esploso diversi colpi di pistola (uccidendo) 10 studenti. (Il ragazzo) ha quindi rivolto l'arma contro di sé e si è sparato alla testa, (morendo) poco dopo in ospedale. E nel paese è polemica per una strage che forse poteva essere evitata.

Ieri, infatti, (lo stesso giovane) era stato interrogato dalla polizia per alcuni filmati (pubblicati) su YouTube, in cui (mimava) un'esecuzione e (si diceva) amante delle armi, del sesso e degli alcolici.

Non è la prima volta che in Finlandia accade un simile episodio. Lo scorso novembre un caso analogo, l'omicida, anche in (questo caso), aveva annunciato il (suo) gesto in un video (pubblicato) su Internet.

Comment [MSLT249]: NP, Variation (medlem ? klasse)

Comment [CBS250]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS251]: NP, variation, Variation (medlem ? klasse)

Comment [CBS252]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS253]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS254]: NP, fuld identitet

Comment [CBS255]: NP, N1 + A? N1

Comment [s256]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS257]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT258]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS259]: NP+ demonstrativ artikel, fuld identitet

Comment [s260]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s261]: Nul-anafor, infinit

Bilag 9: Flyulykke i Rusland

(6DT) DR1, Tv-avisen 14. september 2008, kl. 18.30 (varighed: 21 sek.)

(Skærm opdelt; nyhedsoplæser i studiet taler og levende billeder fra ulykkesstedet):

Vi skal til udlandet. Et russisk Aeroflot fly styrtede i nat ned nær byen Perm i den centrale del af Uralbjergene. Alle 88 onbord er omkommet. (Flyet) var på vej til at lande, da kontroltårnet

mistede kontakten med (det). (Flyet) styrtede ned på Den Transsibiriske Jernbane.

Myndighederne har fundet (flyets) sorte boks, som nu bliver undersøgt.

Comment [s262]: NP, N1 + A
? N1

Comment [MSLT263]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s264]: NP, fuld
identitet

Comment [s265]: NP, fuld
identitet

(6IT) Rai Uno, TG1, d. 15. september 2008 kl. 08.00 (Varighed: 1.21 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Parliamo della sciagura aerea in Russia. Recuperata la scatola nera dell'aereo dell'Aeroflot precipitato. Fra gli 88 morti anche un nostro connazionale. Sentiamo l'inviato, Carlo Maria Lo Savia:

(Indslag med Carlo Maria Lo Savia, levende billeder fra ulykkesstedet):

Si pensa ad un cedimento meccanico, un guasto ad uno dei motori, ma occorrerà attendere l'esame delle due scatole nere già recuperate sul luogo del disastro. Periferia di Perm. Monti

Comment [CBS266]: Nul-
anafor, infinit

Urali. 1200 chilometri ad est di Mosca. Il Boeing 737 dell'Aeroflot si è schiantato nel cuore

della notte. I testimoni riferiscono di una striscia di fumo e fiamme dall'aereo prima dell'urto

Comment [MSLT267]: NP,
variation, hyperonym

avvenuto a poche centinaia di metri da una zona abitata. L'impatto al suolo è stato

Comment [s268]: Nul-anafor,
infinit

violentissimo. Il velivolo si è praticamente disintegrato. L'aria resta sigillata. Centinaia tra

Comment [MSLT269]: NP,
ren variation

uomini della protezione civile, e incaricate delle indagini, lavorano [sic!] senza tregua intorno

Comment [MSLT270]: NP,
variation (medlem ? klasse)

ai resti dell'aereo. A quanto risulta, la torre di controllo ha perso i contatti con il volo, quando

Comment [MSLT271]: Nul-
anafor, infinit

era in fase di discesa verso l'aeroporto a circa 1100 metri dal suolo. Ma secondo il

Comment [a272]: Nul-anafor,
finit

controllore di volo, già da prima la manovra di avvicinamento non risultava corretta.

Comment [MSLT273]: NP,
ren identitet

L'aereo era in servizio da 16 anni. (Skift til korrespondenten, som fortsat rapporterer)

Comment [MSLT274]: NP,
fuld variation

Comment [MSLT275]: Nul-
anafor, finit

Comment [MSLT276]: NP,
fuld identitet

Purtroppo i cieli russi non sono nuovi a gravi sciagure aeree. Questa volta a bordo c'era anche un italiano, Tommaso Martinazzo del Trevigiano, un imprenditore del settore del legno.

Comment [MSLT277]: NP,
fuld identitet

(6DR) DR, Radioavisen P4 d. 14. september 2008, kl. 08.00 (Varighed: 29 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Alle 88 ombordværende menes at have mistet livet, da et russisk passagerfly kort efter midnat styrtede ned i Uralbjergene omkring 1200 km. øst for Moskva. (Boing 737-flyet) var under indflyvning til byen Perm, da kontroltårnet mistede kontakten med (det). (Flyet) styrtede ned i en kløft og (brød) øjeblikkeligt i brand. Der er umiddelbart ingen tegn på, at (styrtet) skyldtes terror. Også Den Transsibiriske Jernbane blev beskadiget som følge af (flystyrtet).

Comment [MSLT278]: NP, hyponym [+nysammensætning]

Comment [s279]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s280]: NP, variation (klasse ? medlem)

Comment [s281]: Nul-anafor, finit

Comment [s282]: NP, resumptiv

Comment [MSLT283]: NP, ikke-sammensætn. ? sammensætn.

(6IR) Radio Due, GR2 d. 14. september 2008, kl. 07.30 (Varighed: 1.10 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

...c'è anche un italiano tra le 88 vittime della sciagura avvenuta nella notte in, su un aereo russo.(indslag)

(Indslag med anden stemme):

Dalla lista passeggeri (divulgata) dall'Aeroflot risulta che a bordo del Boeing 737 c'erano 21 stranieri e tra (questi) anche un italiano. (L'aereo) era decollato poco dopo l'una di notte dall'aeroporto di Mosca poi la perdita di ogni contatto con (il velivolo), una volta raggiunti i 1800 metri di quota. In fine la caduta in una zona disabitata non lontana dalla città di Perm sui monti Urali. Le fiamme hanno avvolto (il Boeing) che subito dopo è esploso e non c'è stato scampo per chi si trovava a bordo.

Comment [a284]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT285]: Pronomen, demonstrativ, betonet

Comment [MSLT286]: NP, variation. (medlem ? klasse)

Comment [MSLT287]: NP, variation (medlem ? klasse)

Comment [MSLT288]: NP, N1 +A ? N1

Le poche notizie dell'incidente sono state date dal Ministero per le Situazioni di Emergenza.

Un'equipe di esperti ha già lasciato Mosca per (raggiungere) il luogo del disastro e (verificare) le cause che (lo) hanno provocato.

Comment [MSLT289]: NP, resumptiv

Comment [MSLT290]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT291]: NP, fuld variation

Comment [MSLT292]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT293]: Pronomen, personligt, ubetonet

In Russia nel eh 2007 ci sono stati 33 incidenti aerei che hanno provocato la morte di 318 persone, un numero impressionante che ha spinto le autorità a compiere delle verifiche e gli esperti hanno identificato delle gravi carenze sia nella formazione dei piloti, sia nelle condizioni dei velivoli, alcuni vecchi di 30 anni.

Maria Gianniti per il GR2.

Bilag 10: Italienere bortført i Ægypten

(7DT) DR1, Up-date d. 22. september 2008, kl. 14.56 (Varighed: 44 sek.)

NB: Intro fra nyhedsoplæser i studiet ikke med pga. arkivoptagelse

(Indslag med baggrundsstemme, levende billeder fra Egypten):

Det er sædvanligvis fredeligt at være på ferie i Egypten, men nu er 15 turister blevet kidnappet ... Der er tale om 5 tyskere og 5 italienere, 1 rumæner og også 4 egyptere, oplyser (landets) udenrigsministerium til nyhedsbureauet Reuters. (Turisterne) er sidst set ved en af de vigtige turistbyer langs Nilen, nemlig Assuan. Herfra tog (de) på tur ud i ørkenen og (blev) altså bortført. (Skift til billede af kort over Egypten og nabolande) (De) menes at være ført over grænsen til Sudan landet her syd for Egypten. Den egyptiske turistminister har sagt til Reuters, at kidnapperne var maskerede, og at der vil blive forhandlet om en løsesum for at få frigivet (turistene).

Comment [CBS294]: NP, variation (medlem ? klasse)

Comment [CBS295]: NP, fuld identitet

Comment [CBS296]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [CBS297]: Nul-anafor, finit

Comment [s298]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [CBS299]: NP, fuld identitet

(7IT) Rai Uno, TG1 d. 22. september 2008, kl. 13.30 (Varighed: 2 min.)

NB: vi ser teksterne fra hhv. nyhedsoplæseren og korrespondenten som værende sammenhængende, fordi det ekspliciteres, at de to parter kan høre hinanden. Dette ses i sætningen: “(...)questo gruppo come av..avete detto allo studio”

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

(...) 5 turisti italiani sono stati rapiti questa mattina nel sud dell’Egitto vicino ad Assuan.

[Facevano] parte di un gruppo insieme a 5 tedeschi, ad un rumeno, a due eh...guide egiziane, un

Comment [CBS300]: Nul-
anafor, finit

ufficiale della guardia di confine e anche un’autista. Secondo la televisione egiziana i

sequestratori hanno chiesto un riscatto. Ci sono novità in corso, [e] sentiamo in diretta dal

Comment [CBS301]: Pronom
en, personligt, ubetonet

Cairo, dalla nostra corrispondente Marianna Terzini:

(Live indslag med Marianna Terzini):

Dunque, appunto, le [sic!] primo canale della televisione egiziana avrebbe detto che è stato

chiesto un riscatto dalla provincia di Assuan, però non si tratta di Assuan proprio, ma la

provincia, che termina con un enorme deserto, il deserto di Al Kabir, che divide appunto

l’Egitto dal...eh...dalla Libia eh...dal Sudan dove appunto secondo (Skift til billede af kort

over Ægypten) la televisione di stato egiziana sarebbero già stati portati quelli che (Skift til

levende billeder fra Ægypten) a questo punto pensiamo siano veramente ostaggi e non

politici. Sappiamo anche che in quella parte di deserto ci sono delle tribù, soprattutto di ciadua,

che non sono arabi...sono..[parlano] arabo, ma non[sono] arabi, dei ciadua che fanno

Comment [CBS302]: Nul-
anafor, finit

predonaggio.

Comment [CBS303]: Nul-
anafor, finit

L’ultimo episodio di predonaggio è stato nel gennaio scorso, dei turisti furono lasciati senza

niente, senza automobili, niente, solo con un telefono satellitare. Dunque[questo gruppo], come

Comment [CBS304]: NP+
demonstrativ artikel, fuld identitet

av ... avete detto (Skift til live billede af Marianna Terzini) da studio, è formato da italiani,

tedeschi, (le guide egiziane) e un rumeno. S'era sparsa la voce dei a, appunto notizia (data) da Al Jazeera, che ci fossero anche due israeliani, ma sembra che (questo) sia eh privo di fondamento.

Comment [CBS305]: NP, fuld identitet

Comment [a306]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS307]: Pronom en demonstrativt betonet, resumptiv

Una settimana fa circa, in Israele eh ..., si era chiesto ai cittadini israeliani di non venire in Egitto. Ora non sappiamo se (le due cose) siano collegate. Vi faremo sapere appena possibile se ci sono novità.

Comment [CBS308]: NP, resumptiv

(Nyhedsoplæser taler):

Grazie, grazie, Marianna Terzini. Dunque, negoziati in corso con (i sequestratori), così (è) stato confermato dal Ministero del Turismo egiziano, l'Unità di Crisi del Ministero degli Esteri, il 'nostro ministero degli esteri, sta seguendo ovviamente gli sviluppi. (Interview ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [CBS309]: NP, fuld identitet

Comment [MSLT310]: Nul-anafor, resumptiv

(7DR) DR, P4 d. 22. september 2008, kl. 15.00 (Varighed: 28 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

En gruppe på omkring 15 turister er blevet bortført i Aswan i det sydlige Egypten. Ifølge
egyptiske sikkerhedskilder er der blandt andet tale om tyske, italienske og egyptiske
statsborgere. Samtidig bliver det afvist, at der er israelere blandt gidslerne. Gidslerne er
muligvis bragt til Sudan meddeler kilderne. Ifølge det egyptiske turistministerium vil man
forhandle med kidnapperne om en mulig løsesum.

Comment [CBS311]: NP, fuld
variation

Comment [CBS312]: NP, fuld
identitet

Comment [CBS313]: NP,
Sammensætn.? ikke-
sammensætn.

(7IR) Rai Tre, GR3 d. 22. september 2008, kl. 13.45 (Varighed: Intro: 10 sek., Korpus:

1.55) NB: optagelserne forefindes i to forskellige filer

NB: vi ser teksterne fra hhv. nyhedsoplæseren og korrespondenten som værende sammenhængende, fordi det ekspliciteres, at de to parter kan høre hinanden. Dette ses i sætningen: “Sì, prendo la linea...”

(Intro, radionyhedsoplæser taler):

Sequestrati 11 turisti in Egitto. 5 sono italiani. Già chiesto il riscatto. In corso i negoziati e in allarme l'Unità di Crisi della Farnesina.

(Korpus, radionyhedsoplæser taler):

Ritorniamo a parlare dei turisti rapiti; 5 italiani tra dei quali torinesi sono stati sequestrati in Egitto. Facevano parte di un gruppo di 11 turisti fra cui anche i cittadini tedeschi e un rumeno. Smentita la presenza di cittadini israeliani. Ancora nessuna rivendicazione, la Farnesina chiede massima cautela. Dal Cairo il nostro corrispondente Marchimero.

Comment [MSLT314]: Nul-
anafor, infinit

Comment [MSLT315]: NP,
fuld identitet

Comment [CBS316]: Nul-
anafor, finit

(Indslag med korrespondent):

Sì, prendo la linea per confermarvi che sono in tutto 11 turisti rapiti questa mattina all'alba nell'estremo limbo eh..Sudoccidentale dell'Egitto nella zona di Gebel A..Uwainat che è a cavallo fra Egitto, Sudan e Libia. Eh sono 5 italiani mm tra cui sembra 3 torinesi, 5 tedeschi, 1 rumeno e 4 accompagnatori egiziani fra cui una guardia di frontiera, e sembra che questi turisti stessero effettuando un'escursione, un, un safari nel eh deserto occidentale egiziano eh uhm che è una zona estremamente frequentata dai turisti eh eh che eh uhm visitano questo limbo di deserto assolutamente inospitale arido desertico per ammirare eh il [sic!] eh straordinarie incisioni rupestri della zona di Gebel Uwainat del Gilf al Kabir. Sembra che uomini mascherati, probabilmente provenienti dal Sudan o dal Ciad, non si sa quanti, li abbiano rapiti questa mattina all'alba.

Comment [MSLT317]: Nul-
anafor, infinit

Comment [CBS318]: NP+
demonstrativ artikel, fuld identitet

Comment [CBS319]: NP+
demonstrativ artikel, fuld identitet

Comment [MSLT320]: Nul-
anafor, infinit

Comment [a321]: Nul-anafor,
infinit

Comment [CBS322]: Pronom
en, personligt, ubetonet

È già stato chiesto un riscatto, e sono in corso sembra dei negoziati, eh il eh il nostro Ministero degli Esteri ha confermato (la notizia, così come (lo) ha confermato anche il Ministero degli Esteri tedesco. Al momento non si sa di quale nazionalità eh eh eh siano (i rapitori), ma da alcune voci non co, assolutamente non (confermate) sembra che si tratti di, eh non arabi, eh di neri (provenienti) probabilmente dal Sudan o dal Ciad. Il che farebbe sospettare che (i rapiti) siano già stati portati.... (Den telefoniske forbindelse afbrydes)

Comment [CBS323]: NP, resumptiv

Comment [CBS324]: Pronom en, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [CBS325]: NP, fuld variation

Comment [MSLT326]: Nul-anafor, infinit

Comment [a327]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS328]: NP, fuld variation

(Radionyhedsoplæser taler):

Bene, grazie a Marchimero.

Bilag 11: Orkanen Ike

(8DT) DR1, Tv-avisen 15. september 2008, kl. 18.30 (Varighed: 1.15 min.)

(Nyhedsoplæser taler i studiet, levende billeder fra USA i baggrunden):

Og vi bliver ved naturens kræfter - orkanen Ike, som ramte USA igår har nu tabt sin styrke på sin vej ind over Texas. (Skift til billede af Ike på landekort over Texas) Men ødelæggelserne, ødelæggelserne i dens kølvand har været store ikke mindst på øerne i Det Caribiske Hav, som blev ramt før USA. Værst er det gået ud over Haiti, hvor over 70 mennesker er blevet dræbt, og Ike er ikke den eneste orkan, der har plaget Haiti i den seneste tid.

Comment [s329]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s330]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s331]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s332]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Indslag med anden stemme, levende billeder af folk i oversvømmede gader):

Ike er kun 'en af 4 større storme og orkaner, som har ramt Haiti på under en måned.

Tilsammen er flere end 600 af den fattige østats indbyggere omkommet og 800.000 har akut

behov for hjælp. Nu er en lille del af hjælpen nået frem sammen med (Skift til levende billeder af Matt Damon og Wyclef Jean) en amerikansk skuespiller og en hip-hop-sanger, der selv stammer fra Haiti. (Kommentar af Matt Damon ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [s333]: NP, variation (medlem ? klasse) + attributiv

Comment [s334]: NP, fuld identitet

(Skift til levende billeder af folk i kø) Folk står i kø for at få del i hødhjælpen, men 'de er kun en lille del af de mange på Haiti, som stadig ikke har fået den hjælp fra udlandet 'de har brug for.

Comment [LE335]: NP, ikke-sammensætn. ? sammensætn.

Comment [a336]: Pronomen, personligt, betonet

Comment [a337]: Pronomen, personligt, betonet

(8IT) Rai Tre, TG3 d. 14. september 2008, kl. 19.00 (Varighed:)

(Nyhedsoplæser i studiet taler, billede af oversvømmet gade i baggrunden):

È scattata ora in Texas un'enorme operazione di soccorso per le vittime dell'uragano Ike che ha colpito ieri [lo stato americano]. Migliaia di case sono state devastate, catastrofici gli allagamenti ed a Houston è stato imposto il coprifuoco. Vediamo il servizio della nostra inviata Giovanna Botteri.

Comment [LE338]: NP, variation, (medlem ? klasse)

(Indslag med Giovanna Botteri, levende billeder fra Texas efter orkanen Ike):

Non è stata la devastazione del 2005, non è stato Katrina, ma l'uragano Ike è riuscito comunque, a mettere in ginocchio il Texas. I danni sono altissimi quanto il numero di vittime. Il capo della sicurezza nazionale non esclude che sotto le macerie delle località non [aggiunte], si possono trovare ancora dei corpi. (Skift til levende billeder af Giovanna Botteri i Pasadina)

Comment [MSLT339]: Nul-anafor, infinit

Ci sono molte zone sulla costa texana, come qui a Pasadina o sull'isola di Galveston, che sono ancora completamente isolate. I soccorritori non hanno potuto raggiungerle, perché l'acqua ha invaso tutte le vie d'accesso.

Comment [MSLT340]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Skift til levende billeder af Fred, der flyder rundt på en dør i en oversvømmet gade) Fred ha perso tutto. Casa e negozio. "[Sto] cercando di salvare qualcosa, quello che posso", ci [dice]. "Ma [sono] vivo, [andrà] tutto bene".

Comment [LE341]: Tages ikke med pga. citering

Comment [LE342]: Nul-anafor, finit

Comment [s343]: Tages ikke med pga. citering

Comment [s344]: Tages ikke med pga. citering

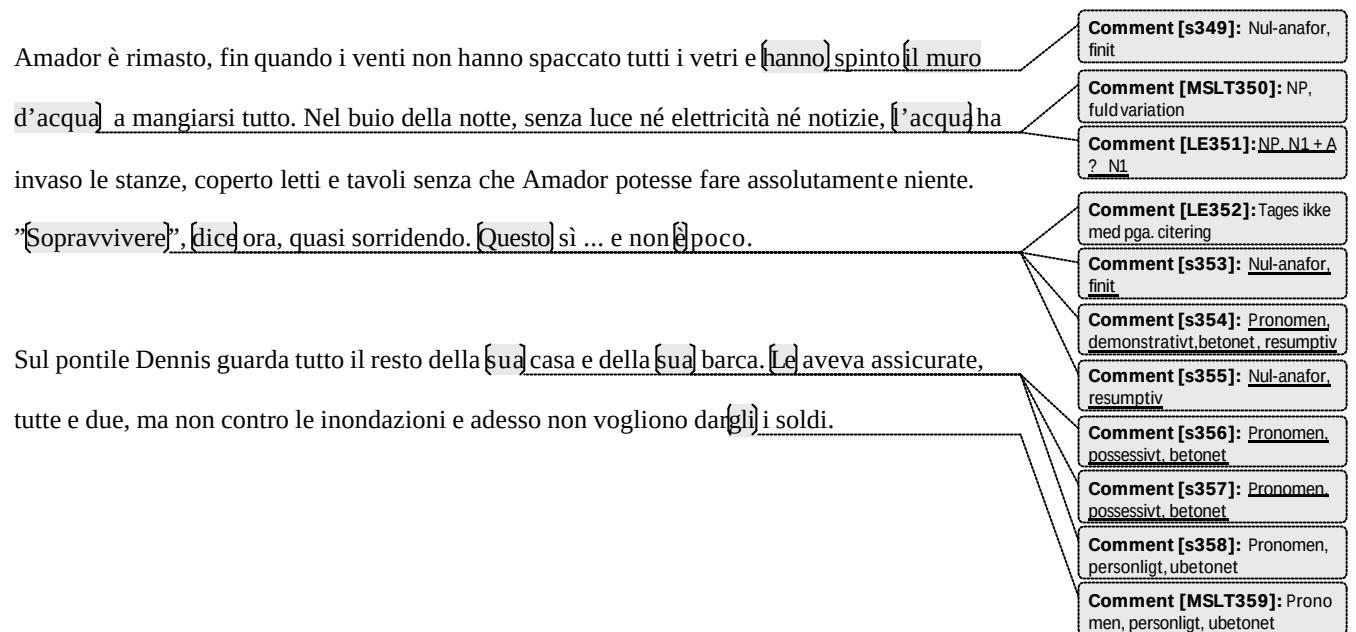
(Levende billeder af Giorgio) Giorgio come tanti, non ha voluto lasciare la casa durante [l'uragano]. Ad un certo punto [confessa]: "[Ho] pensato che [l'acqua] mi avrebbe ucciso". Il problema è che quasi nessuno se ne è andato.

Comment [LE345]: NP, N1 + A ? N1

Comment [LE346]: Nul-anafor, finit

Comment [s347]: Tages ikke med pga. citering

Comment [s348]: Tages ikke med pga. citering

(8DR) DR, P4 d.13. september 2008, kl. 12.00 (varighed: 4.31 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Ike der netop nu raser over Texas kan være den værste orkan i den amerikanske delstat i et halvt århundrede. Med et omfang der svarer til hele Texas 'er ørkanen gigantisk. Den 'har allerede forårsaget store ødelæggelser, og myndighederne frygter enorme materielle ødelæggelser.

Comment [LE360]: NP, variation (medlem ? klasse)+ attributiv

Comment [s361]: NP, fuld identitet

Comment [CBS362]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Indslag med anden stemme):

(Skift til lyd af redningsfolk) Redningsfolk...i aktion ved den amerikanske kyst mens det stadig var muligt. Nu er ørkanen for kraftig til at folk kan få hjælp fra myndighederne. Ike var en kategori-2-orkan med vindstød på op til 175 kilometer i timen, da den tidligt i morges gik i land, altså svagere end tidligere. Men det 'er ørkanens enorme omfang, der skaber frygt for at Ike kan få katastrofale konsekvenser i Texas og de omkringliggende delstater. Den dækker et område på størrelse med hele Texas, og derfor vil den hærge længe endnu. Millioner 'er blevet evakueret, og ønsker man at flygte fra ørkanen så er det for sent nu, lyder det fra myndighederne, der opfordrer folk til at opholde sig inden døre. "Gå indenfor og hold der 'der", lyder det her fra dommer Ed Emery fra Harris amt i Texas, hvor det skønnes at over 100.000 hjem er i stor fare for at blive ødelagt af uvejret.

Comment [MSLT363]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s364]: NP, fuld identitet

Comment [s365]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s366]: NP, fuld identitet

Comment [s367]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s368]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s369]: NP, fuld identitet

Comment [MSLT370]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [MSLT371]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s372]: Tages ikke med pga. citering

Comment [s373]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [LE374]: NP, variation (medlem ? klasse)

Baschir Annane, ekspert i orkaner ved USA's National Oceanic and Atmospheric

Administration, siger til nyhedsbureauet AP, at Ike kan blive katastrofal og noget, som Texas aldrig har oplevet før. Ørkanen har oppisket 6 meter høje bølger, som slår ind på et 5 meter

Comment [s375]: NP, fuld identitet

højt bolværk, der er bygget omkring ø-byen Galveston, hvor mindst 8000 mennesker blev dræbt af en orkan for godt 100 år siden. Og ude i den mexicanske bugt har myndighederne lukket 17 olieraffinerier, som står for over 20 % af den amerikanske olieproduktion. Texas'

guvernør Rick Perry frygter, at (orkanen) vil medføre store materielle ødelæggelser i hele (staten) ikke mindst for den omfattende olie- og kemiindustri.

Comment [s376]: NP, fuld identitet

Comment [s377]: NP, Sammensætn. ? ikke-sammensætn.

(Radionyhedsoplæser taler):

Fortalte Mads Mortensen. Og for kort tid siden talte jeg med journalist Lasse Engelbrecht

Jensen, der er i millionbyen Houston, hvor en forfærdelig nat så småt lakker mod enden. Men

det gør Ike ikke set med (hans) øjne.

Comment [MSLT378]: Pronomen, possessivt, betonet

(Indslag med Lasse Engelbrecht Jensen):

(Vi går ud fra at indslaget, som er et interview, er blevet indledt af et spørgsmål, hvori Ike er benævnt. Derfor er antecedenten til fx "den" og "stormen" ikke til stede i følgende tekst):

Ja, altså her hvor jeg står, der, er (det) blevet, faktisk intensiveret i løb et af de sidste øh par

timer, selvom vi bliver ved med at få at vide at øh nu er den øh har (den) toppet, så bliver (det)

værre og værre. Øh- en af grundene til (det) 'er, at (stormen) er så stor, at den er, (den) er så, altså

arealmæssigt fylder så meget, så, så man bliver ved med at blive hevet ind i nogle af de her

ringe den, (den) tegner.

Comment [s379]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s380]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s381]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s382]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s383]: NP, fuld variation

Comment [s384]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s385]: Pronomen, personligt, ubetonet

Og herfra hvor jeg står, der kan jeg øh- kigge over på øh- et stort øh raffinaderiområde, hvor

der lige for to minutter siden er sket en kæmpe eksplosion. (Det) skal ses sammen med øh,

palmetræer, der ligger ned øh- og så tornadoadvarsler på øh på den lille radio, jeg står og

(hører) på. Så øh alt i alt er stemningen sådan temmelig øh dårlig, lige her, hvor jeg er lige nu.

Comment [a386]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv

Comment [s387]: Nul-anafor, finit

(Radionyhedsoplæser taler):

Hvor sikker føler du dig selv?

(Lasse Engelbrecht Jensen taler):

Jamen altså, heldigvis er den brand, jeg kan stå og (kigge) over på øh- langt væk og jeg ved, at jeg er i en i en del af (byen), som ligger relativt højt og som derfor ikke øh- er, ... er... har en

Comment [s388]: Nul-anafor, infinit

Comment [LE389]: NP, variation (medlem ? klasse)

chance for at blive oversvømmet. De siger jo, den, der måske bliver oversvømmet [sic!] på en halv meter, noget i den retning. Og så er jeg i et hus, der er relativt øh sikkert, ☺, (bygget) i sten

Comment [MSLT390]: Nul-anafor, infinit

og det er fjerde etage, så man kan krybe godt ned, når nogle af (de her øh- tornado øh- advarsler) (’de’) kommer. Så jeg føler mig rimelig sikker, selvom (omstændighederne) måske ikke helt burde, indbyder til (det).

Comment [MSLT391]: NP+ demonstrativ artikel, fuld identitet

Comment [a392]: Pronomen, personligt, betonet

Comment [s393]: NP, resumptiv

Comment [LE394]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Radionyhedsoplæser taler):

Ude ved kysten omkring 80 kilometer fra dig har vi hørt om store oversvømmelser.

Telegrambureauerne skriver, at der er frygt for op til 8 meter høje bølger. Hvad ved du om, hvordan det står til derude?

(Lasse Engelbrecht Jensen taler):

Ja, jeg ved jo at øh- hvad jeg hører på (den her lille transistorradio) hvor jeg for lidt siden hørte

Comment [LE395]: NP+ demonstrativ artikel, ikke-sammensætn. ? sammensætn.

øh- den lokale øh- altså Houston’s lokale vejrstation øh, øh- og og de regner faktisk med at, at stigningen i vandstanden har været mindre end man havde regnet med, eller frygtet, så (den)

Comment [s396]: Pronomen, personligt, ubetonet

sådan set kun er kommet op på mellem 4 og 5 meter. Øh (det) skal ikke forstås sådan, at (det)

Comment [s397]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

ikke er alvorligt, (det) vil sådan set oversvømme øh hele den vestlige del af Galveston-øen. Øh

Comment [s398]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

så (det) er alvorligt, men ikke så alvorligt som (det) måske kunne være blevet. Men altså

Comment [s399]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

skaderne øh kender man overhovedet ikke omfanget af før man øh får mulighed for at flyve

Comment [s400]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

hen over med en helikopter, når (den her storm) på et eller andet tidspunkt er løjet af.

Comment [s401]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

Comment [s402]: NP+ demonstrativ artikel, fuld identitet

(Radionyhedsoplæser taler):

Ja, hvornår kan (det) blive, hvad lyder udsigten på?

Comment [s403]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Lasse Engelbrecht Jensen taler):

Ja (udsigten) øh indtil videre er faktisk, at (det) bliver øh til i eftermiddag amerikansk tid, det vil sige i nat dansk tid ik', sen aften dansk tid, øh der vil orkanstormst, øh- vindstødene her øh, stilne af.

Comment [LE404]: NP, fuld identitet

Comment [s405]: Pronomen, personligt, ubetonet, resumptiv

(Radionyhedsoplæser taler):

Fortalte altså journalist Lasse Engelbrecht Jensen fra Houston.

(8IR) Rai Due, GR2 d. 13. september 2008, kl. 12.30 (Varighed: 1.20 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

(...) fa paura l'uragano Ike che, dopo **(ave)** seminato morte e distruzione nelle Isole Caraibiche, ha attraversato Il Golfo del Messico, si **(è)** ora abbattuto sulla costa americana in Texas.

Comment [s406]: Nul-anafor, infinit

Comment [s407]: Nul-anafor, finit

(Anden stemme):

Sulle isole Turks e Caicos, possedimento britannico nei Caraibi, e subito dopo su Haiti, Ike, che si era abbattuto con forza 4, per poi **(devastare)** Cuba pur con una forza ridotta, la categoria 3, complessivamente si **(era)** lasciato dietro un centinaio di morti. Ora **(ha)** investito Galveston, isola texana, davanti alla costa, all'altezza di Houston.

Comment [MSLT408]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT409]: Nul-anafor, finit

Comment [s410]: Nul-anafor, finit

Galveston che nel 1900 subì il più grave disastro **(causato)** negli Stati Uniti da un uragano, con un bilancio di 8000 morti. **(Il vento)** allora soffiò oltre 200 chilometri l'ora, e le acque, **(innalzates)** di quasi 5 metri, spazzarono via l'abitato.

Comment [a411]: Nul-anafor, infinit

Comment [s412]: NP, full variation

Comment [s413]: Nul-anafor, infinit

Ike, si è abbattuto sul Galveston con forza 2, ma molto prossima al grado 3, con venti a 175 chilometri orari. Il Centro Nazionale Uragani ha comunicato che gran parte della città è stata allagata dal mare **(alzatos)** di oltre 3 metri e mezzo, ma a Galveston la notte sta solo volgendo al termine e ancora non si hanno notizie sulla furia di Ike. Le autorità hanno decretato il coprifuoco per i 23.000 residenti, sul totale di quasi 60.000, che hanno preferito non sgomberare e anche le squadre di soccorso sono obbligate a restare a riparo, fino all'alba.

Comment [s414]: NP, variation (medlem ? klasse)

Comment [s415]: Nul-anafor, infinit

Federico Pietranera per il GR 2.

Bilag 12: Terrorangreb mod ambassade i Yemen

(9DT) DR1, Tv-avisen d. 17. september 2008, kl. 18.30 (Varighed: 2.03 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Mindst 16 mennesker blev dræbt ved et terrorangreb i morges på Den Amerikanske

Ambassade i Yemen. (Skift til billede af Yemen på landekort) (Angrebet) var en bombe mod

(ambassaden), der ligger i hovedstaden San'a. Yemen er det allersydligste land her på Den

Arabiske Halvø (Skift til billede af kort over Den Arabiske Halvø).

Comment [CBS416]: NP, Sammensætn. ? ikke-sammensætn

Comment [CBS417]: NP, N1 + A? N1

Det er ikke først gang, at Yemen er kampplads for islamiske terrorgrupper, der fører hellig krig både mod Yemens regering og mod alt vestligt, især amerikanske mål.

(Indslag med anden stemme, levende billeder fra ambassade i Yemen):

Sort røg over Yemens hovedstad San'a her til morgen, hvor to bilbomber eksploderede foran

Den Amerikanske Ambassade. Seks bombemænd blev dræbt og yderligere 10 både

sikkerhedsvagter og civile mistede livet. To biler (pakket) med sprængstof kørte op til

(ambassadens) hovedindgang, hvor (bombemændene) sprængte sig selv og (bilerne) i luften.

Comment [s418]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT419]: NP, N1 + A? N1

Comment [CBS420]: NP, N1 + A? N1

Comment [CBS421]: NP, N1 + A? N1

Efter (eksplosionerne) kom det til en voldsom ildkamp mellem (ambassadens) sikkerhedsvagter

og bevæbnede mænd i ledtog med (selvmordsbomberne). (Skift til levende billede af yemenit,

udtalelser ikke taget med pga. irrelevans). (Skift til levende billede af røgsky over ambassade)

Comment [CBS422]: NP, resumptiv

Comment [MSLT423]: NP, fuld identitet

Comment [CBS424]: NP, variation (klasse ? medlem)

En gruppe ved navn Islamisk Jihad har taget ansvaret for (angrebene) og (gruppen) truer med at

ramme andre udenlandske ambassader i Yemen, med mindre nogle af (gruppens) fængslede

medlemmer bliver løsladt fra Yemenitiske fængsler.

Comment [CBS425]: NP, resumptiv

Comment [CBS426]: NP, fuld identitet

Comment [MSLT427]: NP, fuld identitet

(Skift til levende arkivbilleder af ambassade) For seks måneder siden blev Den Amerikanske

Ambassade i San'a beskudt med mortergranater. (Granaterne) dræbte 'en sikkerhedsvagt og

(sårede) 13 piger på en nærliggende skole. Angreb mod vestlige mål er hyppige i Yemen; (Skift

til billeder af krigsskibet USS Coal) i oktober 2000 blev 17 amerikanske søfolk dræbt ombord

på det amerikanske krigsskib USS Coal i havnebyen Aden. To mænd sejlede en gummibåd op

på siden af (skibet) og (udløste) en større sprængladning.

Comment [CBS428]: NP, hyponym (-sammensætning)

Comment [MSLT429]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS430]: NP, Sammensætn.? ikke-sammensætn.

Comment [s431]: Nul-anafor, finit

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Om gruppen bag (angrebet) i dag tilhører Al Qaeda er uvist, men der 'er mange militante

grupper i Yemen, der har forbindelser til (terrornetværket).

Comment [CBS432]: NP, fuld identitet

Comment [CBS433]: NP, fuld variation

(9IT) Rai Uno, TG1 d. 17. september 2008, kl. 13.30 (Varighed: 30 sek.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler, levende billeder af ambassade i baggrunden):

Un attacco terroristico, (rivendicato) dalla Jihad Islamica, contro l'Ambasciata degli Stati Uniti

Comment [s434]: Nul-anafor,
infinit

a San'a nello Yemen, ha provocato 16 morti e almeno 18 feriti. (Skift til levende billeder af

ambassade) Un'autobomba è esplosa davanti a (la sede diplomatica) (provocando) un incendio.

Comment [CBS435]: NP, fuld
variation

Contemporaneamente, un commando, a bordo di un secondo veicolo, ha aperto il fuoco

Comment [CBS436]: Nul-
anafor, infinit

contro gli agenti di sicurezza, che hanno risposto (agli spari). (Gli assalitori) avrebbero anche

Comment [CBS437]: NP,
resumptiv

lanciato contro (l'ambasciata) da due a quattro razzi.

Comment [CBS438]: NP, fuld
variation

Comment [CBS439]: NP, N1 +
A? N1

(9DR) DR, P4 d. 17. september 2008, kl. 10.00 (Varighed: 31 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Området ved Den Amerikanske Ambassade i Yemens hovedstad San'a blev i morges rystet af en serie eksplosioner. Arabiske tv-stationer rapporterer også om skud nær den stærkt bevogtede ambassade. Der er endnu ingen oplysninger om tilskadekomne, men øjenvidner siger til det franske nyhedsbureau, at der står en brændende bil på vejen til ambassaden, og at politiet er i færd med at afspærre området.

Comment [CBS440]: NP, N1
? N1 + A (nyt attributiv)

Comment [CBS441]: NP, N1 +
A? N1

Comment [MSLT442]: NP, N1
+A? N1

Det Amerikanske Udenrigsministerium beordrede i april størstedelen af personalet evakueret fra byen, da ambassaden var blevet angrebet af formodede terrorister fra Al Qaeda.

Comment [CBS443]: NP,
variation, (medlem ? klasse)

Comment [CBS444]: NP, fuld
identitet

(9IR) Rai Due, GR2 d. 17. september 2008, kl. 12.30 (Varighed: 25 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Attentato contro l'Ambasciata Americana a San'a, capitale dello Yemen. Una autobomba è esplosa davanti ai cancelli della rappresentanza diplomatica, il cui personale è rimasto illeso.

Comment [MSLT445]: NP, fuld variation

Alla deflagrazione sarebbe seguita una sparatoria fra forze di sicurezza e terroristi. E l'ultimo

Comment [CBS446]: NP, resumptiv

bilancio complessivo, [fornito] dal Ministero degli Interni, parla di 16 morti: 6 soldati, 4 civili e

Comment [CBS447]: Nul- anafor, infinit

6 assalitori. [L'attentato] è stato rivendicato dalla Jihad Islamica.

Comment [CBS448]: NP, fuld identitet

Bilag 13: Tzipi Livni

(10DT) DR1, Up-date d. 18. september 2008, kl. 10.00 (Varighed: 52 sek.)

NB: Intro ikke med pga. arkivoptagelse

(Indslag med baggrundsstemme, levende billeder af Livni og fra valget):

I et overraskende tæt opgør vandt Israels udenrigsminister, Tzipi Livni, tidligt torsdag morgen kampen om formandsposten i regeringspartiet Kadima. ('Det') viser de officielle resultater fra onsdagens afstemning. Kun 431 stemmer adskilte Livni fra (hendes) nærmeste modstander. Dermed står (hun) til at afløse den skandaleramte premierminister Ehud Olmert, som partiformand.

Comment [a449]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv

Comment [CBS450]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS451]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Den nyvalgte formand) har 41 dage til at danne en ny regeringskoalition og (samle) et flertal i parlamentet. Herefter står (hun) til at blive den første kvindelige premierminister i Israel i godt 40 år siden Golda Meir. Hvis det ikke lykkes for Livni at samle en koalition, bliver der valg i Israel i begyndelsen af 2009. ('Det') er halvandet år før tid.

Comment [CBS452]: NP, fuld variation

Comment [MSLT453]: Nul, anafor, infinit

Comment [s454]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [a455]: Pronomen, demonstrativt, betonet, resumptiv

(10IT) Rai Uno, TG1 d. 18. september 2008, kl. 13.30 (Varighed: 1.37 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler):

Il Ministro degli Esteri Israeliano, Tzipi Livni, vince le primarie di Kadima, il partito centrista al governo, e annuncia la formazione al più presto, di un nuovo esecutivo. Da Gerusalemme, il corrispondente Claudio Pagliara:

Comment [MSLT456]: Nul-anafor, finit

(Indslag med Claudio Pagliara, levende billeder af Tzipi Livni):

Sono le sei del mattino, quando Tzipi Livni emerge dal suo appartamento a Tel Aviv. Il vistoso trucco non copre del tutto le occhiaie di una notte insonne. Dice di considerare l'ufficio del premier sacro, una dichiarazione nel solco della sua immagine di "Mrs. Clean" "signora pulizia", una donna che promette di ripristinare la fiducia dei cittadini nella politica, inclinata dalle inchieste giudiziarie, che hanno costretto l'attuale premier Ehud Olmert, a fare un passo indietro.

Comment [s457]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s458]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT459]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT460]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [MSLT461]: Nul-anafor, infinit

Nel quartiere generale di Kadima campeggia la foto di Ariel Sharon, fondatore di questo partito centrista. Gli exit poll che davano a Tzipi Livni una vittoria a valanga sul Ministro dei Trasporti Shaul Mofaz, si rivelano sbagliati, alla fine, il Ministro degli Esteri la spunta per una manciata di voti: 400.

Comment [CBS462]: NP+ demonstrativ artikel, fuld variation + attributiv

(Skift til levende billede af Claudio Pagliara der rapporterer) Tzipi Livni ha condotto la sua campagna elettorale promettendo di formare un nuovo governo, ma molti analisti oggi credono che preferirà invece di cedere le carte incrociate dei partiti della coalizione, di guidare il paese a nuove elezioni anticipate. In questo caso dovrà vedersela col leader dell'opposizione, Benjamin Netanyahu.

Comment [s463]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s464]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT465]: NP+ demonstrativ artikel, resumptiv

Comment [MSLT466]: Nul-anafor, finit

(Skift til levende billeder af Livni, Claudio Pagliara som baggrundskommentator) Agente segreto del Mossad negli anni ottanta, Tzipi Livni è entrata in politica solo 10 anni fa. Sempre al fianco di Ariel Sharon, il [suo] mentore. [Viene] da una famiglia zionista, [ha] creduto nella grande Israele, ma [ha] seguito il percorso di Sharon anche in questo, [convincendosi] che non c'è alternativa ad un compromesso con i palestinesi.

Comment [MSLT467]: Prone
men. possessivt. betonet

Comment [s468]: Nul-anafor.
finit.

Comment [MSLT469]: Nul-
anafor. finit.

Comment [MSLT470]: Nul-
anafor. finit.

Comment [MSLT471]: Nul-
anafor. infinit.

(10DR) DR, P4 d. 16. september 2008, kl. 24.00 (Varighed: 46 sek.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Og videre til Israel: Udenrigsministeret [sic!] Tzipi Livni erklærede sig som sejrherre i formandsopgøret i regeringspartiet Kadima. To valgstedsmålinger giver Livni en klar sejr.

Dermed står **(hun)** til at afløse den skandaleramte premierminister Ehud Olmert, som partiformand. **(Hendes)** vigtigste rival, Shaul Mofatz, siger, at **(han)** først vil udtale sig torsdag.

Comment [s472]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s473]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s474]: Pronomen, personligt, ubetonet

Livni står over for flere forhindringer, før **(hun)** kan afløse Olmert som regeringschef og dermed **(blive)** den første kvindelige premierminister i Israel siden Golda Meir i 1970'erne.

Comment [s475]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [MSLT476]: Nul-anafor, infinit

Olmert har følt sig presset til at gå pga. en korruptionsskandale midt i de måske afgørende forhandlinger med palæstinenserne om en endelig fredsftale.

(10 IR) Rai Uno, GR1 d. 18. september 2008, kl. 06.00 (Varighed: 1.46 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

È arrivata poco fa la notizia degli esteri. Pupilla di Ariel Sharon, attuale ministro degli esteri e vice-premier, Tzipi Livni è il nuovo capo del partito israeliano Kadima, e, a breve, probabile primo ministro. La vittoria sul rivale, Ministro dei Trasporti, Shaul Mofatz è di stretta misura: 43,1% contro il 42%, con 431 voti di scarto. Sentiamo Laura Peppe:

(Indslag med Laura Peppe):

Dopo 34 anni, Israele si avvia ad avere di nuovo, alla sua guida, una donna: Tzipi Livni, come Golda Meir che fu premier dal 1969 al 1974. Cinquant'anni, ex agente del Mossad, attuale capo della diplomazia israeliana e vice premier, la Livni ha fondato, 3 anni fa, assieme a Sharon e Olmert, il nuovo partito centrista Kadima.

Comment [s477]: Pronomen, possessivt, betonet

Nel maggio dell'anno scorso, chiese le dimissioni di Olmert dopo la pubblicazione del rapporto Winograd, che accusava il primo ministro di negligenza nella conduzione della guerra in Libano contro Hezbollah. Da allora la Livni è diventata l'erede "in pectore" di Olmert, nel frattempo travolto dalle inchieste per corruzione, tanto alla guida del partito che ha conquistato ieri con le primarie, battendo il diretto rivale Mofatz, ministro dei trasporti, quanto a quella del governo. "Hanno vinto i migliori", ha detto la Livni, che dopo le dimissioni di Olmert avrà il non facile compito di formare un nuovo governo e la sua vittoria è stata accolta favorevolmente dal negoziatore palestinese, Saeb Erekat, che ha espresso la speranza che si aprano negoziati di pace seri.

Comment [MSLT478]: Nul-anafor, finit

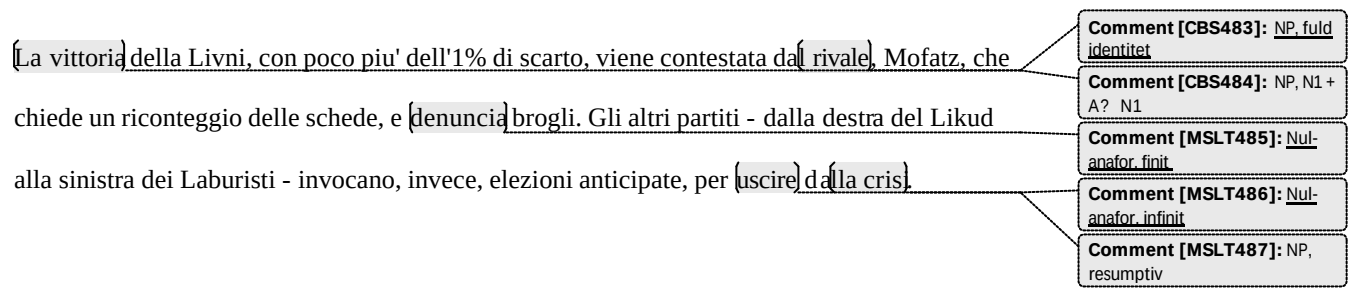
Comment [MSLT479]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS480]: NP, N1 + A? N1

Comment [MSLT481]: Nul-anafor, infinit

Comment [s482]: Pronomen, possessivt, betonet

(Radionyhedsoplæser taler):

Bilag 14: Valget i USA

(11DT) DR1, Tv-avisen d. 3. september 2008, kl. 21.00 (Varighed: 3.02 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet, levende billeder af Sarah Palin i baggrunden):

Og så 'er det i nat dansk tid hun (levende billeder af Sarah Palin) skal tale til amerikanerne og til det republikanske konvent. Sarah Palin, guvernør fra Alaska, og McCains 'chokvalg som vicepræsidentkandidat. Det 'er en historisk begivenhed; en 'kvinde som mulig republikansk vicepræsident. Konservative repub, republikanere er begejstrede, men lanceringen af Sarah Palin 'gik jo ikke helt efter manuskriptet ['De] rapporterer Steffen Gram:

Comment [a488]: Pronomen, demonstrativ, betonet, resumptiv

(Indslag med Steffen Gram, levende billeder fra konventet):

Sarah "hvem" som vicepræsidentkandidat. John McCains valg af Sarah Palin chokerede tilhængere og modstandere og [sendte] medierne på jagt efter informationer om Alaskas guvernør. [Hun] var stort set ukendt, hvis man ikke hører til konservative kredse.

Comment [MSLT489]: Nul-anafor, finit

Comment [s490]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Skift til levende billede af den republikanske blogger Karin Agness, udtalelse ikke taget med pga. irrelevans) Karin Agness er republikaner og [debatterer] kvinder og politik på [sin] blog.

Comment [MSLT491]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT492]: Pronomen, possessivt, betonet

[Hun] er begejstret over valget af Sarah Palin. (Skift til levende billede af Karin Agness, udtalelse ikke taget med pga. irrelevans).

Comment [CBS493]: Pronomen, personligt, ubetonet

Rebecca Hagelin (Skift til levende billede af Karin Agness og Rebecca Hagelin) er forfatter, blogger og født republikaner. ['Hun] ser Sarah Palin som et enormt politisk aktiv i kampen om de kvindelige stemmer.

Comment [a494]: Pronomen, personligt, betonet

(Skift til levende billede af Rebecca Hagelin, udtalelse ikke taget med pga. irrelevans)

'Men, (Skift til levende billede af Bristol Palin) så blev chokket over Palin afløst af endnu dybere forundring. [Den konservative og religiøse kandidats] syttenårige datter var blevet gravid 'uden for ægteskabet. Var McCains valg af Palin forhastet? Havde 'hun' svigtet [sin] religiøse og politiske standpunkter og fans? Tilsyneladende ikke. For [hendes] tilhængere bakker [hende] op. (Skift til levende billede af Rebecca Hagelin, udtalelse ikke taget med pga. irrelevans).

Comment [MSLT495]: NP, Sammensætn.? ikke-sammensætn.+attributiv

Comment [a496]: Pronomen, personligt, betonet

Comment [e497]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [MSLT498]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s499]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Skift til billede af blog på internetside) "Og hvad mener [i]?", spurgte Karin på [sin] blog. Selvfølgelig er [hun] ikke i tvivl. (Skift til levende billede af Karin Agness, udtalelse ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [MSLT500]: Medtages ikke pga. citering

Comment [MSLT501]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s502]: Pronomen, personligt, ubetonet

(Skift til levende billede af Sarah Palin i konventet) I aften skal [lokalpolitikeren fra Alaska] så stå [sin] ildprøve og [nomineres] som republikansk vicepræsidentkandidat.

Comment [s503]: NP, fuld variation

Comment [CBS504]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS505]: Nul-anafor, finit

(11IT) Rai Due, TG2 d. 3. september 2008, kl. 20.30 (Varighed: 1.43 min.)

(Nyhedsoplæser i studiet taler, billede af Sarah Palin i baggrunden):

Andiamo in eh Minnesota; la convention repubblicana, il giorno di Sarah Palin, la discussa eh governatrice del eh dell'Alaska [scelta] da McCain, quale [sua] vice alla presidenza. Il corrispondente eh da St. Paul, Gerardo Greco.

Comment [a506]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT507]: Pronomen, possessivt, betonet

(Indslag med Gerardo Greco, levende billeder af Bristol Palin på landingsbane):

Attenzione all'immagine, perché questa è la storia della ragazza all'improvviso più famosa d'America, in un mattino di settembre, sulla pista di un aeroporto.

L'aereo di McCain arriva a St. Paul, [il candidato] scende, e quando [si avvicina] a Bristol Palin, e al [suo] fidanzato, [portati] qui di corsa, [sembra] davvero un nonno d'America. Bristol è incinta, [ha] 17 anni, [aspetta] un bambino, solo che la madre è la candidata vicepresidente. McCain abbraccia [i ragazzi], ma intanto [questa gravidanza] in attesa, [finita] su tutti i giornali, è diventata un'incognita e sta mettendo a rischio la campagna.

Comment [s508]: NP, fuld variation

Comment [s509]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT510]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s511]: Nul-anafor, infinit

Comment [CBS512]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS513]: Nul-anafor, finit

Comment [s514]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT515]: NP, fuld variation

Comment [MSLT516]: NP+ demonstrativ artikel resumptiv

Comment [s517]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT518]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s519]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT520]: Pronomen, possessivt, betonet

(Skift til levende billede af Sarah Palin i konventet)

Sarah Palin, madre di 5 figli, questa sera terrà il [suo] discorso di accettazione. [Deve] cambiare il gioco, dicono le donne di questa convention, spiegare che i [suoi] problemi sono quelli di una madre americana media, in un paese dove un milione di adolescenti ogni anno, rimangono incinte, dove in una cittadina del Massachusetts, tre mesi fa, 17 ragazzine hanno deciso di avere figli tutte insieme.

Sarah Palin, lo squalo di Wasilla, Alaska, conservatrice di ferro, (Skift til historisk billedserie med Sarah Palin) anti-abortista, seconda donna candidata alla vicepresidenza, proverà a

convincere l’America che la (sua) è una storia come tante. (Skift til levende billede af Sarah

Comment [MSLT521]: Pronomen, possessivt, betonet

Palin i konventet) A spiegare che per (questa gravidanza) Palin è più vicina ai (suoi) elettori,

Comment [s522]: NP+ demonstrativ artikel, fuld identitet

saliranno sul palco un pastore battista, Mike Huckabee e un mormone, Mitt Romney, ex-

Comment [MSLT523]: Pronomen, possessivt, betonet

candidati ma soprattutto ci sarà Rudi Giuliani, ex-sindaco di New York, anche (lui) con una vita

Comment [CBS524]: Pronomen, personligt, betonet

privata molto complessa.

(Skift til levende billede af korrespondent i konventet) Insomma, Sarah Palin, a 42 anni, sta

per diventare nonna. Da questo palchetto (Korrespondent peger på talerstolen) la

vicepresidente, deve spiegare all’America, stasera, che tutto è piuttosto normale. Se (ci) riesce,

Comment [MSLT525]: Pronomen, ubetonet, resumptiv

è un vantaggio,

Comment [MSLT526]: Nul-anafor, finit

se non (ci) riesce, un problema.

Comment [MSLT527]: Pronomen, ubetonet, resumptiv

Comment [MSLT528]: Nul-anafor, finit

(11DR) DR, Radioavisen P4 d. 4. september 2008, kl. 12.00 (Varighed: 1.51 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Og så skal vi længere op nordpå. I nat tog Alaskas guvernør, Sarah Palin, Republikanernes konvent i St. Paul med storm, da **hun** som partiets vicepræsidentkandidat for første gang optrådte med et stort nationalt publikum. Vores korrespondent har samlet et par reaktioner fra deltagerne på **konventet** og **skue** frem mod John McCains afsluttende tale i nat.

Comment [s529]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s530]: NP, N1 ?

Comment [s531]: Nul-anafor, finit

(Indslag med anden stemme, lyd fra konventet):

Sarah Palin blev modtaget med stående ovationer på konventet i St. Paul. For mange af de forsamlede republikanere kommer **hun** som sendt fra himlen. (Skift til udtalelse af Rebecca Hagelin, ikke taget med pga. irrelevans)

Comment [s532]: Pronomen, personligt, ubetonet

"**Tilføjesen** af Sarah Palin er en turbopower, **den her kampagne** havde brug for", siger Rebecca Hagelin fra Virginia. **Hun** er én af de mange republikanere der først med overraskelse og nu begejstring har taget imod Sarah Palin som partiets vicepræsidentkandidat, og mulig arvtager som partileder.

Comment [MSLT533]: Medta ges ikke pga. citering

Comment [s534]: Medtages ikke pga. citering

Comment [a535]: Pronomen, personligt, betonet

(Skift til lyd fra konventet; Sarah Palin taler) Sarah Palin selv ... direkte ombord i de for **partiet** så værdifulde familieværdier. (Skift til lyd fra konventet, Sarah Palin taler) "**V** mødte hinanden i gymnasiet og to årtier og 5 børn senere er **han** stadig min mand", fortalte den republikanske vicepræsidentkandidat Sarah Palin om **sin** mand, Todd Palin. Men **hun** er også en hård negl, "hockey-mor", som **hun** siger. (Skift til lyd fra konventet, Sarah Palin taler) "Kender **I** forskellen på en hockey -mor og en pitt-bull?", spurgte Palin **konventet**. Svaret var læbestift.

Comment [MSLT536]: NP, fuldidentitet

Comment [MSLT537]: Medta ges ikke pga. citering

Comment [MSLT538]: Medta ges ikke pga. citering

Comment [a539]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [s540]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [s541]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [MSLT542]: Medta ges ikke pga. citering

Comment [CBS543]: NP, fuld identitet

(Skift til udtalelse af Cameron Fass, ikke taget med pga. irrelevans) ”(Hun) er helt klart kvalificeret til jobbet”, siger Cameron Fass, delegeret fra Georgia.

Comment [s544]: Medtages ikke pga. citering.

McCains egen prøve står i nat. Her skal (’han) præsentere den linie, der skal banke demokrat Barack Obama til november. Og på trods af pæne meningsmålinger er McCain stadig på en vanskelig opgave. Thomas Falke, St. Paul i Minnesota.

Comment [a545]: Pronomen. personligt, betonet

(11IR) Rai Uno, GR1 d. 3. september 2008, kl 16.00 (Varighed: 1.14 min.)

(Radionyhedsoplæser taler):

Stati Uniti. Alla convention repubblicana di Saint Paul, Minnesota, dopo le rivelazioni e gli imbarazzi degli ultimi giorni su Sarah Palin, è pronto ... è proprio il giorno della vice) scelta da McCain. Il servizio di Patrizia Alberici:

Comment [a546]: NP, fuld variation

Comment [a547]: Nul-anafor, infinit

(Indslag med Patrizia Alberici):

Oggi toccherà a lei; salire in tribuna a convincere gli elettori di essere la persona giusta al fianco dell'anziano senatore. Ad ascoltarla anche il futuro genero, il 18enne Levi Johnston, che sposerà a breve la figlia Bristol, 17enne al quinto mese di gravidanza. Ma non è l'unico problema per la Palin, paladina dell'astinenza sessuale per gli adolescenti e anti-abortionista convinta. È accusata di aver rimosso uno dei membri della Commissione per la Sicurezza dell'Alaska a causa del rifiuto di licenziare l'ex-cognato. C'è poi un finanziamento ottenuto dal congresso all'epoca in cui era sindaco di Wasilla, dopo aver pagato un'agenzia di lobby, per assicurare al suo comune oltre 27 milioni di dollari - una pratica che McCain promette di bandire se eletto. Dubbi anche sul suo patriottismo. Negli anni novanta ha militato nel partito secessionista dell'Alaska. Infine, sul conto del marito Todd, c'è un arresto per stato di ubriachezza. Ce n'è comunque abbastanza perchè una ben nota agenzia irlandese abbia iniziato a raccogliere scommesse sul suo ritiro.

Comment [s548]: Nul-anafor, infinit

Comment [s549]: Pronomen, personligt, ubetonet

Comment [MSLT550]: Nul-anafor, resumptiv

Comment [s551]: Nul-anafor, finit

Comment [CBS552]: Nul-anafor, infinit

Comment [s553]: Nul-anafor, finit

Comment [s554]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT555]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT556]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [CBS557]: Nul-anafor, infinit

Comment [MSLT558]: Pronomen, possessivt, betonet

Comment [MSLT559]: Nul-anafor, finit

Comment [MSLT560]: Pronomen, possessivt, betonet

Bilag 15: Optællingsresultater

Anaforer på ikke-topisk og topisk ledplads:

Resultat i antal	DT	IT	DR	IR
Antal ord	2145	2654	2529	2231
Anaforer, der ikke tælles med	3	7	9	1
Anaforer der tælles, i alt	146	156	118	120
Fuld identitet	24	13	21	10
Identiteter med demonstrativ ud af ovenstående	0	4	2	3
N1 + A ? N1	7	4	4	5
N1 ? N1 + A	2	1	1	2
ikke-sammensætn. ? sammensætn.	3	0	3	0
Sammensætn. ? ikke-sammensætn.	6	0	4	0
Mellemgruppen med dem. ud af ovenstående 4	2	0	1	0
Variation (medlem ? klasse)	10	7	7	11
Variation (klasse ? medlem)	1	0	0	0
Fuld variation	7	16	8	11
Variationer med demonstrativ ud af ovenstående 3	2	3	0	1
Direkte anaforske NP'er med dem. ud af alle ovenstående	4	7	3	4
Resumptive NP'er	13	10	4	7
Resumptive NP'er med demonstrativ ud af den ene ovenstående	2	5	0	0
NP'er med dem. i alt (dir. plus resump.) Dvs. ud af alle ovenstående	6	12	3	4
Pronominer, personlige	34	10	48	5
Pronominer, possessive	17	16	4	9
Pronominer, demonstrative	4	5	3	2
Betonede pronominer ud af de ovenstående 3	26	23	10	12
Ubetonede pronominer ud af de ovenstående 3	29	8	45	4
Resumptive pronominer ud af ovenstående 3	11	8	25	1
Nul-anaforer, finitte	12	34	4	17
Nul-anaforer, infinitte	6	36	7	40
Nul-anaforer, resumptive (Finitte)	0	4	0	1

Resultat i procent:	DT	IT	DR	IR
Fuld identitet	16%	8%	18%	8%
N1 + A ? N1	5%	3%	3%	4%
N1 ? N 1 + A	1%	1%	1%	2%
ikke-sammensætn. ? sammensætn.	2%	0%	3%	0%
Sammensætn. ? ikke-sammensætn.	4%	0%	3%	0%
Variation (medlem ? klasse)	7%	4%	6%	9%
Variation (klasse ? medlem)	1%	0%	0%	0%
Fuld variation	5%	10%	7%	9%
Resumptive NP'er	9%	6%	3%	6%
Pronominer, personlige	23%	6%	41%	4%
Pronominer, possessive	12%	10%	3%	8%
Pronominer, demonstrative	3%	3%	3%	2%
Nul-anaforer, finitte	8%	22%	3%	14%
Nul-anaforer, infinitte	4%	23%	6%	33%
Nul-anaforer, resumptive (Finitte)	0%	3%	0%	1%
Alle anaforer	100%	100%	100%	100%

Anaforer på topisk ledplads:

Resultat i antal	DT	IT	DR	IR
Antal ord	2145	2654	2529	2231
Anaforer, der ikke tælles med	3	7	9	1
Anaforer der tælles, i alt	85	96	69	64
Fuld identitet	11	7	11	6
Identiteter med demonstrativ ud af ovenstående	0	3	0	1
N1 + A ? N1	2	2	0	1
N1 ? N1 + A	1	0	0	1
ikke-sammensætn. ? sammensætn.	0	0	1	0
Sammensætn. ? ikke-sammensætn.	3	0	1	0
Mellemgruppen med dem. ud af ovenstående 4	1	0	1	0
Variation (medlem ? klasse)	2	2	2	4
Variation (klasse ? medlem)	0	0	0	0
Fuld variation	4	6	4	3
Variationer med demonstrativ ud af ovenstående 3	0	0	0	0
Direkte anaforiske NP'er med dem. ud af alle ovenstående	1	3	1	1
Resumptive NP'er	5	4	1	1
Resumptive NP'er med demonstrativ ud af den ene ovenstående	0	0	0	0
NP'er med dem. I alt (dir. plus resump.) Dvs. ud af alle ovenstående	1	3	1	1
Pronominer, personlige	25	2	38	1
Pronominer, possessive	12	11	3	5
Pronominer, demonstrative	3	4	0	1
Betonede pronominer ud af de ovenstående 3	19	16	5	6
Ubetonede pronominer ud af de ovenstående 3	21	1	36	1
Resumptive pronominer ud af ovenstående 3	8	4	16	0
Nul-anaforer, finitte	8	32	3	16
Nul-anaforer, infinitte	9	24	5	24
Nul-anaforer, resumptive (Finitte)	0	2	0	1

Resultat i procent	DT	IT	DR	IR
Fuld identitet	13%	7%	16%	9%
N1 + A ? N1	2%	2%	0%	2%
N1 ? N1 + A	1%	0%	0%	2%
ikke-sammensætn. ? sammensætn.	0%	0%	1%	0%
Sammensætn. ? ikke-sammensætn.	4%	0%	1%	0%
Variation (medlem ? klasse)	2%	2%	3%	6%
Variation (klasse ? medlem)	0%	0%	0%	0%
Fuld variation	5%	6%	6%	5%
Resumptive NP'er	6%	4%	1%	2%
Pronominer, personlige	29%	2%	55%	2%
Pronominer, possessive	14%	11%	4%	8%
Pronominer, demonstrative	4%	4%	0%	2%
Nul-anaforer, finitte	9%	33%	4%	25%
Nul-anaforer, infinitte	11%	25%	7%	38%
Nul-anaforer, resumptive (Finitte)	0%	2%	0%	2%
Alle anaforer	100%	100%	100%	100%

Bilag 16: Dagbog

September 2008

Vi finder ud af, at vi gerne vil skrive vores speciale sammen, og til at starte med beslutter vi os for at lave en komparativ opgave om det italienske og danske sprog – med fokus på infinitte verbalformer. Vi finder dog hurtigt ud af, at forholdsvis mange har skrevet om netop dette emne, hvorfor vi genovervejer emnet. Det synes på en måde ikke så interessant at skrive om noget, som mange andre allerede har skrevet om. Vi beslutter os derfor for at flytte fokusset, og bliver efter en samtale med Iørn Korzen, vores vejleder, enige om at skrive et speciale om anaforer i et variationsperspektiv. Vi har i vores studie-tid kun overfladisk stiftet bekendtskab med emnet ”anaforer”, men vi synes begge, at anaforer er nogle finurlige og interessante størrelser. Vi udformer en midlertidig problemformulering, og begynder vores research ud fra denne. Derudover påbegynder vi søgningen på vores empiriske materiale, som vi allerede nu ved, skal udgøres af nyhedstekster fra hhv. det danske DR og det italienske Rai. Nyhedsteksterne har vi tænkt os at rekvirere fra nettet. Vi beslutter os desuden for, udover anaforer, også at skrive om deiktiske størrelser. Vi har en idé om, at de forekommer hyppigt i især vores tv -tekster grundet brugen af billeder og videooptagelser.

Oktober 2008

Vi er stadig i starten af måneden i gang med at søge efter og optage nyhedstekster fra hhv. danske og italienske medier. Det er et større arbejde at indsamle optagelserne, idet vi ikke bare kan kopiere dem fra nettet, men faktisk er nødt til at filme optagelserne fra computerskærmen med et digitalkamera. Inden vi udvælger en nyhed skal vi sikre os, at den kan findes på både dansk og italiensk radio og tv. I løbet af måneden bliver vi færdige med indsamlingen, og kan påbegynde transskriberingen. Det er til tider svært at høre, hvad de siger, da lyden ikke altid er skarp. Dette skal ses i lyset af, at optagelserne jo har været igennem et par ”kanaler”: først fjernsynet, dernæst internettet og endelig vores digitalkamera. Det er et stort arbejde at transskribere, men vi når lige at transskribere den sidste tekst, inden Anne tager 5 uger til New Zealand, og specialet derfor bliver sat på lavt blus.

November 2008

Anne er i New Zealand hele november måned, men vi har arbejdet hårdt de foregående måneder, og har nået dét, vi skulle nå inden Annes afrejse. November står i læsningens tegn, og Stine bruger således tiden på at læse teori, hvilket Anne også får gjort trods ferie.

December 2008

December går med at læse teori og skrive en masse referater af de bøger, vi har lånt. Vi har en del, vi skal sætte os ind i, og selv om vi er bekendte med emnet ”anaforer”, finder vi alligevel ud af, at vi har meget at lære endnu. Interessen for anaforer vokser i takt med, at vi tillærer os mere. Selv om der er juleferie, arbejder vi på højtryk, for vi har en deadline, og vil således gerne kunne gå i gang med analysen i januar.

Januar 2009

Vi går i gang med analysen af vores korpus, og vi kan godt mærke, at vi lige skal have en føling med det, før det bliver helt rigtigt. Vi analyserer kun de direkte anaforer og de deiktiske størrelser. Det er et større arbejde, der ender med at tage hele måneden og noget af februar måned også.

Februar 2009

Vi er som sagt stadig i gang med at analysere vores nyhedstekster. Vi bliver færdige lidt inde i februar, og påbegynder skrivningen af vores teoriafsnit. Det er svært i første omgang at vide, hvor vi skal starte – der er så mange vinkler, og så meget, vi kan skrive om, men vi er jo nødt til at begrænse os og snævre ind. Vi har i et stykke tid snakket om at tage væk for at koncentrere os om skrivningen. Vi tager derfor til Stines forældres hus (forældrene er bortrejste i 10 dage), hvor vi tager nogle intensive skrive-dage. Vi forventer at få rigtig meget fra hånden. I løbet af disse dage finder vi ud af, at vi godt vil ændre en lille del af vores speciales fokus. Vi har hele tiden regnet med at skrive om de deiktiske størrelser, men vi ombestemmer os, og beslutter os for at bruge den del af pladsen i specialet til et stort markeringsafsnit i stedet for. Vi synes, det er bedre at koncentrere os om én størrelse – nemlig anaforen – og desuden finder vi markerings-emnet meget vigtigt i forhold til afhandlingen. Variationsafsnittet og markeringsafsnittet synes vi desuden supplerer hinanden godt.

Marts 2009

Vi er i fuld gang med at skrive teoriafsnittet, og har også påbegyndt analyseafsnittene. Vi har ingen problemer med at skrive og får hurtigt skrevet en stor del af opgaven. I denne proces finder vi ud af, hvor meget der faktisk er at skrive og sige om de anaforske størrelser. Løbende retter vi til og skriver om osv.

April 2009

I påskeferien får vi skrevet resten af analysen og diskussionen samt formuleret størstedelen af indledningen. Efter påske går vi i gang med de omgivende afsnit såsom konklusion, bilag osv. Der er rigeligt at se til, da vi desuden beslutter os for at skrive markerings-teoriafsnittet om og opbygge det nogenlunde ud fra opbygningen i analysen. Vi synes, det må skabe et læsevenligt speciale at have forholdsvis ens opbygninger i teori og - analyseafsnittene. Desuden vælger vi et andet fokus på den diamesiske faktor, hvorfor vi også omskriver afsnittene, der hører ind under dette emne.

Vi har egentlig deadline den 4. maj, men beslutter os for at aflevere 30. april. Så har vi da et par dage at tage af, hvis vi skulle komme i tidsnød, og der kommer nogle "last minute" problemer ved printningen og indbindingen.

30. april – DEADLINE!

Bilag 17: Kildekritik

Det er hensigten med dette afsnit at redegøre kort for vores valg af kilder. Vi kan, af åbenlyse årsager, ikke komme rundt om alle vores kilder og al vores litteratur, hvorfor vi også kun vil kommentere det mest essentielle.

Som det fremgår af vores afhandling, har vores største ”kilde” været Iørn Korzen. At Iørn Korzen på samme tid både er vores største kilde og vores vejleder er en tilfældighed. Vi har således ikke valgt hans litteratur i kraft af, at han er vores vejleder, men fordi vi anser ham for værende ekspert på området ”anaforer”. Meget af den litteratur vi selv har fundet i vores research, har han skrevet, og det er helt tydeligt, at han har tilvejebragt mange og væsentlige bidrag på området. Vi har således haft stor glæde af flere af hans artikler, men bestemt også hans bøger.

De bøger vi dog har anvendt størstedel af tiden, er dem, Korzen har skrevet i fællesskab med Gunver Skytte, nemlig: ”Italiensk-dansk sprogbrug i komparativt perspektiv” Vol. 1-3. Særligt har vi benyttet Vol. 2, der er skrevet af Korzen, og som netop omhandler ”referencer og andre sproglige relationer”. Faktisk har vi haft så stor glæde af den, at vi kalder den vores ”bibel”, fordi vi med den føler, at vi har opnået den største og mest overskuelige indsigt i anaforernes verden. Vores oplevelse er, at de fleste af ”pointerne” omkring anaforer er samlet i denne bog, og vi har således ofte siddet med en artikel eller bog og følt, at vi kunne finde samme information i Vol. 2.

Desuden har vi haft glæde af bøgerne ”tekststrukturering på italiensk og dansk – resultater af en komparativ undersøgelse” Vol. 1-3, der redegør for Mr. Bean-projektet. Disse bøger har været gode i sammenligningen med Mr. Bean-projektet, hvilket ovennævnte ”Vol. 2” i øvrigt også har været, da Korzen netop anvender eksempler fra Bean -teksterne.

Endelig skal det nævnes, at vi har været glade for bøgerne ”Medier og medieundervisning” og ”Ryd forsiden!: om nyhedsformidling”, som har givet os nogle gode og nyttige beskrivelser af medierne tv og radio.

Vi har hele tiden haft med i vores overvejelser, om vores kilder var reelle nok. Det har således været vigtigt for os at anvende bøger, artikler og hjemmesider, hvor vi mente, at

forfatteren/forfatterne havde et tilstrækkelig kendskab og en god baggrund for at skrive litteraturen. Dette mener vi afspejles i vores litteraturliste.

Bilag 18: Undersøgelsens fejlkilder

Som vi også flere gange har nævnt i specialet, sigter vi på ingen måde efter at levere udtømmende information om anaforbrugen i nyhedstekster fra tv og radio. Det er dog klart, at vi forsøger at analysere os frem til nogle generelle tendenser ud fra de resultater, vi har opnået i undersøgelsen.

Vores resultater skal, som vi tidligere har antydnet, tages med visse forbehold. Enkelte aspekter i vores undersøgelser har vist sig at kunne påvirke vores resultater i en mindre ønsket retning.

Først og fremmest burde vi, set i bakspejlet, have været endnu mere kritiske i vores udvælgelse af empirisk materiale. Vi har været meget opmærksomme på ikke at analysere andet end nyhedsoplæseres og korrespondenters sprog, men vi var fra start ikke klar over den store forskel i anaforbrugen, der ofte er mellem nyhedsoplæseres og korrespondenters sprog. Korrespondenternes sprog synes at være mere ustruktureret og spontant end nyhedsoplæsernes, der er mere bundet af manuskript og teleprompter, dvs. det skrevne. Den diamesiske vinkel, som vi valgte at have på undersøgelsen, dvs. forskellen mellem anaforbrugen i tv-nyheder og radio-nyheder, viste sig at være mindre relevant og mindre interessant. I bagklogskabens lys ser vi en meget større diamesisk forskel i nyhedsoplæserens tekst og korrespondentens tekst. Vi kunne derfor have opdelt tv-nyhedsindslagene efter hvem, der taler og dermed ikke inddrage radioteksterne. En sammenligning med Bean-projektets resultater mht. talekanal, ville på denne måde blive oplagt.

Et større empirisk tekstmateriale ville formodentlig kunne give mere præcise resultater, men der er naturligvis grænser for, hvor stor en undersøgelse man kan foretage i et speciale, der skal udformes i en tidsbegrænset periode på et begrænset antal sider. Desuden ville det have været en fordel at undersøge vores resultaters statistiske signifikansniveau. Det ville således i mange tilfælde have været relevant at vide, hvorvidt nogle af vores resultater skyldes tilfældigheder, eller om årsagen skal findes et andet sted. Vores tid var i sidste ende desværre for begrænset til at inddrage den statistiske signifikans.

En sidste faktor vi her vil fremhæve, som kan ses som en mulig fejlkilde i vores undersøgelse, er nyhedsindslagene som teksttype. Med dette mener vi, at en undersøgelse og sammenligning af indbyrdes uafhængige paralleltekster anses som den optimale måde at konstatere

sprogkarakteristika på (Skytte 2000a: 57). Vi kunne måske have fulgt dette råd bedre, ved at udvælge lokale nyheder eller indlandsnyheder fra hvert land. Der ville i så fald **ikke** være tale om fuldstændig ækvivalente nyheder fra hvert land, men man kunne formodentlig finde sammenlignelige nyheder inden for de samme emner. Når man arbejder med nyhedstekster, vil man dog aldrig komme helt uden om, at nyhedens kilde vil være et nyhedsbureau. Havde vi valgt at undersøge sidstnævnte ”nationale” nyhedsklip, ville vores korpus bedre kunne karakteriseres som værende indbyrdes uafhængige paralleltekster.